

۴۹۲

کیمهان

KAYHAN.LONDON

بنیانگذار: دکتر مصطفی مصباح زاده
جمعه ۲۳ تا پنجشنبه ۲۹ آذر ۱۴۰۳ خورشیدی
سال چهل و یکم - شماره ۱۹۵۸

سقوط بشار اسد و آینده جمهوری اسلامی

خرید سالنامه مهسا

قیمت: ۵۰ (پنججاه) پوند
تعداد صفحات: ۱۴۳۶

قالب فایل: پی‌دی‌اف (PDF) | حجم فایل: ۵۳۰ مگابایت
نحوه دریافت سالنامه پس از پرداخت: از طریق ایمیل
برای خرید سالنامه به سایت **کیهان لندن** مراجعه فرمایید

خرید کتاب سقوط بهشت

قیمت: ۱۵ (پانزده) پوند
تعداد صفحات: ۷۵۲

قالب فایل: پی‌دی‌اف (PDF) | حجم فایل: ۱۳ مگابایت
نحوه دریافت کتاب پس از پرداخت: از طریق ایمیل
برای خرید سالنامه به سایت **کیهان لندن** مراجعه فرمایید

بنیانگذار:
دکتر مصطفی مصباح‌زاده

KAYHANLIFE
SPOTLIGHT ON A GLOBAL IRANIAN COMMUNITY

- @KayhanLife
- @kayhanlife
- @KayhanLife
- <https://kayhanlife.com/newsletters-subscription>

کیهان شما، کیهان لندن

- @KayhanLondon
- @kayhanlondon
- @kayhanlondon
- https://t.me/kayhan_london

10 New Square-Lincoln's Inn
London WC2A 3QG
Tel: 0044 (0)20 3633 3684
e-mail:
info@kayhan.london
ads@kayhan.london
editorial@kayhan.london
www.kayhan.london
www.kayhanlife.com

سال چهل و یکم
کیهان شماره ۱۹۵۸ (۴۹۲)
جمعه ۲۳ تا پنجشنبه ۲۹ آذر ۱۴۰۳
۱۳ تا ۱۹ دسامبر ۲۰۲۴

سقوط بهشت اسدو
آینده جمهوری اسلامی

آگهی در کیهان آگاهی می‌آورد

نشانی سایت:
www.kayhan.london
روابط عمومی:
info@kayhan.london
آگهی و تبلیغات:
ads@kayhan.london
سر دبیری:
editorial@kayhan.london

کیهان لندن منتشر کرد:

کتاب «سوریه: جاله عنکیوت به قلم حامد محمدی (امیر خلیان)»
برای نخستین بار ایجاد گسترده حضور نظامی و ناگفته‌های دخالتم رژیم جمهوری اسلامی در جنگ داخلی سوریه را به صورت مستند از آغاز این جنگ تا به امروز به تصویر می‌کشد.
علاقمندان می‌توانند این کتاب را مستقیماً از طریق تماس با کیهان لندن ads@kayhan.london و یا انتشارات ساتراپ و سوپر هرمز در لندن و کتابفروشی‌های معتبر ایرانی در اروپا و آمریکا به نشانی‌های زیر به مبلغ معادل ۲۰ پوند شامل هزینه بسته بندی و پست خریداری کنند.
Satrap Publishing: Email: satrap@tconnect.com www.satrap.co.uk
Super Hormuz, Finchley Road, Golders Green, NW11 0AD
Ibex Publishers Bookshop, Inc. PO Box 30087, Bethesda, MD 20824-0087, USA
Ferdosi Bookshop, Box 45095, SE-104 30 Stockholm, SWEDEN
UTOPIRAN, 89 Rue du Ruisseau, 75018 Paris, FRANCE
Forough Publishing and Bookshop, Jahnstraße 24, 50676 Köln, GERMANY

KAYHANLIFE
SPOTLIGHT ON A GLOBAL IRANIAN COMMUNITY
www.kayhanlife.com

درگذشت

منوچهر
نیکپور

مدیرعامل بانک رفاه کارگران و سازمان بیمه‌های اجتماعی،
مدیرعامل بانک سپه و بنیانگذار نخستین فروشگاه بزرگ در
ایران (فردوسی)، روز پنجشنبه ۱۵ آذر ماه ۱۴۰۳ در کمال آرامش
کنار خانواده‌اش چشم از جهان فروبست.
او چهره‌ای برجسته در عرصه مدیریت اقتصادی و اجتماعی بود که
با تلاش‌های خستگی‌ناپذیر نقشی ماندگار در پیشرفت و گسترش
رفاه اجتماعی ایفا نمود.
وی همسری مهربان، وفادار و بسیار مورد احترام و علاقه خانواده
و دوستان بود. یادگارهای گرانبهایی که از خود بر جای گذاشت:
فرزندانش: رعنا، طناز، فریدون، قفید، سیروس، سهیلا،
سهراب و داریوش.
نوه‌هایش: لیلا، امیرعلی، اسکایلر، الکساندر، لوکا، متیو
و والتینا.
نتیجه‌ها: جیمز، آریانا، یاسمین، جانانان، پارکر و شپرد.
کیهان لندن، درگذشت این شخصیت میهن دوست، خلاق
و کارآفرین را به تمامی اعضای خانواده، دوستان و همکاران
صمیمانه تسلیت می‌گوید.

کیمهان

* فهرست مطالب *

۴ ..... سر مقاله - رهبری واحد، ائتلاف مشتاقان و گذار به ایران آینده / الاهی بقرات

۴-۵ ..... تیر هفته - سقوط بشار اسد و آینده جمهوری اسلامی ... /

۵ ..... بخش نخست گفتگوی نشر به «فردون» شاهزاده رضا پهلوی ... /

۶ ..... پیام مهم شاهزاده رضا پهلوی به ملت ایران: اکنون زمان اتحاد و بر خاستن برای ... /

۷ ..... هشدار سه قدرت اروپایی نسبت به افزایش غنی سازی اورانیوم در ایران ... /

۸ ..... فرار بشار اسد و خانواده اش به روسیه ... /

۸ ..... هشدار رافائل گروسی: تولید اورانیوم غیر مجاز در ایران «به طرز چشمگیری» افزایش ... /

۹ ..... آلمان و فرانسه از سقوط رژیم بشار اسد استقبال کردند ... /

۱۰-۱۱ ..... زندان فرچک: جهنمی برای زنان و کودکان ... /

۱۱ ..... حیف شد! / اخیر اندیش (احمد احرار)

۱۲-۱۴ ..... جامعه، دولت و جنبش زنان (بخش پایانی) - / مهناز افخمی

۱۴ ..... «احمد الشرح» و «هیت تحریر الشام» در دروازه های دمشق ... / عبدالرحمن الراشد (الشرق الاوسط)

۱۵ ..... به یاد منوچهر نیکپور، مبتکر و خدمتگزار صنعت و بانکداری و فاع عمومی ایران پیش از ۵۷ ... /

۱۶-۱۷ ..... دومین گفتگوی پاتریک بت - دیوید با شاهزاده رضا پهلوی (۵) ... /

۱۸ ..... تمدید آزار و سرب کوب خانواده های دادخواه در آستانه سالگرد اعتراضات آبان ... /

۱۸-۱۹ ..... حملات گسترده به مراکز تسلیحاتی سور به «تائناهو»: کشتن نصرالله و سقوط اسد نقطه عطفی در ... /

۱۹ ..... اعلام آمادگی سه قدرت اروپایی برای فعال کردن «مکانیسم ماشه» علیه جمهوری اسلامی ... /

۲۰-۲۱ ..... دبیر کل ناتو: «بر آن روسیه در جنابات رژیم اسد مسئولیت دارند» ... /

۲۱ ..... تکرار توجیحات خامنه ای؛ حسین سلامی: می خواستیم به بشار اسد کمک کنیم اما ... /

۲۲ ..... شکست های «محور مقاومت» شکاف درونی جمهوری اسلامی را افزایش داده است ... /

۲۳ ..... تلگراف: درگیری فرماندهان خشمگین سپاه پاسداران با یکدیگر پس از سقوط بشار اسد ... /

۲۴-۲۵ ..... واکنش های زنجیرهای از غزه تا دمشق ... / پویا باهرامی

۲۶-۲۷ ..... واکنش خامنه ای به سرنگونی اسد: آمریکائو اسرائیل نقشه کش اصلی توطئه بودند ... /

۲۷ ..... شماری از عوامل حکومت و اعضای «فاطمیون» در سوریه گیر افتاده اند ... /

۲۸-۲۹ ..... چرا انقلاب ملی ایران رانمی توان به شکستن آبار تاید جنسیتی تقلیل داد؟ ... / سیمون درایه

۲۹ ..... سیاست های بشار اسد باعث نابودی او شد ... / عبدالرحمن الراشد (الشرق الاوسط)

۳۰ ..... پیام سرنگونی اسد بر ای خامنه ای: وفاداری نظامی ها و امنیتی ها همیشگی نیست ... /

۳۱ ..... هشدار برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی به حکومت پس از سقوط بشار اسد ... /

۳۲ ..... بر نامه وزارت دفاع جمهوری اسلامی برای حمل کلاهک نیم تنی یا موشک «سیرغ» ... /

۳۲ ..... ماهواره «سفرشی ارتش» به یاد خدمات محسن فخری زاده به قضاوت شد ... /

۳۳ ..... هشدار «خودی» هادرباره تکرار وقایع سوریه در ایران و سقوط جمهوری اسلامی ... /

۳۴-۳۵ ..... واگذاری پروژه های «نهضت ملی مسکن» در جنوب ایران به شرکت های چینی ... /

۳۵ ..... سقوط حکومت اسد و پیامدهای ناگزیرش ... / بهنام محمدی

۳۵ ..... روزگارش پس از اسد ... / بهنام محمدی

۳۶ ..... تست پرواز جنگنده «قاهر» اما در نسخه پیلادی و ادعای ساخت «هلی کوپتر ملی» ... /

۳۶ ..... اسر ائیل بر ای حمله احتمالی به تأسیسات اتمی جمهوری اسلامی آماده می شود ... /

۳۷ ..... وزارت خارجه جمهوری اسلامی «نظارت بیشتر آژانس بر تأسیسات اتمی فردو» ... /

۳۷ ..... چگونه دفاع هوایی ایران نابود شد ... /

۳۷ ..... روسیه چقدر بشردوست است؟ ... /

۳۸ ..... یکبار چه سازی همکاری جبهه پادشاهی، فرایندی استراتژیک ... / بابک سینا

۳۹ ..... ماشاالله کر می پدر دادخواه محمدمهدی کر می همچنان «بدون مرخصی» زندانی است ... /

۴۰-۴۱ ..... نقش ناخود آگاه در آفرینش هنری ... /

۴۱-۴۲ ..... خود کشی نوجوانان در ایران؛ دختران دانش آموز از فشار هادر محیط مدرسه می گویند ... /

۴۲-۴۳ ..... ۴۹ هزار کلاس درس مشترک بین چند پایه ... /

۴۴-۴۵ ..... از ترس پیامدهای امنیتی، اجرای «قانون حجاب و عفاف» به «جندماه دیگ» موکول شد! ... /

۴۵-۴۶ ..... در عرض چند ساعت تکذیب شد؛ «قانون حجاب و عفاف» اجرا می شود ... /

۴۶-۴۷ ..... همسایگان ایران در صدر کشورهای بارسرعت ترین اینترنت ها ... /

۴۸-۴۹ ..... بر خلاف وعده های دولت بزنجیان، فیلتر بنگ ادامه دارد ... /

۴۹-۵۰ ..... آلودگی هوادر ایران؛ بحرانی زیر سایه بی مسئولیتی جمهوری اسلامی ... /

۵۱-۵۲ ..... بحران کمبود دارو؛ مشکلات انباشته در شرکت های داروسازی و داروخانه های در ... /

۵۲ ..... خطر اعدام زنان مخالف حجاب اجباری در ایران ... /

۵۳ ..... کسرت بی حجاب پرستواحمدی «در دل ایران»؛ قوه قضاییه «اعلام جرم» کرد! ... /

۵۴-۵۵ ..... سیاست های جمهوری اسلامی صنعت کوشگری ایران را به کما بر د ... /

۵۵-۵۶ ..... قطع برق خانگی در سراسر ایران دوباره آغاز شد ... /

۵۶-۵۷ ..... خانوارهای حقوقی بگیر تا کجائتحمل افزایش قیمت ها را دارند؟ ... /

۵۸-۵۹ ..... بر خلاف ادعای وزیر بهداشت، ارزش جیبی برخی اقلام دارویی و تجهیزات پزشکی ... /

۵۹-۶۰ ..... سازماندهی جدید جمهوری اسلامی برای دورزدن تحریم ها بارمز ارز ... /

۶۰-۶۱ ..... ادامه قطع برق بخش خانگی و قطع گاز بخش صنعت ... /

۶۲ ..... رکود توری در بازار پوشاک؛ از کاهش قدرت خرید مردم تا قطع برق و ... /

۶۳ ..... گفتگوی پرویز صیاد و بصیر نصیبی و اختر قاسمی: درباره زندگی، تبعید، سینما ... /

۶۳ ..... نمایشگاه کارهای جدید حسین خسرو جردی در لندن ... /

۶۳ ..... نوبت سیدعلی؟! ... /

۶۴-۶۵ ..... خبرهای کوتاه ... /

۶۶ ..... پشت جلد - عکس هفته / کسرت پرستو در یک کاروانسرا

بازنشر
بازنشر

تیتر هفته
سقوط بشار اسد و آینده جمهوری اسلامی

● سقوط رژیم بشار اسد امید گذار از جمهوری اسلامی را در بین مردم ایران بیش از پیش زنده کرده است و به همین خاطر اکثر مردم نگاهی مثبت به این تغییرات دارند

آذر ۱۴۰۳ در اشاره به سقوط رژیم بشار اسد، آن را نتیجه همکاری آمریکا، اسرائیل و یک کشور هم‌مرز با سوریه خواند. اگرچه علی خامنه‌ای نامی از این کشور نبرد، ولی روشن است که منظور ترکیه است. وی تلاش کرد شکست جمهوری اسلامی با سقوط رژیم بشار اسد و ضربه سختی را که به «محور مقاومت» وارد شده، کم اهمیت نشان دهد و گفت: «من به شما عرض می‌کنم به حول قوه الهی گستره مقاومت بیش از گذشته تمام منطقه را فرا خواهد گرفت.» رهبر جمهوری اسلامی سپس وعده داد که «مناطق تصرف شده سوریه به وسیله جوانان غیور سوری آزاد خواهند شد، شک نکنید این اتفاق خواهد افتاد.» البته تا کنون حتی یک نفر هم در هیچ‌کدام از شهرها و روستاهای سوریه، حتی در مناطقی که اکثریت ساکنان آن را علوی‌ها تشکیل می‌دهند، که خانواده اسد نیز از آنهاست، هیچ‌کس قدم به خیابان برای اعتراض نگذاشت، چه رسد به تلاش برای بازگرداندن بشار اسد از پناهگاه کنونی‌اش در روسیه.

در داخل نظام، برخلاف سخنان علی خامنه‌ای، سقوط رژیم بشار اسد به اختلافات گسترده‌ای دامن زده و نگرانی از آینده جمهوری اسلامی و متحدین‌اش در منطقه شدت گرفته است. در داخل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، بنا بر آنچه روزنامه بریتانیایی «تلگراف» به نقل از منابعی در ایران می‌نویسد، گفتگوها بین فرماندهان به فحاشی، مشت و لگد به دیوار و پرتاب اشیای مختلف به سمت یکدیگر کشیده شده است. اسماعیل قاتنی فرمانده سپاه قدس در مرکز این انتقادات قرار دارد و بسیاری او را متهم به بی‌عرضگی و خالی کردن پشت رژیم بشار اسد می‌کنند. این اتهام‌ها در حدی است که حسین سلامی فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خود را موظف دید که بگوید «آخرین کسانی که خط مقاومت [منظور شهر حلب است] را ترک کردند نیروهای سپاهی بودند.» البته اخباری که از سوریه می‌رسند خلاف این ادعا را ثابت می‌کنند و

سقوط رژیم بشار اسد طی ۱۱ روز پس از جنگ داخلی که ۱۳ سال قبل آغاز شده بود و در نتیجه آن چند صد هزار نفر جان خود را از دست دادند و میلیون‌ها نفر آواره شدند، برای جمهوری اسلامی که از همان روز نخست به کمک «قصاب دمشق» شتافته بود، شکستی بزرگ و جبران‌ناپذیر است. جبهه‌ای که جمهوری اسلامی در منطقه برای تثبیت قدرت خود با عنوان «محور مقاومت» تشکیل داده بود و سوریه را «عمق استراتژیک» خود بغل گوش اسرائیل می‌پنداشت، با ضربات اخیر به کما رفته است.

اسرائیل توانست در جنگ باریکه غزه قوای نظامی «حماس» و «جهد اسلامی» را از بین ببرد و در لبنان «حزب‌الله» را زمینگیر کند. «انصارالله» در یمن نیز در پی حملات اسرائیل، آمریکا و بریتانیا در وضعیت بحرانی بسر می‌برد.

در عراق هم «حشد الشعبی»، دیگر عضو «محور مقاومت» درگیر بحران سیاسی است. بحرانی که دولت این کشور نیز از آن مصون نمانده است. تنها اگر بخواهیم به بحرانی که در این روزها دامن دولت عراق به ریاست محمد شیوع السوداني را گرفته است اشاره کنیم، می‌توان به ملاقات‌های چند روز اخیر نخست‌وزیر عراق اشاره کرد. السوداني پس از ملاقات با مایکل کورولا فرمانده ستاد مرکزی ارتش ایالات متحده در بغداد راهی اردن برای ملاقات با پادشاه این کشور شد. وی سپس به امارات متحده عربی برای ملاقات با محمد بن‌زاید سفر کرد و تلفنی با ولیعهد پادشاهی سعودی محمد بن‌سلمان نیز تبادل نظر داشت. نخست‌وزیر عراق در بازگشت از این سفرها در بغداد با هیاتی از نمایندگان کنگره آمریکا و وزیر دفاع آلمان ملاقات کرد. این ملاقات‌ها تلاش‌های نخست‌وزیر عراق برای دور نگاه‌داشتن کشور و دولت‌اش از بحرانی است که با سقوط رژیم بشار اسد آغاز شده است.

خوشبینی علی خامنه‌ای به احیای «محور مقاومت»
علی خامنه‌ای در سخنرانی اخیرش در روز چهارشنبه ۲۱

سرمقاله

رهبری واحد، ائتلاف مشتاقان
و گذار به ایران آینده

در علوم اجتماعی اگرچه قطعیت وجود ندارد اما بر اساس تجربه و تکرار رفتار اجتماعی در شرایط مشابه و در ارتباط با مسائل مشابه، اصولی به دست می‌آید که می‌بایست از سوی بازیگران سیاسی نادیده گرفته شود وگرنه در بهترین حالت روند تحولات را دچار تأخیر و اختلال می‌کند و در بدترین حالت می‌تواند مسیر تاریخ را بطور منفی تغییر دهد.

کیهان لندن از همان سال‌هایی که هیچ تصویری از اینترنت و شبکه‌های اجتماعی وجود نداشت، علاوه بر نقش سازنده‌ی دو پادشاه فقید پهلوی در تاریخ معاصر ایران، نه تنها بر نقش شاهزاده

تظاهرات ایرانیان در رم در همبستگی با دو ملت ایران و اسرائیل / ۱۱
نوامبر ۲۰۲۴ / رویترز

پهلوی تأکید می‌کرد بلکه این نقش را در قامت رهبری یک جریان ملی و آزادخواه که می‌تواند در استقرار دموکراسی در ایران نقش تاریخی بازی کند، ارائه می‌داد و از این نظر یکی از راسخ‌ترین و قدیمی‌ترین پایه‌های رسانه‌ای میهن‌دوستانی به شمار می‌رود که علاوه بر موضوع رهبری، بر اهمیت ائتلاف نیروهای سیاسی دموکراسی‌خواه ایران، فارغ از شکل نظام جمهوری و پادشاهی، همواره تأکید می‌کرده است. ائتلافی که شاهزاده رضا پهلوی طی یک سخنرانی در تورنتو در ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳ آن را «ائتلاف مشتاقان» (coalition of the willing) نامید؛ مفهومی که پیشینه‌ی استفاده از آن به مباحث سیاسی و اجتماعی دهه هفتاد میلادی برمی‌گردد. البته در این میان، اگر آن اقلیت ضدانقلاب ۵۷ و جمهوری‌اش، با سرعت بیشتری به اکثریت تبدیل می‌شد، چه بسا ایران کمتر تخریب شده و جان‌های کمتری فدا می‌شدند چرا که آن اصولی که می‌بایست دست‌کم بر مدعیان سیاست روشن می‌بودند، کشفیات جدید نیستند؛ مثلاً: هر حکومت دینی ضد مردم است و تجربه‌ی چندصد ساله از قرون وسطا به اینسو از آن وجود دارد؛ فاشیسم مذهبی و حکومت‌های تمامیت‌خواه را نمی‌توان اصلاح کرد و تجربه‌ی کمونیسم و فاشیسم از آن وجود دارد؛ هر جنبش اجتماعی و سیاسی به یک رهبر واحد نیاز دارد و تجربه‌ای از تمام جنبش‌های طول تاریخ و همچنین انقلاب‌های قرن بیستم از آن وجود دارد. این جنبش‌ها نشان داده‌اند که برای موفقیت، به همبستگی ملی و ائتلاف نیروهای تغییر تحت رهبری واحد نیاز است. همچنین ائتلاف و رهبری آن باید با صراحت اراده‌ی جابجایی قدرت داشته باشند. این ائتلاف و رهبری آن می‌بایست اعتماد جامعه و میلیون‌ها شهروندی را که در دستگاه کشوری و لشکری به کار مشغولند جلب کنند تا روند گذار با مشارکت آنان که دست در جنایات و فساد رژیم نداشته‌اند پیش رود. همزمان می‌بایست هم به کشورهای قدرتمند غرب و هم به کشورهای منطقه و همسایگان اطمینان بدهند که نه تنها بر مشکلات آنها نخواهند افزود بلکه تلاش خواهند کرد با همزیستی و صلح و پایبندی به حقوق بین‌الملل، مشکلات و خطرات ناشی از شرایط موجود در ارتباط با آنها را کاهش داده و رفع کنند. برای پس از گذار هم اصول تجربه‌شده وجود دارد که به موقع می‌بایست به آنها پرداخت از جمله اینکه نیروهایی دست بالا را در قدرت خواهند داشت که سازمان‌یافته باشند!

اکنون اما هر سیاستی که این جمهوری اسلامی تضعیف‌شده در پیش بگیرد، اعم از تسلیم یا تهاجم، روندهای داخلی و خارجی علیه آن در حرکت است. فقط باید این بدبینی را نیز فراموش نکرد که اگر هر کدام از اصول اجتماعی و تجربی بالا نادیده گرفته شده و یا به درستی عمل نکند، این احتمال منتهی نیست که لاشه‌ی رژیم به قیمت تداوم تخریب کشور و ناتوانی بیشتر جامعه، باز هم برگرده‌ی ملت و مملکت سنگینی کند چرا که چنین وضعیتی برای برخی در منطقه و غرب، در صورتی که نتوانند بدون آزادی ایران، منافع خود را حفظ کنند، چندان هم ناطولوب نیست!

می کنند که باید «تهدید را به فرصت» تبدیل کرد. اگرچه در سیاست پیش‌بینی آینده ساده نیست و امکان دارد نظام جدید در سوریه به دلایلی بخواهد روابط عادی با جمهوری اسلامی

که نگهداشتن رژیم بشار اسد در قدرت هزینه‌ای بین ۳۰ تا ۵۰ میلیارد دلار برای مردم ایران هزینه داشته است. از زمان آغاز جنگ داخلی در سوریه، سپاه پاسداران

نیروهای جمهوری اسلامی نیز پا به فرار گذاشته و به فرودگاه هجوم بردند تا از آن کشور خارج شوند. محمدباقر قالیباف سردار سپاه که دو دوره است ریاست

داشته باشد، ولی برقراری چنین روابطی ساده نخواهد بود و در هر صورت نسخه به‌روزشده‌ی روابط گذشته نخواهد بود. نظام آینده‌ی سوریه نگاه‌اش به سمت دیگر کشورهای منطقه چون ترکیه و قطر است؛ دو کشوری که بلافاصله پس از سقوط بشار اسد، وزرای خود را راهی دمشق کردند. در حالی که جمهوری اسلامی با توجه به بحران‌های داخلی و انزوای خارجی که هرگز تا این اندازه شدید نبوده است، به نظر نمی‌رسد هیچ جذابیتی برای حکومت تازه‌ی کشوری داشته باشد که رژیم ایران را در تداوم رژیم بشار اسد و جنگ و خرابی‌های سوریه مقصر می‌داند.

انقلاب اسلامی روزانه بین ۷۰ تا ۸۰ هزار بشکه نفت راهی این کشور کرده که ارزش آن را می‌توان بین ۲ تا ۲ و نیم میلیون دلار در سال تخمین زد. البته به این رقم باید کمک‌های اقتصادی و تسلیحاتی دیگر را نیز اضافه کرد. با تغییر نظام در سوریه بعید است حکومت جانشین اسد قصد پرداخت این بدهی را داشته باشد؛ با توجه به این واقعیت که نیروهائی که امروز حکومت را در دست دارند به محض ورود به دمشق تنها سفارتی را که اشغال و غارت کردند، سفارت جمهوری اسلامی بود. برخی از مقامات جمهوری اسلامی در این روزها تکرار

مجلس شورای اسلامی را عهده‌دار است، انگشت اتهام را به سمت رژیم بشار اسد نشانه رفته و مدعی است اگر نظام حاکم در سوریه «به هشدارهای ایران توجه می‌کرد این اتفاق نمی افتاد.» اشاره محمدباقر قالیباف به تلاش‌های بشار اسد در یک سال قبل از سقوط برای فاصله گرفتن از جمهوری اسلامی و نزدیک شدن به کشورهای عرب جنوب خلیج فارس و غرب است. قالیباف البته در پیروی از صحبت‌های علی خامنه‌ای وعده می‌دهد که «نیروهای مقاومت اگرچه با سقوط سوریه دچار اختلال شدند، ولی خود را با شرایط جدید وفق خواهند داد.»

عواقب نگران کننده سقوط بشار اسد برای جمهوری اسلامی

البته بسیاری از مقامات جمهوری اسلامی نگرانی خود را از عواقب سقوط بشار نه تنها بر استراتژی منطقه‌ای بلکه بر شرایط داخلی و آینده نظام هم اعلام کرده‌اند. کم نیستند شخصیت‌های جناح‌های مختلف که بر این نظر هستند که نباید تأثیرات روانی این شکست را نادیده گرفت و در همین راستا اجرای «قانون حجاب و عفاف» را در شرایط کنونی مناسب نمی‌دانند و معتقدند که باید فعلاً به تعویق انداخته شود تا بستر ناراضی از نظام حاکم گسترش پیدا نکند و مردم بار دیگر به خیابان باز نگردند.

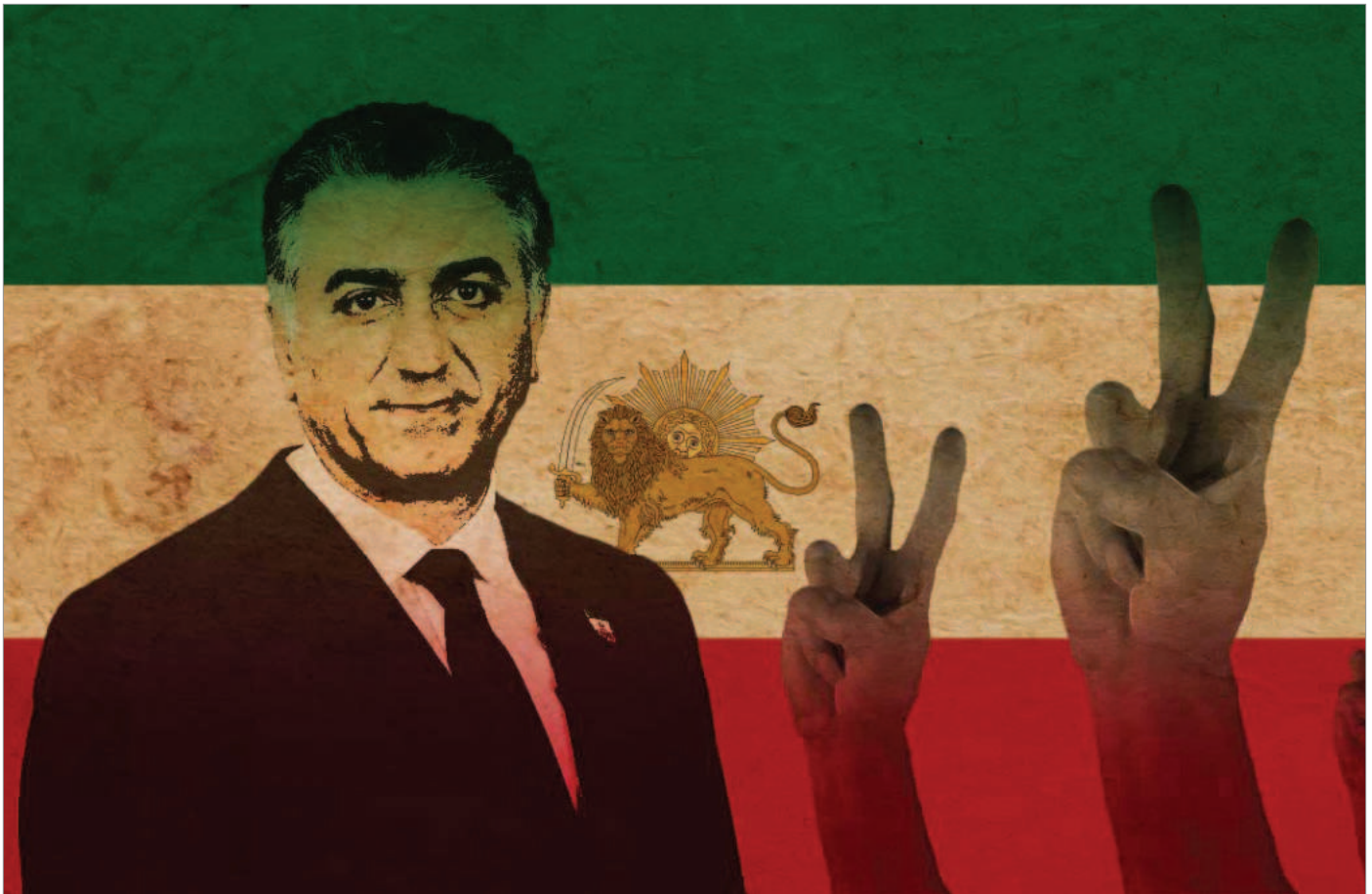
در این میان، سقوط رژیم بشار اسد اما امید گذار از جمهوری اسلامی را در بین مردم ایران بیش از پیش زنده کرده است و به همین خاطر اکثر مردم نگاهی مثبت به این تغییرات دارند، بدون اینکه نگران آینده سوریه و پیروزی نیروهائی باشند که بسیاری از آنها در گذشته با گروه‌های تروریستی و اسلامگرای القاعده و داعش همکاری داشتند. تضعیف «محور مقاومت»، تشدید سرکوب با وضع قوانین جدیدی چون «لایحه حجاب و عفاف»، در کنار بحران شدید اقتصادی که بخشی از آن نتیجه سیاست‌های ماجراجویانه در منطقه است، همه دلایلی هستند که می‌تواند آتش اعتراض‌های مردمی را بار دیگر شعله‌ور سازند آنهم در حالی

دوم این گفتگو ۲۴ آذر منتشر خواهد شد.

نشریه «فریدون» بخش نخست گفتگوی خود با شاهزاده رضا پهلوی را که ۳۰ آبان ۲۵۸۳ (۱۴۰۳) در دفتر سازمان نوفدی انجام گرفته، شنبه ۱۷ آذر پخش کرد. در این گفتگو، علیرضا کیانی سردبیر «فریدون» پرسش‌هایی را در ارتباط با مسائل روز با شاهزاده مطرح می‌کند. بخش

نشریه «فریدون» در شماره چهارم خود در تابستان ۲۵۸۱ (۱۴۰۱) با شاهزاده رضا پهلوی گفتگویی نوشتاری داشته است که می‌توانید در اینجا بخوانید.

پیام مهم شاهزاده رضا پهلوی به ملت ایران: اکنون زمان اتحاد و برخاستن برای ساخت فردایی بهتر است

آسیب‌پذیرتر و منزوی‌تر است، ما از هر زمانی به پیروزی نزدیک‌تریم. وظیفه ملی همه ما به ویژه نخبگان میهن‌دوست سیاسی و اجتماعی و اقتصادی است تا تلاش‌هایمان در تقویت انقلاب ملی را دوچندان و خود را برای برداشت گام‌های نهایی به سوی سرنگونی این رژیم ضحاک‌آماده کنیم. کشور هزاران ساله ایران، سوریه نیست و برخلاف آنچه جمهوری اسلامی و دیگر دشمنان تمامیت ایران وعده می‌دهند، جولانگاه جنگ‌های خونین گروه‌های جهادی و تجزیه‌طلب نخواهد شد

فرزندان دلاور ایران!

شما نخبگان این مرز و بوم جاویدید. سرنوشت ایران به دستان شما رقم خواهد خورد. این وظیفه تاریخی ماست که آینده‌ای آزاد و آباد برای کشورمان بسازیم. اکنون زمان اتحاد و برخاستن برای ساخت فردایی بهتر است. آینده‌ای که در آن، ایران، آزاد و مستقل باشد و در سایه یک دولت ملی، سکولار و دموکراتیک، جایگاه شایسته خود را در منطقه و جهان باز یابد. ایران از آن ماست و سرنوشت آن را ما همراه یکدیگر رقم خواهیم زد

پاینده ایران،
رضا پهلوی

شمایی که هنوز در کنار رژیم ایستاده‌اید!
آینده خود را در آینه سوریه ببینید و هم‌اکنون از آن جدا شوید. خامنه‌ای، هزاران تن از شما را به بهانه دفاع از «حرم» و در حقیقت برای حفظ اسد جنایتکار در قدرت، به کشتن داد. امروز به سرنوشت اسد و «مدافعان حرم» او نگاه کنید. آیا جز ویرانی و تحقیر، چیز دیگری از آن ادعاها باقی مانده است؟ این رژیم تا آخرین نفر، جان معدود مدافعانش را نیز فدای بقای خود کرده است و خواهد کرد. راه خود را از جمهوری اسلامی جدا و از این طریق، آینده خود و خانواده‌تان را تضمین کنید

شمایی که دین‌تان باز یچه دنیای «ولی فقیه» شده!

جمهوری اسلامی با ترویج اسلامگرایی افراطی، و دامن زدن به جنگ‌های فرقه‌ای و مذهبی، چهره دینداری سنتی را نیز مخدوش کرده است. این رژیم با سوء استفاده از باورهای دینی مردم، بذر تفرقه و نفرت را در میان ملت‌های منطقه کاشته است. پایان جمهوری اسلامی، آغاز آشتی ادیان و مذاهب مختلف در منطقه ما خواهد بود، و ملت ایران بار دیگر بر پایه منافع ملی با همه ملت‌های منطقه از هر دین و آیین و نژاد و زبانی، روابط دوستانه خواهد داشت

ملت بزرگ ایران!

امروز که جمهوری اسلامی از همیشه ضعیف‌تر،

هم‌میهنان،

دومینوی سقوط در محور شرارت جمهوری اسلامی به سوریه و بشار اسد رسید؛ جنایتکاری علیه بشریت که دستش به خون صدها هزار شهروند بی‌دفاع و کودکان آغشته بود. سقوط اسد، امیدی دوباره در دل آزادخواهان در سراسر جهان زنده می‌کند که هیچ دیکتاتوری، هرچقدر هم خونریز و بی‌رحم باشد، هرگز نمی‌تواند با حمایت خارجی، برای همیشه در قدرت باقی بماند و دیر یا زود، به زباله‌دان تاریخ خواهد پیوست

اینک، یک سال پس از حمله تروریستی ۷ اکتبر، و بعد از فروپاشی حماس و حزب‌الله، و نابودی سرکردگان تروریست‌شان، رژیم خامنه‌ای، مهم‌ترین سنگر منطقه‌ای خود را نیز از دست داده است و در ضعیف‌ترین و آسیب‌پذیرترین وضعیت خود بسر می‌برد

جمهوری اسلامی با سیاست‌های منطقه‌ای فاجعه‌بار خود، علاوه بر مردم و کشورهای منطقه، زندگی و معیشت ملت ایران را نیز به نابودی کشانده است. میلیاردها دلار از سرمایه‌های ملی ما را بجای هزینه برای آبادانی ایران، صرف حمایت از جنایتکاران و مزدوران در منطقه کرده است. اما امروز همه می‌بینیم که این سیاست‌ها به کجا انجامیده است. امروز سوریه به نمادی از شکست جمهوری اسلامی تبدیل شده است

هشدار سه قدرت اروپایی نسبت به افزایش غنی‌سازی اورانیوم در ایران؛ نگرانی از حرکت جمهوری اسلامی به سمت ساخت سلاح اتمی

اتمی ایران» وجود دارد. حتا برخی مقامات با صراحت تهدید می‌کنند که برای حفظ امنیت ملی «ساخت بمب اتم» ضروری است.

همچنین امیرسعید ابروانی سفیر جمهوری اسلامی در سازمان ملل متحد تهدید کرد که تهران به هرگونه تلاش برای بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل (فعال کردن مکانیسم ماشه) پاسخ قاطعانه خواهد داد.

بعد از سرنگونی بشار اسد، شماری از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، رسانه‌ها و تحلیلگران حکومتی بار دیگر بر ضرورت دستیابی به سلاح اتمی تأکید می‌کنند.

واکنش آمریکا

سخنگوی وزارت خارجه آمریکا روز دوشنبه ۹ دسامبر (۱۹ آذرماه) در پاسخ به این پرسش که تا چه اندازه نگران این هستید که حکومت ایران در پی از دست دادن حماس در غزه، حزب‌الله در لبنان و رژیم اسد در سوریه به سمت دستیابی به سلاح هسته‌ای حرکت کند، گفت که امکان نگرانی! ماتیو میلر در یک نشست خبری در واشنگتن گفت: «واضح است که این موضوعی است که مدت‌هاست نگران آن بوده‌ایم، و مدت‌هاست که آن را رصد کرده، و مسئله‌ای است که درباره آن با متحدان و شرکای خود هماهنگ می‌کنیم.»

او در ادامه اضافه کرد: «اما بدون ارائه ارزیابی خاصی، فقط تکرار می‌کنم چیزی که همیشه بطور روشن بیان کرده‌ایم این است که رئیس جمهوری جو بایدن به [رژیم] ایران هرگز اجازه دستیابی به سلاح هسته‌ای را نخواهد داد.» مقامات اسرائیل و همچنین دونالد ترامپ رئیس جمهور منتخب آمریکا که از ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵ ساکن کاخ سفید خواهد شد نیز تأکید کرده‌اند تحت هیچ شرایطی اجازه دستیابی جمهوری اسلامی به سلاح اتمی را نخواهند داد. این در حالیست که دیگر کشورهای منطقه و همچنین روسیه و چین نیز از مخالفان «بمب اتم اسلامی» به شمار می‌روند. به این ترتیب به نظر نمی‌رسد زمامداران رژیم ایران با «تغییر دکترین اتمی» خود هیچ کمکی به بقای خود و نظام‌شان کنند!

بریتانیا، فرانسه و آلمان در بیانیه‌ای مشترک که ۱۰ دسامبر (۲۰ آذرماه) منتشر شد با محکوم کردن افزایش میزان غنی‌سازی اورانیوم ۶۰ درصدی در تأسیسات اتمی فردو قم اعلام کردند که در مورد افزایش تعداد سانتریفوژها در ایران «بسیار نگران» هستند.

در این بیانیه به جلسه نمایندگان سه قدرت اروپایی و با نمایندگانی جمهوری اسلامی در ژنو اشاره شده که طی آن مجید تخت‌روانچی معاون وزارت خارجه جمهوری اسلامی به «تعهد سازنده» و همکاری میان طرفین اشاره کرده بود اما تأکید شده اقدامات جمهوری اسلامی بیش از پیش برجام را بی‌محتوا کرده است.

این کشورها برای چندمین بار به جمهوری اسلامی هشدار دادند که افزایش غنی‌سازی اورانیوم تا سطح ۶۰ درصد و بالاتر هیچ توجیه معتبر غیرنظامی ندارد.

آنها از جمهوری اسلامی خواسته‌اند، قویاً این فعالیت‌ها را معکوس کند و فوراً تنش‌آفرینی هسته‌ای را متوقف سازد.

سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی در واکنش به این بیانیه مدعی شده افزایش تعداد سانتریفوژها و افزایش غنی‌سازی اورانیوم در ایران طبق معاهده NPT و تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی انجام گرفته است.

این ادعا در حالی صورت می‌گیرد که رافائل گروسی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز بارها هشدار داده است که افزایش غنی‌سازی در ایران هیچگونه توجیه معتبر غیرنظامی ندارد.

طبق تخمین‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، حدود ۴۲ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده با غلظت ۶۰ درصد اگر تا ۹۰ درصد غنی شود، مقداری است که در آن ساخت یک سلاح اتمی از نظر تئوریک امکان‌پذیر است.

گروسی می‌گوید غنی‌سازی در ایران «به طرز چشمگیری» افزایش پیدا کرده است. همزمان با افزایش فشارهای بین‌المللی به حکومت به ویژه پس از صدور قطعنامه در شورای حکام، احتمال فعال شدن «مکانیسم ماشه» تقویت شده است. برخی مقامات ارشد نظام تهدید کرده‌اند که در صورت بازگشت مجدد تحریم‌ها احتمال «تغییر دکترین

بریتانیا، فرانسه و آلمان در بیانیه‌ای مشترک که ۱۰ دسامبر (۲۰ آذرماه) منتشر شد با محکوم کردن افزایش میزان غنی‌سازی اورانیوم ۶۰ درصدی در تأسیسات اتمی فردو قم اعلام کردند که در مورد افزایش تعداد سانتریفوژها در ایران «بسیار نگران» هستند.

آنها از جمهوری اسلامی خواسته‌اند، قویاً این فعالیت‌ها را معکوس کند و فوراً تنش‌آفرینی هسته‌ای را متوقف سازد.

سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی در واکنش به این بیانیه مدعی شده افزایش تعداد سانتریفوژها و افزایش غنی‌سازی اورانیوم در ایران طبق معاهده NPT و تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی انجام گرفته است. این ادعا در حالیست که رافائل گروسی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز بارها هشدار داده است که افزایش غنی‌سازی در ایران هیچگونه توجیه معتبر غیرنظامی ندارد.

همچنین امیرسعید ابروانی سفیر جمهوری اسلامی در سازمان ملل متحد تهدید کرد که تهران به هرگونه تلاش برای بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل (فعال کردن مکانیسم ماشه) پاسخ قاطعانه خواهد داد.

سخنگوی وزارت خارجه آمریکا روز دوشنبه ۹ دسامبر (۱۹ آذرماه) در پاسخ به این پرسش که تا چه اندازه نگران این هستید که حکومت ایران در پی از دست دادن حماس در غزه، حزب‌الله در لبنان و رژیم اسد در سوریه به سمت دستیابی به سلاح هسته‌ای حرکت کند، گفت که امکان نگرانی!

مقامات اسرائیل و همچنین دونالد ترامپ رئیس جمهور منتخب آمریکا که از ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵ ساکن کاخ سفید خواهد شد نیز تأکید کرده‌اند تحت هیچ شرایطی اجازه دستیابی جمهوری اسلامی به سلاح اتمی را نخواهند داد. این در حالیست که دیگر کشورهای منطقه و همچنین روسیه و چین نیز از مخالفان «بمب اتم اسلامی» به شمار می‌روند. به این ترتیب به نظر نمی‌رسد زمامداران رژیم ایران با «تغییر دکترین اتمی» خود هیچ کمکی به بقای خود و نظام‌شان کنند!

فرار بشار اسد و خانواده‌اش به روسیه؛ «ترکیه شش ماه قبل، از طرح سرنگونی رژیم سوریه آگاه بود»

پوستر بشار اسد زیر پای مخالفان / آذرماه ۱۴۰۳

هشدار رافائل گروسی: تولید اورانیوم غیرمجاز در ایران «به طرز چشمگیری» افزایش یافته است

● رافائل گروسی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی جمعه ۶ دسامبر (۱۶ آذرماه) هشدار داده است، ظرفیت تولید اورانیوم تا غلظت ۶۰ درصد ایران به طرز «چشم‌گیری» در حال افزایش است.

مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هشدار داده است سطح غنی‌سازی اورانیوم در ایران نزدیک به سطوح تسلیحاتی «به طرز چشمگیری افزایش یافته است».

رافائل گروسی جمعه ۶ دسامبر (۱۶ آذرماه) هشدار داده است، ظرفیت تولید اورانیوم تا غلظت ۶۰ درصد ایران به طرز «چشمگیری» در حال افزایش است. جمهوری اسلامی پیش از این ماهانه بین ۵ تا ۷ کیلوگرم اورانیوم ۶۰ درصدی تولید می‌کرد. مقام‌های تهران پیش از این گفته بودند افزایش میزان تولید اورانیوم به تلافی صدور قطعنامه در شورای حکام علیه جمهوری اسلامی است. افزایش تولید اورانیوم غیرمجاز در ایران در شرایطی است که از یک سو شماری از مسئولان نظام تهدید به خروج از NPT (پیمان منع گسترش سلاح‌های اتمی) می‌کنند و از سوی دیگر برخی دیگر از مقامات بر ضرورت ساخت سلاح اتمی تأکید می‌کنند. بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که اواخر آبان‌ماه ۱۴۰۳ منتشر شد، ذخایر اورانیوم غنی‌شده در ایران به ۳۲ برابر حد مجاز رسیده است.

طبق این گزارش، ایران ۱۸۲/۳ کیلوگرم اورانیوم غنی شده ۶۰ درصدی ذخیره کرده که نسبت به آخرین گزارش در ماه اوت ۱۷/۶ کیلوگرم افزایش پیدا کرده است. طبق تخمین‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، حدود ۴۲ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده با غلظت ۶۰ درصد اگر تا ۹۰ درصد غنی شود، مقداری است که در آن ساخت یک سلاح اتمی از نظر تئوریک امکان‌پذیر است.

مقام‌های اسرائیل و آمریکا بارها هشدار دادند تحت هیچ شرایطی اجازه دستیابی جمهوری اسلامی به سلاح اتمی را نخواهند داد. بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل ششم آبان‌ماه پس از توافق آتش‌بس با حزب‌الله در سخنانی اعلام کرد، «من مصمم هستم هر کاری را که لازم است برای جلوگیری از دستیابی رژیم ایران به سلاح هسته‌ای انجام دهم. برای من، حذف این تهدید مهمترین وظیفه برای تأمین امنیت آینده اسرائیل است.» او توضیح داد، «یکی از دلایل آتش‌بس در شمال، تمرکز بر تهدید رژیم ایران است و بیشتر از این در مورد آن توضیح نمی‌دهم، ما در حال تغییر چهره خاورمیانه هستیم.»

همچنین دیده‌بان حقوق بشر سوریه مستقر در لندن گزارش داد ماهر اسد (برادر بشار اسد) احتمالاً در منطقه «قرداحه» در ساحل سوریه حضور دارد و پیش‌بینی می‌شود که او نیز از طریق فرودگاه حمیمیم سوریه را ترک کند. خبرگزاری رویترز به نقل از دو «منبع آگاه» گزارش داد که مخالفان بشار اسد از شش ماه قبل، ترکیه را از طرح سرنگونی رژیم سوریه آگاه کرده بودند و از آنکارا تضمین ضمنی گرفته بودند.

در این گزارش آمده از دلایل اصلی پیشروی سریع نیروهای مخالف این است که ارتش بشار اشد از نظر روحی به شدت خسته و ضعیف شده و متحدان اصلی آن یعنی جمهوری اسلامی و حزب‌الله لبنان، به دلیل درگیری با اسرائیل به شدت تضعیف شده‌اند. دلیل دیگر اینکه حامی نظامی کلیدی اسد یعنی روسیه، دیگر بر سوریه تمرکز ندارد و انگیزه برای ماندن در این کشور و حمایت از اسد را از دست داده است.

یک منبع دیپلماتیک به رویترز گفته است مخالفان اسد بدون پشتیبانی ترکیه نمی‌توانستند تدارکات این عملیات را فراهم کنند.

احمد الشرع (جولانی) فرمانده عملیات سرنگونی رژیم اسد به دلیل روابط سابق‌اش با القاعده از سوی واشنگتن، اروپا و ترکیه به عنوان تروریست شناخته می‌شود. با این حال، در طول دهه گذشته «هیأت تحریر الشام» که به عنوان «جبهه النصره» شناخته می‌شد، سعی کرد تصویر متعادلی از خود نشان دهد.

در همین ارتباط یک مقام آمریکایی روز دوشنبه به روزنامه «واشنگتن پست» گفت: «آمریکا حذف هیأت تحریر الشام از فهرست گروه‌های تروریستی را بعید نمی‌داند تا بتواند برای ثبات و استقرار سوریه با آن گفتگو کند.» این مقام آمریکایی با اشاره به تحولات سریع سوریه که به سقوط رژیم بشار اسد منجر شد، به این روزنامه گفت: «ممکن است هیأت تحریر الشام را از لیست تروریستی حذف کنیم تا بتوانیم ثبات در سوریه برقرار کنیم.»

● پایگاه خبری «العربییه» به نقل از «یک منبع در کرمین» گزارش داد که بشار اسد و خانواده‌اش به مسکو رسیده‌اند. این منبع یکشنبه ۸ دسامبر (۱۸ آذرماه) عنوان کرد، روسیه به اسد و خانواده‌اش پناهندگی داده است.

● خبرگزاری رویترز به نقل از دو «منبع آگاه» گزارش داد که مخالفان بشار اسد از شش ماه قبل، ترکیه را از طرح سرنگونی رژیم سوریه آگاه کرده بودند و از آنکارا تضمین ضمنی گرفته بودند.

● در این گزارش آمده از دلایل اصلی پیشروی سریع نیروهای مخالف این است که ارتش بشار اشد از نظر روحی به شدت خسته و ضعیف شده و متحدان اصلی آن یعنی جمهوری اسلامی و حزب‌الله لبنان به دلیل درگیری با اسرائیل به شدت تضعیف شده‌اند. دلیل دیگر اینکه حامی نظامی کلیدی اسد یعنی روسیه، دیگر بر سوریه تمرکز ندارد و انگیزه برای ماندن در این کشور و حمایت از اسد را از دست داده است.

پایگاه خبری «العربییه» به نقل از «یک منبع در کرمین» گزارش داد که بشار اسد و خانواده‌اش به مسکو رسیده‌اند. این منبع یکشنبه ۸ دسامبر (۱۸ آذرماه) عنوان کرد، روسیه به اسد و خانواده‌اش پناهندگی داده است. پیش از این برخی منابع گزارش داده بودند که احتمالاً هوایمای حامل اسد توسط اسرائیل هدف قرار گرفته و او کشته شده است.

بر اساس گزارش وبسایت «فلايت رادار۲۴»، هوایمای اسد ابتدا به سمت منطقه ساحلی سوریه پرواز کرد، اما ناگهان تغییر مسیر داد و برای چند دقیقه در جهت مخالف به پرواز پرداخت و سپس از رادار خارج شد.

طبق داده‌های وبسایت فلايت رادار، همزمان با تسلط گروه‌های مخالف بر دمشق، یک هوایمای متعلق به خطوط هوایی سوریه، که احتمال می‌رود حامل بشار اسد بوده باشد، از فرودگاه دمشق به پرواز درآمد. اطلاعات بعدی این وبسایت نیز نشان می‌دهد که یک هوایمیا از بندر لاذقیه پرواز کرد و در مسکو فرود آمد.

آلمان و فرانسه از سقوط رژیم بشار اسد استقبال کردند

پرچم ملی سوریه بجای پرچمی که حزب بعث با دو ستاره سبز در میان از زمان روی کار آمدن در سال ۱۹۶۳ به این کشور تحمیل کرده بود، توسط کارمندان سفارت سوریه در مسکو به اهتزاز درآمد آنهم در حالی که بشار اسد و خانواده‌اش به روسیه فرار کرده و در آنجا پناهنده شده‌اند / ۹ دسامبر ۲۰۲۴ / رویترز

هرچند که سقوط رژیم بشار اسد که در واقع پایگاه اصلی نفوذ حکومت دیکتاتوری جمهوری اسلامی و شخص علی خامنه‌ای و به اصطلاح «عمق استراتژیک» رژیم بوده شکست بزرگی برای نظام و رهبرش به حساب می‌آید اما وی تا کنون از اظهار نظر درباره این شوک غیرمنتظره خودداری کرده است. او فرمان اعزام سپاه پاسداران به سوریه را برای جلوگیری از سقوط اسد در جریان «بهار عربی» در سال ۲۰۱۳ صادر کرد و حال مهم‌ترین متحد خود را در منطقه از دست داده است.

به گزارش یک شبکه فرانسوی، حکومت ایران بازوهای خود را در خاورمیانه از دست داده و این به منزله‌ی تضعیف شدید موقعیت حکومت جمهوری اسلامی در کل منطقه است.

گزارشگر شبکه‌ی «فرانسه ۲۴» افزوده: «در حال حاضر سرنوشت نیروهای نظامی جمهوری اسلامی در سوریه، اعم از نیروی قدس سپاه پاسداران و اعضای گروه‌هایی نظیر «فاطمیون» ناروشن است. برخی برآوردها شمار این نیروها را تا ده هزار تن اعلام می‌کنند.»

این گزارشگر افزوده که جمهوری اسلامی ایران میلیاردها دلار صرف زنده نگه داشتن حکومت بشار اسد طی سال‌های گذشته کرده و اکنون روشن است که همه‌ی این سرمایه‌ها به باد رفته است.

رئیس جمهوری منتخب آمریکا، دونالد ترامپ، نیز در واکنش به سقوط رژیم اسد گفت که رهبر پیشین دمشق از سوریه فرار کرد، چون ولادیمیر پوتین دیگر نمی‌خواست از او پشتیبانی کند.

دونالد ترامپ سپس افزوده که پس از جنگ اوکراین که در آن ششصد هزار سرباز روس تا کنون کشته یا زخمی شده‌اند، سوریه اهمیت خود را برای روسیه از دست داده است.

تأسیسات تولید موشک و همچنین پدافندهای هوایی سوریه را بمباران کردند. سخنگوی ارتش اسرائیل گفته است که این کشور در رویدادهای جاری سوریه دخالت نمی‌کند، اما آماده دفاع از دولت اسرائیل است.

وزارت امور خارجه چین هم با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرده که از نزدیک تحولات سوریه را دنبال می‌کند و امیدوار است که این کشور هرچه سریع‌تر ثبات خود را بازیابد. هاکان فیدان وزیر امور خارجه ترکیه نیز گفته که با ورود شورشیان اسلامگرا به دمشق، رژیم بشار اسد فرو ریخت و به این ترتیب پنج دهه حاکمیت حزب بعث در سوریه خاتمه یافت.

به گفته وزیر امور خارجه ترکیه، فروپاشی رژیم اسد یک‌شبه روی نداده بلکه در نتیجه‌ی سیزده سال مبارزه مداوم به دست آمده است. وی سپس گفت که ترکیه می‌خواهد در همکاری با قدرت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی به انتقال مسالمت‌آمیز قدرت در سوریه یاری رساند.

همزمان سفارت جمهوری اسلامی در دمشق روز یکشنبه ۸ دسامبر هدف حمله مخالفان رژیم پیشین سوریه قرار گرفت. پیش از این حمله، کارکنان ساختمان سفارتخانه را ترک کرده بودند.

بر اساس تصاویر منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی حمله‌کنندگان به سفارت جمهوری اسلامی تصاویر حسن نصرالله و قاسم سلیمانی را پاره و لگدمال کرده‌اند.

همزمان منابع آگاه در لبنان خبر دادند که حزب‌الله کلیه نیروهای خود را از سوریه خارج کرده است. همین منابع گفته‌اند که حدود ۱۵۰ نفر بر زهری حامل نیروهای حزب‌الله شهر استراتژیک القصیر را پیش از ورود شورشیان مسلح به آن ترک کردند. شهر القصیر از سال ۲۰۱۳ نقطه‌ی مهم نقل و انتقال سلاح و مهمات میان سوریه و لبنان بوده است.

- وزیر امور خارجه آلمان پایان رژیم اسد را نخستین تسکین دردهای بزرگ مردم آن کشور خواند.
- نخست وزیر اسرائیل: «سقوط اسد نتیجه‌ی مستقیم ضربات اسرائیل به رژیم ایران و حزب‌الله است.»

وزارت امور خارجه فرانسه با انتشار بیانیه‌ای از سقوط رژیم بشار اسد استقبال و آن را روزی تاریخی برای سوریه و مردم این کشور پس از سیزده سال سرکوب و خشونت رژیم اسد علیه مردم سوریه توصیف کرده است.

در این بیانیه آمده که مردم سوریه در این سیزده سال رنج بسیاری را متحمل شدند و در این مدت بشار اسد کشوری را فرسوده و بخش بزرگی از آن را از جمعیت خالی نمود. بیانیه وزارت امور خارجه فرانسه تصریح کرده: «آن بخش از جمعیت سوریه که در کشور ماندند، قتل عام و شکنجه و از سوی بشار اسد و متحدانش با سلاح‌های شیمیایی بمباران شدند.»

وزارت امور خارجه فرانسه در این بیانیه، همگان را در سوریه به پرهیز از خشونت، حفظ نهادهای دولت، احترام به حاکمیت ملی و تمامیت ارضی آن کشور فرا خوانده است. فرانسه همچنین خواستار انتقال مسالمت‌آمیز قدرت، صیانت از غیرنظامیان و اقلیت‌های قومی و مذهبی و احترام به تنوع و تکثر درونی مردم سوریه شده است.

آنالنا بربوک وزیر امور خارجه آلمان نیز پایان رژیم اسد را نخستین تسکین دردهای بزرگ مردم آن کشور خوانده است. او در بیانیه‌ای که به همین مناسبت منتشر شد تأکید نموده: «سوریه نباید بار دیگر به دست نیروهای افراطی بیفتد.»

وی از همه طرفین و احزاب درگیر در سوریه خواسته که به مسئولیت خود در این جهت عمل کنند.

از سوی دیگر، نخست وزیر اسرائیل، سقوط رژیم بشار اسد را روزی تاریخی در خاورمیانه خوانده و افزوده: «سقوط حکومت اسد نتیجه مستقیم ضرباتی است که اسرائیل به رژیم ایران و حزب‌الله وارد آورده است.»

بنیامین نتانیاهو تأکید کرده: «این کشور به هیچ نیروی متخاصمی اجازه نمی‌دهد که در مرزهایش مستقر شود، ولی در عین حال دست صلح و دوستی به سوی همه ساکنان سوریه، اعم از دروزی، مسیحی، شیعه یا سنی دراز می‌کند.» نخست وزیر اسرائیل رژیم فروپاشیده‌ی اسد را حلقه‌ی مرکزی «محور شرارت رژیم ایران» خوانده و گفته: «سقوط رژیم اسد نتیجه‌ی مستقیم ضرباتی است که اسرائیل به حکومت ایران و حزب‌الله لبنان، حامیان اصلی حکومت پیشین بشار اسد وارد آورده است.»

به گفته نتانیاهو این ضربات واکنش‌های زنجیره‌ای را در خاورمیانه از سوی کسانی برانگیخته که می‌خواستند خود را از بند حکومت سرکوبگر اسد نجات بدهند.

یسرائیل کاتز وزیر دفاع اسرائیل نیز در اظهاراتی مشابه سقوط رژیم بشار اسد را ضربه‌ای سخت «به محور شرارت رژیم جمهوری اسلامی خواند که هدف اعلام شده‌اش نابودی دولت اسرائیل است.» او با تشبیه رژیم ایران به یک اختاپوس گفت که بازوان این اختاپوس یکی پس از دیگری قطع می‌شوند.

همزمان با سقوط رژیم اسد جنگنده‌های اسرائیلی پایگاه‌های هوایی سوریه در دمشق و جنوب کشور، سلاح‌های پیشرفته، انبار مهمات و سلاح‌های شیمیایی و

زندان قرچک؛ جهنمی برای زنان و کودکان؛ سازمان حقوق بشر ایران خواستار بسته شدن زندان قرچک و رامین شد

● این زندان که ساختمان آن در ابتدا به عنوان مرگداری طراحی شده بود، امروز به مکانی غیرانسانی برای نگهداری زنان زندانی، از جمله زندانیان سیاسی، تبدیل شده است. پس از مدتی این مکان تغییر کاربری داد و به مرکز ترک اعتیاد مردان تبدیل شد.

● پس از آنکه مقامات مسئول تصمیم گرفتند که زنان زندانی را در این مکان نگهداری کنند، تغییر خاصی در ساختمان آن ایجاد نکردند، بطوری که بندها پنجره ندارند و زمانی که درهای آهنی هواخوری‌ها بسته شوند، تنها دیوار است که دیده می‌شود. بندها در واقع درون سوله‌هایی تشکیل شده‌اند که قرار بود طیور را در خود جای دهند.

● سازمان حقوق بشر ایران می‌نویسد که زندان قرچک و رامین به دلیل وضعیت نابسامان بهداشتی، کمبود امکانات و اقدامات تنبیهی سرسختانه، به عنوان تبعیدگاه بسیاری از زندانیان سیاسی و مدنی زن شناخته می‌شود.

گزارش سازمان حقوق بشر ایران در مورد زندان قرچک و رامین امروز به مناسبت روز جهانی حقوق بشر (۱۰ دسامبر) منتشر شد. این گزارش تکان‌دهنده تنها بیانگر بخشی از فجایعی است که در زندان قرچک و رامین می‌گذرد. متن کل این گزارش را می‌توانید در اینجا بخوانید.

در مقدمه این گزارش از جمله آمده است، زندان قرچک و رامین به یکی از تاریک‌ترین نمادهای نقض سیستماتیک حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران تبدیل شده است. این زندان که ساختمان آن در ابتدا به عنوان مرگداری طراحی شده بود، امروز به مکانی غیرانسانی برای نگهداری زنان زندانی، از جمله زندانیان سیاسی، تبدیل شده است. شرایط این زندان نه تنها استانداردهای جهانی از جمله قوانین بانکوک و قواعد نلسون ماندلا را زیر پا می‌گذارد، بلکه ابتدایی‌ترین اصول کرامت انسانی را نیز نادیده می‌گیرد.

در زندان قرچک، زنان در فضایی بسیار کوچک، بدون تهویه و نور کافی نگهداری می‌شوند. آب شرب ناسالم، کیفیت پایین غذا، نبود خدمات بهداشتی و درمانی مناسب، و رفتارهای تحقیرآمیز و جنسیت‌زده، بخشی از رنج روزمره زندانیان است. این زندان نه تنها محیطی مملو از خشونت و سوءاستفاده است، بلکه به واسطه تراکم جمعیت بسیار بالا و کمبود امکانات اولیه، بسیاری از زندانیان حتی از جای خواب محروم‌اند و «کف خواب» شمرده می‌شوند.

محمود امیری‌مقدم مدیر سازمان حقوق بشر ایران، در این‌باره می‌گوید: «زندان قرچک نمادی از انکار آشکار انسانیت و کرامت بشر است. ادامه فعالیت چنین مکان‌هایی لکه ننگی بر وجدان جهانی است. امروز، بیش از هر زمان دیگری، باید از جامعه جهانی بخواهیم که در برابر این نقض گسترده حقوق بشر سکوت نکند.»

در ارتباط با سابقه زندان قرچک در این گزارش آمده است، مکانی که امروزه تحت عنوان زندان قرچک محکومان زن را در خود جای داده است، از اساس با استانداردهای مرگداری ساخته شد. پس از مدتی این مکان تغییر کاربری داد و به مرکز ترک اعتیاد مردان تبدیل شد.

پس از آنکه مقامات مسئول تصمیم گرفتند که زنان زندانی را در این مکان نگهداری کنند، تغییر خاصی در ساختمان آن ایجاد نکردند، بطوری که بندها پنجره ندارند و زمانی

زندانیان سختگیری می‌کنند و می‌گویند بودجه کم داریم، در تجویز و تحویل قرص‌های خواب دست و دل بازند!

روانپزشک زندان با یکبار مراجعه زندانی به این پزشک و طرح این مشکل که افکار خودکشی دارد و شب‌ها نمی‌تواند بخوابد، تعداد زیادی قرص اعصاب و خواب‌آور تجویز می‌کند که فقط زندانی بخوابد و دردسرش برای زندانبان‌ها کم شود.

تفکیک جرائم نیز در زندان قرچک به گونه‌ای نیست که زندانیان جرائم خطرناک را از دیگر زندانیان به‌درستی جدا کند. بندهای ۱ تا ۸ بندهای عمومی هستند.

معمولاً بندهای یک و دو محل زندانی محکومان از بابت ارتکاب جرم فروش یا حمل مواد مخدر است. بند سه متهمان به فروش مواد مخدر یا سرقت است که پس از صدور کیفرخواست، به بندهای یک یا دو منتقل می‌شوند و متهمان به سرقت به بند چهار انتقال پیدا می‌کنند.

بند پنج محل نگهداری اتباع خارجی است که اغلب شهروندان افغانستان هستند. در بند شش محکومان مالی و کلاهبرداری و کسانی محبوس هستند که زیر بیست و پنج سال محکومیت دارند. بند هفت محل حبس مجرمان خطرناک متهم به قتل، فساد و فحشا، آدم‌ربایی، اسیدپاشی، زورگیری، خفت‌گیری و جرائم خاص مثل قاچاق انسان است. بند هشت نسبتاً جدیدتر است و مدتی زندانیان سیاسی را به آنجا می‌فرستادند. اکنون بیشتر زندانیان سیاسی به بند هفت و کنار زندانیان خطرناک منتقل شده‌اند.

بند ۹ بند انفرادی‌هاست. این بند شامل چهار سوئیت است که در واقع قسمت‌هایی از یک سالن‌اند و با پارتیشن از هم جدا شده‌اند. این چهار اتاق برای جدا نگه داشتن زندانیانی که آنجا نگهداری می‌شوند، برای خود حمام و دستشویی دارد. عمدتاً زندانیان در آستانه اعدام یا زندانیانی که تنبیه می‌شوند، به انفرادی منتقل می‌شوند.

بندهای ۱۰ و ۱۱ موسوم به بندهای مشاوره یک و دو هستند. بند مشاوره یک سابق به بند مادران معروف است که شامل مادران و زنان باردار است. بند مشاوره

که درهای آهنی هواخوری‌ها بسته شوند، تنها دیوار است که دیده می‌شود.

بندها در واقع درون سوله‌هایی تشکیل شده‌اند که قرار بود طیور را در خود جای دهند. هر کدام از سالن‌ها گنجایش کمتر از صد نفر را دارد، اما بطور معمول در آن‌ها بیش از ۱۵۰ نفر زندگی می‌کنند. در مواقعی این عدد به ۶۰۰ نفر هم رسیده است؛ بطوری که زندانیان در کف زندان هم جای خواب نداشتند. بطور متوسط در اغلب ماه‌های سال بین ۱۵۰ تا دو هزار زن در این زندان نگهداری می‌شوند.

سازمان حقوق بشر ایران می‌نویسد که زندان قرچک و رامین به دلیل وضعیت نابسامان بهداشتی، کمبود امکانات و اقدامات تنبیهی سرسختانه، به عنوان تبعیدگاه بسیاری از زندانیان سیاسی و مدنی زن شناخته می‌شود.

در ارتباط با امکانات اولیه و رفاهی این زندان در این گزارش آمده، باجه‌های تلفن زندانیان در هواخوری قرار دارد و زندانیان مجبور می‌شوند برای استفاده از تلفن از میان فاضلاب عبور کنند. در سرما و گرما زندانیان باید صف بایستند تا بتوانند دقایقی با نزدیکانشان با تلفن صحبت کنند.

نوار بهداشتی برای زنان در زندان کالایی پولی است. یعنی حتی زندانی که از خانواده طرد شده و پولی در اختیار ندارد، باید از طریق فروشگاه زندان نوار بهداشتی دریافت کند. البته این زنان با مراجعه به مددکار اجتماعی سهمیه‌ای به رایگان دریافت می‌کنند اما این سهمیه بسیار اندک است و حتی در حالت عادی هم جوابگوی نیاز بهداشتی زنان نیست.

در طول روز از هر بند فقط تعداد مشخصی زندانی ویزیت می‌شوند که معمولاً بیش از پنج بیمار از هر بند نمی‌شود. چشم‌پزشک و دندان‌پزشک به ندرت به زندان مراجعه می‌کند. تنها کشیدن دندان رایگان است و بقیه خدمات دندانپزشکی باید با هزینه شخصی بیمار انجام شوند. هزینه عینک نیز در صورتی که ضعف بینایی زندانی تشخیص داده شود، برعهده خود بیمار است.

مستولان برخلاف اینکه در تجویز داروهای ضروری به

→ دو سابق محل حبس محکومان مالی و بیماران و سالخورده‌هاست.

قرنطینه، مکانی که برخی زندانیان را در بدو ورود آنجا نگه می‌دارند، در زندان قرچک بسیار کوچک است و گاه ده‌ها نفر در یک جای تنگ به سر می‌برند.

گزارش سازمان حقوق بشر ایران درباره کودکان زندان قرچک می‌نویسد، در این زندان کودکان تا دوسالگی همراه با مادران زندانی خود زندگی می‌کنند، کودکانی که تحمل شرایط سخت و ناگوار زندان برای آنها دشوار است و چون مدتی طولانی هیچ مردی را ندیده‌اند، پس از خروج از زندان، با دیدن مردان «وحشت می‌کنند».

در بند مادران وسایل تفریحی یا آموزشی برای کودکان وجود ندارد. یک سرسره کوچک و تاب کوچک در حیاط نصب کرده‌اند که این بازی هم برای کودکان تکراری می‌شود و پس از مدتی بیقرار و کلافه می‌شوند. در حوالی سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ «اتاقی» با تعدادی وسیله بازی وجود داشت که آنهم به مصارف دیگری اختصاص یافت.

برخی از کودکان متولد زندان، به دلیل قانون تبعیض‌آمیزی که امکان تهیه شناسنامه برای کودک از طرف مادر را به او نمی‌دهد، بدون شناسنامه هستند.

این گزارش به کودک‌آزاری نیز اشاره کرده و نوشته است که موسسه کوپیی در تحقیقی که اسفند ۱۴۰۰ منتشر شده، آزارجنسی علیه کودکان پسر در زندان قرچک را مستند کرده است «در زندان قرچک شوخی‌ها و برخوردهای جنسی این‌طور بود که [زندانیان زن] به دختر بچه‌ها توجه نمی‌کردند، ولی در رابطه با پسر بچه‌ها، خودشان را در مقابل آنها برهنه می‌کردند، آنها را با خودشان حمام می‌بردند، با آلت آنها بازی می‌کردند، گیره لباس یا چیزهایی از این دست به آلت آنها می‌زدند، کودک را مجبور می‌کردند بدن آنها را لمس کند، یا خودارضایی به کودک یاد می‌دادند، افرادی غیر از مادر کودک، به زور سینه‌شان را در دهان کودک می‌کردند، به کودک کلمات و حرفهای جنسی یاد می‌دادند و از او می‌خواستند که آنها را تکرار کند یا در حضور کودک سکس تلفنی می‌کردند.»

همچنین، در مورد دختران، یک مددکار اجتماعی به کوپیی گفت: «آثار سوزاننده شدن با سیگار روی دست‌ها، پاها و همچنین اندام جنسی دختر هشت ساله وجود دارد که مشخصاً توسط مادر و زمانی که متوجه شده کودک اندام جنسی خود را لمس می‌کند، انجام شده است.»

اگر بچه‌ای در بند به بیماری‌های مسری دچار شود، این بیماری به سرعت شایع می‌شود. بچه‌ها در یک مکان کوچک زندگی می‌کنند و بهداشت بطور مناسبی رعایت نمی‌شود. وضعیت سرویس بهداشتی هم بسیار نامناسب است.

هفته‌ای یکبار متخصص بیماری کودکان از بیرون زندان برای ویزیت کودکان می‌آید. کودکانی که مادرانشان متادون مصرف می‌کنند، به دلیل خوردن شیر آنها معمولاً مریض‌اند و به خاطر اعتیاد مادرشان سرخه و بدن‌درد دارند.

در چند سال اخیر به خاطر حضور فعالان سیاسی در قرچک که خبرهای این زندان را کم و بیش اطلاع‌رسانی می‌کنند، پای خبّری‌ن هم به زندان باز شده و کمک‌های محدودی از طرف آنها مثل لباس گرم برای بچه‌ها فرستاده می‌شود. اما این پاسخگوی نیازهای مادران و کودکانشان نیست و مادرها به خاطر کمبود لباس مجبورند دست به دامان زندانیان دیگر شوند و از آنها کمک بگیرند.

معضل دیگر زباله‌های بهداشتی است که در اتاق بسته یا انبار نگهداری نمی‌شوند، در زیر پله و در فضای باز بهداشتی و جایی که نوزادان و کودکان، زنان باردار و زنان رفت و آمد می‌کنند و در معرض دید و تنفس این افراد قرار دارد، گذاشته می‌شوند.

حیف شد...

(کیهان لندن شماره ۱۱۱۳) تیر ۱۳۸۵

باز نشر

خبراندیش (احمد احرار)

زندگی، در مقام دفاع از حقوق چهارپایان عریضه به حاکم شرع نوشت (آن زمان هنوز نه جمعیت حمایت حیوانات تشکیل شده بود نه حزب خران) حاکی از این که چارپایاران به این زحمتکشان زبان‌بسته ظلم می‌کنند و برخلاف عدل و انصاف هرچه می‌توانند بر آنها بار می‌زنند. نامه با چنان سوز و گدازی نوشته شده بود که حاکم را منقلب ساخت. مدافع حقوق خران را به حضور طلبید و حکمی نوشت و به وی اختیار داد جلو دروازه‌ها نظارت کند و مراقب باشد که کسی بار زائد بر چهارپایان نگذارد.

زندگ بر سر دروازه‌ها می‌ایستاد و هر قاطر و الاغی که می‌رسید مقداری از بار آن را به این عنوان که اضافه بار کرده و حمل آن برای حیوان زبان بسته غیر قابل تحمل است برداشت می‌کرد. کار تعدی به جایی رسید که شاعری به وکالت از طرف الاغها، شعری ساخت و برای حاکم فرستاد:

ای که گشتی سخت پشتبان ما
لااقل محذور ما را حس کنبد
خواهشی داریم از آن خرپسند
با خران شهر خود مجلس کنبد
ما خران با بار سابق خوشتریم
العیاذالله اگر فس فس کنبد
از طلا گشتت پشیمان گشته‌ایم
مرحمت فرموده ما را مس کنبد

جسارت نبوده باشد، یکی بانی خیر شد و پیام مشابهی از سوی انباء بشر به دربار معدلت‌مدار دبیر کل سازمان ملل متحد عرضه داشت که موجب شد عطای کمیسیون کذائی حقوق بشر را به لغزش بیخشد و ملت‌ها را از قید حضانت دولتهایی که در آن کمیسیون گردآمده بودند آزاد کنند.

کمیسیون منحل شد و جایش را به شورای حقوق بشر سپرد که آقای عنان متولی‌باشی امامزاده بی معجز ملل متحد امیدوار است این یکی برخلاف آن یکی، قضیه را جدی بگیرد و به باشگاهی با عضویت دشمنان حقوق بشر تبدیل نشود. جمهوری اسلامی ایران خودش را برای عضویت در نخستین دوره شورای حقوق بشر نامزد کرده بود که سرآشپز تشخیص داد این نخود باب کار این شیربرنج نیست. کاندیداتوری نظام فقاھتی برای عضویت شورا پذیرفته نشد اما ملاهای حاکم که نتوانسته بودند از در وارد شوند، از پنجره داخل شدند. به‌عنوان عضو ناظر، هیأتی را روانه ژنو کردند با عضویت عالیجناب، قاضی سعید مرتضوی.

انصافاً که برای موش کشتن در آش حقوق بشر، ابتکاری از این کاری‌تر نمی‌شد به خرج داد. حیف شد و خیلی هم حیف شد که دولت کانادا قیل و قال به‌راه انداخت و

مجامع حقوق بشری هم با سر و صدای اعتراضشان، شورای جدیدالتأسیس حقوق بشر را از ثمرات آتی چنین ابتکاری محروم ساختند. قاضی سعید مرتضوی، پیش از آن که برای شرکت در نخستین اجلاس شورای حقوق بشر عازم ژنو شود، در مصاحبه‌ای با ایرنا (خبرگزاری رسمی جمهوری اسلامی) برنامه‌هایی را جهت رسیدن به اهداف حقوق بشری ارائه کرد و گفت «حقوق بشر در معنای واقعی آن مفهومی مقدس است که در فرهنگها و ادیان الهی توجه خاصی بدان مبذول شده است و این مفهوم مقدس نباید مورد سوء استفاده برخی کشورهای سلطه‌گر قرار گیرد».

علت شکست کمیسیون مرحوم حقوق بشر هم همین بود که مفهوم واقعی حقوق بشر را به‌درستی نفهمیده بود، یعنی آن طور می‌فهمید که کشورهای سلطه‌گر می‌خواستند به آن بفهمانند. برای آن که شورای جدیدالولاده دچار آن اشتباه نشود لازم بود از همین ابتدا شخصیت‌های بشر دوستی امثال قاضی مرتضوی به آنجا راه پیدا کنند و با استفاده از نظریات و تجاربشان در زمینه حقوق بشر آن طور که خود ایشان در مصاحبه‌شان اظهار فرموده‌اند «ساز و کارهای مناسب برای جلوگیری از اشتباهات پیش‌بینی شود»!

خود پدید است در جهان، باری
کار هر مرد و مرد هر کاری!

۳. ایجاد نظارت مستقل: تیم‌های حقوق بشری مستقل باید بطور منظم از وضعیت زندانیان در ایران بازدید کرده و گزارش‌های شفاف ارائه دهند.

۴. پایان تبعید زندانیان سیاسی: انتقال زندانیان سیاسی به زندان‌هایی با شرایط غیرانسانی، مانند قرچک، باید فوراً متوقف شود.

۵. تحقق عدالت و پاسخگویی: مسئولان زندان قرچک و مقامات ذریربط باید در برابر نقض حقوق بشر پاسخگو باشند و با اقدامات قضایی مناسب تحت پیگرد قرار گیرند.

متن کامل این گزارش را در اینجا بخوانید.

زندانیان برای ورود به اتاق پرستاری باید از کنار این زباله‌های آلوده و آغشته به خون بیماران گذر کنند. سازمان حقوق بشر در پایان گزارش این توصیه‌ها را مطرح کرده است:

۱. تعطیلی فوری زندان قرچک: این زندان باید فوراً بسته شود و تمامی زندانیان به مکان‌هایی با استانداردهای انسانی و بین‌المللی منتقل شوند.

۲. تضمین حقوق زنان و کودکان زندانی: شرایط نگهداری زنان و کودکان باید مطابق با قوانین بین‌المللی، از جمله قوانین بانکوک و نلسون ماندلا، بهبود یابد.

قانون حمایت خانواده مهمترین دستاورد جنبش زنان در سالهای قبل از انقلاب بود

کسانی به ما ایراد می گرفتند که هرگز فرصت سرکشی به سرآسیاب دولاب یا نازی آباد یا جزیره قشم را نداشتند

تاریخ نشر در کیهان لندن: از مهرماه تا بهمن ماه ۱۳۸۲ - شماره ۹۹۰-۹۷۶

جامعه، دولت و جنبش زنان (بخش پایانی)

خاطرات مهناز افخمی
ناشر: بنیاد مطالعات ایران

«جامعه، دولت و جنبش زنان ایران» عنوان خاطرات مهناز افخمی است؛ چهارمین دبیرکل سازمان زنان و اولین وزیرمشاور در امور زنان که در دولت هویدا و دولت آموزگار عضویت داشت. مهناز افخمی «امیرابراهیمی» پس از آنکه تحصیلات خود را در رشته زبان و ادبیات انگلیسی در آمریکا به پایان رساند در ۲۶ سالگی به ایران بازگشت و در دانشگاه ملی به تدریس پرداخت. در سال ۱۳۴۷ او به سازمان زنان پیوست و در سال ۱۳۵۰ دبیرکل سازمان شد. درین بخش از خاطرات مهناز افخمی، او از چگونگی انتخاب شدن به دبیرکلی و مسائلی که در این مقام با آنها روبرو بود سخن می گوید. یادآور می شویم که خاطرات مهناز افخمی براساس مصاحبه وی با خانم فرشته نورانی تدوین شده و از سوی بنیاد مطالعات ایران انتشار یافته است.

چرا انتقاد می کردند؟

● با تمام این فعالیتها که سازمان زنان انجام داد، و از بسیاری جهات مؤثر بود، انتقادات زیادی از سازمان زنان در آن سالها می شد. می گفتند که گروهی که در کارهای اجرایی سازمان زنان هستند، افراد مرفه جامعه هستند، تحصیلکرده غرب‌اند و خلاصه دور از توده و سنتهای ایران هستند، به همین جهت انتقاداتی بر شما وارد می کردند که شما درد زن ایرانی را درک نمی کردید؟

— می‌دانید، دلایل انتقاد از سازمان زنان زیاد است و بی تردید ما مرتکب اشتباهاتی شده‌ایم که مستوجب انتقاد است. اما موضع‌گیری ایدئولوژیک کسانی که همانطور که با تمام نظام مخالفند و در نتیجه می‌کوشند همه چیز را بد، ناموفق، دروغ و پلید معرفی کنند، نه با واقعیت تناسب دارد و نه با عدالت. به‌عنوان مثال، خانم پروین پایدار در کتابی به نام زنان و مشارکت سیاسی در ایران قرن بیستم که توسط دانشگاه کمبریج به چاپ رسیده می‌گوید که شورای سازمان از یک زن، خانم فرخ‌رو پارسا وزیر آموزش، و ۹ مرد که سمت‌های سخنگوی مجلس شورای ملی، سخنگوی مجلس سنا، وزیر دادگستری، وزیر اقتصاد، وزیر کشور، وزیر بهداشتی، و شهردار تهران را داشتند تشکیل می‌شد. البته این اشتباه چشمگیر خانم پایدار که در هیچ نقدی از این کتاب به آن توجه نشده، جزئی از اشتباهات فاحشی است که در نقل واقعیات حرکت زنان و سازمان زنان ایران در دو دهه بعد از انقلاب در نوشته‌های ایشان و دیگران دیده می‌شود. در حقیقت اکثر مقاله‌ها و کتابهایی که در این زمینه چاپ شده توسط تنی چند از خانمهایی با سوابق مارکسیستی که با رژیم گذشته عداوت و نسبت به انقلاب و نسبت به مقام کارنامه جمهوری اسلامی بخصوص در زمینه وضع و مقام زن دیدی به‌غایت اغماضگرانه دارند نوشته شده. ایشان در واقع بسیاری از مطالبشان را با نقل از کارهای خودشان و یا همدیگر تهیه کرده‌اند و به‌نظر می‌رسد که ظاهراً از مراجعه به منابع دست اول احتراز دارند. اشتباهات فاحش و چک نشده آنها که در ساده‌ترین حقایق دیده می‌شود طبیعتاً در سطح تفسیر و انتقاد کلی، با تعصب شدید ایدئولوژیک همراه است که آشکارا اعتبار آنها را به‌عنوان منابع قابل اعتماد مورد سؤال قرار می‌دهد.

از موارد ایدئولوژیکی که بگذریم، یک مقداری از این انتقادات، خاصیت نهضت‌های آزادی زنان در همه

من تغییر را در بین دانشجویان خود می‌دیدم. در ابتدا در رشته‌ای که من تدریس می‌کردم که ادبیات بود، دختران فکر می‌کردند در این رشته تحصیل می‌کنند که زنان بهتری بشوند، مادران بهتری باشند، بهتر صحبت کنند، قشنگتر بتوانند منظورشان را طرح کنند و به‌رحال تحصیل برایشان نقش جنبی داشت. ولی در سالهای آخر، تقریباً هر زمان که مسأله آینده زندگی مطرح می‌شد، روی موضوع شغل و کار و آتیه‌ای که از این نظر خواهند داشت، تأکید می‌شد.

این موضوع در رشته‌های دیگر نیز محسوس بود. ما سعی می‌کردیم دختران به رشته‌های مورد نیاز مملکت علاقمند بشوند که بازده اقتصادی بیشتری داشت و در اواخر کاملاً مشهود بود که این کار انجام می‌گرفت. بنا بر آخرین آمار از مشارکت دختران در کنکور دانشکده پزشکی دانشگاه تهران، تعداد داوطلب دختر دانشکده پزشکی دانشگاه تهران بیشتر از داوطلب پسر بود که این موضوع نشان می‌داد که رشته‌های غیر سنتی و به‌اصطلاح مردانه در میان دختران مورد توجه قرار گرفته بود و هرچه بیشتر در آن شرکت می‌کردند.

● از همه قوانینی که در ده پانزده سال از 1342 تا 1357، به نفع زنان به تصویب رسید، اگر یکی را بخواهید به‌عنوان مهمترین انتخاب کنید، کدام است؟

— لایحه حمایت خانواده بدون شک از همه مهمتر بود. ولی البته لویایحی که به‌صورت گروهی تصویب شد و مربوط به توسعه اشتغال زنان می‌شد نیز فوق‌العاده مهم بود. این لویایح شامل مواد مختلف می‌شد، از جمله ایجاد مهدهای کودک با مسؤولیت مالی دولت، توسعه مدت مرخصی برای زایمان تا حداکثر هفت ماه در صورتی که زن احتیاج داشت، و همینطور اجازه کار نیمه وقت برای زنان با حفظ مزایای کار تمام وقت. در نتیجه تا مدت سه سال اول آنها می‌توانستند وقت بیشتری با بچه‌شان صرف کنند، بدون آنکه مزایای بازنشستگی و غیره را از دست بدهند، و یا تداوم کارشان را از نظر ارتقاء از دست بدهند. این گروه قوانینی بود که با هم به تصویب رسید و همه مربوط به اشتغال زنان بود. اضافه کردن مواد و تجدید نظر در قانون کار هم از تغییرات عمده به نفع زنان بود. اما، به‌گمان من، از منظر آینده‌نگر، تصویب «طرح اقدامات ملی» در پیچه‌هایی را می‌گشود که از دیدگاه تحول مقام سیاسی زن و گسترش امکانات مشارکتی وی در تأثیرگذاری بر تحول جامعه با لویایح دیگر، به‌جز شاید حق رأی، ماهیتاً فرق داشت.

● اگر بخواهیم فعالیت‌های ده‌ساله سازمان زنان را ارزیابی کنیم، کدام برنامه انجام گرفته را در ارتباط با جامعه ایران مهمترین خدمت به جامعه زن ایرانی می‌دانید؟

— مشکل است که تنها به یکی از فعالیتها تکیه کنیم، ولی به نظر من مهمترین مسأله آگاه‌سازی بود. یعنی البته همه کارهای انجام شده، هدف نهائیش آگاه‌سازی بود. فرض کنید آموزش قوانین به گروههای مختلف زنان و عوض کردن قوانینی به نفع زن، به‌نحوی که نقش زن را مؤثرتر کند، یا آموزشهای حرفه‌ای، همه اینها در قالب آگاه‌سازی بود. ولی در صد آگاهی که در زنان به‌وجود آمد و تغییر تصویری که از خودشان داشتند، مهمترین مسأله‌ای بود که سازمان با موفقیت انجام داد. یعنی در طول این ده سال کاملاً محسوس بود که زن ایرانی نقشی برای خودش می‌بیند و انتظاراتی دارد که با قبل کاملاً متفاوت بود. حتی در بین دانشجویان دانشگاه ملی که من آنجا بودم و دانشجویان آن از گروه مرفهی با سطح فکر مدرن‌تری بودند، با وجود این،

گردش کارهای اداری و تهیه آیین‌نامه‌های داخلی را عهده‌دار بود. فرنگیس یگانگی تصویر جدیدی از آموزش حرفه‌ای که همراه با احیاء صنایع دستی بود به سازمان آورد. دبیران استان نسرین جزایری در فارس، ملکه یاسائی در کرمان، ناعم در کرمانشاه، دانشور در کردستان، گلبدادی در مازندران، فهیم آذر در آذربایجان، مرتضوی در خوزستان، فروزنده در بختیاری، رحمت سمیعی در گیلان، امیری در خراسان، ریگی در سیستان و بلوچستان، مصلائی در مرکز، و دیگران هر يك به‌سهم خودشان در توسعه فعالیتها در استان خودشان تلاش کردند. وکلای زن در مجلس و معاونین و مدیران زن در وزارتخانه‌ها همیشه آماده همکاری و پشتیبانی از برنامه‌ها بودند. مدیران مراکز رفاه از ایجاد کلاسهای حرفه‌ای گرفته تا تهیه غذاهای مناسب برای بچه‌های مهد کودک، تا تشکیل جلسات تجهیز و آگاه‌سازی در همه زمینه‌ها فعالیت کردند. همه اینها مهره‌های مهمی در شکل دادن به این نهضت بزرگ و فراگیر بودند. از همه مهمتر اعضای شورای مرکزی سازمان بودند که هر هفته روزهای شنبه از

دیگر می‌شد و ما در سازمان زنان سعی می‌کردیم بین این دو، پلی باشیم که آنها را از افکار و نیازهای یکدیگر آگاه سازیم و از آن تبادل افکار نهایت استفاده را بکنیم.

نگاهی به کارنامه و همکاران

● به گذشته که می‌نگرید، کارتان را در سازمان زنان چگونه می‌بینید؟

— در سالهای بعد از انقلاب من يك سازمان تحقیقاتی و آموزشی مربوط به ایران و دو سازمان بین‌المللی زنان را بنیانگذاری و اداره کرده‌ام و تجربیات مختلف کاری داشته‌ام. اما تجارب سازمان زنان را شیرین‌ترین، جالب‌ترین، پیچیده‌ترین و آموزنده‌ترین تجربیات عمرم می‌دانم. دینامیسم و انرژی که در بین همکارانم در سازمان وجود داشت در هیچ جای دیگر ندیده‌ام و دلسوزی و همبستگی و همفکری آنها هنوز برایم گونه است. بدون این همبستگی و همفکری امکان نمی‌داشت تا این حد پیشرفت کنیم. بدون هماهنگی و گروه تحقیقات حقوقی، آموزش حقوق به زبان

→ دنیاست. یعنی اصولاً یکی از این انتقادات که از همه این نهضتها می‌شود این است که شما طبقه متوسط، مرفه و با سواد هستید و در نتیجه فلان گروه هم هست که مسائلی دارد اما در تشکل و سازماندهی جنبش زنان نقش نداشته. این موضوع تا حدی صحیح است برای اینکه زنانی که طبقه متوسط یا بالاتر هستند، تحصیلاتی دارند، و مرفه هستند، فرصت و وقت بیشتری دارند که به خارج از مسائل عادی و روزمره و حیاتی برای بقا نیز بپردازند. در ایران هم اینطور بود. این نهضت در ایران بیشتر در میان طبقه متوسط شکل گرفت. بیشترین افراد داوطلب در سازمان زنان معلم بودند و کارمند وزارت آموزش و پرورش. اینها کسانی بودند که کار می‌کردند و تحصیلاتی داشتند که آنها را از خانه بیرون می‌برد و مسؤلیتهایی داشتند. ولی با تمام این کارها، مقداری از وقتشان را کنار می‌گذاشتند برای مسائل مربوط به نهضت آزادی زنان. از کمک این افراد به هیچ وجه نمی‌شد گذشت، با اینکه آدم دلش می‌خواهد که از طبقه خیلی کم درآمد و کم سواد هم در این نهضت شرکت کنند. ولی این واقعاً مشکل بود که زنی که سواد نداشت، زندگی با اشکال می‌گذشت، با چند تا بچه قد و نیم قد که باید به هرحال زندگی‌شان را اداره کند، از او بخواهیم که حالا بیا، بحث کن راجع به حقوق زن و وقتت را بگذار برای نهضت آزادی زن و آن را به دیگران هم منتقل کن. خوب، چنین چیزی منطقی و طبیعی نبود. ولی البته خدماتی که سازمان ارائه می‌داد، تقریباً 80 درصد انرژی و فکر و کار سازمان، مربوط می‌شد به همان طبقه. یعنی تمام مراکز رفاه سازمان در مناطقی بود که در آن زنان کم درآمد و کم سواد زندگی می‌کردند و برای کمک به آنها و کمک به آسان کردن زندگی روزمره برای آنها و پیدا کردن راه حل برای مشکلاتشان به‌وجود آمده بود. دلیل این انتقادات تا حد زیادی این است که سازمان فرصت زیادی برای بحث و گفتگو با گروههای مرفه را نداشت. گروههایی این حرفها را می‌زدند که فرصت سرکشی به سرآسیاب دولاب یا نازی‌آباد یا جزیره قشم را نداشتند و اصولاً آگاهی از اینکه سازمان چه می‌کند نداشتند. من مطمئنم که این کسان گذرشان هم از مراکز که سازمان فعالیت می‌کرد، نگذشته بود. ولی، خوب، این يك قسمت از مسأله است؛ قسمت دیگر این است که اصولاً يك تضاد در جامعه ما وجود داشت از نظر گروههایی که با تجربیات مختلف و با انتظارات و ارزشهای مختلف در چهارچوب مملکت‌مان زندگی می‌کردند. ما عده قابل توجهی از زنان تحصیل‌کرده غرب داشتیم که انتظاراتی از خود داشتند، به‌عنوان افرادی مستقل در جامعه. در ضمن گروههایی داشتیم که به‌اصطلاح در قرون وسطی زندگی می‌کردند و فکری کاملاً متفاوت داشتند. بین اینها، گروههای مختلف با انواع و اقسام طرز فکرهای گوناگون داشتیم. خوب، چطور می‌شود يك سازمان ملی در سطح مملکتی درست کرد که بتواند به نیازهای همه این گروهها جواب دهد؟ کار ساده‌ای نیست. از يك طرف گروههایی بودند که انتظارات خیلی بالاتر بود و مرتب سازمان را تحت فشار می‌گذازدند که سازمان ما محافظه‌کار است، آهسته پیش می‌رود، و به ما می‌گفتند چرا سریعتر پیش نمی‌روی. از طرفی تمام حواسها به طرف گروهی بود که همه نیازهای اولیه‌اش در سطح صرفاً مسأله ساده بقا بود. بین این دو، کشمکش عجیبی بود، و اینکه به چه نحوی بتوان کار سازمان را ادامه داد که به این گروههای مختلف جوابگو باشد، مسأله بغرنجی بود. البته مقداری از وقت ما صرف کار با گروههای دانشجویی و زنان شاغل می‌شد برای پیدا کردن راه حل‌ها، و ما همکارهایی در سطح شکل‌گرفت هدفها و برنامه‌ها با این گروهها داشتیم ولی بیشتر انرژی صرف گروه

مهناز افخمی و رزالین کارتر در تهران - دی ماه ۱۳۵۶

ظهر تا آخر روز در سازمان نشستند و بر برنامه‌ها نظارت کردند و فکر و تخصص و شبکه ارتباطیشان را در خدمت سازمان گذاشتند.

بعد از سالها کار کردن در صحنه بین‌المللی با صدها سازمان غیر دولتی هنوز هیأت مدیره‌ای ندیده‌ام که با حسن نیت و دلسوزی هر هفته ساعتها وقتش را به‌رایگان و داوطلبانه در خدمت هدف يك سازمان قرار دهد. وقتی فکرش را می‌کنم که مثلاً خانم ایران اعلم يك دکتر موفق بود، خانمها پروین بوذری و فخری امین اول استاد دانشگاه بودند و سپس معاونین وزارت آموزش و پرورش، خانم هما روحی معاون وزارت صنایع و معادن بود، خانم معارفی معاون ←

ساده و تغییر قوانین امکانپذیر نمی‌بود. پرویز همایون‌پور بود که ایده مراکز رفاه را به‌عنوان يك وسیله تجهیز شکل داد و تشکیل تعاونیها و طرح سوادآموزی تابعی را رهبری کرد. مریم شاملو اولین جلسات آگاه‌سازی کارمندان سازمان را شکل داد و مواد درسی کلاسهای Women's Studies را برای دانشگاه ملی و دانشگاه پهلوی تهیه کرد. گیتی شامبیاتی گروه رابطین شعب را سازمان داد و شبکه ارتباطی دبیران شعب را بنیان گذاشت. فرشته شاهرخی آموزشگاه مددکاری را در نازی‌آباد مستقر کرد و در آن محله بی‌په‌ره از امکانات اقتصادی و اجتماعی، صدها دختر را در طی زمان نگهداری و بر آموزش آنها نظارت کرد. شیرین سمیعی

به یاد منوچهر نیکپور، مبتکر و خدمتگزار صنعت و بانکداری و رفاه عمومی ایران پیش از ۵۷

منوچهر نیکپور

یکی از معماران تحول در نظام بانکداری ایران جاودانه گردید.

پس از انقلاب ۱۳۵۷، منوچهر نیکپور به دنیای کارآفرینی در ایالات متحده گام نهاد و با بصیرت و ابتکار، زنجیره‌ای موفق از فروشگاه‌های پوشاک ورزشی ایتالیایی بنیان گذاشت که به سرعت توانست با بزرگترین فروشگاه‌های زنجیره‌ای مؤثر و موفق رقابت کند.

منوچهر نیکپور روز پنجشنبه، ۱۵ آذر ۱۴۰۳، در آرامش و کنار خانواده به دیار باقی شتافت. وی مردی مهربان و وفادار به خانواده بود. او فرزندانش رعنا، طناز، فریدون فقید، سیروس، سهیلا، سهراب و داریوش، و نوه‌ها: لیلا، امیرعلی، اسکایلی، الکساندر، لوکا، متیو و والتینا، و نیز نتیجه‌ها: جیمز، آریانا، یاسمین، جاناتان، پارکر و شپرد را از خود به یادگار نهاد.

منوچهر نیکپور همواره با احترام و عشق در خاطره‌ها جاودان خواهد ماند. نه تنها به واسطه خدمات شایان و دستاوردهای درخشانش در عرصه صنعت و رفاه عمومی، بلکه به سبب مهربانی بیکران، سخاوت بی‌نظیر، و تعهد استوارش به خانواده و میهن. میراث گرانقدر او، از طریق خانواده عزیزش و نیز زندگی‌های بی‌شماری که با روحیه‌ای نوآور و طبعی دلسوز تحت تأثیر قرار داد، به شکوه خود ادامه خواهد داد و الهام‌بخش نسل‌های آینده خواهد بود.

● منوچهر نیکپور مدیرعامل بانک رفاه کارگران و رئیس سازمان بیمه‌های اجتماعی چهره‌ای برجسته در عرصه مدیریت اقتصادی و اجتماعی پیش از ۵۷ بود که با تلاش‌های خستگی‌ناپذیر، نقشی ماندگار در پیشرفت و گسترش رفاه اجتماعی ایفا نمود.

منوچهر نیکپور در هفتم شهریور ۱۳۰۳ در تهران چشم به جهان گشود. او فرزند عبدالحسین نیکپور یکی از شخصیت‌های برجسته سیاسی و پیشگامان صنعتی کشور بود که هنر شیشه‌سازی را از آلمان به ایران آورد.

دوران کودکی وی به شکل عمیق و قابل توجه تحت تأثیر بازدید تاریخی رضاشاه پهلوی و ولیعهد محمدرضا شاه پهلوی از کارخانه نوآورانه شیشه‌سازی پدرش در تهران قرار گرفت؛ بازدیدی که نقطه عطفی در شکوفایی و اعتبار این صنعت نوین به شمار می‌رفت.

پس از به پایان رساندن تحصیلات متوسطه و گذراندن دو سال در رشته حقوق در ایران، منوچهر نیکپور در سال ۱۳۱۹ با بانو ملک‌دخت کامرانی پیمان زناشویی بست. در سال ۱۳۲۵، به انگیزه دستیابی به مراتب عالی علمی نوین، به همراه همسرش راهی ایالات متحده آمریکا شد. وی در آن کشور، موفق به دریافت درجه کارشناسی در رشته مدیریت بازرگانی و سپس کارشناسی ارشد در رشته مدیریت از دانشگاه‌های معتبر ایندیانا و ویرجینیای غربی گردید. سرانجام، در سال ۱۳۲۹ با اندوخته‌ای گرانبها از دانش و تجربه به میهن بازگشت.

پس از بازگشت به ایران، منوچهر نیکپور مدیریت و زمام امور کارخانه شیشه‌سازی پدرش را در دست گرفت و سپس مسئولیت اداره بانک خصوصی خانواده را نیز پذیرفت. او با عبور از دنیای تجارت خصوصی به عرصه خدمات دولتی، نقشی سرنوشت‌ساز در پایه‌گذاری نخستین فروشگاه بزرگ ایران، «فروشگاه فردوسی»، ایفا نمود.

توانمندی‌های برجسته وی در عرصه مدیریت و سازماندهی، توجه مقامات سازمان برنامه را به خود معطوف ساخت که در نهایت، او را به مقام مدیرعاملی بانک رفاه کارگران رساند. در این سمت، او با اندیشه‌های ژرف و مدیریتی کارآمد، این بانک را به یکی از ارکان اساسی تأمین مالی و مسکن برای قشر کارگر کشور بدل ساخت و نامی درخشان در عرصه مدیریت نوین و خدمت به جامعه از خود بر جای گذاشت.

پایبندی استوار منوچهر نیکپور به رسالت خدمت به جامعه، وی را به مقام ریاست سازمان بیمه‌های اجتماعی رساند. در این منصب قابل توجه و مهم، با نگرشی ژرف و مدیریتی تحول‌آفرین، گام‌های مؤثری در توسعه برنامه‌های بهداشت و رفاه اجتماعی برداشت و طرح‌های رفاهی نوینی در جهت ارتقای سلامت و آسایش و بهبود وضعیت کارگران کشور به اجرا درآورد.

اوج شکوه دوران حرفه‌ای وی هنگامی بود که به سمت مدیرعامل و ریاست بانک «سپه»، کهن‌ترین نهاد بانکی ایران، منصوب گردید. نیکپور در این مقام، با همتی بلند و تدابیری کارآمد، دامنه فعالیت‌های بین‌المللی بانک را گسترش داد و شبکه گسترده‌ای از شعب این بانک را در سراسر کشور بنیان نهاد. بدین‌سان نام او به عنوان

وزارت کار، خانها ظفردخت اردلان، مهری راسخ، ویدا بهنام، و نیک‌چهره محسنی هم استاد دانشگاه بودند و هم نویسنده و محقق، خانم پروین مؤید ثابتی رئیس کاخهای جوانان بود و یک دوره مسؤول طرح ساختمانی دهکده المپیک، شمس حکمت گروه آموزشی موفقی را اداره می‌کرد، ملکتاج محی نماینده مجلس - همه و همه زنان پرکار و گرفتار با مسئولیتهای مختلف از جمله مسؤولیت خانواده‌شان. آنها نه تنها این ساعات را با ما کار می‌کردند بلکه مرتباً در سمینارها، کارهای تحقیقاتی، سفرهای مربوط به ارزشیابی و بازدید شعب و نظارت بر انتخابات شرکت می‌کردند و یا به‌نماینده‌گی سازمان در کنفرانسهای بین‌المللی و یا جلسات مختلف شرکت می‌کردند. به هر حال شبکه معتقد، و متعهد و وسیعی بود که من تعداد کمی از دست اندرکاران را نام بردم و همه در شکل دادن به برنامه‌ها و اجرای آنها نقش داشتند و کمک کردند.

سالهای بعد در شرایط مختلف همکاران سازمان را دیدم. عزت آقاولی در بیست سال گذشته با من در ایجاد و گرداندن بنیاد مطالعات ایران همکاری کرده. اعضای شورای مرکزی، بعضی دبیران استان، رؤسای دفترم در زمانهای مختلف، دبیران شعب، مشاورین حقوقی و همکاران دیگر را در واشنگتن و یا در نقاط دیگر دنیا می‌بینم و با اغلب در تماس هستم. تا مدتها فکر می‌کردیم که باز هم به ایران بازخواهیم گشت و کسانی که در ایران هستند فکر می‌کردند ایران به آنها باز خواهد گشت و دوباره شانس خدمت خواهند داشت. کم کم سن‌ها بالا می‌رود اما ایران از ما دور نمی‌شود. می‌دانیم که آنچه انجام داده‌ایم زیربنای انرژی و قوت فکری نسل‌های بعد از ماست که با مشکل‌ترین شرایط حضورشان را در صحنه سیاسی و اجتماعی تضمین کرده‌اند و با اینکه حقوقشان در قوانین و مقامشان در جامعه به قهقرا رفته وجودشان و فعالیتشان بطور فردی و گروهی در مرکز زندگی سیاسی و اجتماعی ایران قرار گرفته. من شخصاً مدیون مردمی هستم که به من امکان یادگیری و تجربه دادند در سطحی که غیر قابل تکرار است. هنوز هم در شانزده مملکتی که در آسیا و آفریقا و خاورمیانه در زمینه مقام زن کار می‌کنم از تجربیات ایران دهه هفتاد بهره می‌برم، هم از نظر نوع کار و هم از نظر نحوه همکاری، و جالب است که کم کم جوامع مشابه می‌روند که برخی از تجربیات موفق ما را در یک ربع قرن پیش، امروز به مرحله اجرا درآورند.

● آینده ایران را چطور می‌بینید؟

– آینده را من خیلی روشن می‌بینم. به نظر می‌آید که این حکومتی که الان بر ایران حاکم است از این پس نمی‌تواند دوام زیادی داشته باشد، به دلایل مختلف که مهمترین آن نداشتن احترام برای حقوق انسانهاست و نداشتن ارتباط با زندگی در قرن ما و در زمان ما، و نداشتن ارتباط با نیازهای اساسی مردم ایران. در نتیجه قطعاً این حکومت دوام نخواهد داشت و امید من این است که آن تجربیاتی که ما داشتیم، که با رنج و درد زیاد برای ملت ما به دست آمده، به ما کمک کند که بتوانیم این بار با مسؤولیت بیشتری به عنوان فرد فرد ملت ایران با وظایف سیاسی و اجتماعی‌مان روبرو بشویم و با ارتباط بهتری با همدیگر برای ایران کار کنیم. من مطمئنم کارهایی که به‌طور زیربنایی در زمینه‌های آموزشی، اقتصادی و حقوق زنان در گذشته انجام گرفته، افرادی که تحصیل کرده‌اند و آموزش دیده و تخصص دارند، منابع عظیم مملکتی و تجربیاتی که در طی این بیست و چند سال به دست آورده‌ایم به ما این شانس را خواهد داد که جامعه‌ای موفق و آزاد و پیشرو بسازیم. (پایان)

«احمد الشرع» و «هیئت تحریر الشام» در دروازه‌های دمشق

نیروهای مخالف رژیم بشار اسد در حما/ ۶ دسامبر ۲۰۲۴ / رویترز

آشفته و دشواری قرار دارند. اگرچه در سال ۲۰۱۵ بسیاری سقوط اسد را قطعی می‌دانستند، اما او توانست در آن زمان با کمک روسیه و حکومت ایران و حزب الله نبرد را ببرد. با این حال، شرایط امروز بسیار متفاوت است. جنگ اخیر بین جمهوری اسلامی و اسرائیل باعث تضعیف تهران شده است. اگر حکومت ایران نیروهای خود را به سوریه بفرستد، احتمال دخالت اسرائیل بسیار بالاست. ترکیه نیز اعلام کرده است که در صورت ورود نیروهای ایرانی به عراق، مداخله خواهد کرد.

در این شرایط، امید نظام سوریه به حمایت هوایی و زمینی روسیه است، اما روسیه به دلیل جنگ در اوکراین درگیر مسائل بزرگتری است. از نظر سیاسی، شاید تنها امید دمشق به یک معجزه در قالب آشتی با ترکیه باشد. اما با توجه به اختلافات بین دمشق و آنکارا و همچنین اظهارات اخیر اردوغان که گفته است مخالفان در آستانه ورود به دمشق هستند، چنین سناریویی بعید به نظر می‌رسد.

تغییر حکومت در سوریه توازن قدرت در منطقه را دگرگون خواهد کرد به ویژه آنکه این تغییر همزمان با جنگ‌های غزه و لبنان اتفاق می‌افتد. سوریه برای استراتژی رژیم ایران اهمیت حیاتی دارد و از دست دادن آن، معادلات منطقه‌ای را کاملاً تغییر خواهد داد.

سوریه و مردم این کشور روزهای سختی در پیش دارند. امیدواریم که از این بحران‌ها به سلامت عبور کنند.

*منبع: روزنامه الشرق الاوسط

*نویسنده: عبدالرحمن الراشد

*ترجمه و تنظیم از کیهان لندن

مانده‌اند که یکی از آنها درباره «هیئت تحریر الشام» (هتاش) و رهبر آن احمد الشرع ملقب به «الجولانی» است که متهم به ارتباط با القاعده است.

این گروه در گذشته به‌عنوان «جبهه النصره» شناخته می‌شد. اما طی پنج سال گذشته، رفتار این گروه و حتی لحن رهبرشان تغییر کرده است. آیا این تغییرات نوعی تقبیه سیاسی است؟ شاید. اما نمی‌توان جز بر اساس اقدامات و عملکرد این گروه و رهبرشان قضاوت کرد. همانطور که جولانی به شبکه CNN گفته است: «به اعمال من نگاه کنید، نه به حرف‌هایم.»

اگر فرض کنیم او همچنان گرایش‌های القاعده‌ای دارد، پروژه سیاسی او شانس زیادی برای موفقیت نخواهد داشت. حتی ترکیه، حامی اصلی او، حاضر نیست قدرت را به گروهی افراطی بسپارد که ممکن است وضعیت داخلی ترکیه را نیز تحت تأثیر قرار دهد. به همین دلیل، جهان مجبور است بر اساس اعمال او رفتار کند و نه پیشینه‌ی او. این همان رویکردی است که در قبال خمینی در ایران، طالبان در افغانستان و اخوان‌المسلمین در مصر اتخاذ شد.

آیا امکان سقوط نظام سوریه وجود دارد؟

رژیم بشار اسد اشتباهات استراتژیک بسیاری داشته است از جمله پافشاری بر همکاری نظامی با رژیم ایران، نادیده گرفتن ترکیه به عنوان یک همسایه مهم و رد هرگونه آشتی با مخالفان پس از پیروزی در سال ۲۰۱۸. به همین دلیل دمشق اکنون در حال چشیدن نتایج این سیاست‌های غلط است.

اکنون نیروهای مخالف تنها یک ساعت با دمشق فاصله دارند، نیروهای وابسته به رژیم ایران و حزب‌الله در وضعیت

● در ارتباط با آنچه در سوریه می‌گذرد، پرسش‌های بسیاری همچنان بی‌پاسخ مانده‌اند که یکی از آنها درباره «هیئت تحریر الشام» (هتاش) و رهبر آن احمد الشرع ملقب به «الجولانی» است که متهم به ارتباط با القاعده است.

● اکنون نیروهای مخالف تنها یک ساعت با دمشق فاصله دارند، نیروهای وابسته به رژیم ایران و حزب‌الله در وضعیت آشفته و دشواری قرار دارند.

● در این شرایط، امید نظام سوریه به حمایت هوایی و زمینی روسیه است، اما روسیه به دلیل جنگ در اوکراین درگیر مسائل بزرگتری است. از نظر سیاسی، شاید تنها امید دمشق به یک معجزه در قالب آشتی با ترکیه باشد. اما با توجه به اختلافات بین دمشق و آنکارا و همچنین اظهارات اخیر اردوغان که گفته است مخالفان در آستانه ورود به دمشق هستند، چنین سناریویی بعید به نظر می‌رسد.

● تغییر حکومت در سوریه توازن قدرت در منطقه را دگرگون خواهد کرد به ویژه آنکه این تغییر همزمان با جنگ‌های غزه و لبنان اتفاق می‌افتد. سوریه برای استراتژی رژیم ایران اهمیت حیاتی دارد و از دست دادن آن، معادلات منطقه‌ای را کاملاً تغییر خواهد داد.

عبدالرحمن الراشد (الشرق الاوسط) - در شرایط پیچیده و پر از تغییرات سیاسی، جغرافیایی، منطقه‌ای و جهانی، عجله در قضاوت درباره اتفاقات بزرگ سوریه کار عاقلانه‌ای نیست. حتی باتجربه‌ترین تحلیلگران هم از سرعت سقوط مناطق در شمال غربی سوریه و اخیراً در دیرالزور در شرق این کشور شگفت‌زده شده‌اند. شاید در آینده‌ای نزدیک، این سقوط به جنوب، از جمله درعا، نیز برسد.

در این میان پرسش‌های بسیاری همچنان بی‌پاسخ

دومین گفتگوی پاتریک بت- دیوید با شاهزاده رضا پهلوی (۵) برای تغییر رژیم باید روی مردم ایران سرمایه‌گذاری کرد

شاهزاده رضا پهلوی در برنامه پاتریک بت- دیوید / ۴ نوامبر ۲۰۲۴

این مانند یک نفرین دو طرفه بود. چه انجام دهی یا ندهی، نفرین می‌شوی.

من به شما می‌گویم، فکر می‌کنم پدرم تصمیم درست، منطقی و اخلاقی را گرفت و به همین دلیل است که مردم امروز این را می‌گویند. البته من درک می‌کنم که چرا مردم ناامید هستند. برخی از جوانان می‌گویند اگر او می‌دانست که چه اتفاقی قرار است برای ما بیفتد، باید آنجا می‌ایستاد و می‌جنگید. چرا ما را ترک کرد؟ اما اگر این کار را می‌کرد آنها امروز چیز کاملاً متفاوتی می‌گفتند. اگر او واقعاً این کار را می‌کرد، امروز دیگر به عنوان یک میهن‌پرست و کسی که آن کشور را ساخته است، شناخته نمی‌شد بلکه می‌گفتند نگاه کنید. خیلی از ما را کشته است! و سوال این است که فرض کنیم او این کار را انجام می‌داد. آیا واقعاً تفاوتی ایجاد می‌کرد؟ آیا واقعاً همه چیز را تغییر می‌داد؟ در آن زمان یک سرخوشی و سرمستی خاصی وجود داشت. اساتید دانشگاه قسم می‌خوردند که چهره خمینی را در ماه دیده‌اند. در مواجهه با آدم‌هایی با چنین ذهنیتی، منطقی معنایی ندارد. بنابراین، بلکه در نتیجه‌ی رویکرد مارکسیست‌ها از یکسو و اسلامگرایان از سوی دیگر، جنبش عظیمی شکل گرفت که قطعاً رابطه ما با جهان غرب، به ویژه با آمریکا را دوست نداشتند.

ایدئولوژی مرکزی و وجودی رژیم ضد غربی بودن، ضد اسرائیلی بودن و ضد آمریکایی بودن است. همانطور که گفتیم این تنها یک شعار نیست. آنها در عمل به این اعتقاد دارند. اما نسل امروز ایران می‌گوید که ما آن نسل نیستیم. نسل امروز می‌گوید آنهایی که روزگاری والدین ما فکر می‌کردند راه حل هستند هیچ ربطی به ایران نداشتند. منظوری افرادی نظیر خمینی است که به او اشاره کردی و گفتی که پیام داشت یا چشم‌انداز روشنی را برای آنها به تصویر کشیده بود.

● **بله، این مقایسه خوبی نیست. من این را درک می‌کنم، اما منظور تنها در مورد اثربخشی پیام بود و گفتیم**

جوان‌های امروز ایران اتفاقاً پدر و مادر خود را سرزنش می‌کنند و می‌گویند چه فکری می‌کردید که انقلاب کردید؟ هستند کسانی که از پدرم انتقاد می‌کنند و می‌گویند اگر می‌دانست چه اتفاقی برای ما می‌افتد، چگونه می‌توانست اجازه دهد که این اتفاق بیفتد؟ به عبارت دیگر، آنها او را سرزنش می‌کنند که به دشمنان سرسخت خود اجازه داد که موفق شوند و قدرت را به دست بگیرند.

اما دانش‌آموزان و دانشجویانی هم‌سن و سال پدر و مادرشان در آن زمان، امروز او را تکریم می‌کنند، نامش را فریاد می‌زنند و مسئولیتی را بر شانه‌های من می‌گذارند؛ آنهم با فریاد نام پدر بزرگم و می‌گویند «رضا شاه روح‌ت شاد». همانهایی که امروز به پدرم نهایت احترام را می‌گذارند. فراموش نکنید که همسالان‌شان در آن رده سنی و در آن زمان خواهان سر او بودند. این را تصور کنید. حرف من همین است. پدرم اتفاقاً به خیلی‌ها هشدار داده بود، ببیند، باید بدانید که کار شما چه عواقبی خواهد داشت؛ باید عواقب تبدیل ایران به ایرانستان را بدانید، نه فقط برای ایران، بلکه برای کل منطقه. یک سال پیش‌تر طول نکشید که روس‌ها به افغانستان حمله کردند، و این بعد از انقلاب در ایران بود. کل منطقه به سمت هرج و مرج رفت. آیا فکر می‌کنید پدرم نمی‌دانست که قرار است چه اتفاقی بیفتد؟ او دو انتخاب داشت: یا همانجا بایستد، سرکوب کند، یکسری مردم را دستگیر کند، اعدام‌شان کند و قدرت را حفظ کند؛ یا اینکه بگوید ببینید، بعد از ۳۷ سال خدمت، من قصد سرکوب مردم خودم را ندارم و داوطلبانه کشور را ترک کرد. این انتخابی بود که او آگاهانه انجام داد.

اگر می‌ماند، شما هیچ‌وقت با این حجم از حمایت کنونی ایرانیان اینجا نمی‌نشستید و حرف نمی‌زدید، زیرا همان افرادی که امروز به پدرم احترام می‌گذارند، می‌گفتند که او ظالمی است که با کشتن مردم‌اش سعی در ماندن داشت و امروز به عنوان یک ظالم خونخوار در تاریخ ثبت می‌شد. کمی شبیه چائوشسکو در پایان جنگ سرد. بنابراین بایاید بفهمیم که او در چه موقعیتی قرار داشت.

● می‌خواهم موضوع متفاوتی را مطرح کنم. من این کتاب را نوشتم: آکادمی؛ ۱۳ سال روی آن کار کردم. داستان‌هایی از پدر شما نیز در آن وجود دارد. این کتاب درباره انقلاب ایران است. روایت فردی که در یک انجمن مخفی استخدام می‌شود و آنها به شکل گرفتن رهبرانی کمک می‌کنند که در سراسر جهان می‌گردند و کارهای بزرگ انجام می‌دهند. فرد سرور کتاب، یکی از اعضای ساواک است که که به شاه خیانت می‌کند. این فرد سرور معاون سابق ساواک بود. کتاب منتشر و پخش شد. بعد فردی به من زنگ می‌زند و با هم صحبت می‌کنیم و می‌گوید: یکی می‌خواهد با شما صحبت کند. مشکلی نیست؟ یک قرار در زوم می‌گذاریم و او می‌گوید: من معاون سابق ساواک بودم. گفتم واقعا؟ گفت بله؛ ظاهراً کتابی نوشتی که در آن از ساواک می‌گویی. گفتم بله. گفت دوست دارم آن را بخوانم. من کتاب را برایش فرستادم. بعدها تماس گرفت و قرار گذاشتیم. او و همسرش به خانه من آمدند و هشت نه ساعت با هم وقت گذراندیم. گفتگویی عالی و آن فرد پرویز ثابتی بود که مطمئنم شما می‌دانید کیست و من هم می‌دانم. نمی‌دانم با او صحبت کرده‌اید یا نه. داستان‌های زیادی در مورد او وجود دارد. مطمئن هستم که مستندها یا داستان‌ها را دیده‌اید و می‌دانید که چگونه او توانسته وارد سازمان شود و در آنجا پست بگیرد. داستان‌های زیادی در مورد برخورد او با حزب‌اللهی‌ها یا دیگران وجود دارد. او مردی است که عنصری از جی. ادگار هورر داشت، عنصری از درک چگونگی کنترل برخی از این افراد. او زیر نظر پدر شما کار می‌کرد. احتمالاً این رابطه به بهترین شکل تمام نشد. اما او کسی بود که معتقد بود با دار و دسته خمینی باید کمی جدی‌تر برخورد کرد. او معتقد بود که در برابر این آدم نمی‌توان ضعف نشان داد زیرا منجر به سرنگونی شما می‌شود.

بنابراین کل فرضیه این کتاب مربوط به فرصت‌های از دست رفته، ساده‌لوحی‌ها و یا تکبر است که همه ما با آن روبرو هستیم، همه رهبران با آن روبرو هستند. اینها چیزهایی هستند که هیچکس نمی‌تواند بگوید عاری از آنهاست. اینطور نیست که بگویید، یک مرد نجیب و متواضع هستید و هرگز با این چیزها روبرو نبوده‌اید.

اما آیا شما فکر می‌کنید کمی ساده‌لوحانه یا حتی کمی متکبرانه یا شاید داشتن اعتماد به نفس بیش از حد است اگر این رویکردی که با آن پیش می‌رویم همان رویکرد بسیار سنتی و آزمون شده باشد که قرار است آزادی را به ایران برگرداند؟ یا اینکه باید راه‌های خلاقانه‌ای در پیش گرفت تا بتوانیم علیه رژیم‌هایی مانند خامنه‌ای که توانایی انجام هر کاری را دارد، مقابله کنیم.

مسئله شما باید بتوانید با آنها مبارزه کنید. اما وقتی با یک خوک کشتی می‌گیرید، باید پیه این را به تن تان همالید که گاهی زمین بخورید و مانند آنها کثیف شوید. آیا فکر می‌کنید باید اینگونه یعنی خلاقانه پیش رفت یا فکر می‌کنید لازم است به روشی سنتی و آزمون شده این کار را انجام داد؟

- یک موضوع مورد علاقه من این است که مردم فرصت‌اش را داشته باشند که خودشان تلاش کنند، مطالعه کنند و تحقیق‌های لازم را انجام دهند. این بسیار جالب است که

➔ که برای اثربخشی باید آن را صریح و شفاف بیان کنید.

بله، ما می‌توانیم بعضی اوقات مردم را گول بزینیم، اما در نهایت، شما می‌توانید همه مردم را برای همیشه گول بزینید.

● **ولی ۴۶ سال است که آنها با سیاست‌های جنون‌آمیز بر ایران حکومت می‌کنند.**

- تقریباً ۸۰ سال طول کشید تا روس‌ها از سر کمونیسم خلاص شوند.

● **ایا شما می‌خواهید اینقدر صبر کنید؟**

- نه، من می‌گویم که باید آنقدر صبر کنیم. این درس تاریخ است. ما نباید آنقدر صبر کنیم. اما چرا این سوال را از من می‌پرسید؟ این سوال را باید از دونالد ترامپ یا کامالا هریس بپرسید. آیا همچنان می‌خواهید به سیاستی ادامه دهید که این رژیم را حفظ می‌کند...

● **اما این دغدغه شماره یک آنها نیست؛ ضروری نیست دغدغه شماره یک آنها باشد. نیازی نیست که این دغدغه شماره یک آنها باشد بلکه باید دغدغه شماره یک مردم ایران باشد نه آنها.**

- نه، نه، من درک می‌کنم. اما بیایید بگوییم جدا از سیاست داخلی آمریکا، اقتصاد و مسائلی از این دست، سیاست خارجی، در حال حاضر چه چیزی در خطر است؟ بیایید کمی در مورد آن صحبت کنیم.

● **مثلا چه چیزهایی؟**

- چین، روسیه، درگیری با اوکراین، خاورمیانه، تشدید تنش، تهدید هسته‌ای، تروریسم، رادیکالیسم و غیره. امروز شما در مورد دانشگاه‌های آمریکایی صحبت می‌کنید که به حرف‌های ضد آمریکایی، ضد اسرائیلی یا ضد یهودی دامن می‌زنند و توسط رژیم در ایران تأمین مالی شده و آموزش می‌بینند و غیره و غیره. پس چگونه می‌توان چنین مولفه مهمی را زیر فرش پنهان کرد و گفت، می‌دانید، ما به اندازه کافی با خاورمیانه و مشکلات آن سر و کار داشتیم و دیگر بس است. اینطور نمی‌شود کشتی را بدون ناخدا گذاشت. اگر فکر می‌کنید که اینطوری درگیر نمی‌شوید باید بدانید که آنها شما را درگیر می‌کنند. آنها شما را مجبور می‌کنند که درگیر شوید. اینجاست که می‌گویم باید به راه حل فکر کنید نه اینکه چگونه می‌توانیم آنها را مهار کنیم یا چگونه می‌توانیم انتظار داشته باشیم که رفتارشان را تغییر دهند؟

از این رو باید بگذارید تفاوت با یک ایران متفاوت را تجربه کنیم و شرایطی کاملاً متفاوت را رقم بزنیم. در این راستا ما باید هم فکر و همسو باشیم. وگرنه مهم نیست که تنها من و یا مردم ایرانیان چه کاری انجام می‌دهیم. نقش بازی کردن دنیا در این روند، و به ویژه رهبری آن در جهان آزاد، در جهان غرب، یعنی آمریکا، می‌تواند تغییردهنده بازی باشد. من خیلی صادقانه به شما می‌گویم که چگونه فکر می‌کنم. من در این مورد با شما مخالف نیستم که ما زمانی برای وقت تلف کردن نداریم. و من تنها کسی نیستم که این را می‌گویم. شرط می‌بندم که بسیاری از مردم منطقه دقیقاً همین فکر را می‌کنند. و آنچه باعث سردرگمی آنها شده، تردید یا عدم اراده برای انجام کاری در این راستا، آنهم در واشنگتن است.

● **فکر نمی‌کنم ترامپ تا آنجایی پیش برود که نمی‌خواهد. به نظرم ترامپ تنها تا آنجا پیش می‌رود که**

می‌خواهد. او چنین رهبری است. من با پرسش گفتگو داشتم، اریک ترامپ؛ وقتی اینجا بود گفت: پدرم گفته که من نامزد شدم و الان باید تمام تجارت‌م را تو اداره کنی. من به پدرم گفتم در مورد چی حرف می‌زنی؟ من قبلاً هرگز این کار را نکردم. ترامپ به پرسش گفت باید انجام بدی. نگران نباش برو و اتجامش بده. خوب پدرش صاحب سبک است. اما شما باید خودتان از پس کار بر بیایید.

برگردیم به ایران. فکر می‌کنم ترامپ به شما کمک خواهد کرد و می‌گوید: این کاریست که من می‌خواهم انجام دهم. یک. دو. سه. باقی ماجرا با شماست و خودتان باید انجام دهید. این کاریست که او قرار است انجام دهد. فکر نمی‌کنم کار دیگری بکند.

او ایرانی نیست؛ آمریکایی است. اولویت‌های او، آمریکاست. مادر و پدرش هستند. فرزندان‌ش هستند و البته اسرائیل. می‌دانید که او برای اسرائیل چه کرده. اما بگذارید ببینم در مورد ایران قرار است چه اتفاقی بیفتد. من فکر می‌کنم او تا آنجا پیش خواهد رفت که به اسرائیل قدرت می‌دهد تا کاری را که می‌خواهد انجام دهد و خودش مستقیم سراغ [رژیم] ایران نمی‌رود. دیدید که چه خبر است: رهبر حزب‌الله کشته می‌شود، یکی جانشین‌اش می‌شود، او هم کشته می‌شود، بعدی هم کشته می‌شود و معلوم نیست فرد جدید چند روز دیگر فرصت دارد. روزهای او به شماره افتاده. بنابراین اسرائیل نقش خود را علیه [رژیم] ایران انجام می‌دهد، اما ترامپ وارد این ماجرا نمی‌شود. فکر می‌کنم برای اینکه اتفاقی در حال وقوع باشد، باید طرحی شفاف وجود داشته باشد که واضح و روشن باشد. به هر روی به این خواهیم پرداخت اما فقط از روی کنجکاوی. پدرشما در ۶۱ سالگی از دنیا رفت. درست است؟

- حدوداً

● **آیا اینکه الان از او بزرگتر شده‌اید، اصلاً فکر شما را مشغول کرده؟ آیا به عنوان پسر پدرتان که در ۶۱ سالگی درگذشت، اینکه شما ۶۴ سال زندگی کرده‌اید ذهن شما را درگیر کرده؟**

- گاهی...

● **گاهی... باید حس عجیبی باشد، درست است؟**

- منظوری این است که گذر عمر یک امر طبیعی است و باید به اندازه‌ای که می‌توانید در طول زندگی کارهایی را که باید، انجام دهید و من امیدوارم که در طول عمرم توانایی نجات کشورم را داشته باشم. بدیهی است که سن و سال گاهی مهم نیستند.

● **با این حال شما بسیار سالم به نظر می‌رسید. منظوری در مورد چیزی بود که به ذهن‌تان خطور می‌کند.**

- بله، ببین، ما همه انسان هستیم و داشتن چنین افکاری غیرطبیعی نیست. اما به ترامپ برگردیم. یا به آنچه ما فکر می‌کنیم رئیس جمهور ترامپ مایل به انجام آن است و آیا او فراتر از تمایلاتش خواهد رفت یا نه؟ من فکر می‌کنم آنچه می‌خواهم چیز است که او می‌تواند بدون فراتر رفتن از آنچه دوست دارد، انجام دهد. می‌دانم که او مانند یک تاجر فکر می‌کند. هیچ تاجری نمی‌خواهد شاهد جنگ و درگیری باشد. منظور اینست که جنگ برای تجارت خوب نیست. همه می‌خواهند از درگیری اجتناب کنند. ما هم درخواست درگیری نداریم. اتفاقاً آنچه من پیشنهاد می‌کنم به جلوگیری از درگیری کمک می‌کند. اما اگر آن را انجام ندهیم، درگیری اجتناب‌ناپذیر خواهد شد و تنها چیزی که من می‌خواهم اینست که، بسیار خوب، شما تلاش کردید و موفق شدید در

اولین دوره خود، سیاست فشار حداکثری را هنگام خروج از برجام اعمال کنید. همان برج‌های که اتفاقاً چیزی نبود که صرف نظر از اظهارات باراک اوباما تأثیر مثبتی بر ایرانی‌ها بگذارد. ولی این نیمه راه است. آنچه من می‌خواهم و فراتر از آن می‌خواهم چیست؟

بیایید کاملاً واضح بگویم که درخواست من چیست. من می‌گویم به موازات فشار حداکثری، شما باید یک عنصر حمایت حداکثری داشته باشید تا حداقل به مردم ایران زمین بازی برابرتری در رویارویی با این رژیم بدهید. خواسته من چیزی فراتر از این نیست. من خواهان دخالت مستقیم آمریکا نیستم. من درخواست مداخله نظامی ندارم. من در مورد هزینه دلارهای مالیات‌دهندگان آمریکایی برای این موضوع صحبت نمی‌کنم. اما اگر این دو مولفه را به ما بدهید، آنقدر منصفانه است که بقیه کار را به ما ایرانی‌ها واگذار کنید. اما اگر قرار است بیایید و بگویید ای مردم ایران: می‌دانید چیست؟ اگر بتوانیم تضمین کنیم که رژیم کاری فراتر از تهدید هسته‌ای انجام نخواهد داد، همین برای ما کافیست و به باقی مسائل کاری نداریم، آنوقت آیا می‌دانید معنای این حرف چه خواهد بود؟ معنایش است که رژیم می‌تواند آنجا بماند و به کشتار مردم ادامه دهد. این به این معناست که ما اهمیتی نمی‌دهیم. همین مقدار برای ما خوب است و می‌توانیم با آن کنار بیاییم. آیا این پیامی است که آمریکا می‌خواهد به مردم ایران بدهد؟ یا این چیز است که هر دو حزب آمریکا باید در نظر بگیرند؟ بله، این بخشی از سوال است.

● **آیا پرزیدنت ترامپ در زمانی که رئیس جمهور بود به ایران سفر کرده؟**

- نه، اما خیلی زودتر از زمان ریاست جمهوری‌ش. فکر می‌کنم عکسی از او در تهران وجود دارد.

● **نه، منظوری در زمان ریاست جمهوری‌اش در سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰ است. آیا به ملاقات یکی از رهبران [رژیم] ایران رفته؟**

- من نمی‌دانم آیا آنها ملاقاتی به صورت مخفیانه یا در جای دیگر داشته‌اند یا نه!

● **بسیار خوب؛ به این ترتیب اگر چنین اتفاقی بیفتد، جالب خواهد بود. البته با احترام به شما ولیعهد، فکر می‌کنم ترامپ از کره شمالی بازدید کرده که اتفاقاً تهدیدی بزرگتر از ایران است، برخی می‌گویند در خاورمیانه بزرگترین تهدید [رژیم] ایران است، اما کره شمالی نسبت به [رژیم] ایران تهدید بزرگتری است. شما کیم جونگ اون و مواضع او را می‌دانید. او چیزهایی می‌گوید که بسیار رادیکال است. این سفر یک نقطه عطف مهم بود. حالا اگر ترامپ به ایران برود و شما هم با تیم همراه او باشید. این بسیار جالب خواهد بود. چه دیدار عجیبی خواهد بود. واقعا اگر قرار باشد به آنجا بروید و صحبت کنید... پرسش‌هایی در ذهن من هست که حتی نمی‌دانم می‌خواهم در پخش زنده بپرسم یا نه. اما بسیار کنجکاوم که بدانم در تیم شما چه کسانی هستند و چه کارهایی انجام می‌دهند و آیا می‌توانند کاری انجام دهند؟ من سوال‌های زیادی در این زمینه دارم اما به پایان نزدیک می‌شویم و من چند سوال دیگر می‌خواهم از شما بپرسم و بعد تمام می‌کنیم.**

(همکار پاتریک بت- دیوید: آیا می‌دانی یک نفر به من چی گفت؟ گفت شاه قبل از مرگ به مسیحیت گروید.

- واقعا این کارو کرده؟

(ادامه دارد)

همکار - بله)

حملات گسترده به مراکز تسلیحاتی سوریه؛ نتانياهو: کشتن نصرالله و سقوط اسد نقطه عطفی در فروپاشی محور شرارت رژیم ایران است

بنیامین نتانياهو نخست وزیر اسرائیل

● پس از سقوط بشار اسد، ارتش اسرائیل از یکسو برای تقویت منطقه حائل با سوریه اقدام به پیشروی در بلندی‌های جولان و مناطق اطراف آن کرده است و از سوی دیگر تعداد زیادی از مراکز تسلیحاتی و نظامی رژیم سابق سوریه و همچنین پایگاه‌هایی را که در اختیار نیروهای وابسته به جمهوری اسلامی بودند هدف حمله هوایی قرار داد.

● نخست‌وزیر اسرائیل دوشنبه ۹ دسامبر (۱۹ آذرماه) در یک کنفرانس مطبوعاتی به اهمیت فروپاشی رژیم اسد در سوریه پرداخت و گفت، «همانطور که وعده دادم، ما در حال تغییر چهره خاورمیانه هستیم».

● نتانياهو سرنگونی رژیم سوریه را «گشایش یک فصل جدید در تاریخ خاورمیانه» خواند و گفت: «جمهوری اسلامی میلیاردها دلار در سوریه خرج کرد، تا از حکومت ظالمانه اسد حمایت کند، اما همه آنها بر باد رفت».

● او بار دیگر هشدار داد «دست کسانی را که می‌خواهند به ما آسیب برسانند قطع می‌کنیم».

پس از سقوط بشار اسد، ارتش اسرائیل از یکسو برای تقویت منطقه حائل با سوریه اقدام به پیشروی در بلندی‌های جولان و مناطق اطراف آن کرده است و از سوی دیگر تعداد زیادی از مراکز تسلیحاتی و نظامی رژیم سابق

حمایت خامنه‌ای از حزب‌الله با غارت مردم ایران؛ «پرداخت ۱۲ تا ۱۴ هزار دلار به هر خانوار لبنانی!»

باطگشت حامیان حزب‌الله به منطقه ضاحیه در جنوب لبنان بعد از آتش‌بس با اسرائیل

انقلاب اسلامی به دلیل «پشتیبانی سخاوتمندانه»، تأکید کرد، لبنانی‌هایی که خانه‌های آنها کاملاً ویران شده است، اگر در بیروت و ضاحیه جنوبی باشند، ۱۴ هزار دلار برای خرید اثاثیه و اجاره مسکن یک سال و اگر خارج از بیروت باشند ۱۲ هزار دلار دریافت خواهند کرد. قاسم همچنین با اشاره به هدیه جمهوری اسلامی، اعلام کرد حدود ۵۰ میلیون دلار به بخشی از ۲۳۳ هزار و ۵۰۰ خانوار آواره ثبت نام شده پرداخت شده است که در صورت کمک به کل این جمعیت، مبلغ کمک‌ها به ۷۷ میلیون دلار خواهد رسید. او تصریح کرد پرداخت‌ها بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ دلار به ازای هر نفر بوده است.

دبیرکل حزب‌الله آوارگان لبنانی را «ثروت مقاومت» نامید و تعداد آنان را بیش از یک میلیون و ۱۰۰ هزار نفر اعلام کرد. خبرگزاری‌های اصلی جمهوری اسلامی، صحبت‌های قاسم درباره بذل و بخشش جمهوری اسلامی به لبنانی‌ها را پوشش ندادند. پرداخت پول به خانواده‌های حزب‌الله و لبنانی از سوی جمهوری اسلامی موجی از انتقادات علیه خامنه‌ای و جمهوری اسلامی را در پی داشت.

شاهزاده رضا پهلوی در واکنش به سخنان قاسم، پنجشنبه ۱۵ آذرماه ۱۴۰۳ در پیامی با اشاره به مشکلات و بحران‌هایی که مردم ایران مجبور به تحمل آنها شده‌اند، گفت: «جمهوری اسلامی اصلاح‌پذیر نیست. اصلاح‌طلب و اصولگرا، دو بازوی علی خامنه‌ای برای غارت منابع و ثروت ملت ایران هستند. رقابت میان این دو جناح نه برای حل مشکلات مردم، بلکه برای چپاول بیشتر و برداشتن سهم بزرگ‌تری از «سفره انقلاب» است مردم در شبکه‌های اجتماعی گفته‌اند خامنه‌ای در حمایت از حزب‌الله مردم ایران را غارت می‌کند. برخی کاربران در «ایکس» نوشته‌اند، کارگران ایرانی در دمای ۵۰ درجه و حتی بیشتر، نفت را استخراج و پالایش می‌کنند، اما پول حاصل از این تلاش، به جای بهبود زندگی مردم و آبادانی ایران، توسط جمهوری اسلامی به خانوارهای هوادار حزب‌الله لبنان اختصاص می‌یابد. هیچ کدام از مقام‌های جمهوری اسلامی نسبت به آنچه نعیم قاسم گفت واکنش نشان ندادند.

● دبیرکل جدید حزب‌الله لبنان که از ترس جان خود به ایران فرار کرده بود، می‌گوید جمهوری اسلامی به هر خانوار لبنانی بین ۱۲ تا ۱۴ هزار دلار پرداخت کرده است. ● نعیم قاسم، پنجشنبه ۵ دسامبر (۱۵ آذرماه)، در یک سخنرانی به بیان مواضع حزب‌الله درباره تحولات سوریه، آتش‌بس با اسرائیل و کمک به آوارگان لبنانی پرداخت و با قدردانی از جمهوری اسلامی، علی خامنه‌ای، دولت و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به دلیل «پشتیبانی سخاوتمندانه»، تأکید کرد، لبنانی‌هایی که خانه‌های آنها کاملاً ویران شده است، اگر در بیروت و ضاحیه جنوبی باشند، ۱۴ هزار دلار برای خرید اثاثیه و اجاره مسکن یک سال و اگر خارج از بیروت باشند ۱۲ هزار دلار دریافت خواهند کرد.

● قاسم همچنین با اشاره به هدیه جمهوری اسلامی، اعلام کرد حدود ۵۰ میلیون دلار به بخشی از ۲۳۳ هزار و ۵۰۰ خانوار آواره ثبت نام شده پرداخت شده است که در صورت کمک به کل این جمعیت، مبلغ کمک‌ها به ۷۷ میلیون دلار خواهد رسید. او توضیح داد پرداخت‌ها بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ دلار به ازای هر نفر بوده است.

● مردم در شبکه‌های اجتماعی گفته‌اند خامنه‌ای در حمایت از حزب‌الله مردم ایران را غارت می‌کند. برخی کاربران در «ایکس» نوشته‌اند، کارگران ایرانی در دمای ۵۰ درجه و حتی بیشتر، نفت را استخراج و پالایش می‌کنند، اما پول حاصل از این تلاش، به جای بهبود زندگی مردم و آبادانی ایران، توسط جمهوری اسلامی به خانوارهای هوادار حزب‌الله لبنان اختصاص می‌یابد.

نعیم قاسم دبیرکل حزب‌الله لبنان می‌گوید جمهوری اسلامی به هر خانوار لبنانی بین ۱۲ تا ۱۴ هزار دلار پرداخت کرده است.

قاسم پنجشنبه ۵ دسامبر (۱۵ آذرماه) در یک سخنرانی، به بیان مواضع حزب‌الله درباره تحولات سوریه، آتش‌بس با اسرائیل و کمک به آوارگان لبنانی پرداخت و با قدردانی از جمهوری اسلامی، علی خامنه‌ای، دولت و سپاه پاسداران

اعلام آمادگی سه قدرت اروپایی برای فعال کردن «مکانیسم ماشه» علیه جمهوری اسلامی

آتش کشیدن برجام راهپیمایی ۱۳ آبان ۱۳۹۶

سازمان ملل متحد را فراهم می‌آورد که از سال ۲۰۰۶ وضع و اعمال شده بود و با توافق اتمی موسوم به «برجام» به حالت تعلیق درآمده است. این بند اجازه می‌دهد که تمامی تحریم‌های سازمان ملل علیه جمهوری اسلامی به صورت خودکار بازگردند، بدون آنکه اعضای شورای امنیت برای جلوگیری از آن حق استفاده از حق وتو داشته باشند. با این حال، فعال کردن مکانیسم ماشه تنها تا ۱۸ اکتبر سال آینده ممکن است زیرا قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت که در سال ۲۰۱۵ صادر شد، اعتباری ۱۰ ساله دارد و در اکتبر ۲۰۲۵ منقضی می‌شود. بیشتر واسیلی نینزیا سفیر روسیه در سازمان ملل با ارسال نامه‌ای به شورای امنیت سازمان ملل مدعی شده بود که «سه کشور اروپایی حق استفاده از مکانیسم ماشه به منظور بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل علیه جمهوری اسلامی را ندارند.»

پس از صدور تازه‌ترین قطعنامه در شورای حکام علیه برنامه‌های اتمی جمهوری اسلامی، مقامات تهران اعلام کردند که به تلافی این اقدام با افزایش تعداد سانتریفیوژها در تأسیسات اتمی نطنز و فردو میزان غنی‌سازی را افزایش خواهند داد. آنها همچنین تهدید کردند در صورت ادامه فشارها علیه جمهوری اسلامی از جمله فعال شدن «مکانیسم ماشه» دست به اقدام متقابل خواهند زد که یکی از آنها خروج از NPT (پیمان منع گسترش تسلیحات هسته‌ای) است. از سوی دیگر پس از شکست‌های سنگین حکومت ایران در «محور مقاومت» و ضربات مرگباری که حماس و حزب‌الله دریافت کرده‌اند، مقامات جمهوری اسلامی صریح‌تر از گذشته درباره «احتمال تغییر دکترین هسته‌ای ایران» صحبت کردند. حتا برخی از این مقامات عنوان کردند که برای «حفظ امنیت ملی» دستیابی به مپ اتم ضروری است.

برخی کارشناسان و مقامات امنیتی غربی هشدار داده‌اند که شکست حزب‌الله و حماس و سپس سرنوشتی بشار اسد بیشتر تهران را به سوی ساختن مپ اتم سوق خواهد داد.

● سفرای سه کشور بریتانیا، فرانسه و آلمان با ارسال نامه‌ای به شورای امنیت سازمان ملل متحد اعلام کردند که برای جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح اتمی در صورت لزوم آمادگی دارند مکانیسم ماشه را فعال کنند.
● در این نامه آمده «ایران باید فعالیت‌های اتمی خود را کاهش دهد تا فضای سیاسی مناسبی در راستای پیشرفت معنادار مذاکرات و یافتن راه‌حل‌های دیپلماتیک ایجاد شود.»

بریتانیا، فرانسه و آلمان، چهارشنبه ۱۱ دسامبر (۲۱ آذرماه) در نامه‌ای به شورای امنیت سازمان ملل اعلام کردند که در صورت لزوم آماده هستند تا با فعال کردن «مکانیسم ماشه»، بازگشت فوری همه تحریم‌های بین‌المللی علیه جمهوری اسلامی را آغاز کنند.

سفیران سه قدرت اروپایی با تأکید بر لزوم جلوگیری از دستیابی جمهوری اسلامی به سلاح اتمی در نامه خود به شورای امنیت نوشته‌اند که جمهوری اسلامی باید فعالیت‌های اتمی خود را کاهش دهد تا شرایط لازم برای پیشرفت سیاسی و یک راه‌حل مبتنی بر مذاکره ایجاد شود. آنها در این نامه همچنین تأکید کرده‌اند که از همه ابزارهای دیپلماتیک، از جمله «مکانیسم ماشه»، برای جلوگیری از دستیابی جمهوری اسلامی به سلاح اتمی استفاده خواهند کرد. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اخیراً هشدار داده است که جمهوری اسلامی غنی‌سازی اورانیوم را تا سطح ۶۰ درصد افزایش داده که این میزان بسیار به سطح ۹۰ درصد مورد نیاز برای تولید سلاح هسته‌ای نزدیک است.

آژانس بین‌المللی و کشورهای غربی می‌گویند غنی‌سازی اورانیوم در این سطح اهداف غیرنظامی ندارد و تا کنون هیچ کشور دیگری بدون تولید مپ هسته‌ای به چنین سطحی نرسیده است. «مکانیسم ماشه» (اسنپ بک) ساز و کاری است که طبق قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت بر اساس آن، اگر جمهوری اسلامی از اجرای تعهداتش در برجام سر باز زند، امکان بازگرداندن تمامی تحریم‌های شورای امنیت

سوریه و همچنین پایگاه‌هایی را که در اختیار نیروهای وابسته به جمهوری اسلامی بودند هدف حمله هوایی قرار داد.

نخست‌وزیر اسرائیل، دوشنبه ۹ دسامبر (۱۹ آذرماه) در یک کنفرانس مطبوعاتی به اهمیت فروپاشی رژیم اسد در سوریه پرداخت و گفت اسرائیل در دفاع از موجودیت خود به پیشرفت‌های قابل توجهی دست یافته است.

بنیامین نتانیاهو سقوط اسد را «گشایش یک فصل جدید در تاریخ خاورمیانه» خواند و گفت: «رژیم اسد در سوریه، حلقه مرکزی محور شرارت [رژیم] ایران، پس از ۵۴ سال به معنای واقعی سقوط کرد.»

او تأکید کرد: «رژیم ایران میلیاردها دلار در سوریه خرج کرد، تا از حکومت ظالمانه اسد حمایت کند، اما همه آنها بر باد رفت، رژیم اسد، بی‌رحم بود و شهروندانش را زیر پا له کرد و صدها نفر از آنها قتل عام نمود.»

نخست‌وزیر اسرائیل در ادامه نیز گفت که رژیم سوریه «پایگاه پیشروی ملاحا و مجرای انتقال سلاح از جمهوری اسلامی به حزب‌الله بود.»

او همچنین گفت: «کشتن حسن نصرالله نقطه عطفی در

حمله هوایی اسرائیل به مراکز نظامی سوریه بعد از سقوط بشار اسد

فروپاشی محور وابسته به جمهوری اسلامی بود». وی برای چندمین بار تأکید کرد، «همانطور که وعده دادم، ما در حال تغییر چهره خاورمیانه هستیم.»

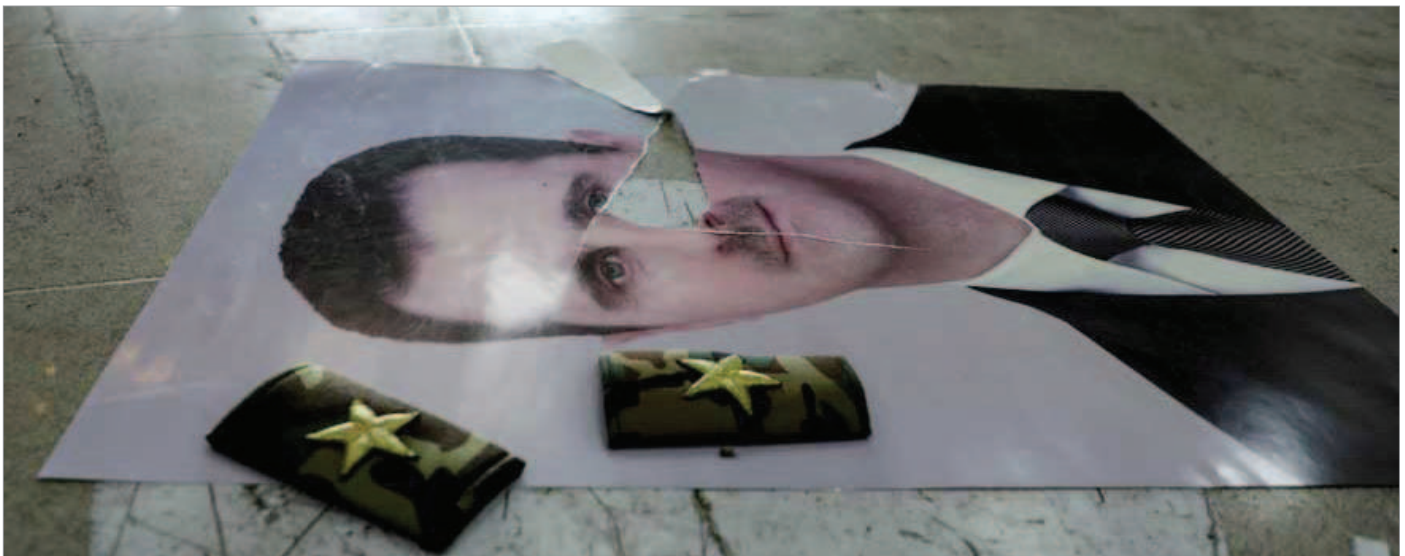
نخست‌وزیر اسرائیل در بخش دیگری از این سخنرانی عنوان کرد: «ما به سوی کسانی که در سوریه خواهان صلح هستند دست دوستی دراز می‌کنیم و دست کسانی را که می‌خواهند به ما آسیب برسانند قطع می‌کنیم.»

نتانیاهو به تصمیم اسرائیل برای افزایش کنترل بر منطقه حائل غیرنظامی در بلندی‌های جولان برای جلوگیری از تهدیدات رهبران جدید اسلام‌گرای سوریه اشاره کرد و گفت: «من با وزیر دفاع اسرائیل کاتز و با حمایت همه اعضای کابینه، به ارتش اسرائیل دستور دادم که منطقه حائل بین ما و سوریه و مواضع فرماندهی مجاور آن را تصرف کند.»

سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی در سخنانی «تجاوز مکرر به زیرساخت‌های سوریه» و «اشغال بخش‌های دیگری از جولان» را به شدت محکوم کرد و از کشورهای غربی به دلیل حمایت از اسرائیل و سکوت در مقابل «قانون شکنی رژیم صهیونیستی» انتقاد کرد.

سخنان نخست‌وزیر اسرائیل بازتاب زیادی در میان کاربران ایرانی داشت. شماری از آنها در «ایکس» با کنایه به جمهوری اسلامی نوشته‌اند که نتانیاهو ۵ آذرماه گفت که «اسد با آتش بازی می‌کند» و او ۱۷ آذرماه سقوط کرد!

دبیرکل ناتو: «ایران و روسیه در جنایات رژیم اسد مسئولیت دارند»

سوریه پس از اسد / ۹ دسامبر ۲۰۲۴ / رویترز

اسلامی است، در ابتدای جنگ داخلی سوریه هم از مخالفان اسد حمایت کرده بود. موضوعی که به مذاق حکومت اسلامی ایران به عنوان یکی از متحدان اصلی رژیم سوریه خوش نیامد و برای مدتی روابط میان حماس و تهران را تیره کرد.

سرگردانی ۵۰۰ ایرانی در لاذقیه

در این میان، رسانه‌های ایران از بلا تکلیفی ۵۰۰ شهروند ایرانی در فرودگاه لاذقیه سوریه خبر دادند. به نوشته «ایلنا»، با وجود هشدارها، تعدادی از شهروندان ایرانی که با کاروان‌های غیرمجاز برای زیارت به سوریه رفته بودند، با بسته شدن فرودگاه‌ها، در دمشق سرگردان شده‌اند. این خبرگزاری به نقل از انجمن صنفی دفاتر مسافرتی ایران، نوشت که حدود ۵۰۰ نفر از شهروندان ایرانی در فرودگاه لاذقیه حضور دارند و از دو روز پیش منتظر پرواز برای بازگشت به کشور هستند. مسئول هواپیمایی «اجنحه الشام» گفته که تا اطلاع ثانوی فرودگاه دمشق هیچ پروازی نخواهد داشت و زمان بازگشایی فرودگاه و از سرگیری پروازهای بین‌المللی نیز مشخص نیست.

ایلنا همچنین نوشته که در روزهای گذشته هواپیمایی ماهان در سه مرحله اقدام به فرستادن هواپیما برای بازگرداندن شهروندان ایرانی کرده اما اجازه پرواز در آسمان سوریه را به دست نیاورده است.

از سوی دیگر، رئیس دستگاه دیپلماسی اسرائیل روز دوشنبه تأیید کرد که کشورش در روزهای اخیر حملاتی را برای از بین بردن «سلاح‌های شیمیایی» در سوریه انجام داده است تا از افتادن آنها به دست شورشیان اسلامگرای تندرو که جزو گروه‌هایی هستند که روز یکشنبه بشار اسد را سرنگون کردند، جلوگیری کند.

گیدون سعار وزیر امور خارجه اسرائیل در یک کنفرانس مطبوعاتی در اورشلیم گفته: «کسانی که دمشق را کنترل می‌کنند، از یک ایدئولوژی افراطی اسلام رادیکال پیروی می‌کنند.»

او افزوده: «به همین دلیل است که ما به

دیگر برایشان سودمند نبود، او را رها کردند.» رئیس ناتو با تأکید بر اینکه سقوط بشار اسد «لحظه‌ای از شادی و بلا تکلیفی برای مردم سوریه و منطقه است»، افزود که پیمان آتلانتیک شمالی «از نزدیک نحوه رفتار رهبران شورشیان در دوران انتقال سیاسی را رصد خواهد کرد.» او گفت: «آنها باید از حاکمیت قانون حمایت کنند، از غیرنظامیان محافظت کنند و به اقلیت‌های مذهبی احترام بگذارند.»

گفتنی است کشورهای آلمان و اتریش روند رسیدگی به درخواست پناهندگی برای شهروندان سوری را به حالت تعلیق درآوردند.

وزیر کشور آلمان روز دوشنبه اعلام کرد: «این کشور که میزبان بیشترین‌ترین تعداد از مهاجران سوری [در اتحادیه اروپا] است، تصمیم‌گیری در مورد درخواست‌های پناهجویان سوری را به حالت تعلیق درآورده است.»

نانسی فرز در بیانیه‌ای مطبوعاتی گفت: «با توجه به ابهام فعلی، اداره فدرال مهاجرت و پناهندگان امروز حکم توقف تصمیمات درباره روند پناهندگی را که در حال حاضر هنوز در جریان هستند، برای شهروندان سوری صادر کرده است.»

اتریش هم در تصمیمی مشابه اعلام کرد که رسیدگی به درخواست پناهندگی پناهجویان سوری را متوقف و «برنامه بازگشت» آنها را آماده می‌کند.

به گفته وزارت کشور اتریش این تصمیم شامل حدود ۷ هزار و ۳۰۰ پرونده می‌شود. حدود ۱۰۰ هزار شهروند سوری ساکن اتریش هستند. این کشور آلمانی زبان یکی از کشورهای اروپایی است که میزبان بیشترین تعداد از مهاجران سوری بوده است.

جالب است بدانید که حماس گروه تروریستی فلسطینی و مرتکب جنایت هفتم اکتبر که محتمل ضربات سنگینی از سوی اسرائیل شده است روز دوشنبه ۹ دسامبر در بیانیه‌ای «موقفیت مردم برادر سوریه را در تحقق آرمان‌هایشان برای آزادی و عدالت» تبریک گفت و از «همه اقشار مردم سوریه» خواست تا «صوف خود را متحد کنند.»

این گروه تروریستی فلسطینی که مورد حمایت جمهوری

آلمان و اتریش روند رسیدگی به درخواست پناهندگی برای شهروندان سوری را به حالت تعلیق درآوردند.

● ۵۰۰ ایرانی در فرودگاه لاذقیه سرگردان شده‌اند.
● در پی سقوط دولت بشار اسد بهای نفت افزایش یافت.

● سازمان ملل خواستار رسیدگی به جنایات گذشته در سوریه شد.

با سقوط رژیم سوریه و فرار بشار اسد به مسکو، بیش از نیم قرن حکومت خاندان اسد بر این کشور پایان یافت و فصلی جدید در تاریخ این کشور آغاز شد. در پی سرنگون شدن اسد، شهروندان سوری در این کشور و در سایر کشورها با شادی از تصرف دمشق توسط شورشیان اسلامگرا استقبال کردند. در این میان اما جامعه بین‌المللی با دقت روند تحولات و دوره انتقالی در سوریه را دنبال می‌کند.

سوریه پس از اسد / ۹ دسامبر ۲۰۲۴ / رویترز
دو هفته پس از آغاز تهاجم تعجب‌برانگیز مخالفان حکومت سوریه به رهبری گروه اسلامگرای «هیئت تحریر الشام»، آنها روز یکشنبه کنترل دمشق پایتخت این کشور را به دست گرفتند و با سرنگون کردن بشار اسد به ۲۴ سال حکومت او که ۱۴ سال آن به جنگ داخلی و سرکوب مرگبار مخالفان گذشت، پایان دادند.

ابومحمد الجولانی رهبر «هیئت تحریر الشام» که ائتلاف تحت هدایت او کنترل دمشق را به دست گرفته، یکشنبه پس از اینکه زمین پایتخت سوریه را بوسید، به مسجد تاریخی «اموی» در دمشق رفت. او تأکید کرد: «این پیروزی یک پیروزی برای کل جامعه اسلامی است. سوریه پاک شده است.» سقوط حکومت سوریه جایگاه جمهوری اسلامی و روسیه در منطقه را تضعیف کرده است. این در حالیست که برخی دیگر از کشورها از سرنگون شدن رژیم بشار اسد استقبال کرده‌اند.

مارک روته دبیرکل ناتو روز دوشنبه ۹ دسامبر، یک روز پس از سرنگونی بشار اسد، گفت که جمهوری اسلامی و روسیه در مسئولیت جنایات ارتكابی علیه مردم سوریه شریک هستند. به گفته وی، این دو کشور «ثابت کردند که شریک‌های غیرقابل اعتماد هستند، چرا که زمانی که بشار اسد

تکرار توجیحات خامنه‌ای؛ حسین سلامی: می‌خواستیم به بشار اسد کمک کنیم اما راه‌ها بسته بود!

با واقعیت‌های سوریه زندگی کنیم. ما به واقعیت‌ها نگاه می‌کنیم و بر اساس حقایق عمل می‌کنیم. البته من این را با افتخار به همه شما عرض کنم، آخرین کسانی که خط مقاومت در سوریه را ترک کردند بچه‌های سپاه بودند. آخرین فردی که این میدان را ترک کرد یک پاسدار بود. راهبردها باید به اقتضای شرایط تغییر کنند.»

سلامی در بخش دیگری توضیح داد، «از ماه‌ها پیش (از تحركات مسلحین و تکفیری‌ها) مطلع بودیم. حتی برادران ما توانسته بودند با استفاده از شگردهای اطلاعاتی، محورهای حمله اینها را پیدا کنند و به سطح سیاسی و نظامی سوریه منتقل کنند ولی چون اراده تغییر، جنگ و استقامت در آن مفهوم حقیقی خودش وجود نداشت، متأسفانه این اتفاقی که شما ملاحظه کردید صورت گرفت.»

شبهه حرف‌های سلامی را محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی نیز روز پنجشنبه تکرار کرد و گفت: «ما به دولت آن کشور هم هشدار داده بودیم.»

هر دوی این پاسداران سپاهی بر اساس همان خطی که علی خامنه‌ای در سخنرانی خود «تبیین» کرد، دلایل سرنگونی اسد را توجیه کرده‌اند.

علی خامنه‌ای در سخنرانی ۲۱ آذر تلاش کرد خود را نسبت به سرنوشت اسد مطلع و آگاه نشان دهد و مدعی شد: «به اینها [حکومت اسد] کمک هم کرده بودیم. دستگاه اطلاعاتی ما از چند ماه قبل گزارش‌های هشداردهنده‌ای را به مسئولین سوریه منتقل کرده بود، من نمی‌دانم البته آیا این دست آن مقامات بالا رسیده بود یا نه همان وسط‌ها گم و گور شده بود. ولی مسئولین اطلاعاتی ما به اینها گفته بودند از شهریور، مهر، آبان، پشت سر هم گزارش داده بودند.» این در حالیست که خود جمهوری اسلامی به علت حرفه‌های امنیتی و نفوذ درون خودش به «پنیر سوئسی» مشهور شده است!

وی همچنین به این موضوع پرداخت که نیروهای جمهوری اسلامی آماده بودند و به او گفتند که «همه امکاناتی را که امروز برای سوریه لازم است آماده کرده‌ایم؛ آماده‌ایم که بریم؛ ولی آسمان‌ها بسته بود؛ زمین بسته بود!» همین‌ها را حسین سلامی نیز یک روز بعد تکرار کرده است!

● جمهوری اسلامی ایران به دلیل عدم حمایت از بشار اسد از سوی بخشی از هواداران خود مورد انتقاد قرار گرفته است. فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ۲۲ آذرماه ۱۴۰۳ در جمع شماری از فرماندهان و نیروهای سپاه با تکرار حرف‌های علی خامنه‌ای ادعا کرد، «می‌خواستیم کمک کنیم اما راه‌ها بسته بودند.»

● حسین سلامی گفته است: «بعضی‌ها انتظار دارند ما بجای ارتش سوریه می‌رفتیم و می‌جنگیدیم. آیا این منطقی است که ما همه سپاه و بسیج را برای نبرد در یک کشور دیگری درگیر کنیم، در حالی که ارتش آن کشور تماشاجی ماجرا است!»

● هر دوی این پاسداران سپاهی بر اساس همان خطی که علی خامنه‌ای در سخنرانی خود «تبیین» کرد، دلایل سرنگونی اسد را توجیه کرده‌اند از جمله اینکه خامنه‌ای گفت که نیروهای رژیم نزد او رفته و گفتند «همه امکاناتی را که امروز برای سوریه لازم است آماده کرده‌ایم؛ آماده‌ایم که بریم؛ ولی آسمان‌ها بسته بود؛ زمین بسته بود!»

جمهوری اسلامی ایران به دلیل عدم حمایت از بشار اسد از سوی بخشی از هواداران خود مورد انتقاد قرار گرفته است. فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ۲۲ آذرماه ۱۴۰۳ در جمع شماری از فرماندهان و نیروهای سپاه با تکرار حرف‌های علی خامنه‌ای ادعا کرد، «می‌خواستیم کمک کنیم اما راه‌های سوریه را بسته بودند.»

حسین سلامی فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی حسین سلامی گفته است، «بعضی‌ها انتظار دارند ما بجای ارتش سوریه می‌رفتیم و می‌جنگیدیم. آیا این منطقی است که ما همه سپاه و بسیج را برای نبرد در یک کشور دیگری درگیر کنیم، در حالی که ارتش آن کشور تماشاجی ماجرا است.»

او همچنین ادعا کرد، «نظام در تلاش بود به سوریه کمک کند اما همه راه‌های انتقال ما را به سوریه بسته بودند.» اشاره سلامی به عقب‌نشینی نیروهای دولتی سوریه در مقابل مخالفان و فرار ده‌ها نفر از آنها با تجهیزات نظامی به کشور عراق است. سلامی در بخش دیگری از این سخنرانی افزود: «ما باید

سیستم‌های تسلیحات راهبردی در این کشور ماندن باقیمانده‌ی سلاح‌های شیمیایی یا موشک‌ها و راکت‌های دوربرد حمله کردیم تا به دست افراطی‌ها نیفتد.»

به گزارش سازمان «دیدهبان حقوق بشر» سوریه، اسرائیل پس از فرار بشار اسد، در شبانه‌روز گذشته چندین حمله به مواضع نظامی و انبارهای تسلیحاتی در چندین منطقه سوریه انجام داده است.

اردن روز دوشنبه استقرار ارتش اسرائیل در منطقه حائل بلندی‌های جولان در جنوب غربی سوریه و در مجاورت بخشی از این منطقه سوریه را که اسرائیل از سال ۱۹۶۷ آن را اشغال کرده، محکوم کرد.

ایمن صفدی وزیر امور خارجه اردن در پارلمان این کشور «تجاوز» اسرائیل را «نقض قوانین بین‌المللی، تشدید تنش غیرقابل قبول و حمله به حاکمیت یک کشور عربی» توصیف کرد.

او افزود زمانی که از وحدت سوریه، تمامیت ارضی و انسجام آن صحبت می‌کنیم، این شامل مرزهای آن با اسرائیل نیز می‌شود.

بنیامین نتانیاهو نخست وزیر اسرائیل روز یکشنبه پس از سقوط بشار اسد، اعلام کرد که به ارتش دستور داده است تا منطقه حائل جولان در جنوب غرب سوریه را «کنترل» کند. نتانیاهو گفت: «اسرائیل اجازه نخواهد داد هیچ نیروی متخاصمی در مرز این کشور مستقر شود.»

گیدئون سعار وزیر امور خارجه اسرائیل روز دوشنبه اطمینان داد که پیشروی نیروهای اسرائیلی در سوریه در منطقه حائل «یک اقدام محدود و موقت» است.

گفتنی است بریتانیا اعلام کرده که «به سرعت» درباره حذف یا عدم حذف گروه اسلامگرای «هیئت تحریر الشام» از فهرست سازمان‌های «تروریستی» خود تصمیم خواهد گرفت «هیئت تحریر الشام» که رهبری ائتلاف شورشیان مخالف بشار اسد را بر عهده دارد با حمله برق‌آسای خود در کمتر از دو هفته شهرهای تحت کنترل دولت سوریه را تصرف و رئیس جمهوری این کشور را سرنگون کرد.

یک مقام ارشد دولتی بریتانیا روز دوشنبه اعلام کرد که موضوع حذف این گروه اسلامگرای تندرو از فهرست سازمان‌های «تروریستی» این کشور در دست بررسی است «هیئت تحریر الشام» که پیشتر شاخه‌ای از القاعده در سوریه بود و در سال ۲۰۱۶ از آن جدا شد، هنوز از سوی کشورهای غربی جزو گروه‌های تروریستی طبقه‌بندی می‌شود.

پت مک فادن وزیر مسئول نظارت بر اقدامات دولت بریتانیا در گفتگو با شبکه اسکای نیوز تأکید کرد که این موضوع «به نحوه رفتار این گروه در حال حاضر بستگی دارد.»

فولکر تورک کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل نیز روز دوشنبه گفت: «عاملان سوء استفاده در زمان رژیم بشار اسد در سوریه باید به عنوان بخشی از روند انتقال سیاسی پیش رو پاسخگو شوند.»

او در جریان یک کنفرانس خبری افزود: «ضروری است که همه شواهد به منظور استفاده در آینده به دقت ثبت و حفظ شوند.»

یکی از پیامدهای سقوط رژیم بشار اسد، تحولی که وضعیت خاورمیانه را بیش از پیش در ابهام فرو برده، افزایش قیمت نفت از روز دوشنبه ۹ دسامبر است.

بنا به گزارش رویترز، صبح روز دوشنبه ۹ دسامبر، بهای نفت خام برنت با ۳۶ سنت معادل ۵۱،۰ درصد افزایش به ۴۸،۷۱ دلار در یک بشکه و قیمت نفت خام وست تگزاس اینترمدیت آمریکا هم با ۳۷ سنت معادل ۵۵،۰ درصد افزایش به ۵۷،۶۷ دلار در هر بشکه رسید.

شکست‌های «محور مقاومت» شکاف درونی جمهوری اسلامی را افزایش داده است

نماز جمعه تهران / ۱۳ مهرماه ۱۴۰۳

اضلاع جبهه مقاومت) متمرکز شده، یک شبکه سیاسی- رسانه‌ای سابقه‌دار، علی‌الدوام پالس مذاکره آنهم از موضع ضعف به اروپا و آمریکا بفرستد و حال آنکه مورد هیچ اعتنایی قرار نمی‌گیرد و فقط بر جرأت دشمن می‌افزاید؟ هدف از مقاله اخیر وزیر خارجه اسبق در نشریه فارن افرز، با فحواي ارسال پالس یکطرفه مذاکره (آنهم نه فقط درباره عبور از توافق هسته‌ای، بلکه حتی درباره موضوعات دیگر!) چیست؟! اطمینان دادن به دشمن درباره بی‌تفاوتی نسبت به جنگ ترکیبی اش و اظهار ضعف؟ عبور از حقوق پایمال شده ایران در برجام، به بهانه توافق (قبول دیکته) جدید؟! یا ایجاد دو دستگی و دو صدایی در داخل؟!»

قاسم سلیمانی فرمانده پیشین سپاه قدس که در حمله پهپادی آمریکا در نزدیکی فرودگاه بغداد کشته شد، چند ماه پیش از مرگ در خرداد ۱۳۹۸ در یک سخنرانی در کرمان گفته بود بعد از برجام اتمی، دشمنان سراغ «قدرت اصیل و نابی که در مقابل اسلام و هابی یهودی شکل گرفته است می‌روند تا آن را بخشکانند و جریان‌های اسلامی در برجام دو خشکاننده شود.» او تأکید کرده بود که «البته تلاش آنها به اینجا منتهی نخواهد شد و برجام سه هم خواهند داشت، چون دشمنان معتقدند که چشمه باید خشکاننده شود و این چشمه ایران است.» اکنون در ایران هر دو جریان حکومت به این نقطه رسیده‌اند که «دشمنان نظام» بدون برجام از طریق عملیات نظامی با ضربه زدن به حماس، حزب‌الله و سوریه سراغ جمهوری اسلامی می‌آیند. اختلاف میان آنها بر سر واکنش جمهوری اسلامی در مقابل این وضعیت است. جریان اصلاح‌طلب بر این باور است که راهکار نظام توافقی و معامله با غرب و بطور مشخص با دونالد ترامپ است. در مقابل، علی خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی که می‌گفت «سوریه عمق استراتژیک ایران است» و حامیان حزب‌اللهی برایش هورا می‌کشیدند، حالا با شکست «محور مقاومت» روبرو شده و هیچ نسخه جایگزین ندارد جز «ساخت مِب اتم»! آنهم در حالی که این تلاش نیز چه بسا زودتر آن را به شکست نهایی بکشاند.

انریکه مورا معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا به عباس عراقچی گفته بود که شرط مذاکره، «توقف پشتیبانی نظامی جمهوری اسلامی از روسیه، توقف پشتیبانی از شبه‌نظامیان، توقف ساخت پهپاد و موشک و پایان دادن به نقض حقوق بشر است.»

پس از این دیدارها، محمدجواد ظریف مشاور مسعود پزشکیان در مقاله‌ای که دوم دسامبر (۱۲ آذرماه) در «فارین افرز» منتشر شد اعلام کرد جمهوری اسلامی آماده مذاکره با دونالد ترامپ است. ظریف در این مقاله به موضوعاتی اشاره کرده که از نظر خبرگزاری فارس که وابسته به سپاه پاسداران است، «پالس خطرناک برای خلع سلاح» به شمار می‌رود.

حمید رسایی روز شنبه ۱۷ آذرماه با اشاره به جلسه مجید تخت‌روانچی و کاظم غریب‌آبادی مذاکره‌کنندگان جمهوری اسلامی در ژنو گفت: «مجلس باید مسئولین مربوطه را دعوت کند؛ الان رفتند مذاکره کردند و در مذاکره در خصوص فروش پهپاد از ما سؤال کردند، اروپایی‌ها غلط می‌کنند از ما سؤال می‌کنند و به چه حقی از ما سؤال می‌کنند که ما به چه کسی پهپاد فروخته‌ایم یا نفروخته‌ایم؟!»

این نماینده با اشاره به مقاله ظریف در «فارین افرز» نیز گفت: «حرف من این است این آقایانی که هیچ مسئولیتی ندارد و جایگاه خودش غیرقانونی است، در نشریات آمریکایی یادداشت می‌نویسد که ما آماده‌ایم سر برجام و غیر از برجام مذاکره کنیم من از وزارت خارجه پرسیدم که این یادداشت با هماهنگی شما صورت گرفته است که در جواب می‌گویند نه اینچنین نیست؛ لذا این سؤال وجود دارد که الان وزیر خارجه چه کسی است؟ باید تکلیف آن مشخص شود.»

سه ضلعی برجام

روزنامه «کیهان» چاپ تهران روز شنبه ۱۷ آذرماه ۱۴۰۴ نیز در سرمقاله خود به هشدار قاسم سلیمانی در مورد «برجام سه ضلعی» اشاره کرد و نوشت: «آیا طبیعی است درست در شرایطی که جبهه آمریکایی- صهیونیستی بر تصاعد تهدیدات امنیتی در منطقه (به موازات شکاف انداختن میان

● در ایران هر دو جریان حکومت به این نقطه رسیده‌اند که «دشمنان نظام» بدون برجام از طریق عملیات نظامی با ضربه زدن به حماس، حزب‌الله و سوریه سراغ جمهوری اسلامی می‌آیند. اختلاف میان آنها بر سر واکنش جمهوری اسلامی در مقابل این وضعیت است.

● جریان اصلاح‌طلب بر این باور است که راهکار نظام توافقی و معامله با غرب و بطور مشخص با دونالد ترامپ است. در مقابل، علی خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی که می‌گفت «سوریه عمق استراتژیک ایران است» و حامیان حزب‌اللهی برایش هورا می‌کشیدند، حالا با شکست «محور مقاومت» روبرو شده و هیچ نسخه جایگزین ندارد جز «ساخت مِب اتم»!

● حمید رسایی نماینده مجلس شورای اسلامی خطاب به مقامات وزارت خارجه جمهوری اسلامی که اخیراً در ژنو با نمایندگان اروپایی مذاکره کرده‌اند گفته «اروپایی‌ها غلط می‌کنند درباره پهپادهایمان سؤال می‌پرسند.»

در شرایطی که احتمال سقوط بشار اسد در سوریه بیشتر شده است، در داخل ایران فشارها به حکومت برای کنار آمدن با غربی‌ها رو به افزایش است. جریان موسوم به «اصلاح‌طلب» تلاش می‌کند تا بر اساس آنچه بر سر حماس، حزب‌الله و سوریه آمده، علی خامنه‌ای را متقاعد کند تا در مورد روابط با غرب انعطاف نشان دهد، اما این تلاش‌ها با مقاومت «سوپرانقلابی‌ها» مواجه می‌شود.

حمید رسایی نماینده مجلس شورای اسلامی خطاب به مقامات وزارت خارجه جمهوری اسلامی که اخیراً در ژنو با نمایندگان اروپایی مذاکره کرده‌اند گفته «اروپایی‌ها غلط می‌کنند درباره پهپادهایمان سؤال می‌پرسند.»

مجید تخت‌روانچی معاون وزارت خارجه جمهوری اسلامی ۱۴ آذرماه ۱۴۰۳ در نشست با نمایندگان کمیسیون امنیت ملی مجلس، در واکنش به انتقادها گفته بود «حتما مجوز مذاکره داشتیم» و «خلاف نظر رهبر انقلاب نبود» اما همچنان گروهی از نماینده‌های انقلابی به آنچه در این مذاکرات گذشت به شدت انتقاد دارند.

تلگراف: درگیری فرماندهان خشمگین سپاه پاسداران با یکدیگر پس از سقوط بشار اسد

علی خامنه‌ای در حال اقامه نماز در جمع فرماندهان ارشد سپاه پاسداران و ارتش جمهوری اسلامی / آوریل ۲۰۲۴

بروکسل به این روزنامه فرانسوی گفته: «در مقابل سقوط اجتناب‌ناپذیر رژیم اسد، رژیم ایران حفظ و بقاء خود را ترجیح داد و در رسانه‌های رسمی جمهوری اسلامی یک‌شبه شورشیان سوریه از «تروریست» به «گروه‌های مشروع» تغییر نام یافتند.»

«لاکروآ» سپس نوشته: «حمله هفتم اکتبر حماس به اسرائیل در سال ۲۰۲۳ سرانجام سقوط متحد رژیم ایران را تسریع کرد. متحدی که در مقابل بمباران‌های اسرائیل نمی‌توانست روی کمک و پشتیبانی حزب‌الله حساب کند که خود در نتیجه‌ی حملات اسرائیل بسیار ضعیف شده است.»

به گفته‌ی کارشناس بلژیکی، جمهوری اسلامی نیز نمی‌توانست به رژیم سوریه اتکاء کند و به همین خاطر به داخل مرزهای خود عقب‌نشینی کرد. برنارد هورکد کارشناس فرانسوی مسائل ایران نیز به «لاکروآ» گفته است که علت این عقب‌نشینی این است که حکومت ایران پیش از هر چیز در پی برچیده شدن تحریم‌های اقتصادی غرب است.

او تأکید کرده: رژیم «ایران امروز زیر فشار بحران کمرشکن اقتصادی خُرد شده و به همین دلیل اولویت این رژیم نجات اقتصادی جمهوری اسلامی است و نه نجات اسد، حزب‌الله و یا حوثی‌های یمن.»

به ادعای برنارد هورکد، حکومت ایران ترجیح داد که بجای فرار سراسیمه از سوریه، به صورت آرام از این کشور خارج شود.

«لاکروآ» در پایان نوشته: «اکنون پرسش این است که با فرو ریختن محور تهران- دمشق، آیا حکومت ایران قادر است برای خروج از انزوا وارد مذاکره و گفتگو با آمریکای دونالد ترامپ شود؟»

سخنگوی دولت جمهوری اسلامی، فاطمه مهاجرانی، سه شنبه دهم دسامبر گفت: «تهران در سه روز گذشته چهار هزار نفر از اتباع ایرانی را به وسیله هواپیماهای ماهان‌ایر [متعلق به سپاه پاسداران] به ایران منتقل کرده است.»

با لگد به سطل‌های زباله می‌کوبند. تلگراف به نقل از منبع خود تصریح کرده: «هیچیک از فرماندهان سپاه پاسداران تصور نمی‌کرد که رژیم بشار اسد فرو بیاید، چون هدف آنان طی سال‌ها حفظ او در قدرت، نه به این خاطر که آنان عاشق وی بودند، بلکه به این دلیل بود که سپاه پاسداران می‌خواست نزدیک اسرائیل و حزب‌الله باشد.»

از سوی دیگر، روزنامه فرانسوی «لاکروآ» در تحلیلی پیرامون علل و پیامدهای سقوط بشار اسد اشاره کرده است که سوریه تحت رهبری او، به عنوان حلقه حیاتی در «محور مقاومت» رژیم ایران در برابر اسرائیل عمل می‌کرد. با این حال، حکومت تهران در مواجهه با سقوط ناگزیر اسد، در نهایت تصمیم گرفت تا برای حفظ موجودیت و منافع خود، وی را در این بحران تنها بگذارد. «لاکروآ» در عین حال به سردرگمی رهبران حکومت ایران پس از سقوط اسد اشاره کرده و نوشته: «دو روز پیش از سقوط اسد، عباس عراقچی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی همچنان تأکید می‌کرد که حکومت تهران مانند همیشه با قدرت از بشار اسد و حکومت او در مقابل پیشروی گروه‌های مسلح دفاع می‌کند. اما ساعاتی پس از این سخن، دیگر اثری از رژیم اسد نبود و سفارتخانه خالی جمهوری اسلامی ایران در دمشق نیز از سوی طرفداران حاکمان جدید سوریه از بالا تا پایین تخریب شد.»

«لاکروآ» نیز مانند دیگر رسانه‌های بین‌المللی سقوط بشار اسد را شکستی مهم برای تهران می‌داند زیرا حکومت ایران طی سیزده سال حمایت از رژیم بشار اسد، بی‌وقفه مستشار نظامی و گروه‌های مسلح مختلف به سوریه فرستاد و سوریه نقشی کلیدی برای انتقال سلاح‌های جمهوری اسلامی به حزب‌الله در لبنان داشت.

«لاکروآ» افزود: «جمهوری اسلامی در مقابل فروپاشی قصر کاغذی رژیم بشار اسد، حفظ مصالح خود را به پشتیبانی از متحدی غیرقابل نجات ترجیح داد.» جاناناتان پیرون پژوهشگر و کارشناس مسائل ایران در

● به نوشته روزنامه انگلیسی «تلگراف»، فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به قدری از سقوط اسد خشمگین هستند که با مشت به دیوار می‌کوبند و علیه یکدیگر فریاد می‌زنند یا با لگد به سطل‌های زباله می‌کوبند. تلگراف به نقل از منبع خود تصریح کرده: «هیچیک از فرماندهان سپاه پاسداران تصور نمی‌کرد که رژیم بشار اسد فرو بیاید، چون هدف آنان طی سال‌ها حفظ او در قدرت، نه به این خاطر که آنان عاشق وی بودند، بلکه به این دلیل بود که سپاه پاسداران می‌خواست نزدیک اسرائیل و حزب‌الله باشد.»

● روزنامه فرانسوی «لاکروآ»: «جمهوری اسلامی در مقابل فروپاشی قصر کاغذی رژیم بشار اسد، حفظ مصالح خود را به پشتیبانی از متحدی غیرقابل نجات ترجیح داد.»

● «دو روز پیش از سقوط اسد، عباس عراقچی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی همچنان تأکید می‌کرد که حکومت تهران مانند همیشه با قدرت از بشار اسد و حکومت او در مقابل پیشروی گروه‌های مسلح دفاع می‌کند. اما ساعاتی پس از این سخن، دیگر اثری از رژیم اسد نبود و سفارتخانه خالی جمهوری اسلامی ایران در دمشق نیز از سوی طرفداران حاکمان جدید سوریه از بالا تا پایین تخریب شد.»

روزنامه انگلیسی «تلگراف» به نقل از منابع آگاه در ایران نوشت: پس از سقوط بشار اسد، حالا فرماندهان ارشد سپاه پاسداران یکدیگر را متقابلاً سرزنش و متهم می‌کنند که مسبب سقوط حکومت اسد و از میان رفتن نفوذ جمهوری اسلامی در خاورمیانه شده‌اند.

همین منبع به روزنامه انگلیسی گفته است فضا به گونه‌ای متشنج است که فرماندهان ارشد سپاه پاسداران آماده‌اند با یکدیگر گلاویز بشوند.

به نوشته تلگراف، فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به قدری از سقوط اسد خشمگین هستند که با مشت به دیوار می‌کوبند و علیه یکدیگر فریاد می‌زنند

واکنش‌های زنجیره‌ای: از غزه تا دمشق

محمد الجولانی در دمشق / ۸ دسامبر ۲۰۲۴

استراتژیک آنچه اسرائیل «حلقه آتش» و جمهوری اسلامی «محور مقاومت» می‌خواند، شده بود که صورتحساب فاجعه هفت اکتبر در نهایت به پای همه آنها (محور مقاومت یا حلقه آتش) نوشته می‌شد. و البته که همین هم شد. بدیهی بود که پس از فاجعه تروریستی هفتم اکتبر، که مردم اسرائیل را در شوک عمیقی فرو برد، دولت اسرائیل با کمترین ترحم، خاک غزه را شخم خواهد زد. قابل پیش‌بینی بود که حزب‌الله نیز به خاطر ماهیت‌اش می‌تواند در چنین جنگی نظاره‌گر باقی بماند. کسانی که در صلح شعار جنگ و جهاد سر می‌دهند، تا کی می‌توانند در جنگ منفعل بمانند؟ احتمالاً به همین دلیل، بشار اسد سال‌ها بود که دست از شعار دادن برداشته بود و نسبت به حملات اسرائیل به مواضع نیروهای قدس سپاه پاسداران و تدارکات حزب‌الله در خاک خود، واکنش جدی نشان نمی‌داد تا در جنگ بعدی که کاملاً اجتناب‌ناپذیر بود، مجبور به عمل نباشد.

نقش گروه تروریستی حماس و پیامدهای جنگ

پس از هفت اکتبر ۲۰۲۳ برای اسرائیل، وقوع جنگی دیگر در خاورمیانه اجتناب‌ناپذیر بود. ارتش دفاعی اسرائیل در پی سال‌ها برای چنین روزی آماده شده بود. شیوه جنگ اسرائیل با حزب‌الله دلیل اثبات این ادعا است. برای مثال می‌توان به عملیات پیچرها و بیسیم‌ها (واکی‌تاکی‌ها) اشاره کرد که هنوز شیوه و تاکتیک آن برای حزب‌الله، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و دستگاه اطلاعاتی لبنان ناشناخته و مرموز است و برای سرویس‌های اطلاعاتی غربی و روسیه هم حیرت‌انگیز بوده است؛ و یا شناسایی گسترده رده‌های مختلف نیروهای حزب‌الله تا رده‌های پایین که نشان از یک عملیات شناسایی بلندمدت دارد. با آغاز جنگ در غزه و گسترش آن به لبنان، ارتش اسرائیل به شکلی هدفمند توان نظامی حزب‌الله را نابود کرد. همزمان در سوریه گذرگاه‌هایی که برای انتقال نیروها و تسلیحات رژیم ایران به حزب‌الله مورد استفاده قرار می‌گرفت، به شدت زیر آتش اسرائیل قرار گرفت و افراد تاثیرگذار نیروی قدس سپاه

در سال ۱۹۶۶ گروهی از این اعضا که در شاخه منطقه‌ای سوریه متمرکز شده بودند علیه حکومت سوریه و شاخه ملی (فراکشوری) حزب بعث کودتا کرده و حکومت را به دست گیرند. از این زمان اختلاف بین شاخه سوریه و شاخه عراق حزب نیز اوج گرفت و دو سال بعد شاخه عراقی حزب هم به ایجاد سازمان مستقلی با نام حزب بعث اقدام کرد که رقابت و دشمنی سختی با شاخه سوریه‌ای داشت. در حالی که شاخه سوریه به رهبری حافظ اسد و سپس بشار اسد، حکومت را به انحصار خود درآورد، شاخه عراقی این حزب نیز تحت رهبری صدام حسین به الگویی مشابه از استبداد تبدیل شد. شعار فریبنده «وحدت، آزادی، سوسیالیسم» در عمل چیزی جز سرکوب، فساد و ویرانی به ارمغان نیاورد.

میراث اسد: از رنسانس عربی تا سرکوب

بشار اسد، با حکومتی که از پدرش به ارث برده بود، نه تنها نتوانست اصلاحات سیاسی لازم را انجام دهد، بلکه با گسترش نفوذ جمهوری اسلامی ایران در سوریه، کشور را به حیاط خلوتی برای نیروهای قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و حزب‌الله لبنان تبدیل کرد. در کنار این، بی‌عدالتی و فساد گسترده در دولت نیز موجب افزایش نارضایتی در کل کشور شده بود. هرچند که او تلاش می‌کرد با سکوت در برابر حملات اسرائیل به مواضع رژیم ایران در خاک سوریه، از ورود به جنگی گسترده اجتناب کند، اما این استراتژی نیز سرانجام به فروپاشی حکومت‌اش ختم شد.

اثر دومینو و سرنوشت بشار اسد

شاید بتوان اتفاقات خاورمیانه را با «اثر دومینو» مقایسه کرد. گرچه بشار اسد شخصاً نقشی در سقوط نخستین دومینو (حمله تروریستی هفتم اکتبر به خاک اسرائیل) نداشت، اما حکومت او به خاطر سیاست‌های تمامیت‌خواهانه پدرش و خودش، به ویژه پس از سقوط صدام حسین و گسترش نفوذ جمهوری اسلامی ایران در عراق (در پی انفعال بی‌سابقه حکومت حزب دموکرات‌های ایالت متحده) بخش مهم و

● بدیهی بود که پس از فاجعه تروریستی هفتم اکتبر، که مردم اسرائیل را در شوک عمیقی فرو برد، دولت اسرائیل با کمترین ترحم، خاک غزه را شخم خواهد زد. قابل پیش‌بینی بود که حزب‌الله نیز به خاطر ماهیت‌اش می‌تواند در چنین جنگی نظاره‌گر باقی بماند. کسانی که در صلح شعار جنگ و جهاد سر می‌دهند، تا کی می‌توانند در جنگ منفعل بمانند؟

● با حملات موشکی حزب‌الله به شمال اسرائیل و دو حمله مستقیم جمهوری اسلامی به خاک اسرائیل، جبهه جنگ جدیدی در لبنان باز شد و سنگینی جنگ از غزه به جنوب لبنان چرخید و روند هدفمند تضعیف و ناکارآمدی حزب‌الله، توسط ارتش دفاعی اسرائیل آغاز شد.

● به محض اعلام آتش‌بس در لبنان، آتش سوریه شعله‌ور شد؛ وضعیتی که یادآور تئوری معروف «واکنش‌های زنجیره‌ای» است. تنها چند روز کافی بود تا مشخص شود بشار اسد چگونه همچنان به قدرت چسبیده و این قدرت شکننده بر چه پایه‌هایی استوار است. نیرویی که سال‌ها به بقای استبداد او کمک می‌کرد- همان نیرویی که در جنگ توسط اسرائیل به شدت تضعیف شده؛ همان «حلقه آتش» یا «محور مقاومت» - دیگر توان یا حتی تمایل به مداخله نداشت.

● حتی در خوشبینانه‌ترین سناریو، آنچه می‌توان در انتظار سوریه دید، نسخه‌ای از «جمهوری اسلامی» است که در قالبی بومی‌شده تکرار می‌شود. شگفت‌آورتر آنکه، اگر این سناریو به وقوع بپیوندد، باید گفت تنها سد دفاعی اسد به ظاهر سکولار در برابر این نسخه جمهوری اسلامی، همان جمهوری اسلامی ایران بود!

پویا بهرامی - حمله تروریستی هفت اکتبر که توسط حماس علیه اسرائیل انجام شد، موجی از واکنش‌های زنجیره‌ای (chain reaction) را در خاورمیانه به راه انداخت. این زنجیره در نهایت به سوریه رسید و سقوط یکی دیگر از حکومت‌های استبدادی ساخته‌شده توسط اتحاد جماهیر شوروی در منطقه را رقم زد. بشار اسد، وارث سلسله‌ای از سرکوب و تمامیت‌خواهی که پدرش حافظ اسد پایه‌گذاری کرده بود، با فرار به روسیه در روز یکشنبه، هشتم دسامبر ۲۰۲۴، پایان خود را رقم زد.

حزب بعث سوسیالیست عرب- منطقه سوریه به دبیرکلی بشار الاسد در سال ۱۹۶۷ به رهبری میشل عفلق، صلاح الدین البیطار و زکی ارسوزی و با حمایت‌های عیان و آشکار اتحاد جماهیر شوروی در سوریه تأسیس شد. این حزب که خواهان رنسانس و رستاخیز و اتحاد جهان عرب در قالب یک کشور بود، شاخه‌هایی را در کشورهای مختلف تأسیس کرد که شاخه عراق (با دبیرکلی صدام حسین) و شاخه سوریه (با رهبری حافظ الاسد سپتامبر ۱۹۷۱ تا ژوئن ۲۰۰۰ و سپس بشار الاسد از ۲۴ ژوئن ۲۰۰۰ تا هشتم دسامبر ۲۰۲۴) به مهم‌ترین و قدرتمندترین آنها تبدیل شدند. بعثیسم آمیزه‌ای از ناسیونالیسم عربی، سوسیالیسم و علائق ضد امپریالیستی بود. شعار آن «اتحاد، آزادی، سوسیالیسم» (وحدت، حریت، اشتراکیه) خواهان اتحاد عربی، و آزادی از قید کنترل و دخالت غیر اعراب است. دکتربین حزب بعث عمدتاً توسط میشل عفلق که به ویژه تحت تأثیر اندیشه‌های آندره ژید، رومن رولان، آنا تول فرانسه، مارکس و نیچه قرار داشت، تدوین شده است. حزب بعث در سال ۱۹۶۳ در سوریه به قدرت رسید اما اختلافات داخلی بین اعضا باعث شد تا

→ پاسداران انقلاب اسلامی یکی پس از دیگری حذف شده یا از منطقه فرار کردند.

با حملات موشکی حزب‌الله به شمال اسرائیل و دو حمله مستقیم جمهوری اسلامی به خاک اسرائیل، جبهه جنگ جدیدی در لبنان باز شد و سنگینی جنگ از غزه به جنوب لبنان چرخید و روند هدفمند تضعیف و ناکارآمدی حزب‌الله، توسط ارتش دفاعی اسرائیل آغاز شد. همانطور که پیش از این اشاره شد، آسمان سوریه در طول سال‌های اخیر به جولانگاه نیروی هوایی اسرائیل تبدیل شده و از این طریق آسمان سوریه، رفت و آمد نیروها و عوامل لجستیک جمهوری اسلامی نیز زیر آتش اسرائیل قرار داشت و مسیر تامین نظامی حزب‌الله در برابر چشمان نظاره‌گر روسیه که بارها مقامات جمهوری اسلامی از آن کشور به عنوان متحد قابل اعتماد خود یاد کرده‌اند، تقریباً از بین رفت. اما فشار اسد بجای واکنش قاطع، همچنان در لاک بی‌عملی فرو رفت. این بی‌عملی، که شاید برای جلوگیری از گسترش جنگ بود، در نهایت به فروپاشی کامل رژیم اسد کمک کرد. نیروهای ارتش اسد که طی سال‌ها به ابزاری برای سرکوب داخلی تبدیل شده بودند، در برابر حملات مخالفان، شهر به شهر عقب‌نشینی کردند و دمشق سرانجام به دست «هیئت تحریرالشام» سقوط کرد.

آتش‌بس در لبنان و سقوط در دمشق

در حال حاضر با جدیت می‌توان گفت که ریسک اسرائیل درباره گره زدن نبرد خود برای حفظ موجودیت این کشور به آینده سیاسی آمریکا جواب داده است. نتانیاهو رئیس دولت اسرائیل، فشار ارتش دفاعی را در جبهه‌های جنگ کاهش داد و از هر اقدامی که ممکن بود موجب کاهش آرای جمهوریخواهان در انتخابات شود، خودداری کرد تا مطمئن شود رئیس جمهور مورد علاقه‌اش وارد کاخ سفید می‌شود. این دقیقاً نقطه‌ای است که پس از آن نتانیاهو می‌تواند سطح تنش با جمهوری اسلامی ایران و حزب‌الله را پایین آورد و باقی امور را به سیاست فشار حداکثری ترامپ بسپارد یا منتظر استقرار کامل تیم رئیس جمهور ترامپ در کاخ سفید شود.

به محض اعلام آتش‌بس در لبنان، آتش سوریه شعله‌ور شد؛ وضعیتی که یادآور تئوری معروف «واکنش‌های زنجیره‌ای» است. تنها چند روز کافی بود تا مشخص شود فشار اسد چگونه همچنان به قدرت چسبیده و این قدرت شکننده بر چه پایه‌هایی استوار است. نیرویی که سال‌ها به بقای استبداد او کمک می‌کرد- همان نیرویی که در جنگ توسط اسرائیل به شدت تضعیف شده؛ همان «حلقه آتش» یا «محور مقاومت» - دیگر توان یا حتی تمایل به مداخله نداشت. ارتش اسد بدون حمایت خارجی، چیزی نبود جز ساختاری پوشالی که با تلنگری فرو می‌ریخت؛ و این ضعف، خود بازتاب پایگاه اجتماعی به شدت ضعیف اسد بود. اسدی که در آخرین نمایش رقت‌انگیز انتخاباتی‌اش، ادعای تصاحب بیش از ۹۵ درصد آرا را داشت، حالا با ارتشی بی‌انگیزه و فرسوده مواجه بود؛ ارتشی که تنها هنر باقیمانده‌اش، خوشبختانه، عقب‌نشینی و فرار بود. این ارتش قلمروهای تحت کنترل اسد را یکی پس از دیگری و شهر به شهر، به تحریرالشام و متحدانش تسلیم کرد. در جنگی که به سرعت برق ویرانی‌های خود را برجای گذاشت، باقیمانده چیزی که روزگاری به عنوان ارتش «سکولاریسم سوری» شناخته می‌شد- و البته سال‌ها پیش با اتکالی به نیروهای کاملاً «غیرسکولار» جمهوری اسلامی ایران و حزب‌الله از معنا تهی شده بود- در برابر اسلامگرایانی که تحت حمایت ترکیه بودند، شکست خورد و گریخت.

اسلامگرایانی که بطور طنزآمیز، از سوی حکومت به اصطلاح

«لایبیک» ترکیه حمایت می‌شوند، در جبهه‌های مختلف پیروز شدند و مسیری را پیمودند که حتی خوشبین‌ترین تحلیلگران سوریه و خاورمیانه را نیز شگفت‌زده کرد. این سقوط برق‌آسا، در عین اینکه پیش‌بینی‌پذیر بود، نشان داد که حکومت اسد، حتی با تمام ابزارهای سرکوب، تنها چیزی بیش از یک ویرانه نبود.

پایان یک رژیم و آغاز چالشی جدید

برخلاف چهارده سال پیش که رسانه‌ها با ذوق و شوق فریاد می‌زدند «بهار عربی به سوریه رسید»، امروز می‌توان با قاطعیت گفت که آنچه به دمشق رسید، نه بهاری از جنس آزادی، بلکه موجی ویرانگر از نوع «موج کابل» است؛ همان موجی که با سقوط کابل به دست طالبان آغاز شد و حالا به دمشق رسیده است. در واپسین ساعات سرنگونی حکومت اسد، دمشق به دست نیروهایی غیر از تحریرالشام آزاد شد. اما در نخستین ساعات صبح سرنگونی، ابو محمد الجولانی بازسازی شده، که این روزها با وسواس خاصی در حال زدودن نمادهای القاعده‌ای از چهره خودش و هیئت تحریر شام است، سجده شکر بجا آورد. او، با ظاهر جدید و نام تازه‌اش «احمد حسین الشرع»، به مسجد اموی دمشق وارد شد تا پیروزی خود را جشن بگیرد. از سوی دیگر، این جنگ برق‌آسا چهره‌های دیگر از پیروزی را نیز به نمایش گذاشت: اسلامگرایی عثمانیسم ترکیه که از میان آتش و خون سوریه، به عنوان برنده‌ای دیگر سر برآورد.

در اینکه کسی جز اسد مقصر اصلی این رنج بی‌پایان ملت سوریه است، شکی نیست! او کسی بود که می‌توانست پس از مرگ پدرش فضایی تازه برای سیاست در کشور ایجاد کند، اما نکرد. او کسی بود که می‌توانست به‌موقع کنار برود و کشور را از ویرانی نجات دهد، اما نرفت. نه تنها نرفت، بلکه با سرکوب، کشتار و ویرانی، پایه‌های استبدادش را محکم‌تر کرد. اما او تنها مقصر این جهنم نیست؛ صلح‌طلبی ساده‌لوحانه و شرم‌آور باراک اوباما و بی‌عملی شرکای اروپایی‌اش نیز به همان اندازه در این فاجعه نقش دارند. به ویژه، در سال ۲۰۱۸، زمانی که حزب سوسیال دموکرات آلمان و بخشی از حزب سبزهای آلمان از جمله وزیر امور خارجه فعلی این کشور، همراه با حزب دموکرات‌های آزاد، با رأی منفی خود به عملیات نظامی آلمان علیه داعش، عملاً راه را برای گسترش بحران در سوریه هموار کردند. این رأی‌گیری در حالی انجام شد که اروپا هنوز در شوک عملیات‌های تروریستی داعش در پاریس بسر می‌برد. و چه بگوئیم از باراک اوباما، مردی که در بند طلسم جایزه صلح نوبل گرفتار شد و حاضر نشد منطقه پرواز ممنوع در سوریه اعلام کند تا جنگ سریع‌تر پایان یابد؛ بی‌عملی او نه تنها باعث فرسایشی شدن جنگ شد، بلکه پای بازیگرانی بی‌پرنسیب را به منطقه باز کرد؛ بازیگرانی که سوریه را به گلخانه‌ای برای رشد و پرورش بنیادگرایی اسلامی تبدیل کردند.

آینده سیاسی سوریه پس از اسد

بسیاری از مردم سوریه حکومت و ساختاری جز استبداد حزب بعث و خانواده اسد را ندیده و نمی‌شناسند. آیا پیروزی هیئت تحریر الشام و احمد حسین الشرع (ابو محمد الجولانی) باعث ایجاد دموکراسی یا سکولاریسم و پایان استبداد در سوریه خواهد شد؟ این سئوالی است که اکثر مردم سوریه نیز خواهان پاسخ سریع به آن نیستند و می‌خواهند فعلاً از موهبت سقوط فشار اسد و حزب بعث سوسیالیست لذت ببرند.

به این ترتیب، سایر نیروهای سیاسی و سکولار در سوریه، به احتمال زیاد، هیچ شانسی برای مقابله با ایدئولوژی الجولانی سابق و الشرع جدید نخواهند داشت. در عمل،

الشرع (همان الجولانی بازسازی شده) تنها بازیگری خواهد بود که باقی می‌ماند، و آسیب‌پذیرترین گروه در حال حاضر، گروه‌های سوریه هستند که اگر حمایت آمریکا را از دست بدهند، در میان انزب هیئت تحریر الشام و ترکیه اردوغان پاشا، با سرنوشتی بسیار خطرناک روبرو خواهند شد. در واقع سطح و نوع درگیری الشرع با گروه‌ها کاملاً به میزان وفاداری او به اردوغان پاشا بستگی دارد. الشرع (الجولانی) اکنون به خوبی شرایط خلأ قدرت در سوریه را درک کرده و زیرکانه به هر جریان و گروه آنچه را می‌گوید که می‌خواهند بشنوند. اما باید ساده‌لوح بود که تصور کنیم کسی که پانزده سال از زندگی‌اش همواره جهاد مسلحانه بوده، قصد دارد در سوریه یک دموکراسی سکولار مدرن بنا کند!

با این اوصاف، حتی در خوشبینانه‌ترین سناریو، آنچه می‌توان در انتظار سوریه دید، نسخه‌ای از «جمهوری اسلامی» است که در قالبی بومی شده تکرار می‌شود. شگفت‌آورتر آنکه، اگر این سناریو به وقوع بپیوندد، باید گفت تنها سد دفاعی اسد به ظاهر سکولار در برابر این نسخه جمهوری اسلامی، همان جمهوری اسلامی ایران بود! اما سناریوی تاریک‌تر و وحشت‌انگیزتر، ظهور امارت اسلامی سوریه (الشام) است؛ حکومتی که اگرچه ممکن است به ظاهر آرام و مرحله به مرحله شکل بگیرد، اما در سایه مماشات و بی‌عملی غرب، تحقق آن دور از ذهن نخواهد بود. چنین رخدادی، نه تنها سوریه را به جولانگاه جدید بنیادگرایی تبدیل می‌کند، بلکه ثبات خاورمیانه را نیز برای دهه‌ها به نابودی خواهد کشاند.

نقش غرب و پیامدهای آتی

در این میان، نقش سیاست‌های انفعالی غرب، به ویژه اتحادیه اروپا و دولت‌های آمریکا، غیرقابل انکار است. باراک اوباما با امتناع از ایجاد منطقه پرواز ممنوع در سوریه، و رهبران اروپایی با سیاست‌های محافظه‌کارانه خود، زمینه‌ساز فرسایشی شدن جنگ و گسترش بنیادگرایی در منطقه شدند. اکنون، با شکل‌گیری شرایط جدید، تنها اسرائیل به عنوان سدی در برابر این بحران جهانی باقی مانده است.

نتیجه‌گیری

این نوشته را با همان مفهوم تئوری «واکنش‌های زنجیره‌ای» به پایان می‌برم؛ اگر امارت اسلامی در سوریه شکل بگیرد، می‌توان گفت که کنش حماس در حمله وحشیانه هفتم اکتبر، زنجیره‌ای از واکنش‌ها را به حرکت درآورد که نه تنها می‌تواند به سقوط سخت جمهوری اسلامی ایران منجر شود، بلکه پیدایش یک دولت شبه‌حماس را نیز در سوریه رقم بزند. دولتی که حاکمان آن، به اصطلاح سیاستمدارانی از جنس اسماعیل هنیه‌ها و یحیی سنوارها خواهند بود؛ کسانی که در لباس سیاست، بنیادگرایی و ویرانی را گسترش خواهند داد.

در چنین سناریویی، اسلامگرایان ترکیه نیز با سودای عثمانی‌گرایی، سوریه را به حیاط خلوتی وسیع برای تخریب هرآنچه از سکولاریسم میراث آتاتورک باقی مانده، تبدیل خواهند کرد. در این میان، نقش سیاست‌های غرب و به ویژه اتحادیه اروپا، بسیار تعیین‌کننده خواهد بود.

نباید فراموش کرد که اسرائیل، تنها سد دفاعی غرب در برابر این موج بنیادگرایی اسلامی خواهد بود. اما اینبار نیز اسرائیل به تنهایی قادر نخواهد بود بار سنگین مبارزه با این تهدید جهانی را بر دوش بکشد. اگر غرب و به ویژه اروپا اینبار نیز در دام مماشات بی‌پایان گرفتار شود، باید هزینه‌ای به مراتب سنگین‌تر از امروز را در آینده بپردازد؛ آینده‌ای که در آن، امارت اسلامی سوریه تنها یکی از فجاجع پیش رو خواهد بود.

*یویا بهرامی روزنامه‌نگار آزاد ساکن برلین

واکنش خامنه‌ای به سرنگونی اسد: آمریکا و اسرائیل نقشه‌کش اصلی توطئه بودند؛ ما هم به اذن‌الله قوی‌تر می‌شویم!

علی خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی

دارند، چیزی در عمل باقی نمانده است. همچنین رهبر جمهوری اسلامی در شرایطی به بیان دیدگاه‌های خود درباره سرنگونی رژیم سوریه و تکرار توهامات خود درباره «مقاومت» پرداخته که بسیاری از هواداران نظام نسبت به آنچه از سوی بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل «خاورمیانه جدید» نامیده می‌شود، ابراز نگرانی می‌کنند. آنها می‌ترسند زیرا رهبران اسرائیل پس از کشته شدن هنیه، نصرالله و سنوار و همچنین پس از سرنگونی اسد تأکید کردند که هدف نهایی، جمهوری اسلامی به عنوان «سرخ‌پوش» است.

بر همین اساس بسیاری از تحلیلگران بر این باورند که بعد از رژیم سوریه نوبت جمهوری اسلامی است. خامنه‌ای در این سخنرانی به چنین پیش‌بینی‌هایی واکنش نشان داد و گفت: «آن تحلیلگر نادان بی‌خبر از معنای مقاومت، خیال می‌کند که مقاومت که ضعیف شد، ایران اسلامی هم ضعیف خواهد شد و من عرض می‌کنم به حول و قوه‌ی الهی، به اذن‌الله تعالی، ایران قوی‌مقدر است و مقتدرتر هم خواهد شد.»

یکی از اهداف همیشگی که خامنه‌ای در توجیه ضرورت پشتیبانی از «محور مقاومت» بیان می‌کند، خروج آمریکا از منطقه است که با وجود هزینه‌های چند میلیارد دلاری نه تنها این اتفاق در عمل نیفتاد بلکه حضور ایالات متحده در منطقه بیش از هر زمان دیگری گسترش یافته است. اما خامنه‌ای همچنان در این توهم است که بعد از سقوط اسد: «جاپای آمریکا هم قرص نخواهد شد و به توفیق الهی، به حول قوه‌ی الهی، آمریکا هم به وسیله‌ی جبهه‌ی

منتقل کرده بود، من نمی‌دانم البته آیا این دست آن مقامات بالا رسیده بود یا نه همان وسط‌ها کم و گور شده بود. ولی مسئولین اطلاعاتی ما به اینها گفته بودند از شهریور، مهر، آبان، پشت سر هم گزارش داده بودند». این در حالیست که خود جمهوری اسلامی به علت حفره‌های امنیتی و نفوذ درون خودش به «پنیر سوئسی» مشهور شده است!

رهبر جمهوری اسلامی روز چهارشنبه ۲۱ آذرماه در اولین واکنش به سقوط بشار اسد دیکتاتور رژیم سوریه، آن را توطئه‌ای از سوی آمریکا و اسرائیل دانست اما معلوم نیست بر اساس چه شواهد و مستندات به هواداران نظام وعده داد: «به حول قوه‌ی الهی گستره‌ی مقاومت بیش از گذشته تمام منطقه را فرا خواهد گرفت.»

علی خامنه‌ای تأکید کرد: «در وقایع اخیر سوریه دولت همسایه‌ی سوریه [ترکیه] نقش آشکاری را در این زمینه ایفا می‌کند و ایفا کرده اما عامل اصلی توطئه‌گر و نقشه‌کش اصلی و اتاق فرمان اصلی در آمریکا و رژیم صهیونیستی است، قرائنی داریم، این قرائن برای انسان جای تردید باقی نمی‌گذارد.» او در بخشی از سخنرانی خود طبق معمول به رجزخوانی پرداخت و گفت: «مقاومت این است، جبهه مقاومت این است: هرچه فشار بیاورید محکم‌تر می‌شود، هرچه جنایت کنید، پرنانگیزه‌تر می‌شود. هرچه با آنها بجنگید، گسترده‌تر می‌شود و من به شما عرض می‌کنم به حول قوه‌ی الهی گستره‌ی مقاومت بیش از گذشته تمام منطقه را فرا خواهد گرفت.» این ادعاها در حالیست که از «جبهه مقاومت» جز اقلیتی که قدرت را در نظام جمهوری اسلامی در دست

● رهبر جمهوری اسلامی روز چهارشنبه ۲۱ آذرماه در اولین واکنش به سقوط بشار اسد دیکتاتور رژیم سوریه، آن را توطئه‌ای از سوی آمریکا و اسرائیل دانست اما معلوم نیست بر اساس چه شواهد و مستندات به هواداران نظام وعده داد: «به حول قوه‌ی الهی گستره‌ی مقاومت بیش از گذشته تمام منطقه را فرا خواهد گرفت.»

● خامنه‌ای در بخشی از سخنرانی خود طبق معمول به رجزخوانی پرداخت و گفت: «مقاومت این است، جبهه مقاومت این است: هرچه فشار بیاورید محکم‌تر می‌شود، هرچه جنایت کنید، پرنانگیزه‌تر می‌شود. هرچه با آنها بجنگید، گسترده‌تر می‌شود و من به شما عرض می‌کنم به حول قوه‌ی الهی گستره‌ی مقاومت بیش از گذشته تمام منطقه را فرا خواهد گرفت.» این ادعاها در حالیست که از «جبهه مقاومت» جز اقلیتی که قدرت را در نظام جمهوری اسلامی در دست دارند، چیزی در عمل باقی نمانده است.

● خامنه‌ای همچنین به پیش‌بینی‌ها در مورد سقوط دومینویی دیکتاتورها و رهبران «محور مقاومت» واکنش نشان داد و گفت: «آن تحلیلگر نادان بی‌خبر از معنای مقاومت، خیال می‌کند که مقاومت که ضعیف شد، ایران اسلامی هم ضعیف خواهد شد و من عرض می‌کنم به حول و قوه‌ی الهی، به اذن‌الله تعالی، ایران قوی‌مقدر است و مقتدرتر هم خواهد شد.»

● خامنه‌ای تلاش کرد خود را نسبت به سرنوشت اسد نیز مطلع و آگاه نشان دهد و مدعی شد: «به اینها [حکومت اسد] کمک هم کرده بودیم. دستگاه اطلاعاتی ما از چند ماه قبل گزارش‌های هشداردهنده‌ای را به مسئولین سوریه

ایران بسر می‌برند. این خبرگزاری می‌نویسد «علیرغم اینکه با توجه به وضعیت سوریه هشدارهایی درباره سفر به این کشور مطرح شده بود، برخی کاروان‌های غیرمجاز در این ایام هم به فعالیت خود ادامه داده و حالا چند تن از زائران ایرانی حاضر در دمشق با بسته شدن فرودگاه بین‌المللی، در این شهر سرگردان شده‌اند.»

برخی منابع غیررسمی نیز گزارش داده‌اند که شماری از شهروندان ایرانی در شهر دمشق گیر افتاده‌اند.

هرچند گفته می‌شود آنها برای زیارت به سوریه رفته‌اند اما شمار زیادی از آنها اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و عوامل حکومت و خانواده‌های آنها هستند.

مسئولان فرودگاه دمشق اعلام کردند «فرودگاه تا اطلاع ثانوی هیچ پروازی نخواهد داشت و زمان بازگشایی فرودگاه و از سرگیری پروازهای بین‌المللی نیز مشخص نیست.»

با سقوط دمشق برخی از ایرانی‌ها در سوریه گیر افتادند و برخی توانستند خود را زمینی به لبنان و عراق برسانند.

حرم‌الله رفیعی رئیس انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی توضیح داده است: «متأسفانه توره‌های غیرمجاز هیچ مسئولیتی در قبال حفظ امنیت گردشگران ندارند و حتی به هشدارهای سفر نیز توجه نمی‌کنند.»

این در حالیست که علیرضا بیات رئیس سازمان حج و زیارت ۱۹ آذرماه ۱۴۰۳ مدعی شد، «با توجه به شرایط امنیتی که طی ماه‌های اخیر در سوریه وجود داشته، هیچ اعزامی در قالب کاروان‌های زیارتی سازمان حج و زیارت به

شماری از عوامل حکومت و اعضای «فاطمیون» در سوریه گیر افتاده‌اند؛ به «ماهان ایر» اجازه فرود در دمشق داده نشد

● رئیس انجمن صنفی دفاتر مسافرتی ایران می‌گوید بعد از سقوط اسد حدود «۵۰۰ شهروند ایرانی» در فرودگاه لاذقیه سرگردان هستند و از دو روز قبل در انتظار پرواز برای بازگشت به ایران بسر می‌برند.

● گفته می‌شود برخی از آنها که نتوانستند از سوریه خارج شوند عوامل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و واستگان رژیم و خانواده آنها هستند.

● حرم‌الله رفیعی رئیس انجمن صنفی دفاتر خدمات

تصاویری که از وضعیت فرودگاه دمشق قبل از اعلام رسمی سقوط بشار اسد در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد

سوریه و دمشق نداشته‌ایم و جای نگرانی نیست.» بعد از سرنگونی اسد، هواپیمایی «ماهان ایر» در سه مرحله برای بازگرداندن عوامل حکومت به سوریه پرواز کرده اما هربار اسرائیل اجازه فرود به آن نداده است.

از سوی دیگر گزارش شده است که تعداد زیادی از اعضای لشکر «فاطمیون» (افغان‌ها) در دمشق، لاذقیه و چند شهر دیگر گیر افتاده‌اند. بعضی از آنها از ترس جان‌شان مخفی شده‌اند. تعداد دیگری از آنها نیز مفقود هستند و از وضعیت‌شان اطلاعی در دست نیست.

ساعاتی پیش از سقوط بشار اسد، ویدیوهایی در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد که نشان می‌داد عده‌ای در فرودگاه دمشق برای سوار شدن به هواپیما به سرعت می‌دویدند. برخی منابع ادعا کردند که آنها عوامل جمهوری اسلامی و وابستگان رژیم سوریه هستند که فرار می‌کنند.

مسافرت هوایی و جهانگردی ادعا کرده «متأسفانه توره‌های غیرمجاز هیچ مسئولیتی در قبال حفظ امنیت گردشگران ندارند و حتی به هشدارهای سفر نیز توجه نمی‌کنند.»

● رئیس سازمان حج و زیارت اما اعلام کرده «با توجه به شرایط امنیتی، هیچ اعزامی در قالب کاروان‌های زیارتی سازمان حج و زیارت به سوریه و دمشق نداشته‌ایم و جای نگرانی نیست.»

● بعد از سرنگونی اسد، هواپیمایی «ماهان ایر» در سه مرحله برای بازگرداندن عوامل حکومت به سوریه پرواز کرده اما هربار اسرائیل اجازه فرود به آن نداده است.

خبرگزاری ایلنا دوشنبه ۱۹ آذرماه ۱۴۰۳ گزارش داد پیگیری از انجمن صنفی دفاتر مسافرتی ایران مشخص کرد که اکنون حدود «۵۰۰ شهروند ایرانی» در فرودگاه لاذقیه سرگردان هستند و از دو روز قبل در انتظار پرواز برای بازگشت به

→ مقاومت از منطقه اخراج خواهد شد!

بخش دیگری از سخنرانی خامنه‌ای نیز پاسخ به کسانی بود که در داخل نظام می‌گویند با سقوط اسد میلیاردها دلار هزینه‌های جمهوری اسلامی در منطقه بر باد رفت. او در توجیه ضرورت حضور نظامی در سوریه گفت: «ما حضور پیدا کردیم، نیروهای ما هم در عراق، هم در سوریه حضور پیدا کردند به دو علت؛ یک علت حفظ حرمت اعتبار مقدسه بود. چون آن دور از معنویت‌ها و دور از دین و ایمانها با اعتبار مقدسه دشمنی داشتند، قصد تخریب داشتند و تخریب هم کردند در سامرا مشاهده کردید به کمک آمریکایی‌ها گنبد مطهر سامرا را از بین بردند، تخریب کردند بعدها این کار را می‌خواستند در نجف بکنند، در کربلا بکنند، در کاظمین بکنند، در دمشق بکنند هدف داعش این بود. خب معلوم است جوان مؤمن غیور محب اهل‌بیت به هیچ وجه زیر بار چنین چیزی نمی‌رود، اجازه نمی‌دهد این یک علت.»

رهبر جمهوری اسلامی همچنین گفت: «در سوریه شهید سلیمانی یک گروه چند هزار نفری را از جوان‌های خود آنها آموزش داد، مسلح کرد، سازماندهی کرد، آماده‌شان کرد ایستادند.»

تحلیل میدانی سرنگونی رژیم سوریه از دید خامنه‌ای بخشی از صحبت‌های خامنه‌ای مربوط به وقایع میدانی سوریه و مرتبط با مسئولان امنیتی و نظامی جمهوری اسلامی بود. او گفت: «حادثه سوریه برای ما، برای یکایک ما برای مسئولین ما هم درس دارد هم عبرت دارد. باید درس بگیرد.»

رهبر جمهوری اسلامی تأکید کرد «از درس‌های این مسئله غفلت است، غفلت از دشمن؛ بله در این حادثه دشمن با سرعت عمل کرد، اما اینها بایستی از قبل از حادثه می‌فهمیدند که این دشمن عمل خواهد کرد و با سرعت عمل خواهد کرد.»

خامنه‌ای تلاش کرد خود را نسبت به سرنوشت اسد نیز مطلع و آگاه نشان دهد و مدعی شد: «به اینها کمک هم کرده بودیم. دستگاه اطلاعاتی ما از چند ماه قبل گزارش‌های هشداردهنده‌ای را به مسئولین سوریه منتقل کرده بود، من نمی‌دانم البته آیا این دست آن مقامات بالا رسیده بود یا نه همان وسط‌ها گم و گور شده بود. ولی مسئولین اطلاعاتی ما به اینها گفته بودند از شهریور، مهر، آبان، پشت سر هم گزارش داده بودند.» این در حالیست که خود جمهوری اسلامی به علت حفره‌های امنیتی و نفوذ درون خودش به «پنیر سوئیسی» مشهور شده است!

خامنه‌ای ادامه داد: «از دشمن نباید غافل شد. دشمن را حقیر هم نباید شمرد، به تبسم دشمن هم نیابستی اعتماد کرد، گاهی دشمن با لحن خوش با انسان حرف می‌زند با تبسم حرف می‌زند، اما خنجر را پشت سرش گرفته منتظر فرصت است.»

سخنرانی خامنه‌ای واکنش‌های زیادی در بین کاربران شبکه‌های اجتماعی به دنبال داشت. شماری از هواداران نظام می‌گویند با حرف‌های رهبرشان «دلگرم» شدند. تعدادی از آنها تأکید کردند که خامنه‌ای «علمدار حسین» است و وعده الهی است که پرچم را به «مهدی صاحب الزمان» برسانند.

در مقال اما مخالفان نظام صحبت‌های او را از روی ناچاری و ترس می‌دانند به ویژه آنکه در جملات وی به روشنی دیده می‌شود که زرمزه و امید عموم مردم را در مورد سقوط نوبتی رهبران «مقاومت» که در نهایت به جمهوری اسلامی می‌رسد شنیده است.

چرا انقلاب ملی ایران را نمی‌توان به شکستن آپارتاید جنسیتی تقلیل داد؟

گرافیک از کیهان لندن
KAYHAN LONDON

مقایسه بین آپارتاید جنسیتی در ایران و آپارتاید نژادی در آفریقای جنوبی می‌بینم. این مقایسه‌ها در بهترین حالت گمراه‌کننده و در بدترین حالت عمداً فریبنده هستند.

آپارتاید در آفریقای جنوبی با جداسازی و تبعیض نژادی تعریف می‌شد، اما سرکوب در ایران بسیار پیچیده‌تر است. جنایات جمهوری اسلامی فراتر از تبعیض جنسیتی است و شامل تروریسم دولتی، فساد سیستماتیک، تخریب محیط زیست، آزار دینی، و سرکوب هرگونه مخالفت می‌شود. تقلیل مبارزات ایرانیان به یک مسئله منفرد، روایتی کاذب ایجاد می‌کند که گستره کامل جنایات رژیم را پنهان می‌کند. حتی نگران‌کننده‌تر، تلاش برای ساختن «ماندهای نمادین

ایرانی» است؛ چهره‌هایی که به عنوان رهبران نمادین یک هدف محدود، غالباً مرتبط با جنسیت، معرفی می‌شوند، در حالی که بی‌عدالتی‌های گسترده‌تر رژیم نادیده گرفته یا کم‌رنگ می‌شوند. این رویکرد خطر تحریف ماهیت واقعی انقلاب ملی ایران را به همراه دارد، که نه برای ارتقای افراد یا مسائل خاص، بلکه برای مبارزه جمعی یک ملت متحد در آرزوی سرنگونی رژیمی ضدانسانی است.

یکی دیگر از پیامدهای زیانبار این موازی‌سازی‌ها، تصویر رمانتیک از زندان‌های سیاسی در ایران است. برخی از فعالان، با الهام از زندانی بودن طولانی نلسون ماندلا، بطور ناخواسته یا عمدی تصویری گمراه‌کننده از زندان‌های جمهوری اسلامی به عنوان مکان‌هایی امن برای فعالیت‌های اعتراضی، رقص، آواز و مکالمه با چهره‌های مشهور آمریکایی ارائه می‌دهند. این تصویر، این توهم را ایجاد می‌کند که این زندان‌ها، مانند جزیره روبن، مکان‌هایی هستند که افراد در آنها سختی‌هایی دراماتیک را تحمل می‌کنند تا به‌عنوان رهبران اخلاقی ظاهر شوند.

سیمون درایه - ایران بی‌تردید درگیر یک سیستم آپارتاید جنسیتی است؛ نظامی از سرکوب سیستماتیک که با قوانین و رویه‌های تبعیض‌آمیز مبتنی بر اسلام، زنان را تحت فشار قرار می‌دهد. زنان از کنترل بر بدن خود، پوشش، فرصت‌های حرفه‌ای و حتی آزادی‌های روزمره محروم می‌شوند. به‌عنوان یک فمینیست، به اهمیت این مسئله و ضرورت فوری برای از بین بردن این سیستم باور دارم. اما معتقدم که تنها راه ممکن برای شکستن این آپارتاید جنسیتی، تغییر رژیم و برپایی ایران سکولار و دموکراتیک است. هدفی قابل دسترسی که تحت رهبری شاهزاده رضا پهلوی امکان‌پذیر است.

آپارتاید جنسیتی، مانند آپارتاید نژادی، سیستمی از تبعیض و جداسازی نهادینه است و در این مورد بر اساس جنسیت. تحت حکومت جمهوری اسلامی، این تبعیض با قوانینی چون حجاب اجباری، ممنوعیت حضور زنان در ورزشگاه‌ها، محدودیت آزادی‌های اجتماعی و حرفه‌ای، و واگذاری قیمومیت قانونی زنان به مردان نمود پیدا می‌کند. این قوانین نه تنها سرکوب‌گرند، بلکه بخشی از استراتژی عمدی برای سلب اختیار و انسانیت از زنان به شمار می‌رود.

اما تقلیل مبارزه آزادی ایران فقط به یک نبرد علیه آپارتاید جنسیتی، سوء برداشت از گستره واقعی مسئله است. زن‌ستیزی در جمهوری اسلامی بخشی از یک نظام سرکوب گسترده‌تر است که تمامی ایرانیان، بدون توجه به جنسیت، را تحت ستم قرار می‌دهد. تنها با فروپاشی کامل رژیم است که می‌توان پایه‌های این سرکوب را ریشه‌کن کرد.

اخیراً، به‌ویژه در دو سال گذشته، برخی تلاش کرده‌اند تا در معرفی وضعیت ایران به جامعه جهانی، بر آپارتاید جنسیتی تأکید کنند. من این تلاش‌ها را کوششی برای ایجاد

تقلیل مبارزه آزادی ایران فقط به یک نبرد علیه آپارتاید جنسیتی، سوء برداشت از گستره واقعی مسئله است. زن‌ستیزی در جمهوری اسلامی بخشی از یک نظام سرکوب گسترده‌تر است که تمامی ایرانیان، بدون توجه به جنسیت، را تحت ستم قرار می‌دهد. تنها با فروپاشی کامل رژیم است که می‌توان پایه‌های این سرکوب را ریشه‌کن کرد.

جنایات جمهوری اسلامی فراتر از آپارتاید جنسیتی است. این رژیم با تأمین مالی و تسلیح گروه‌هایی مانند حزب‌الله و حماس، تروریسم را حمایت می‌کند و در عین حال با استفاده از ثروت ایران برای اهداف ایدئولوژیک، منطقه را بی‌ثبات می‌کند. از نظر اقتصادی، فساد و سوء مدیریت، کشوری غنی از منابع را ورشکسته کرده و میلیون‌ها ایرانی را به فقر کشانده است. همزمان اقلیت‌های مذهبی مانند بهاییان، یهودیان و مسیحیان با آزار سیستماتیک مواجه‌اند، در حالی که خداناباوران اصلاً تحمل نمی‌شوند و با مجازات‌های سنگین و حتی اعدام روبرو هستند. علاوه بر این، بی‌توجهی رژیم به محیط زیست منجر به بحران‌هایی چون کمبود شدید آب، بیابان‌زایی و آلودگی هوا شده که نسل‌های آینده را تهدید می‌کند.

برابری جنسیتی از هدف گسترده‌تر تغییر رژیم جدا نیست. یک ایران سکولار و دموکراتیک، شرایط لازم برای از بین بردن قوانین و رویه‌های زن‌ستیز را فراهم خواهد کرد. این چشم‌انداز، رؤیایی دوردست نیست بلکه واقعیتی عملی است که تحت رهبری شاهزاده رضا پهلوی، که همواره از اصول حقوق برابر، عدالت و حقوق بشر برای همه ایرانیان حمایت کرده، می‌تواند تحقق یابد.

سیاست‌های بشار اسد باعث نابودی او شد

دمشق/ ۱۲ دسامبر ۲۰۲۴ / رویترز

متحدانش، مثل بعثی‌ها و علوی‌ها، از او فاصله بگیرند. وی همچنین خطراتی را که حکومت‌اش را فرا گرفته بود، جدی نگرفت. از جمله اینکه سوریه را به مسیر اصلی نفوذ جمهوری اسلامی به مناطق دیگر تبدیل کرد، آنهم در زمانی که تنش بین رژیم ایران و اسرائیل بالا گرفته بود. بشار اسد عمق خطرات جنگ غزه را نیز که پس از ۷ اکتبر سال گذشته شروع شد، نفهمید. در حالی که اسرائیل همیشه تغییرات سیاسی دمشق را رصد می‌کند. ترکیه و مخالفان سوری متوجه این ضعف‌ها شدند و به دمشق حمله کردند.

سیاست‌های بشار اسد نشان‌دهنده ناآگاهی او بود. او مشکلات‌اش را در سه جبهه رها کرد: با ترکیه، با مخالفان مسلح سوری و با اسرائیل. این چالش‌ها بزرگتر از توان سوریه و حکومت او بودند و سرانجام باعث سقوط وی شدند. برای مثال، در موضوع پناهندگان، بشار اسد فکر می‌کرد ۳ میلیون پناهنده سوری در ترکیه فقط مشکل اردوغان هستند! او درخواست اردوغان برای صلح و بازگشت پناهندگان را نادیده گرفت. اما این پناهندگان به یک ذخیره انسانی برای مخالفان تبدیل شدند تا هزاران نفر را از میان آنها جذب کنند. بشار اسد نفهمید که حضور این گروه‌های مسلح در بخش‌های بزرگی از سوریه، خطر بزرگی برای حکومت اوست.

روابط سوریه و ترکیه همیشه ترکیبی از تنش و همکاری بوده است. اما در زمان بشار اسد، این روابط نسبت به زمان پدرش، حافظ اسد، تفاوت پیدا کرد. در یک نمونه، در سال ۱۹۸۹، ترکیه به خاطر حمایت حافظ اسد از عبدالله اوجلان رهبر حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک)، به سوریه فشار آورد. حافظ اسد مجبور شد اوجلان را از سوریه اخراج کند تا از بحران نظامی جلوگیری شود.

حالا بشار اسد سقوط کرده و میلیون‌ها پناهنده به کشورشان بازمی‌گردند. نفوذ ترکیه در سوریه بیشتر شده، چون سال‌ها از پناهندگان و مخالفان حمایت کرده است. ترکیه می‌خواهد سوریه را به متحد خود تبدیل کند، درست همانطور که رژیم ایران عراق را به یک متحد استراتژیک تبدیل کرده است.

*منبع: الشرق الاوسط

*نویسنده: عبدالرحمن الراشد

*ترجمه و تنظیم از کیهان لندن

● به قدرت رسیدن «هیئت تحریر الشام» موج سوم قدرت گرفت گروه‌های اسلامگرا در منطقه است. موج اول با انقلاب ۵۷ خمینی در ایران شروع شد؛ موج دوم در سال ۲۰۱۱ با قدرت گرفتن اخوان المسلمین در مصر و حزب النهضة در تونس و حوثی‌ها در یمن شکل گرفت. و حالا موج سوم آن در سوریه اتفاق افتاده است. با اینهمه هنوز زود است که درباره آن قضاوت کنیم.

● سیاست‌های بشار اسد نشان‌دهنده ناآگاهی او بود. او مشکلات‌اش را در سه جبهه رها کرد: با ترکیه، با مخالفان مسلح سوری و با اسرائیل. این چالش‌ها بزرگتر از توان سوریه و حکومت او بودند و سرانجام باعث سقوط وی شدند.

● حالا بشار اسد سقوط کرده و میلیون‌ها پناهنده به کشورشان بازمی‌گردند. نفوذ ترکیه در سوریه بیشتر شده، چون سال‌ها از پناهندگان و مخالفان حمایت کرده است. ترکیه می‌خواهد سوریه را به متحد خود تبدیل کند، درست همانطور که رژیم ایران عراق را به یک متحد استراتژیک تبدیل کرده است.

عبدالرحمن الراشد (الشرق الاوسط) - سوریه این روزها دو اتفاق بزرگ را تجربه کرده است: سقوط حکومت بشار اسد و به قدرت رسیدن گروه اسلامی «هیئت تحریر الشام». سقوط حکومت بشار اسد بخشی از زنجیره‌ی سرنگونی رژیم‌های دیکتاتوری دهه ۶۰ میلادی در منطقه است، مثل صدام حسین در عراق و قذافی در لیبی.

از طرف دیگر، به قدرت رسیدن «هیئت تحریر الشام» موج سوم قدرت گرفت گروه‌های اسلامگرا در منطقه است. موج اول با انقلاب ۵۷ خمینی در ایران شروع شد؛ موج دوم در سال ۲۰۱۱ با قدرت گرفتن اخوان المسلمین در مصر و حزب النهضة در تونس و حوثی‌ها در یمن شکل گرفت. و حالا موج سوم آن در سوریه اتفاق افتاده است. با اینهمه هنوز زود است که درباره آن قضاوت کنیم.

در این میان، سقوط بشار اسد قابل پیش‌بینی بود. او فقط به خاطر کمک‌های رژیم ایران و روسیه ۱۰ سال بیشتر دوام آورد. نظام او به یک حکومت فردی، اقلیت‌محور، و وابسته به جمهوری اسلامی تبدیل شده بود. بشار اسد هیچ هویت مستقلی را برای حکومت‌اش حفظ نکرد و فقط تبدیل به مهره‌ای برای رژیم ایران شد. همین مسئله باعث شد

این روایت، تحریفی جدی از واقعیت است. مخالفان سیاسی واقعی در ایران با شرایطی غیرقابل تصور مواجه‌اند: شکنجه، انفرادی، خشونت جنسی، حبس طولانی، و برای بسیاری، اعدام. زندان‌های رژیم مکان مقاومت نمادین نیستند؛ آنها مکان‌هایی هستند برای ظلم غیرقابل تصور که برای سرکوب مخالفت و ایجاد ترس طراحی شده‌اند. فعالانی که این خشونت‌ها را کم‌رنگ می‌کنند، به بی‌شمار ایرانیانی که بهای گزافی برای بیان مخالفت خود پرداخته‌اند، بی‌حرمتی می‌کنند.

نرگس محمدی برنده جایزه صلح نوبل و فعال حقوق زنان اخیراً پس از مرخصی موقت از زندان، عکسی منتشر کرد که روی کف دستش نوشته شده «نه به آپارتاید جنسیتی». همچنین مسیح علینژاد مرتباً این اصطلاح را در سخنرانی‌ها و مصاحبه‌های خود استفاده می‌کند. تمرکز صرف بر یک جنبه از جنایات رژیم اسلامی، حقیقت را تحریف می‌کند. جنایات جمهوری اسلامی فراتر از آپارتاید جنسیتی است. این رژیم با تأمین مالی و تسلیح گروه‌هایی مانند حزب‌الله و حماس، تروریسم را حمایت می‌کند و در عین حال با استفاده از ثروت ایران برای اهداف ایدئولوژیک، منطقه را بی‌ثبات می‌کند. از نظر اقتصادی، فساد و سوء مدیریت، کشوری غنی از منابع را ورشکسته کرده و میلیون‌ها ایرانی را به فقر کشانده است. همزمان اقلیت‌های مذهبی مانند بهاییان، یهودیان و مسیحیان با آزار سیستماتیک مواجه‌اند، در حالی که خدانا باوران اصلاً تحمل نمی‌شوند و با مجازات‌های سنگین و حتی اعدام روبرو هستند. علاوه بر این، بی‌توجهی رژیم به محیط زیست منجر به بحران‌هایی چون کمبود شدید آب، بیابان‌زایی و آلودگی هوا شده که نسل‌های آینده را تهدید می‌کند. این بی‌عدالتی‌های مرتبط نشان می‌دهند که مبارزه برای برابری جنسیتی نمی‌تواند از تلاش گسترده‌تر برای سرنگونی رژیم و ایجاد یک ایران آزاد و دموکراتیک جدا شود.

برابری جنسیتی از هدف گسترده‌تر تغییر رژیم جدا نیست. یک ایران سکولار و دموکراتیک، شرایط لازم برای از بین بردن قوانین و رویه‌های زن‌ستیز را فراهم خواهد کرد. این چشم‌انداز، رؤیایی دور دست نیست بلکه واقعیتی عملی است که تحت رهبری شاهزاده رضا پهلوی، که همواره از اصول حقوق برابر، عدالت و حقوق بشر برای همه ایرانیان حمایت کرده، می‌تواند تحقق یابد.

در نتیجه، به عنوان یک فمینیست، قاطعانه از حقوق زنان ایرانی و برچیدن آپارتاید جنسیتی حمایت می‌کنم. اما همچنین باور دارم که آزادی واقعی نمی‌تواند با جدا کردن نابرابری جنسیتی از مبارزه گسترده‌تر علیه جمهوری اسلامی به دست آید. انقلاب ملی ایران فقط درباره حقوق زنان نیست بلکه درباره آزادی و حقوق کل یک ملت از چنگال استبداد است.

تلاش برای کاهش این مبارزه به یک مسئله منفرد یا ارتقای چهره‌های نمادینی که فاقد حمایت عمومی معنادار هستند، نه تنها گمراه‌کننده بلکه خطرناک است. این تلاش‌ها خطر تحریف هدف واقعی انقلاب و کم‌رنگ کردن جنایات سیستماتیک رژیم را به همراه دارند.

مبارزه برای حقوق زنان در ایران از مبارزه برای تغییر رژیم جدا نیست. تنها با سرنگونی جمهوری اسلامی و ایجاد یک ایران سکولار و دموکراتیک می‌توان به عدالت، برابری و آزادی برای همه دست یافت. این همان مسیری است که آپارتاید جنسیتی را می‌شکند؛ نه از طریق فعالیت‌های منفرد، بلکه از طریق قدرت جمعی یک ملت متحد تحت رهبری شاهزاده رضا پهلوی.

*سیمون درایه فعال سیاسی و مدنی

پیام سرنگونی اسد برای خامنه‌ای؛ وفاداری نظامی‌ها و امنیتی‌ها همیشه‌گی نیست

اسد در جمع نظامیان / عکس: رویترز

مقاومت نکردند.» این اظهارات متناقض یعنی در تهران حکومت در مورد «دلایل میدانی» سقوط است از درون دچار اختلاف است. این اختلاف از آن جهت اهمیت دارد که بیش از یک دهه است، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و در مقاطعی ارتش جمهوری اسلامی از نظر نظامی و امنیتی به اسد برای حفظ قدرت و سرکوب مخالفان کمک می‌کردند. تا ۴۸ ساعت پیش از سقوط دمشق، نظامیان حامی اسد در حرم زینب جمع می‌شدند و دور هم برای اسد سرود پیروزی می‌خواندند! پیام سرنگونی اسد برای خامنه‌ای این است که وفاداری نظامی‌ها و امنیتی‌ها همیشه‌گی نیست. گذشته از اینکه مقامات ارشد نظام بارها در مورد خطر نفوذ نیز در نهادهای حکومتی هشدار داده‌اند.

احمد نادری عضو هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی علاوه بر «نادیده گرفتن توصیه‌های جمهوری اسلامی» ضعف دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی سوریه را از دلایل سقوط اسد می‌داند. او توضیح داده است «جنگ‌ها یا شورش‌هایی که در درون یک کشور طراحی می‌شود قبل از نظامی بودنشان، شورش‌های امنیتی اطلاعاتی هستند و در واقع مخالفین با این ترفند و بحث‌های اطلاعاتی و امنیتی کارهای خودشان را جلو می‌برند و در سوریه هم فضا به این سمت رفت.»

از آغاز پیشروی مخالفان اسد تا سقوط دمشق، که کمتر از ۱۲ روز طول کشید کاملاً پیدا بود که ارتش رژیم سوریه توان و اراده مقابله با مخالفان را ندارد. صدها نفر از نیروهای نظامی تسلیم شدند یا عقب‌نشینی کردند و برخی با تجهیزات و ادوات به عراق فرار کردند. بی‌انگیزگی آنها برای مقابله با مخالفان آتقدر زیاد بود که منابع روسی به «اسکای نیوز» عربی گفتند وقتی ارتش سوریه میدان را ترک می‌کند ما نمی‌توانیم اقدامی انجام دهیم.

فروپاشی ساختار نظامی- امنیتی سوریه و ریزش نیروهای نظامی برای حکومت ایران به شدت نگران کننده است زیرا آنها سهم عمده‌ای در پشتیبانی و آموزش نیروهای مسلح رژیم سوریه داشتند که در زمانی که لازم بود، یا تسلیم شده و به مخالفان پیوستند و یا فرار کردند!

هم اخبار و هم تحلیل‌ها از قبل دلالت می‌کرد چنین حرکتی انجام خواهد شد. این را که طراحی از سوی آمریکا و رژیم صهیونیستی وجود دارد، ما می‌دانستیم، اما به لحاظ میدانی و اطلاعاتی دوستان ما بطور کامل از تحرکات در ادلب اطلاع داشتند و همه اطلاعات به دولت سوریه منتقل شده بود.» او افزود: «آنچه غافلگیرکننده بود یکی ناتوانی ارتش سوریه در مقابله بود و دوم سرعت تحولات که غیرمنتظره بود.» عراقچی همچنین گفت: «در اجلاس دوحه همه کشورها آمده بودند برای این بحث از جمله عربستان، مصر و اردن، سؤال این بود که چرا ارتش سوریه اینقدر سریع عقب‌نشینی کرد! این قسمت غیرمنتظره بود.»

وزیر خارجه جمهوری اسلامی در ادامه نیز گفت: «خود آقای بشار اسد هم متعجب بود از نحوه عملکرد ارتش خودش و مشخص بود تحلیل درستی در خود سوریه هم وجود نداشت، به نظرم ارتش سوریه اسیر جنگ روانی شد.» اما در شرایطی که عراقچی مدعی است اسد از ماجرا خبر داشت و خودش هم متعجب بود که چرا چنین شده، سپاهی‌ها و منابع نزدیک به آن ادعا می‌کنند علت سرنگونی رژیم سوریه این بود که بشار اسد به توصیه‌های مهم جمهوری اسلامی در مورد «مردم‌سالاری و دفاع مردمی» گوش نداد!

در همین ارتباط سردار پاسدار محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی پس از سرنگونی رژیم سوریه گفت: «بارها به اسد گفتیم باید به مردم‌تان توجه کنید!» حسین اکبری سفیر جمهوری اسلامی در دمشق می‌گوید «جرم بشار اسد این بود که در محور مقاومت بود.» او نیز به یک «نکته اساسی» اشاره کرد که بعد از افتادن شهر حُصص به دست مخالفان، «ارتش سوریه در هیچ کجا نه تنها مقاومت نکرد بلکه مردم هم مقاومت نکردند و به این نتیجه رسیدند که باید شرایط را بطور رسمی واگذار کنند که هم از ریختن خون بیشتر جلوگیری بشود و هم به هر حال هر مقاومتی ممکن است نتواند معادله را عوض کند.» خیرگزاری فارس تأکید می‌کند از دلایل سقوط اسد بی‌توجهی او به «دفاع مردمی» بود و سفیر جمهوری اسلامی در دمشق می‌گوید «نه تنها ارتش، بلکه مردم هم

● وزیر خارجه جمهوری اسلامی در یک برنامه زنده تلویزیونی که یکشنبه شب ۱۸ آذرماه ۱۴۰۳ پخش شد عنوان کرد: «ناتوانی» ارتش سوریه در «مقابله» با مخالفان غافلگیرکننده بود.

● عراقچی گفته «خود آقای بشار اسد هم متعجب بود از نحوه عملکرد ارتش خودش و مشخص بود تحلیل درستی در خود سوریه هم وجود نداشت، به نظرم ارتش سوریه اسیر جنگ روانی شد.»

● سپاهی‌ها و منابع نزدیک به آن ادعا می‌کنند علت سرنگونی رژیم سوریه این بود که بشار اسد به توصیه‌های مهم جمهوری اسلامی در مورد «مردم‌سالاری و دفاع مردمی» گوش نداد! خیرگزاری فارس تأکید می‌کند از دلایل سقوط اسد بی‌توجهی او به «دفاع مردمی» بود و سفیر جمهوری اسلامی در دمشق می‌گوید «نه تنها ارتش، بلکه مردم هم مقاومت نکردند.»

● حسین اکبری سفیر جمهوری اسلامی در دمشق می‌گوید بعد از افتادن شهر حُصص به دست مخالفان، «ارتش سوریه در هیچ کجا نه تنها مقاومت نکرد بلکه مردم هم مقاومت نکردند و به این نتیجه رسیدند که باید شرایط را بطور رسمی واگذار کنند که از ریختن خون بیشتر جلوگیری بشود.»

● فروپاشی ساختار نظامی- امنیتی سوریه و ریزش نیروهای نظامی برای حکومت ایران به شدت نگران کننده است زیرا آنها سهم عمده‌ای در پشتیبانی و آموزش نیروهای مسلح رژیم سوریه داشتند که در زمانی که لازم بود، یا تسلیم شده و به مخالفان پیوستند و یا فرار کردند!

وزیر خارجه جمهوری اسلامی در یک برنامه زنده تلویزیونی که یکشنبه شب ۱۸ آذرماه ۱۴۰۳ پخش شد عنوان کرد: «ناتوانی» ارتش سوریه در «مقابله» با مخالفان غافلگیرکننده بود.

عباس عراقچی در بخشی از این برنامه به تحلیل دلایل سقوط رژیم سوریه پرداخت و برای اینکه خودش و رژیم را مسلط و آگاه نشان دهد مدعی شد: «همه چیز روشن بود،

هشدار برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی به حکومت پس از سقوط بشار اسد؛ حمله مشاور خامنه‌ای به ترکیه!

گروه‌های مسلح مخالف بشار اسد در حرکت به سمت دمشق

موضوع گرفته و می‌گویند او پشت بشار اسد را خالی کرد. آنها نگران‌اند که پوتین همین کار را با خامنه‌ای بکند، هرچند که پوتین در تماس با اردوغان خواهان «پایان سریع تهاجم تروریستی» شده بود.

مقامات ارشد جمهوری اسلامی تا زمان تنظیم این گزارش هنوز واکنش رسمی به سرنگونی رژیم سوریه نشان نداده‌اند اما صداسویمای حکومت، شبکه العالم، خبرگزاری دولتی ایرنا، تسنیم و فارس خبر «سقوط اسد» را تأیید کرده‌اند.

حشمت‌الله فلاحت‌پیشه رئیس پیشین کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی که از مدافعان سرسخت گفتگو با آمریکا است، در «ایکس» نوشت: «ایرانیان خوشحال باشند. دیگر کسی حق ندارد دلارهای ملت را برای حفظ تارهای عنکبوت هزینه کند.» او از آن دسته سیاستمدارانی است که سال‌هاست نسبت به خیانت روس‌ها به «محور مقاومت» و جمهوری اسلامی هشدار می‌دهد.

استقبال اروپایی‌ها از سرنگونی رژیم سوریه

کشورهای اروپایی از جمله آلمان، انگلیس، اسپانیا، جمهوری چک و ایتالیا از سرنگونی رژیم سوریه استقبال کرده‌اند. آنجلا ریز معاون نخست وزیر انگلیس در واکنش به تحولات سوریه گفت: «دیکتاتوری و تروریسم مشکلاتی را برای مردم سوریه به بار آورده است؛ مردمی که تا کنون با مشکلات زیادی مواجه بوده‌اند و منطقه را نیز بی‌ثبات می‌کند. به همین دلیل باید راه حل سیاسی داشته باشیم که دولت در آن بر اساس منافع مردم سوریه عمل می‌کند. این آنچه‌ای است که ما منتظر آن هستیم.»

این مقام انگلیسی گفت: «اگر اسد رفته است ما از این تغییر استقبال می‌کنیم اما آنچه در مرحله بعدی باید حاصل شود راه حل سیاسی است و باید به نفع مردم سوریه باشد.» تحولات سوریه به سرعت پیش می‌رود اما از وضعیت اسد اطلاع دقیقی در دست نیست. برخی منابع می‌گویند به روسیه پناهنده شده و برخی شایعات در مورد مرگ او قوت گرفته است.

موضوع شکل گیرد: احیای جبهه زخمی مقاومت و آزمایش «بپ اچی».

محمدتقی نقدعلی نماینده «خمینی‌شهر» نیز با اشاره به اینکه «هر روز از اعتماد مردم [به جمهوری اسلامی] کم می‌شود»، گفت: «امروز جوانان در مسائل معیشتی، اشتغال، مسکن، امید ندارند.» وی هشدار داد: «اتفاقاتی که در منطقه رخ می‌دهد، باید عبرت قرار گیرد که مسائل اساسی مردم را در نظر داشته باشیم.»

آنطور که از اظهارات مقامات جمهوری اسلامی و رسانه‌های حکومتی دیده می‌شود، مقصر اصلی سقوط بشار اسد را پشتیبانی ترکیه و رجب طیب اردوغان از مخالفان سوری می‌دانند.

علی‌اکبر ولایتی مشاور علی خامنه‌ای در مصاحبه با خبرگزاری «تسنیم» عنوان کرد «متأسفانه ترکیه چندی است که ابزار دست آمریکا و رژیم صهیونیستی شده است.»

او به ملاقات عباس عراقچی و هاکان فیدان وزرای خارجه جمهوری اسلامی و ترکیه در آنکارا اشاره کرد و گفت: «ما امید داشتیم که آقای هاکان که فردی باتجربه در حوزه اطلاعات و سیاست خارجی است، این نوع اشکالات [سیاست خارجی ترکیه] را برطرف کند، اما گمان نمی‌کردیم که ترکیه با سابقه طولانی در اسلام و داشتن بزرگان و عرفای بزرگ در چاله‌ای که آمریکا و صهیونیست‌ها درست کرده‌اند، بیفتد.»

این حرف‌های ولایتی تأییدی بر شکست دیپلماسی جمهوری اسلامی است زیرا عباس عراقچی در سفر به دمشق و آنکارا ابراز امیدواری کرده بود که بحران سوریه با گفتگو در چارچوب «توافق آستانه» [دوستان رژیم اسد، ترکیه، روسیه و جمهوری اسلامی] حل شود.

در این میان، هواداران حکومت نیز به شدت علیه اردوغان موضع‌گیری کرده‌اند. در کانال تلگرامی نزدیک به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بسیجی‌ها و حزب‌اللهی‌ها با الفاظ توهین‌آمیز او را «خائن به اسلام» معرفی می‌کنند. شماری از هواداران نظام نیز علیه روسیه و ولادیمیر پوتین

● احمد نادری عضو هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی یکشنبه ۱۸ آذرماه ۱۴۰۳ با اشاره به اینکه بشار اسد نباید به کشورهای خلیج فارس مخصوصاً امارات اعتماد می‌کرد، در «ایکس» نوشت: «استراتژی ایران بعد از این باید بر دو موضوع شکل گیرد: احیای جبهه زخمی مقاومت و آزمایش «بپ اچی».

● محمدتقی نقدعلی نماینده «خمینی‌شهر» نیز با اشاره به اینکه «هر روز از اعتماد مردم [به جمهوری اسلامی] کم می‌شود»، هشدار داد: «اتفاقاتی که در منطقه رخ می‌دهد، باید عبرت قرار گیرد که مسائل اساسی مردم را در نظر داشته باشیم.»

● علی‌اکبر ولایتی مشاور علی خامنه‌ای در مصاحبه با خبرگزاری «تسنیم» عنوان کرد: «متأسفانه ترکیه چندی است که ابزار دست آمریکا و رژیم صهیونیستی شده است.»

● هواداران حکومت نیز به شدت علیه اردوغان موضع‌گیری کرده‌اند. در کانال تلگرامی نزدیک به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بسیجی‌ها و حزب‌اللهی‌ها با الفاظ توهین‌آمیز او را «خائن به اسلام» معرفی می‌کنند.

● حشمت‌الله فلاحت‌پیشه رئیس پیشین کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی که از مدافعان سرسخت گفتگو با آمریکا است، در «ایکس» نوشت: «ایرانیان خوشحال باشند. دیگر کسی حق ندارد دلارهای ملت را برای حفظ تارهای عنکبوت هزینه کند.»

به دنبال سقوط بشار اسد رئیس جمهوری رژیم سوریه، از نزدیک‌ترین متحدان رهبر جمهوری اسلامی، یک نماینده مجلس خواستار «آزمایش بپ اتم» شده است. همزمان هواداران حکومت و برخی عوامل نظام به شدت علیه ترکیه برای حمایت از مخالفان سوری موضع‌گیری کرده‌اند.

احمد نادری عضو هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی یکشنبه ۱۸ آذرماه ۱۴۰۳ با اشاره به اینکه بشار اسد نباید به کشورهای خلیج فارس مخصوصاً امارات اعتماد می‌کرد، در «ایکس» نوشت: «استراتژی ایران بعد از این باید بر دو

برنامه وزارت دفاع جمهوری اسلامی برای حمل کلاهک نیم تنی با موشک «سیمرغ»

پرتاب ماهواره «فخر ۱» توسط موشک ماهواره‌بر سیمرغ

ماهواره «سفارشی ارتش» به یاد خدمات محسن فخری زاده به فضا پرتاب شد

● وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی جمعه ۱۶ آذرماه ۱۴۰۳ با موشک «سیمرغ» ماهواره «فخر یک» را به فضا پرتاب کرد.

● خبرگزاری تسنیم وابسته به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی گزارش داد، «نانو ماهواره فخر یک» به همراه «بلوک انتقال مداری سامان یک» و یک محموله تحقیقاتی دیگر به سفارش ارتش جمهوری اسلامی توسط شرکت «صایران» و با مشارکت دانشگاه صنعتی مالک اشتر طراحی، ساخته و پرتاب شد.

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی جمعه ۱۶ آذرماه ۱۴۰۳ با موشک «سیمرغ» ماهواره «فخر یک» را به فضا پرتاب کرد.

خبرگزاری تسنیم وابسته به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی گزارش داد، «نانو ماهواره فخر یک» به همراه «بلوک انتقال مداری سامان یک» و یک محموله تحقیقاتی دیگر به سفارش ارتش جمهوری اسلامی توسط شرکت «صایران» و با مشارکت دانشگاه صنعتی مالک اشتر طراحی، ساخته و پرتاب شد.

به طور دقیق اشاره نشده است که مأموریت این ماهواره از جمله «محموله تحقیقاتی» آن چه خواهد بود اما اعلام شد که این ماهواره برای «پاسداشت خدمات محسن فخری زاده» به نام «فخر یک» نامگذاری شده است.

فخری زاده از متخصصان اتمی- موشکی سپاه و وزارت دفاع بود که در پروژه «سپند» مقدمات ساخت سلاح اتمی را پیش می برد. او هفتم آذر ۱۳۹۹ در جاده دماوند کشته شد منابع داخلی گزارش دادند ماهواره ارتش پس از قرار گرفتن در مدار، نخستین سیگنال را به ایستگاه‌های زمینی ارسال کرده است.

موشک سیمرغ با مخازن سوخت مایع یک موشک دو مرحله‌ای است که حدود ۸۰ تن وزن دارد.

نهادهای اطلاعاتی غربی بارها هشدار دادند که جمهوری اسلامی در پوشش پرتاب ماهواره، موشک‌های بالستیک قاره‌پیما را آزمایش می‌کند.

پرتاب این موشک پس از آن انجام شد که اروپایی‌ها به جمهوری اسلامی گفته بودند آغاز مذاکرات مشروط به توقف پشتیبانی نظامی از روسیه و توقف ساخت موشک و پهپاد و پایان دادن به حمایت از گروه‌های تروریستی منطقه است. پس از صدور قطعنامه علیه برنامه‌های اتمی جمهوری اسلامی، شماری از مقام‌های ارتش نظام تهدید به «تغییر دکترین اتمی ایران» و «ساخت سلاح اتمی» کردند. این قطعنامه می‌تواند زمینه‌ساز فعال شدن «مکانیسم ماشه» علیه جمهوری اسلامی باشد.

در همین ارتباط عباس عراقچی وزیر خارجه رژیم، ۸ آذرماه ۱۴۰۳ در جمع خبرنگاران در لیبون پرتغال تهدید کرد «ادامه تهدید به اعمال تحریم‌ها، احتمالاً بحث هسته‌ای در ایران را به تسلیحات هسته‌ای می‌کشاند».

بزرگ در صنعت فضایی جمهوری اسلامی یاد کرد و گفت: «ماهواره‌بر سریر می‌تواند محموله‌هایی تا وزن ۱/۵ تن را به مدار لئو (مدار نزدیک زمین) منتقل کند و اولین گام برای دستیابی به مدار ۳۶۰۰۰۳۶ هزار کیلومتر خواهد بود. این ماهواره‌بر قادر خواهد بود ماهواره‌هایی با وزن ۱۰۰ تا ۱۵۰ کیلوگرم را به مدارهای بسیار دور ارسال کند».

ارتقاء توان موشک‌های ساخت جمهوری اسلامی در حمل محموله‌های سنگین‌تر در شرایطی مطرح می‌شود که شماری از مقامات تهران تهدید می‌کنند دستیابی به سلاح اتمی برای «حفظ امنیت ملی» ضروری است.

نهادهای اطلاعاتی غربی می‌گویند، حکومت ایران در پوشش پرتاب ماهواره‌های تحقیقاتی اقدام به تست موشک‌های بالستیک با توان حمل کلاهک‌های اتمی می‌کند مقامات اسرائیلی بارها هشدار داده‌اند که موشک‌های بالستیک دوربرد مثل «سیمرغ»، «سجیل» و «قدر» موشک‌هایی هستند که قابلیت حمل کلاهک اتمی دارند.

با اینکه سخنگوی وزارت دفاع از ارتقاء توان موشک‌ها برای حمل محموله‌های ۵۰۰ کیلوگرمی خبر داده اما بررسی‌ها نشان می‌دهد در آذرماه ۱۴۰۲ یک موشک با کلاهک نیم تنی از پایگاه فضایی «خمینی» در سمنان به فضا پرتاب شد. همان زمان ادعا شده بود که این محموله یک «کپسول زیستی» است. یکی از شروط اتحادیه اروپا برای آغاز مذاکرات اتمی با جمهوری اسلامی توقف تولید موشک‌های بالستیک است. یکی از دلایل اعلام دونالد ترامپ برای خروج از برجام در هشتم ماه مه ۲۰۱۸ نیز آزمایش‌های موشکی جمهوری اسلامی بود. با اینهمه تهران می‌گوید تولید و ساخت موشک‌های دوربرد حق مسلم جمهوری اسلامی است و جنبه تهدید ندارد. این ادعا در حالیست که دست‌کم طی دو سال گذشته، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با همین موشک‌ها اربیل عراق و اسرائیل را در دو مرحله هدف قرار داده است. همچنین تجهیزات و فناوری ساخت همین موشک‌ها در اختیار حوثی‌های یمن قرار گرفته است.

● احمد حسینی مونس سخنگوی فضایی وزارت دفاع، پنجشنبه ۲۲ آذرماه در حاشیه نمایشگاه صنعت هوایی و فضایی کیش گفت: «توانایی موشک ماهواره‌بر سیمرغ که اکنون قابلیت حمل ۳۰۰ کیلوگرم محموله به مدار را دارد، در نسخه‌های آینده به ۵۰۰ کیلوگرم ارتقا خواهد یافت».

● او تأکید کرد: «مراحل طراحی و ساخت این نسخه‌ها در حال انجام است و به زودی شاهد پرتاب‌های موفق دیگری خواهیم بود».

یک مقام ارشد نیروهای مسلح جمهوری اسلامی می‌گوید توان موشک ماهواره‌بر «سیمرغ» برای حمل محموله‌هایی با وزن ۵۰۰ کیلوگرم ارتقاء پیدا خواهد کرد.

احمد حسینی مونس سخنگوی فضایی وزارت دفاع، پنجشنبه ۲۲ آذرماه در حاشیه نمایشگاه صنعت هوایی و فضایی کیش با اشاره به پرتاب اخیر ماهواره «فخر ۱» توسط ماهواره‌بر «سیمرغ» به سفارش ارتش جمهوری اسلامی عنوان کرد: «این پرتاب نقطه عطفی در تاریخ فضایی کشور بود و توانست رکورد سنگین‌ترین محموله فضایی را بشکند. این محموله شامل یک بلوک انتقال مداری، یک ماهواره و یک محموله تحقیقاتی بود که همگی با موفقیت در مدار قرار گرفتند.» حسینی مونس افزود: «بلوک انتقال مداری سامان که توسط پژوهشگاه فضایی طراحی شده است، قابلیت انتقال ماهواره‌ها از ارتفاع ۳۰۰ کیلومتر به هفت هزار کیلومتر دارد و در آینده از نسخه‌های مختلف این بلوک‌ها برای مأموریت‌هایی نظیر تزریق چند ماهواره در مدارهای مختلف استفاده خواهد شد».

سخنگوی فضایی وزارت دفاع جمهوری اسلامی به برنامه‌های ارتقای ماهواره‌بر «سیمرغ» اشاره کرد و گفت: «توانایی سیمرغ که اکنون قابلیت حمل ۳۰۰ کیلوگرم محموله به مدار را دارد، در نسخه‌های آینده به ۵۰۰ کیلوگرم ارتقا خواهد یافت. مراحل طراحی و ساخت این نسخه‌ها در حال انجام است و به زودی شاهد پرتاب‌های موفق دیگری خواهیم بود».

او از توسعه ماهواره‌بر «سریر» به عنوان یک تحول

هشدار «خودی»ها درباره تکرار وقایع سوریه در ایران و سقوط جمهوری اسلامی

بچه‌اش باید می‌جنگید. مشکلات اقتصادی سوریه مشروعیت حکومت اسد را خدشه‌دار کرده بود!

فیاض زاهد و محمد مهاجر از فعالان و تحلیلگران اصلاح طلب نیز در یادداشت مشترکی در روزنامه «اعتقاد» درباره تکرار حوادث سوریه در ایران هشدار دادند و نوشتند که «تندروها با افزایش تعارضات اجتماعی، ایران را به پرتگاه می‌برند.» این دو تحلیلگر حکومتی از «دشمن» نوشته و تأکید کرده‌اند که «بی‌اعتمادی و ناامیدی، کاهش مشارکت سیاسی و اجتماعی، سطح گسترده‌ای از فساد، ناکارآمد بودن سیاست‌های راهبردی در حوزه حکمرانی و سیاست خارجی، پررنگ شدن مشکلات اقتصادی و فقیر شدن کشور، نقاط آسیب‌پذیری هستند که شانس دشمن را بالا می‌برد.»

آنها افزوده‌اند «در این میان تشدید تنش‌های داخلی از جمله سیاست تداوم فیلترینگ، مزاحمت‌های توجیه‌ناپذیر و از همه بدتر قوانینی چون حجاب و عفاف و نحوه انتصاب افراد در مشاغل حساس را باید در پازل دشمن دید.»

محمد مهاجری و فیاض زاهد همچنین نوشته‌اند: «شرایط منطقه می‌گوید بحران و خطر بسیار نزدیک‌تر از آن است که در تصورمان می‌گنجد.» عادل عبداللهی جامعه‌شناس نیز در گفتگو با وبسایت «دیده‌بان ایران» گفته یکی از دلایل سقوط بشار اسد حذف شدن قشر متوسط در سوریه بوده. گفته او «در کشورهای همسایه نظیر افغانستان، عراق و سوریه، ضعف در توجه به قشر متوسط باعث ناپسامانی‌های گسترده شده است. سقوط قشر متوسط در این کشورها باعث رشد افراط‌گرایی و کاهش ثبات سیاسی شده است.»

این جامعه‌شناس توضیح داده که «قشر متوسط در هر جامعه‌ای، الگوساز و تعیین‌کننده ارزش‌ها و فرهنگ غالب آن جامعه است؛ یعنی رفتار، نگرش و منش این قشر تأثیر مستقیمی بر ارزش‌های جامعه دارد. قشر متوسط در هر جامعه، الگوساز و تعیین‌کننده ارزش‌ها و فرهنگ غالب آن جامعه است. با بروز بحران در این قشر، ارزش‌ها نیز تغییر می‌کنند و ممکن است به سمت مادی‌گرایی یا ثروت‌اندوزی بی‌رویه گرایش پیدا کنند. نمونه‌هایی از این تغییرات را در جامعه امروز ایران می‌توان مشاهده کرد، جایی که افراد برای بازگشت به جایگاه قبلی خود به هر قیمتی تلاش می‌کنند.»

عادل عبداللهی هشدار داده: «در صورت ناکامی قشر متوسط برای حفظ قدرت اقتصادی خود، ممکن است به سمت اعتراض یا شورش بروند که ارزش‌های اصلی جامعه را زیر سوال ببرد و بحران‌های جدیدی ایجاد کند.»

او افزوده: «برای جلوگیری از فقیرتر شدن قشر متوسط و حفظ این قشر، مواردی مانند بازنگری در توزیع منابع و فرصت‌ها، افزایش دستمزدها متناسب با تورم، و نظارت مؤثر و منسجم ضروری است. کاهش فرصت‌های رشد و تحلیل توان اقتصادی قشر متوسط از عوامل اصلی ضعف این قشر است. سیاست‌گذاران باید منابع و سیاست‌هایی را بازبینی کنند که قدرت خرید و پایداری اقتصادی این قشر را تقویت کنند. طبق قانون، حقوق کارمندان و کارکنان دولتی باید متناسب با تورم افزایش یابد. اما در سال‌های اخیر، برای جبران کسری بودجه، دولت‌ها از حقوق این گروه کاسته‌اند که باعث کاهش توان اقتصادی و حتی فساد در بدنه دولت شده است. همراه با افزایش دستمزدها، باید مکانیزم‌های نظارتی جدی‌تری برای جلوگیری از فساد ایجاد شود.»

را درک نمی‌کنم.»

خرپرگزار «تسنیم» وابسته به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نیز مشکلات اقتصادی را در فروپاشی حکومت بشار اسد برجسته کرده و نوشته «به نظر می‌رسد تغییر نظام سیاسی در سوریه جدا از تمام چالش‌های امنیتی و سیاسی، ابعاد اقتصادی گسترده‌ای هم دارد که مهم‌ترین آن را می‌توان کاهش ارزش پول ملی، تورم‌های سرسام‌آور و عدم رشد اقتصادی در طی ده سال اخیر معرفی کرد.»

در این مطلب آمده که کاهش متواتر ارزش پول ملی و «جهش‌های ارزی ۷ سال اخیر سوریه» از اصلی‌ترین دلایل سقوط سرمایه اجتماعی دولت سوریه و فعال شدن دوباره دشمنان‌شان بود. «تسنیم» در بخش دیگری از این مطلب به وعده‌های بی‌عمل دولت بشار اسد اشاره کرده و نوشته «اهدافی که تبلیغ می‌شد، نظیر چاپک‌سازی دولت، توسعه بخش خصوصی و افزایش درآمد سرانه، هیچ‌کدام محقق نشد. این سیاست‌ها نه تنها به تقویت اقتصاد سوریه کمک نکردند، بلکه باعث انهدام سرمایه اجتماعی و افزایش نارضایتی عمومی شدند. بحران‌های اقتصادی ناشی از این تغییرات، زمینه‌ساز بخشی از بحران‌های بزرگتر سیاسی و اجتماعی شدند که سوریه امروز با آن‌ها مواجه است.»

نصرت‌الله تاجیک سفیر پیشین جمهوری اسلامی در اردن نیز در گفتگو با خبرگزاری «اپلنا» گفته مجموعه عواملی داخلی و خارجی سبب سقوط بشار اسد شدند اما آنچه اهمیت دارد، نارضایتی عمومی و مردمی است که بستر این مسائل را فراهم کرده است.

به گفته نصرت‌الله تاجیک «عدم توانایی حکومت سوریه در درمان جراحات اجتماعی و اقتصادی، مشروعیت و اقتدار آن را تضعیف کرد و مردم سوریه به دنبال فرار از این شرایط بودند و انگیزه‌ای برای حمایت از حکومت نداشتند. ارتش هم بخشی از این مردم بود و درگیر مشکلات روزمره اقتصادی و معیشت زندگی به گونه‌ای که ارتشیان عموماً در ساعات استراحت دستفروشی می‌کردند! پس ارتش برای بشار نجنگید چون برای سیر کردن شکم خودش و زن و

● محمدتقی نقدعلی نماینده مجلس شورای اسلامی: تحولات اخیر منطقه این عبرت را برای ما دارد تا مسائل اساسی مردم را مد نظر قرار دهیم!

● خبرگزاری «تسنیم» نوشته کاهش متواتر ارزش پول ملی و «جهش‌های ارزی ۷ سال اخیر سوریه» از اصلی‌ترین دلایل سقوط سرمایه اجتماعی دولت سوریه و فعال شدن دوباره دشمنان‌شان بود.

با سقوط حکومت بشار اسد در سوریه برخی مقامات جمهوری اسلامی با هشدار درباره شباهت نارضایتی مردم در سوریه و ایران از حکومت خواستار ایجاد تغییراتی در شیوه «حکمرانی» جمهوری اسلامی شده‌اند. یک جامعه‌شناس نیز معتقد است حذف قشر متوسط از جمله عوامل سقوط بشار اسد بود و هشدار داده که «در صورت ناکامی قشر متوسط در تأمین نیاز اقتصادی شاهد شورش و اعتراض خواهیم بود.»

حکومت خاندان اسد کمتر از دو هفته از شروع اقدام مخالفانش سقوط کرد. سقوط بشار اسد بیش از یک دهه اعتراضات مردمی را پشت سر گذاشته بود. اعتراضاتی که کم و بیش به صورت همزمان در ایران نیز شکل گرفت و هربار با سرکوب شدید جمهوری اسلامی روبرو شد.

طی روزهای گذشته برخی مقامات حکومت با احساس خطر نسبت به تکرار سرنوشت رژیم بشار اسد برای جمهوری اسلامی، خواستار «تغییر رویه حکمرانی» و شیوه رویارویی با نارضایتی‌های مردم شدند.

محمدتقی نقدعلی نماینده مجلس شورای اسلامی پس از سقوط بشار اسد توسط مخالفان و اپوزیسیون در صحن علنی مجلس گفت: «تحولات اخیر منطقه این عبرت را برای ما دارد تا مسائل اساسی مردم را مد نظر قرار دهیم.»

او با تأکید بر اینکه «قالب و کیفیت مدیریت حکمرانی ما امیدافزا نیست» گفت: «انقلابی‌ترین انقلابیون هم از مدل کار ما راضی نیستند. دیگر چه زمانی می‌خواهیم این مدل را تغییر دهیم تا به مباحث معیشتی مردم رسیدگی کنیم؟ از این رو تا دیر نشده باید اقدامات لازم را مد نظر قرار دهیم.»

محمدرضا صباغیان عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی نیز با اشاره به اصرار برخی نمایندگان برای اجرای «قانون حجاب و عفاف» گفته «در این شرایط اقتصادی خیلی از مردم ناراضی هستند که با این بی‌حجابی اعتراض خود را نشان می‌دهند، اما در این میان برخی سوء استفاده می‌کنند.»

این نماینده مجلس شورای اسلامی نیز گفته «با توجه به شرایط کشور ابتدا باید اقتصاد مردم و مشکلات آنها را حل کنیم. بخش از بی‌حجابی اعتراض به عملکرد ماست، اگر ما این مشکلات را حل کنیم بعد از آن طبیعتاً می‌شود با فضای بهتری این کار را انجام داد.» در همین رابطه علی ربیعی از چهره‌های امنیتی جمهوری اسلامی با نام مستعار «بازجو عباد» که اکنون دستیار اجتماعی مسعود پزشکیان است گفته «با هر یک از افراد دلسوز نظام از هر طیفی صحبت می‌کنم، معتقدند قانون حجاب و عفاف عملی نیست و نافرمانی مدنی در پی خواهد داشت.»

علی ربیعی در متنی که در شبکه‌های اجتماعی‌اش منتشر کرده افزوده: «در شرایط بحران‌های منطقه‌ای و انتظار بدخواهی ستیزه‌گران با ایران، من مداخله و تحریک جامعه

واگذاری پروژه‌های «نهضت ملی مسکن» در جنوب ایران به شرکت‌های چینی

● دبیر انجمن انبوه‌سازان مسکن: شرکت‌های چینی با شرکت‌های ایرانی قرارداد «جوینت ونچر» منعقد کرده‌اند و در ایران به ویژه جنوب کشور در استان‌های هرمزگان و بوشهر مشغول ساخت و ساز در حوزه نهضت ملی مسکن هستند.

● در بهمن‌ماه سال گذشته نیز خبر قرارداد شهرداری تهران با شرکت‌های چینی برای نوسازی بافت‌های فرسوده و شهرک‌سازی توسط چینی‌ها در طرحی با عنوان «کلید به کلید» منتشر شد.

● در حالی که شرکت‌های ایرانی فعال در حوزه مسکن با بیش از یک دهه رکود تومی در صنعت مسکن دچار زیان شده‌اند، جمهوری اسلامی از آنها حمایت نمی‌کند و فرصت‌های موجود را به شرکت‌های چینی می‌سپارد!

● هرچند مقامات جمهوری اسلامی تلاش دارند بذل و بخشش پروژه‌های عمرانی و مسکن به چینی‌ها را به عنوان «جذب سرمایه‌گذاری خارجی» جا بزنند اما در واقعیت جمهوری اسلامی به دنبال تهاتر پول نفت صادراتی به چین است که با امتیاز دادن به چینی‌ها انجام می‌شود.

دبیر انجمن انبوه‌سازان مسکن از ساخت و ساز مسکن در ایران توسط شرکت‌های چینی خبر داده و گفته این شرکت‌ها پروژه «نهضت ملی مسکن» در استان‌های هرمزگان و بوشهر را پیش می‌برند.

رامین گوران دبیر انجمن انبوه‌سازان مسکن امروز پنجشنبه ۲۲ آذرماه ۱۴۰۳ اعلام کرده که شرکت‌های چینی با شرکت‌های ایرانی قرارداد «جوینت ونچر» منعقد کرده‌اند و در ایران به ویژه جنوب کشور در استان‌های هرمزگان و بوشهر مشغول ساخت و ساز در حوزه نهضت ملی مسکن هستند.

سال گذشته نیز وزارت راه و شهرسازی خبر از پیشنهاد چینی‌ها برای ساخت نهضت ملی مسکن داده بود. هم‌راه گذشته حسن تیزمغز نماینده وقت وزیر راه و شهرسازی در نهضت ملی مسکن، در نشستی از برگزاری جلسه با شرکت‌های خارجی برای حضور در پروژه نهضت ملی مسکن خبر داده بود.

حسن تیزمغز با اشاره به پیشنهاد شرکت‌های بلژیکی و چینی برای ساخت مسکن در ایران با فناوری‌های نوین، مصالح و نیروی کار ایرانی، گفته بود: «اعلام آمادگی آنها برای ساخت مسکن با ۲۰۰ دلار و ۲۵۰ دلار است. وقتی شرکت خارجی این قیمت را داده قطعاً می‌خواهد سود کند.»

او گفته بود که چینی‌ها و بلژیکی‌ها از ما خواسته‌اند زمین را در اختیار آنها قرار دهیم تا با ورود فناوری‌های نوین مصالح و نیروی کار ایرانی مسکن بسازند.

همزمان در بهمن‌ماه سال گذشته نیز خبر قرارداد شهرداری تهران با شرکت‌های چینی برای نوسازی بافت‌های فرسوده و شهرک‌سازی توسط چینی‌ها در طرحی با عنوان «کلید به کلید» منتشر شد. حمیدرضا صارمی معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران گفته بود که چند محله تهران به شرکت‌های چینی برای اجرای طرح «کلید به کلید» و با هدف نوسازی بافت فرسوده واگذار شده است.

شرکت‌های چینی «محل‌سازی» کنند و توضیح داده بود که در قالب این قراردادها، محل‌سازی انجام می‌شود. او گفته بود بیشتر این ساخت‌وسازها نیز قرار است در زمین‌های ذخیره یا همان اراضی قهوه‌ای انجام شود. بحثی هم در ارتباط با بافت فرسوده در این زمینه مطرح است.

مدیر عامل سازمان نوسازی شهر تهران همچنین علت نادیده گرفتن شرکت‌های انبوه‌ساز داخلی در این طرح را «انجام ندادن چنین پروژه‌هایی توسط شرکت‌های داخلی با مقیاس بزرگ» اعلام کرده و گفته بود که عمدتاً سازنده‌ها در بافت فرسوده بین ۴ تا ۱۰ واحد می‌سازند.

سپردن پروژه‌های مادر مسکن به شرکت‌های چینی نخستین بار در پی سفر علیرضا زاکانی شهردار تهران به چین مطرح شد. علیرضا زاکانی شهردار تهران ابتدای پاییز سال گذشته پس از بازگشت از سفر به چین اعلام کرد که در این سفر ۳ میلیارد دلار قرارداد تجاری منعقد شد و توانستیم در نتیجه مذاکرات از طرف چینی یک میلیارد و ۴۰ میلیون یورو فاینانس با تنفس یک تا سه ساله بگیریم.

علیرضا زاکانی افزوده بود که «در نتیجه سفر به چین شرایط مطلوبی برای شهر تهران ایجاد خواهد شد که این شرایط قابل تسری به سایر کلانشهرها نیز می‌باشد و طرف چینی نیز اشتیاق به همکاری اقتصادی و شهری با طرف ایرانی دارد.»

برنامه جمهوری اسلامی برای سپردن بخش‌های عمرانی به شرکت‌های چینی فقط شامل مسکن نیست و به نظر می‌رسد پروژه‌های گسترده‌ای در حوزه عمرانی برای سپردن به چینی‌ها تعریف شده است.

در همین رابطه مجیدرضا حریری رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین در گفتگو با خبرگزاری «ایلنا» گفته که «مذاکرات بین ایران و چین برای همکاری‌های گسترده‌تر

در توسعه زیرساخت‌ها ادامه دارد و دامنه این

خردادامه امسال نیز مهدی هدایت مدیر عامل سازمان نوسازی شهر تهران و معاون شهردار تهران خبر داد که شرکت چینی سازنده مسکن، در تهران مستقر شده است. او دو شرط اساسی در توافق با چینی‌ها را «تأمین منابع مالی» و «انتقال تکنولوژی» اعلام کرده و گفته بود که «در حال حاضر هنوز به مرحله قرارداد با چینی‌ها نرسیده‌ایم اما آنچه که مشخص است این است که قرار است چینی‌ها در تهران و در ۲۲ منطقه تهران در فاز نخست ۲۰۰ هزار واحد مسکونی احداث کنند.»

مدیر عامل سازمان نوسازی شهر تهران درباره علت استفاده از شرکت‌های چینی به جای شرکت‌های داخلی در پروژه‌های مسکن هم گفته بود «در حال حاضر یک شرکت چینی در تهران مستقر است و مهمترین دلیلی که باعث شده اقبال بیشتری برای ورود چینی‌ها به بافت فرسوده تهران ایجاد شود سرعت در اتمام پروژه است. چرا که تطویل و طولانی شدن ساخت مسکن در بافت فرسوده باعث کاهش علاقمندی مردم و ساکنان بافت فرسوده می‌شود.»

بر اساس ادعای مهدی هدایت تأمین پول چینی‌ها از مسیر یوزانس خواهد بود و پول آنها ۵ سال بعد به نرخ بهره ای که در قرارداد یوزانس مشخص خواهد شد از محل فروش واحدهای مسکونی که توسط چینی‌ها احداث شده است پس داده می‌شود.

مهدی هدایت تأکید کرده بود «در حال حاضر شرکت چینی در تهران مستقر است و جلسات هفتگی با آنها برگزار می‌کنیم. طرح‌ها را به خوبی پیش می‌بریم و در حال برآورد هستیم. وقتی طرح‌ها نهایی شد تکنولوژی متناسب با این ساخت و سازها که تفاهم شد توافق می‌کنیم و موضوع اجرا نهایی خواهد شد.»

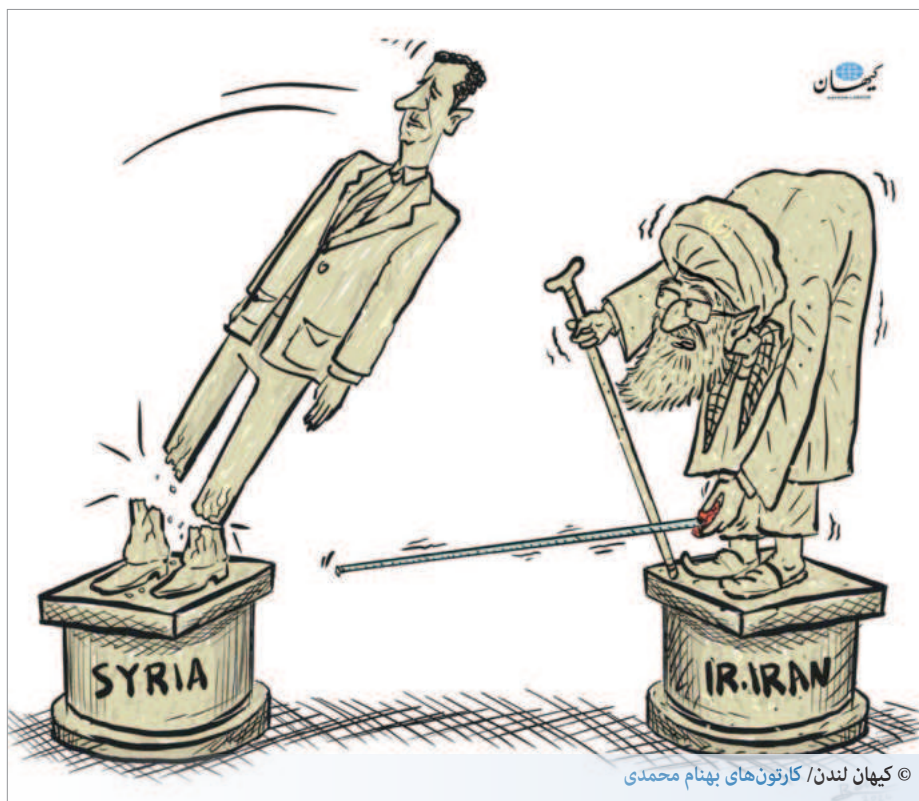
معاون شهرداری تهران همچنین توضیح داده بود که

سقوط حکومت اسد و پیامدهای ناگزیرش...

روزگارش پس از اسد...

همکاری تنها به پروژه‌های فرودگاه «امام خمینی» و ورزشگاه که اعلام عمومی شده‌اند محدود نمی‌شود و حتماً دستگاه‌های مسئول در ماه‌های آینده قراردادهای دیگری در این زمینه منعقد خواهند کرد.

مجیدرضا حریری بدون اینکه نامی هلدینگ‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بیاورد گفته است: «این قراردادها میان نهادهای اجرایی دو کشور منعقد می‌شود و در ایران قاعدتا این دستگاه‌های حاکمیتی هستند که با طرف چینی وارد قراردادهای مرتبط با توسعه زیرساخت‌ها می‌شوند و بخش خصوصی به این پروژه‌ها وارد نمی‌شود و حتی اگر نهاد دولتی ایرانی هم طرف قرارداد نباشد، شرکت‌های بزرگی وارد می‌شوند که حاکمیتی و یا مربوط به نهادها هستند مانند قرارگاه‌هایی که در امور سازندگی فعالیت دارند. در واقع اینها هستند که پیمانکاری پروژه‌هایی از این دست را در اختیار دارند.»

سپردن ساخت و ساز در بازار رکودزده مسکن ایران به شرکت‌های چینی‌ها با انتقادهای گسترده‌ای روبرو شده است. منتقدان معتقد هستند که توانایی شرکت‌های داخلی اگر بیشتر از چینی‌ها نباشد کمتر نیست و در حالی که این شرکت‌ها با بیش از یک دهه رکود توری در صنعت مسکن دچار زیان شده‌اند، جمهوری اسلامی نیز از شرکت‌های داخلی حمایت نمی‌کند و فرصت‌های موجود را به شرکت‌های چینی می‌سپارد!

هرچند مقامات جمهوری اسلامی تلاش دارند بذل و بخشش پروژه‌های عمرانی و مسکن به چینی‌ها را به عنوان «جذب سرمایه‌گذاری خارجی» جا بزنند اما در واقعیت جمهوری اسلامی به دنبال تهاتر پول نفت صادراتی به چین است که با امتیاز دادن به چینی‌ها انجام می‌شود.

ایرج رهبر رئیس کانون انبوه‌سازان کشور پیشتر در اینباره گفته بود در سپردن پروژه‌های کلان مسکن‌سازی به چین موضوع «تهاتر نفت» مطرح است. ایرج رهبر اما می‌گوید نرخ ۱۰۰ تا ۱۵۰ دلار به ازای هر مترمربع مسکن‌سازی که از سوی چین اعلام شده جای ابهام دارد.

وی همچنین گفته بود «به نظر من یکجای کار قاعدتا باید اشکال داشته باشد که چنین قیمتی اعلام شده. تا همین الان هم من اطلاعی ندارم که چه مراوداتی و به چه شکلی بین طرفین رد و بدل شده فقط می‌دانم قیمتی ۱۰۰ تا ۱۵۰ دلاری که اعلام کردند اصلاً منطقی نیست مگر اینکه پای روابط و موضوعات دیگری در میان باید که ما از آن بی‌خبریم. ۱۰۰ تا ۱۵۰ دلار می‌شود حدود متری پنج تا هفت میلیون تومان. در حالی که در داخل کشور قیمتی که کار انجام می‌شود خیلی بیشتر از این است. به همین دلیل باید مزیتی برای چینی‌ها فراتر از این پول وجود داشته باشد که برای ما کار انجام دهند.»

ایرج رهبر با مشکوک خواندن پروژه ساختمان‌سازی چینی‌ها در ایران گفته بود «تنها حدس من این است که از این طریق مثلاً چینی‌ها بتوانند نفت ایران را ارزانتر بگیرند.» مجید گودرزی پژوهشگر حوزه مسکن نیز موضوع «تهاتر نفت» و «پول‌های بلوکه‌شده ایران در چین» را به عنوان علت سپردن پروژه‌های کلان مسکن کشور به چین کمونیست مطرح کرده است. او با اشاره به اینکه «دارایی‌های ایران در چین بلوکه شده» ورود چینی‌ها در ساخت مسکن در ایران را «در قالب تهاتر و استفاده از منابع بلوکه شده» ارزیابی کرده است.

همچنین فعالیت‌های عمرانی یکی از بخش‌های قرارداد مبهم و مشکوک ۲۵ ساله ایران و چین است که از سوی دولت حسن روحانی و با هدایت محمدجواد ظریف وزیر وقت امور خارجه به امضای مقامات دو کشور رسید.

اسرائیل برای حمله احتمالی به تأسیسات اتمی جمهوری اسلامی آماده می‌شود

● مقامات نظامی اسرائیل می‌گویند با توجه به تضعیف گروه‌های نیابتی وابسته به جمهوری اسلامی در منطقه و سرنگونی رژیم بشار اسد، نیروی هوایی ارتش این کشور بر این باور است که فرصت برای حمله به تأسیسات اتمی جمهوری اسلامی ایران بیشتر فراهم شده است.

● در این گزارش آمده، در پی ضرباتی که گروه‌های نیابتی دریافت کرده‌اند و پس از سرنگونی رژیم اسد، ارتش اسرائیل احتمال می‌دهد حکومت ایران بیش از پیش منزوی شده و ممکن است برنامه هسته‌ای خود را بیشتر توسعه دهد و برای جایگزینی بازدارندگی خود، سلاح اتمی تولید کند.

مقامات نظامی اسرائیل می‌گویند با توجه به تضعیف گروه‌های نیابتی وابسته به جمهوری اسلامی در منطقه و سرنگونی رژیم بشار اسد، نیروی هوایی ارتش این کشور بر این باور است که فرصت برای حمله به تأسیسات اتمی جمهوری اسلامی ایران بیشتر فراهم شده است.

روزنامه «تایمز اسرائیل» ۱۲ دسامبر (۲۲ آذرماه) گزارش داد که نیروی هوایی اسرائیل به افزایش توان و آمادگی خود برای حمله احتمالی به تأسیسات اتمی در ایران ادامه داده است.

در پی ضرباتی که گروه‌های نیابتی دریافت کرده‌اند و پس از سرنگونی رژیم اسد، ارتش اسرائیل احتمال می‌دهد حکومت ایران بیش از پیش منزوی شده و ممکن است برنامه هسته‌ای خود را بیشتر توسعه دهد و برای جایگزینی بازدارندگی خود، سلاح اتمی تولید کند. جمهوری اسلامی همواره تلاش برای دستیابی به سلاح اتمی را رد کرده اما آژانس بین‌المللی انرژی اتمی می‌گوید غنی‌سازی اورانیوم ۶۰ درصدی در ایران هیچگونه مصرف غیرنظامی ندارد.

در عین حال، حکومت ایران بارها اعلام کرده که به دنبال نابودی اسرائیل است. طی یک سال گذشته سپاه پاسداران انقلاب اسلامی دو بار بطور عمده با موشک اسرائیل را هدف قرار داد. اسرائیل در عملیات هوایی موسوم به «روزهای پاسخ» دومین حمله موشکی جمهوری اسلامی را تلافی کرد در یاراد تونی رادکین رئیس ستاد مشترک نیروهای مسلح بریتانیا، چهارشنبه ۴ دسامبر (۱۴ آذرماه) در جریان سخنرانی سالانه خود در مؤسسه «رویال یونیورسیتی سرویس» (RUSI) گفت: «حمله هوایی اسرائیل به مراکز نظامی در ایران تقریباً کل سیستم پدافند هوایی جمهوری اسلامی را از کار انداخت و توانایی آنها برای تولید موشک‌های بالستیک نیز تا یک سال از بین رفت.»

مقامات اسرائیل پیش از اینهم در مورد احتمال حمله به تأسیسات اتمی در ایران اشاره کرده بودند. در همین ارتباط اسرائیل کاتر وزیر دفاع اسرائیل ۲۲ آبان‌ماه ۱۴۰۳ در جمع شماری از فرماندهان ارشد ارتش گفته بود: «وضعیت دیپلماتیک، عملیاتی و تاکتیکی برای حمله به برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی هرگز به اندازه وضعیت فعلی شدنی، واقع‌بینانه و محتمل نبوده است.»

تست پرواز جنگنده «قاهر» اما در نسخه پهبادی و ادعای ساخت «هلی‌کوپتر ملی» در وزارت دفاع!

حضور احمدی‌نژاد در مراسم رونمایی از «قاهر ۳۱۳» / مرداد ۱۳۹۲

توسعه است تا آماده ورود سامانه‌های جدید در زمان تولید نهایی باشیم.»

خواجehفرد همچنین از پروژه‌های دیگر این سازمان خبر داد و گفت: «پروژه هواپیمای جنگنده قاهر اکنون در نسخه پهبادی مراحل تست پرواز را طی می‌کند و نتایج امیدوارکننده‌ای داشته‌ایم.»

او همچنین ادعا کرد، توسعه جت‌های آموزشی با هدف خودکفایی نیروی هوایی در حوزه آموزش در دستور کار قرار گرفته و تکمیل ناوگان آموزشی نیروهای مسلح از اولویت‌های ما است.

رئیس سازمان صنایع هوایی وزارت دفاع به ساخت «هلی‌کوپترهای جدیدی» برای نیروهای دریایی اشاره کرد و گفت: «برای ارتقای ناوگان نیروی دریایی، یک بالگرد جدید رزمی طراحی شده که در آینده نزدیک رونمایی خواهد شد. ما وظیفه خود می‌دانیم که علاوه بر حفظ و ارتقای ناوگان موجود، به توسعه مداوم آن نیز بپردازیم.»

اصرار به ساخت جنگنده و هلی‌کوپتر رزمی بومی از دولت محمود احمدی‌نژاد آغاز شد اما با وجود هزینه‌های گزاف که نهادهای مربوطه دریافت کردند، نسخه‌هایی طراحی شد و به مرحله تولید نیز رسید که حتا در بعضی موارد قابلیت پرواز هم نداشتند. در طول زمان مشخص شد این پروژه‌ها بیشتر جنبه تبلیغاتی و ایدئولوژیک داشته تا دست‌کم هواداران نظام دلخوش باشند که جمهوری اسلامی با وجود تحریم‌ها تبدیل به یک «قدرت» در عرصه هوایی شده است.

یکی از این موارد «پروژه «قاهر ۳۱۳» است که در سال ۱۳۹۲ با حضور احمدی‌نژاد از آن رونمایی شد. وبسایت «دولت» این هواپیما را فوق پیشرفته معرفی کرده بود که نام آن از «اسامی متبرکه الهی به معنای چیره شونده گرفته شده» و عدد ۳۱۳ نیز گرفته شده از اسم ابجد مادر مهدی امام دوازدهم شیعیان است!

یوسف قربانی معاون هماهنگ‌کننده نیروی زمینی ارتش در مهرماه ۱۴۰۳ ادعا کرده بود هلی‌کوپترهای ملی دو سال آینده رونمایی می‌شوند. مشخص نیست آیا اشاره قربانی به همان هلی‌کوپترهایی است که خواجehفرد از آن صحبت کرده یا نه!

● رئیس سازمان صنایع هوایی وزارت دفاع جمهوری اسلامی در حاشیه نمایشگاه هوایی کیش گفت: «پروژه هواپیمای جنگنده قاهر اکنون در نسخه پهبادی مراحل تست پرواز را طی می‌کند.»

● هواپیمای «قاهر ۳۱۳» در سال ۱۳۹۲ با حضور احمدی‌نژاد رونمایی شد. وبسایت «دولت» این هواپیما را «فوق پیشرفته» معرفی کرده بود که نام آن از «اسامی متبرکه الهی به معنای چیره شونده گرفته شده» و عدد ۳۱۳ نیز گرفته شده از اسم ابجد مادر مهدی امام دوازدهم شیعیان است! این هواپیما اصلاً پرواز نکرد.

● خواجehفرد درباره پروژه «هلی‌کوپتر ملی» گفته: «از اهداف اصلی ما این است که این هلی‌کوپتر نسبت به ناوگان موجود در ایران دارای مزیت‌های ویژه‌ای باشد.» وی اما نگفت با توجه به امکانات جمهوری اسلامی این مزایا چه خواهد بود.

● همچنین ادعا شده که وزارت دفاع برای «نیروی دریایی» هلی‌کوپترهای جدید ساخته است!

رئیس سازمان صنایع هوایی وزارت دفاع جمهوری اسلامی می‌گوید «پروژه هواپیمای جنگنده قاهر اکنون در نسخه پهبادی مراحل تست پرواز را طی می‌کند.»

افشین خواجehفرد در حاشیه دوازدهمین نمایشگاه هوایی و فضایی کیش از دستاوردهای جدید در موتورهای توربوفن و «هلی‌کوپتر ملی» خبر داد و گفت: «امروز توانسته‌ایم این موتور را با پلتفرم‌های پروازی مورد نیاز بخش‌های دفاعی و تجاری تطبیق دهیم و به تولید آن برای محصولات خاص ورود کنیم.»

او کاهش مصرف سوخت موتورهای توربوفن را از مزایای اصلی این فناوری دانست که منجر به افزایش برد پروازی و بهبود عملکرد پرنده‌ها می‌شود.

خواجehفرد درباره پروژه «هلی‌کوپتر ملی» نیز گفت: «از اهداف اصلی ما این است که این هلی‌کوپتر نسبت به ناوگان موجود در ایران دارای مزیت‌های ویژه‌ای باشد.» وی اما نگفت با توجه به امکانات جمهوری اسلامی این مزایا چه خواهد بود.

این مقام نظامی توضیح داد: «در کنار طراحی پلتفرم اولیه، زیرساخت‌های فنی و فناوری مورد نیاز نیز در حال

چگونه دفاع هوایی ایران نابود شد

ویدئو

برخورد موشکی که بجای اسرائیل در کرانه باختری فرود آمد جان خود را از دست داد. تصمیم‌گیرندگان این حمله موشکی همانگونه که می‌دانستند از جمله با سیاست‌های اتمی و موشکی خود، ایران را در معرض تحریم‌های گوناگون قرار می‌دهند، با آگاهی از پاسخ نظامی اسرائیل دست به موشک‌پرانی علیه اسرائیل زدند؛ کشوری که دارای یکی از مدرن‌ترین ارتش‌های جهان است.

نزدیک به پنجاه سال پیش نظامی در ایران روی کار آمد که زمامداریانش با افکار ارتجاعی مذهبی و سیاست‌های ایدئولوژیک خود روند نابودی ایران مدرن را آغاز کردند. در رویدادهای اخیر، جمهوری اسلامی در حمایت از گروه‌های تروریستی و نیابتی‌اش در یک اقدام نمایشی، اول اکتبر ۲۰۲۴ حدود ۲۰۰ موشک بالستیک به سمت اسرائیل شلیک کرد. طی این حمله هیچ خسارت جدی به اسرائیل وارد نشد و تنها یک کارگر ۳۸ ساله فلسطینی بر اثر

روسیه چقدر بشردوست است؟

ویدئو

رژیم اسلامی حاکم بر ایران زده‌اند و با سرکوب خونین جمهوری اسلامی روبرو شده‌اند، صدایی از روسیه در حمایت بشردوستانه از مردم ایران شنیده شده است؟ خیر، چرا که ظاهراً بشردوستی حکومت روسیه فقط محدود به اعضای رژیم‌های متحد پوتین می‌شود و بس.

روسیه می‌گوید به دلایل بشردوستانه به بشار اسد رئیس‌جمهور فراری سوریه معروف به «قصاب دمشق» پناهندگی داده است. آیا روسیه همیشه آماده فعالیت‌های بشردوستانه بوده است؟ برای نمونه زمانی که مردم ایران در مقاطع مختلف تاریخی دست به اعتراضات گسترده علیه

وزارت خارجه جمهوری اسلامی «نظارت بیشتر آژانس بر تأسیسات اتمی فردو» را تکذیب کرد

● ساعتی پس از آنکه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مدعی شد، جمهوری اسلامی با نظارت‌های شدیدتر در تأسیسات اتمی فردو موافقت کرده است، کاظم غریب‌آبادی یکی از معاونان وزارت خارجه این ادعا را رد کرد و گفت، «مادامی که تحریم‌های ظالمانه برقرار باشند، نظارت‌های بیشتری را که فراتر از تعهدات مقرر خود است، نمی‌پذیرد».

● خبرگزاری رویترز، ۱۲ دسامبر (۲۲ آذرماه) با استناد به گزارش محرمانه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گزارشی داد جمهوری اسلامی با نظارت شدیدتر آژانس بر سایت اتمی فردو شامل افزایش دفعات و شدت بازرسی‌ها موافقت کرده است.

ساعتی پس از آنکه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مدعی شد، جمهوری اسلامی با نظارت‌های شدیدتر در تأسیسات اتمی فردو موافقت کرده است، کاظم غریب‌آبادی یکی از معاونان وزارت خارجه این ادعا را تکذیب کرد و گفت: «مادامی که تحریم‌های ظالمانه برقرار باشند، نظارت‌های بیشتری را که فراتر از تعهدات مقرر خود است، نمی‌پذیرد».

خبرگزاری رویترز، ۱۲ دسامبر (۲۲ آذرماه) با استناد به گزارش محرمانه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گزارشی داد جمهوری اسلامی با نظارت شدیدتر آژانس بر سایت اتمی فردو شامل افزایش دفعات و شدت بازرسی‌ها موافقت کرده است.

ساعتی پس از انتشار این گزارش اما غریب‌آبادی در «ایکس» نوشت: «اشاره گروسی به احتمال اشاعه هسته‌ای (از سوی ایران) یک موضوع کاملاً غیرحرفه‌ای و سیاسی است؛ وی نمی‌تواند بر مبنای احتمالات و حدس و گمان‌ها و مانند مقام‌های سیاسی کشورهایی که انگیزه‌های سیاسی دارند، هرآنچه صلاح می‌داند را بر زبان بیاورد».

او تأکید کرد: «ایران متعهد به تعهدات پادمانی خویش است و مادامی که تحریم‌های ظالمانه برقرار باشند، نظارت‌های بیشتری را که فراتر از تعهدات مقرر خود است، نمی‌پذیرد».

معاون وزارت خارجه جمهوری اسلامی همچنین خطاب به رافائل گروسی مدیرکل آژانس گفت: «چنانچه در فرایند راستی‌آزمایی انحراف مواد هسته‌ای را مشاهده کرد، آن را مستنداً گزارش کند، نه اینکه حدس و گمان‌های خود را رسانه‌ای کند».

اشاره غریب‌آبادی به گزارش آژانس در مورد کشف ذرات اورانیوم غیرمجاز با منشاء انسانی در چند مکان اعلام نشده در ایران است.

مقامات اروپایی تهدید کرده‌اند که اگر جمهوری اسلامی به به افزایش غنی‌سازی اورانیوم ادامه دهد احتمال فعال شدن «مکانیسم ماشه» زیاد است.

عباس عراقچی وزیر خارجه جمهوری اسلامی هفته گذشته پس از صدور قطعنامه شورای حکام تهدید کرد در صورت فعال‌سازی «مکانیسم ماشه» از سوی کشورهای اروپایی، دکترین هسته‌ای تهران به سمت ساخت سلاح اتمی تغییر پیدا خواهد کرد.

یکپارچه سازی همکاری جبهه پادشاهی، فرایندی استراتژیک

- جلوگیری از تک‌پرانی‌ها
- گسترش فرهنگ همبستگی

روش

من بر این باورم که در این راستا بایستی با روش پلکانی این مشکل را حل کنیم. تجربه گذشته از تشکیل ساختارهای مشابه نشان داده است که انجام چنین طرح و برنامه‌ای آسان نخواهد بود. برخورد‌های شخصی گذشته کنشگران، فردگرایی و تکروی‌های اشخاص و تفاوت در نظریه‌های استراتژیک مانع یکپارچه‌سازی همکاری جبهه پادشاهی برای سرنگونی رژیم اسلامی هستند. به منظور هموار ساختن این راه دشوار بایستی نخست راه را به سه مرحله تقسیم کنیم:

۱. مرحله اول تشکیل کارگروه فراخوان‌دهندگان
  ۲. مرحله دوم برگزاری همایش با احزاب و سازمان‌های بزرگ
  ۳. مرحله سوم برگزاری همایش با سازمان‌های کوچکتر، گروه‌ها و شخصیت‌های منفرد
- بنابراین اکنون بر ماست تا با توجه به فاکتور زمان، هرچه سریع‌تر به سمت یکپارچه‌سازی همکاری جبهه پادشاهی برویم و از این پراکندگی‌های متعدد در برون و درون مرز گذر کنیم. ما باید پس از ۴۵ سال مبارزه به این شعور مبارزاتی رسیده باشیم.
- همه ما باید تلاش کنیم تا این یکپارچه‌سازی همکاری جبهه پادشاهی عملی شود. هرگونه کم‌کاری و عدم همکاری را ملت ایران بر ما نخواهد بخشید. ایران ما را صدا می‌زند و ما همچون سرباز موظف هستیم برای رهایی وطن به میدان مبارزه با هم و هم‌صدا و یکپارچه در پشت سر شاهزاده رضا پهلوی بایستیم.

*دکتر بابک سینا فعال و تحلیلگر سیاسی

فردگرایی‌های شخصی و تفاوت‌های نظری، سازمانی و حزبی در کارزار مبارزاتی و ازهم‌گسیختگی موجود گذر کرد. همه و همه می‌توانند در یک صف در یک زمان و با یک شعار در راه شاهزاده رضا پهلوی قرار گیرند.

مسئولیت تاریخی ما در این عرصه زمانی یکپارچه‌سازی همکاری جبهه پادشاهی است. ایران ما را صدا می‌زند و ما همچون سرباز موظف هستیم برای رهایی وطن یکپارچه به میدان مبارزه بشتابیم.

اهداف

انسجام همکاری سامانه پادشاهی در راستای رسیدن به راندمان حداکثری کارزار براندازی جمهوری اسلامی با رهبری شاهزاده رضا پهلوی

- دستاوردهای یکپارچه ساختن جبهه پادشاهی عبارتند از:
- ایجاد اتحاد و هماهنگی در بین احزاب، سازمان‌ها و تشکل‌های سیاسی
  - افزایش حمایت‌ها و پشتیبانی‌ها از شاهزاده رضا پهلوی در عرصه بین‌المللی
  - تقویت جایگاه شاهزاده رضا پهلوی از طریق بازتاب داخلی و خارجی این یکپارچگی سازماندهی شده (توان من ناشی از قدرت شماسات)
  - کانالیزه کردن موج اعتراضات در مدیای ایرانی و بین‌المللی در جهت بیشتر دیده شدن
  - کانالیزه کردن شعارها و خواسته‌ها
  - کانالیزه کردن استراتژی‌ها و تاکتیک‌های مبارزه
  - ایجاد دلگرمی و امید بیشتر در میان مردم
  - ایجاد ترس در دل نیروهای سرکوبگر و در نتیجه ایجاد شکاف در بدنه رژیم
  - جلوگیری از تفرقه
  - تقویت عرق ملی

بابک سینا - تا کنون رژیم جمهوری اسلامی توانسته است با سرکوب شدید مردم ایران به حکومت خود ادامه دهد. فقدان رهبری سیاسی و عدم سازماندهی مردم و فعالین سیاسی سبب شده است مردم ایران نتوانند از قدرت خود برای سرنگونی رژیم جمهوری اسلامی بهره ببرند.

سرکوب خیزش‌های سال‌های اخیر می‌تواند اندک اندک سبب یأس و ناامیدی در بین مردم شود. رژیم اسلامی بر این امر واقف است و تلاش می‌کند با سیاست‌های گوناگون از انسجام و شکل‌گیری یک ساختار متحد با یک رهبری در اپوزیسیون ایران جلوگیری کند.

با تجزیه و تحلیل انقلاب‌ها در سرتاسر جهان و همینطور خیزش‌های اخیر در کشورمان، ایران، در می‌یابیم که برای به پیروزی رسیدن انقلاب ملت بپاخاسته، می‌بایست پیش‌شرط‌هایی وجود داشته باشد که در صورت نبود آنها، پیروزی یک قیام سال‌ها به تعویق خواهد افتاد و یا اینکه با شکست مواجه خواهد شد.

در این برهه تاریخی در پیکار سرنوشت‌ساز مردم با رژیم دژخیم و تبهکار جمهوری اسلامی، خویشکاری ما کنشگران پادشاهی در این است که مسئولیت تاریخی را در یکپارچه ساختن جبهه پادشاهی دریابیم.

یکی از معضلات بزرگ ما در جبهه پادشاهی همواره پراکندگی در جبهه بوده است. انرژی و زمان بسیاری صرف کنش‌ها می‌گردد اما نتیجه قابل توجهی در پی نداشته است. بنابراین برای رسیدن به راندمان حداکثری باید بکوشیم راهکار دیگری پیدا کنیم. راهکاری که بتواند ضربه مهلکی بر پیکر این رژیم سرکوبگر جنایتکار وارد آورد.

پراکندگی جبهه یکی از بزرگترین مشکلاتی است که بر سر راه ما قرار دارد و راهکار این مشکل کلید اصلی ما برای رسیدن به آزادی ایران است. شاید همین مشکل در این ۴۵ سال عامل اصلی است که مانع از فروپاشی جمهوری آخوندی شده است. رژیم اسلامی از تنها سامانه‌ای که می‌هراسد، سامانه پادشاهی است زیرا این سامانه دارای بازوهای محرکی می‌باشد که برای پیروزی یک انقلاب مورد نیاز است.

برای براندازی رژیم تبهکار اسلامی و بازسازی یک ایران آزاد، آباد و شکوهمند، ما نیازمند پنج عامل یا همان بازوی محرک هستیم:

- ۱- پایگاه اجتماعی میلیونی
- ۲- رهبری
- ۳- ساختار سازمان‌دهنده، پیشگام و فراگیر
- ۴- حمایت دولت‌ها و مردم جهان
- ۵- حمایت مالی

شاهزاده رضا پهلوی و رهبری انقلاب ایران

سال‌ها بود که یکپارچه‌سازی همکاری سازمان‌ها و احزاب پادشاهی‌خواه بسیار دور از تصور به نظر می‌رسید اما از زمانی که شاهزاده رضا پهلوی رسماً رهبری انقلاب مردم ایران را در دوران گذار عهده‌دار شدند تمامی دلایلی که سبب عدم انسجام جبهه پادشاهی بود دیگر حائز اهمیت نیست.

امروز می‌توان با محور رهبری شاهزاده رضا پهلوی از

ماشالله گرمی پدر دادخواه محمدمهدی گرمی همچنان «بدون مرخصی» زندانی است

دفاعیات ما آنطور که باید و شاید توجه نشده است. جالب آنکه حکم اشد صادره توسط دادگاه کیفری ۲ نظرآباد از حکم صادره توسط دادگاه انقلاب سنگین تر است. با این حال، وکلای پرونده در موعد مقرر به حکم صادره اعتراض خواهیم کرد و امیدواریم دادگاه تجدیدنظر به ایرادات پرونده رسیدگی کند.»

شهریورماه امسال پنج شهروند به دلیل کمک مالی به ماشالله گرمی توسط تجدید نظر استان البرز به پرداخت جزای نقدی محکوم شدند. این شهروندان پیشتر در دادگاه انقلاب کرج به اتهام «معاونت در اجتماع و تبانی علیه امنیت کشور» از طریق کمک مالی به ماشالله گرمی، هر یک به ۲ سال حبس و ۲۴ میلیون تومان جزای نقدی محکوم شده بودند!

جمهوری اسلامی بجای پاسخگو بودن در ارتباط با جنایت و قتل دولتی که مرتکب شده، پدر دادخواه این جوان را مانند بسیاری از اعضای خانواده‌های دادخواه تحت پیگرد قضائی و انواع فشارهای غیرانسانی قرار داده است.

از سوی دیگر با اینکه دوران «بازجویی و بازپرسی» این پرونده پایان یافته و هنوز حکم دادگاه تجدید نظر اعلام نشده اما در روندی غیرقانونی ماشالله گرمی همچنان در زندان محبوس است. او حتی در این مدت به «مرخصی» هم اعزام نشده است!

ماشالله گرمی کارگر دستفروش است که پس از اعدام فرزندش به دادخواهی پرداخته است. محمدمهدی گرمی ۲۱ ساله یکی از ۹ جوان معترضی است که در جریان خیزش ملی ۴۰۱ توسط جمهوری اسلامی اعدام شدند. این جوان سحرگاه ۱۷ دی‌ماه ۱۴۰۱ با اتهام واهی قتل یک بسیجی به نام «روح‌الله عجمیان» به همراه سیدمحمد حسینی ۳۹ ساله اعدام شد.

انقلاب کرج به اتهام «اجتماع و تبانی به قصد ارتکاب جرم علیه امنیت ملی» به پنج سال زندان و به اتهام «تبلیغ علیه نظام» به یک سال حبس محکوم شده بود.

این حکم نهایتاً در اواخر شهریورماه امسال توسط دادگاه تجدید نظر استان البرز برای اتهام «اجتماع و تبانی به قصد ارتکاب جرم علیه امنیت ملی» به سه سال و هفت ماه حبس و برای اتهام «تبلیغ علیه نظام» به هشت ماه زندان کاهش یافت.

ماشالله گرمی در مرداد امسال در بخشی دیگر از پرونده خود توسط شعبه ۱۰۲ دادگاه کیفری دو شهرستان نظرآباد به اتهام «پولشویی و تحصیل مال نامشروع» به هشت سال و ده ماه حبس، و یک میلیارد و ۹۰۰ میلیون تومان جریمه نقدی و مصادره اموال محکوم شده است.

علی شریف‌زاده وکیل مدافع این پدر دادخواه پیشتر اعلام کرده بود که اتهامات امنیتی مطرح‌شده علیه موکل‌اش با اعمال او همخوانی ندارد.

این وکیل دادگستری افزوده بود که «آقای گرمی تنها اقدام به پخش غذای نذری کرده که مبالغ آن با کمک‌های مردمی تأمین شده است. این مطالب به دادگاه نیز ارائه شد، اما به درستی مورد توجه قرار نگرفت. همچنین، اموال موکل‌ام هیچ نقشی در اتهامات امنیتی آقای گرمی ندارد.»

شهلا اروچی یکی دیگر از وکلای ماشالله گرمی ۲۷ مرداد امسال درباره حکم صادر شده برای موکل‌اش با بیان اینکه «حکم صادره از دید وکلای پرونده، دارای ایرادات متعدد حقوقی و قانونی است»، گفت: «دلایل اثبات اتهامات انتسابی به آقای گرمی بنا بر حکم صادره توسط دادگاه، عمدتاً اظهارات دیگر متهمان پرونده است. همچنین دادگاه زدن سند خودرو و یک ملک به نام اقوام آقای گرمی را به عنوان ادله اثبات جرم در نظر گرفته است و متأسفانه به

● برای ماشالله گرمی با اتهامات واهی دو پرونده در دو دادگاه «انقلاب» و «کیفری» تشکیل شده که پرونده نخست با ثبت درخواست اعاده دادرسی در دیوان عالی کشور و پرونده دوم در انتظار رأی دادگاه تجدیدنظر است.

● علی شریف‌زاده وکیل مدافع این پدر دادخواه پیشتر اعلام کرده بود که اتهامات امنیتی مطرح‌شده علیه موکل‌اش با اعمال او همخوانی ندارد.

● با اینکه هیچ‌یک از احکام دو پرونده قطعی نشده اما این پدر دادخواه با وجود بیماری و حتی بدون «مرخصی» همچنان در زندان محبوس است.

● پدر دادخواه محمدمهدی گرمی ۳۱ مرداد ۱۴۰۲ چند روز پیش از نخستین سالگرد اعتراضات جنبش ملی ۱۴۰۱، توسط نیروهای امنیتی بازداشت شد.

● محمدمهدی گرمی ۲۱ ساله یکی از ۹ جوان معترضی است که در جریان خیزش ملی ۴۰۱ توسط جمهوری اسلامی اعدام شدند.

ماشالله گرمی پدر محمدمهدی گرمی شهروند معترض اعدام شده، همچنان در انتظار صدور رأی دادگاه تجدید نظر در زندان محبوس است. او در زندان دچار تاری دید شده و به درمان نیاز دارد.

خبرگزاری «هرانا»، ارگان خبری مجموعه فعالان حقوق بشر در ایران، در گزارشی درباره وضعیت ماشالله گرمی نوشته این پدر دادخواه دوران محکومیت خود را در ندامتگاه مرکزی کرج سپری می‌کند.

بر اساس اطلاعات منتشر شده از سوی خبرگزاری «هرانا»، پرونده او در دو بخش مجزا در حال بررسی است؛ پرونده مربوط به دادگاه انقلاب با ثبت درخواست اعاده دادرسی در دیوان عالی کشور و پرونده دادگاه کیفری در انتظار رأی دادگاه تجدید نظر است.

یک منبع آگاه به خبرگزاری «هرانا» گفته ماشالله گرمی دچار تاری دید شده و به همین علت او را به تازگی به درمانگاه اعزام کردند و تحت درمان قرار گرفت.

این منبع آگاه افزوده که «ماشالله در بخش نخست پرونده‌اش مربوط به دادگاه انقلاب که به چهار سال و سه ماه حبس محکوم شده، درخواست اعاده دادرسی آن در دیوان عالی کشور در حال بررسی است. همچنین، در بخش دیگر پرونده‌اش که در دادگاه کیفری به هشت سال و ۱۰ ماه حبس، یک میلیارد و ۹۰۰ میلیون تومان جریمه نقدی و مصادره اموال محکوم شده، در مرحله تجدیدنظر قرار دارد و منتظر رأی نهایی است.»

پدر دادخواه محمدمهدی گرمی ۳۱ مرداد ۱۴۰۲ چند روز پیش از نخستین سالگرد اعتراضات جنبش ملی ۱۴۰۱ توسط نیروهای امنیتی بازداشت شد. مأموران امنیتی در زمان بازداشت این شهروند، تمام وسایل الکترونیک وی را ضبط و کارت‌های بانکی خانواده او را نیز مسدود کردند.

ماشالله گرمی ششم آبان‌ماه ۱۴۰۲ از بازداشتگاه اداره اطلاعات به ندامتگاه مرکزی کرج منتقل شد و سه ماه در قرنطینه بسر برد و سپس به بند ۱۵ این زندان منتقل شد. ماشالله گرمی در ۳۱ اردیبهشت‌ماه امسال توسط دادگاه

نقش ناخودآگاه در آفرینش هنری

بطور خلاصه کلید پایین آوردن صدای ناخودآگاه همان آگاهی یافتن از آنهاست.

من در مجموعه «ذهن» تلاش کرده‌ام جدال انسان با این دو ذهن «خودآگاه و ناخودآگاه» را به نمایش بگذارم. شناخت ذهن ناخودآگاه تا حد زیادی زندگی را برای ما آسان‌تر می‌کند؛ ما را از دنیای درونی ناشناخته‌مان بیرون می‌آورد و توانایی‌ها و قابلیت‌های ما را در برخورد با مسائل و مصائب زندگی افزایش می‌دهد. به عبارت دیگر، وقتی که ما در جهت خودشناسی گام برمی‌داریم شروع به فتح قله‌های درونی‌مان می‌کنیم. بر اثر این تغییرات ما از وضعیت قربانی به جایگاه خلق‌کننده، یعنی کسی که توانایی و خلاقیت برنامه‌ریزی صحیح برای زندگی خود را می‌یابد، ارتقاء می‌یابیم. بنابراین، مرحله اول در این فرآیند پذیرش ضرورت شناخت از ناخودآگاه و مرحله بعد رفتن به استقبال تغییر است. کلید این قفل هم فقط به دست خود شخص باز می‌شود و آنهم از طریق پیگیری و ممارست است. نکته جالب توجه اینکه انسان مانند سایر موجودات زنده از سخت‌افزار (جسم) و نرم‌افزار (ذهن) خلق شده. ذهن ما نرم‌افزار ماست و قفل تغییر فقط با کلید تمرین و ممارست باز می‌شود.

● این بحث شما یادآور شعار معروف فمینیست هاست که می‌گویند «مسائل شخصی سیاسی است»...

-بله، من با این حرف کاملاً موافق هستم و سال‌ها برای تغییر مبارزه کرده‌ام. اوایل برای تغییر شرایط با دنیای بیرونی‌ام همواره جدال داشتم و با دشواری و مشقت زیاد برای تغییر شرایط تلاش می‌کردم. در این مسیر به دلیل مواجهه شدن با مرگ عزیزان و بیماری‌هایی که بی‌درمان به نظر می‌رسیدند با مقوله ذهن آشنا شدم و سال‌ها در این زمینه مطالعه و پژوهش کردم. با این مطالعات بر شرایط و محدودیت‌هایی که در آنها گیر کرده و دچار بی‌تحركی شده بودم فائق آمدم. به دلیل علاقه شدیدم به هنر و آفرینش هنری و هم به دلیل درک اهمیت تلفیق روانشناسی و هنر، به تحصیل در زمینه آرت‌تراپی و هیپنوتراپی پرداختم ←

خودمان می‌سازیم، بنابراین می‌باید به خود زحمت بدهیم و تغییر را از خودمان شروع کنیم. اینجا این سوال پیش می‌آید چرا؟ چگونه؟

مهمترین عامل سردرگمی انسان، نداشتن شناخت از ذهن است. به بیان ساده، ما درواقع یک نفر نیستیم بلکه دو نفریم، (ذهن خودآگاه و ذهن ناخودآگاه). ما حداکثر پنج درصد در شبانه‌روز در خودآگاهی و در حدود نود و پنج درصد در ناخودآگاهی بسر می‌بریم. یعنی در شبانه‌روز بطور مداوم از حالت ذهنی «بتا» Beta خارج شده و به «آلفا» Alfa تغییر فرکانس می‌دهیم. به این معنی که وقتی مشغول کارهای رایج زندگی هستیم، مانند رانندگی، آشپزی و غیره وارد ذهن ناخودآگاه خود می‌شویم. اگر بر روی تمرکز ذهنی‌مان کار و تمرین نکرده باشیم در خیلی مواقع از کارهای اصلی در زندگی نیز باز می‌مانیم. از جمله و مهمتر نمی‌توانیم در لحظه حال و هم‌اکنون حضور داشته باشیم و صحبت‌ها و اتفاقات زیادی را از دست می‌دهیم و در خیلی مواقع باعث رنجش اطرافیان و یا از دست دادن اعتماد به نفس می‌شویم.

● اگر با مفهوم درست ناخودآگاهی ذهنی آشنا شویم، چه اتفاقی در زندگی ما رخ می‌دهد؟

-ذهن ناخودآگاه مانند یک نوار ضبط شده‌ای است که از ماه‌های آخر بارداری مادر تا زمان حال در آن ثبت شده و ما چون تا حدود هفت سالگی ذهن تحلیلی نداریم، نمی‌توانیم اتفاقات ناگوار را تحلیل کنیم و آنها به صورت احساسات منفی و ضربه‌های روحی کوچک و بزرگ در ناخودآگاه ما می‌مانند. بنابراین، ما در ناخودآگاه ذهن‌مان یک مخزن اطلاعات داریم که شامل احساسات ناشی از اتفاقات و تجربیات دوران کودکی، نوجوانی، بلوغ و کلاً زندگی‌مان است. اما در خودآگاهی بیشتر مواقع این تجربیات و احساسات ناشی از آنها را به یاد نمی‌آوریم. مثلاً از ارتفاع می‌ترسیم یا از یک نوع غذا بیزاریم ولی دلیل آن را نمی‌دانیم.

به بیان دیگر، واکنش‌های ما تا حد زیادی برنامه‌ریزی شده توسط ناخودآگاه و به اصطلاح «غریزی» است. بنابراین،

● سهیلا گلستانی هنرمند نقاش در فعالیت هنری خود تئوری‌های روانشناختی را راهنمای کارش قرار می‌دهد. وی عرصه آفرینش هنری را محل تجلی و بروز ضمیر ناخودآگاه و خودآگاه انسان می‌داند.

● «مهمترین چیزی که در مواجهه با شرایط سختی که هر انسانی ناگزیر از آنهاست، یک اصل مهم است و آن اینکه ما همه با ناخودآگاه خود بیگانه‌ایم و قربانی احساسات و ضربه‌های ناشی از اتفاقات ناگوار و رفتارهای بدی هستیم که در دوره کودکی تجربه کرده‌ایم. یعنی رفتارهای نادرست بستگان و جامعه در ناخودآگاه ما در زمانی ثبت شده که ما قدرت درک و تمیز دادن آنها را نداشته‌ایم.»

سهیلا گلستانی هنرمند نقاش در فعالیت هنری خود تئوری‌های روانشناختی را راهنمای کارش قرار می‌دهد. وی عرصه آفرینش هنری را محل تجلی و بروز ضمیر ناخودآگاه و خودآگاه انسان می‌داند.

کیهان لندن با این هنرمند درباره فعالیت هنری وی گفتگو کرده است.

● خانم گلستانی، هنر می‌تواند فقط بیان احساسات شخصی و یا همچنین مسائل اجتماعی باشد. شما چگونه و در کدام یک از این دو بُعد کار می‌کنید؟

-بله، هنر می‌تواند بیان احساسات شخصی و یا بیان مسائل جمعی باشد. هنر زبان احساسات است و هنرمند می‌باید نقش و سبک خود را در بیان این احساسات پیدا کند. شکل‌گیری ذهنیت و اندیشه هر فرد در خانواده صورت می‌گیرد. جامعه هم مطمئناً بر خانواده تاثیر می‌گذارد و خانواده هم منتقل‌کننده این تاثیرات پذیرفته از جامعه بر فرزندان است. این تاثیرات در شکل‌گیری ذهنیت و طرز تفکر هنرمند نقش بسزایی دارند.

موضوع قابل تامل که اغلب نادیده گرفته می‌شود و مسئله اصلی من در مجموعه نقاشی‌های من با عنوان «ذهن» بوده است، تأکید بر شناخت ذهن ناخودآگاه انسان است. از آنجا که بخش بزرگی از آنچه را داریم و هستیم

خودکشی نوجوانان در ایران؛ دختران دانش آموز از فشارها در محیط مدرسه می‌گویند

و هیچ‌کس حق ندارد لباسش را در بیاورد یا مقنعه‌اش را بردارد یا اینکه گوشی با خودش بیاورد، یا اینکه عکس بگیرد، یا حتی دکمه‌های مانتویش را باز کند. هر کسی هم که در طول سال یک بار لاک زده بود یا مقنعه‌اش عقب بود یا اندازه مانتویش کوتاه بود یا هر چیز دیگری مثل اینها را خط زدن و گفتند آنها را به اردو نمی‌برند. وقتی به اردو رفتیم بالاخره یک نفر هم گوشی موبایل را در آورد و بچه‌ها با هم عکس یادگاری گرفتند. اصلاً اگر قرار نیست عکس یادگاری بگیریم چرا باید به اردو برویم؟ بعد که یکی ما را دید و به معاونان گفت که بچه‌ها عکس گرفته‌اند. همه ما را به صف کردند، تمام وسایل ما را گشتند، تمام گوشی‌ها را بردند، بعد یکی یکی بچه‌ها را صدا کردند که گوشی‌هایشان را باز کنند، تمام گالری بچه‌ها را نگاه کردند، تمام عکس‌های شخصی و خانوادگی بچه‌ها را نگاه کردند، گوشی‌ها را هم پس ندادند، عکس‌های همه را پاک کردند، بعد هم اولیای همه را خواستند مدرسه، چند نفر را تهدید کردند که اخراج‌شان می‌کنند.»

آلیس یک دانش‌آموز دبیرستانی دیگر هم از جرمه‌ها گفته است: «مدرسه ما جزو مدارس خیلی خوب شهر است، به سخت‌گیری هم معروف است، ولی پدر و مادرها هم همیشه از حق بچه‌هایشان دفاع می‌کنند. با این حال معلم‌ها، معاون و ناظم همیشه یک داستانی دارند. مثلاً مدرسه ما پله زیاد دارد و واقعا چاره‌ای غیر از استفاده از آسانسور نیست. بعد اگر ببینند که لاک زده‌اید یا مثلاً مانتوتان کوتاه است، جرمه‌تان می‌کنند که از پله‌ها بروید. یا بدون اینکه به ما بگویند به اولیا خبر می‌دهند که در مدرسه چه شده. بعد بچه‌ها باید جلوی پدر و مادرشان از خودشان دفاع کنند. این کارها خیلی زشت است و توهین به بچه‌ها و شعور آنهاست، ولی چون مدرسه خوبی است به ما می‌گویند که باید مراقب باشیم و اداره این چیزها را

● از ابتدای سال تحصیلی خبر خودکشی سه دختر دبیرستانی در سه نقطه مختلف ایران، نشان از فشار سنگین روانی بر نسلی دارد که هنوز به سن جوانی نرسیده‌اند ولی چنان ناامیدند که به زندگی خود پایان می‌دهند.

● خودکشی هفده دانش‌آموز از ابتدای سال ۱۴۰۳ گزارش شده که از این تعداد ۱۴ مورد منجر به مرگ شده و تنها سه دانش‌آموز نجات پیدا کرده و به زندگی بازگشته‌اند

● یک پژوهش نشان می‌دهد حدود یک سوم دانش‌آموزان مدارس ایران از درجاتی از افسردگی رنج می‌برند و شیوع افسردگی در دختران حدود دو برابر پسران است.

خودکشی سه دانش‌آموز دبیرستانی طی هفته‌های گذشته همچنان در رسانه‌های داخلی بازتاب دارد. روزنامه «اعتماد» در گزارشی به فشارهایی که دختران نوجوان به دلیل نگاه ایدئولوژیک کادر آموزشی مدرسه وارد می‌شود پرداخته است. روزنامه «اعتماد» به نقل از ریحانه دانش‌آموز کلاس یازدهم نوشته «ناظم، معاون، مدیر و باقی کادر مدرسه نسبت به بچه‌های کلاس دهم بسیار تند هستند، سر آنها داد می‌زنند، آنها را جلوی در نکه می‌دارند، به کوچک‌ترین کار آنها پیله می‌کنند. برای من هم همینطور بود، تازه من که دانش‌آموز خوبی هستم و هیچ‌وقت هیچ حاشیه‌ای نداشتم، اما باز هم در کلاس دهم چیزهای وحشتناکی را تجربه کردم. آنها (کادر مدرسه) سر بچه‌های دهم داد می‌زنند، آنها را تحقیر می‌کنند، یا مرتب آنها را تهدید به اخراج می‌کنند. هر کاری که می‌کنند به آنها می‌گویند که شأن مدرسه را زیر سوال برده‌اند و لیاقت ندارند که در مدرسه باشند و چیزهایی از این دست.»

مهدیس یک نوجوان دبیرستانی دیگر از یکی از تجارب تلخ‌اش در رفتن به اردوی مدرسه گفته است: «اولش برای ما شرط گذاشتند که هیچ‌کس حق ندارد لباس غیرفرم بپوشد

و از مزایای فراوان آن برای زندگی شخصی و اطرافیان استفاده کردم. به زودی هم تدریس در این زمینه‌ها در قالب کارگاه‌ها و کلاس‌های هنر را به فعالیت‌ام اضافه خواهم کرد.

● آیا درباره این تجربیات خود که آنها را «مشقت» می‌نامید و موجب تحول در شما شده‌اند، می‌توانید بیشتر توضیح بدهید؟

-مهمترین چیزی که در مواجهه با شرایط سختی که هر انسانی ناگزیر از آنهاست، یک اصل مهم است و آن اینکه ما همه با ناخودآگاه خود بیگانه‌ایم و قربانی احساسات و ضربه‌های ناشی از اتفاقات ناگوار و رفتارهای بدی هستیم که در دوره کودکی تجربه کرده‌ایم. یعنی رفتارهای نادرست بستگان و جامعه در ناخودآگاه ما در زمانی ثبت شده که ما قدرت درک و تمیز دادن آنها را نداشته‌ایم. جمله‌های ساده و خشمناک والدین‌مان که مرتب تکرار می‌کردند، از جمله «چرا حرف حساب نمی‌فهمی» یا «چرا اینقدر نامرتب هستی»، «چرا پولت را بیخودی خرج کردی» یا «چرا پولت را گم کردی»، «دیگه دوست ندارم چون بی‌تربیت هستی» و... در ناخودآگاه ما ثبت شده و جالفتاده است و موجب بروز احساساتی مانند ترس، خشم، حسادت، قضاوت، نفرت و دیگر احساسات خوب و بد دیگر در ما می‌شوند. یعنی هم‌اکنون رفتارهای ما تحت تاثیر شبکه قدرتمندی از ذهن ناخودآگاه قرار دارد. ذهن ناخودآگاه ما همواره بیدار است و عمل می‌کند. به دلیل عملکرد همین ذهن ناخودآگاه است که ما بدون اینکه واقعاً بدانیم چرا، در امور شخصی هم دخالت می‌کنیم، همدیگر را قضاوت می‌کنیم و یا از کسی متنفر می‌شویم.

● در حال حاضر آیا شما روی موضوع دیگری جز «ذهن، ناخودآگاه و خودآگاه» هم کار می‌کنید؟

-هنوز مجموعه «ذهن» تمام نشده و بیشترین تمرکز روی این موضوع هست. البته در حال حاضر به مجموعه بعدی هم فکر می‌کنم و ایده‌هایی برایش دارم ولی از آنجا که مجموعه ذهن را در ایران شروع کردم و با برگشتن ناهنگام به لندن تعدادی از آنها ناتمام ماندند به زودی برای اتمام و نمایش این مجموعه به تهران سفر خواهم کرد.

● آیا در مجموعه «ذهن» قدرت زنانگی و به قولی فمینیسم مشاهده می‌شود آنها تحت تاثیر عمیق رشد یک زن در جهانی که آن را «جهان سوم» می‌نامند؟

-راستش من هیچ تضادی با جنس مخالف ندارم و همیشه برای تمام موجودات زنده در هستی احترام قائلم و دوست‌شان می‌دارم. از دید من زن و مرد همیشه باید در کنار هم و با احترام متقابل به ارزش‌ها و توانایی‌های یکدیگر گام بردارند. اما بحث زن در جهان سوم یا حتی در کل جهان امروز بحث گسترده‌ای است که من به عنوان یک زن از خاورمیانه باید بگویم دردهای بسیاری کشیده‌ام. از نابرابری حقوق بین زن و مرد در خاورمیانه و از جمله در کشور خودمان داستان‌های زیادی دارم که در این بحث نمی‌گنجد. اما فقط یک مثال می‌زنم که تنها گوشه‌ای از این دردها را نشان دهد که همان موضوع طلاق من است که با مشقت‌ها و رنج‌های فراوان همراه بود و من از حق دیدن و نگهداری تنها فرزندم برای حدود پنج سال محروم بودم.

برای دیدن آثار سهیلا گلستانی و اطلاع از شروع کارگاه‌های او می‌توانید به اینستاگرام او [soheila.golestan](https://www.instagram.com/soheila.golestan) مراجعه کنید و همچنین از گالری وی [Zoomartsy](https://www.zoomartsy.com) دیدن نمایید

➔ از ما می‌خواهد.

در گزارش «اعتماد» آمده که فاجعه که رخ می‌دهد، وقتی جسدی بر آسفالت خیابان می‌افتد و کودکی از دست می‌رود، احساسات عمومی دچار غلیان می‌شود. همه همزمان می‌خواهند همه را متهم کنند و از خودشان سلب مسئولیت کنند. کادر مدارس به صراحت می‌گویند برای آنها حفظ وضعیت از تغییر آن اولویت بیشتری دارد. «حالا هزینه آن هر چه که می‌خواهد باشد.»

از ابتدای سال تحصیلی خبر خودکشی سه دختر دبیرستانی در سه نقطه مختلف ایران، نشان از فشار سنگین روانی بر نسلی دارد که هنوز به سن جوانی نرسیده‌اند اما چنان ناامیدند که به زندگی خود پایان می‌دهند.

منابع حقوق بشری هفتم آذرماه جاری گزارش دادند سوگند زمانپور دانش‌آموز ۱۶ ساله در استان خوزستان خودکشی کرده و جان باخته است.

در آبان‌ماه نیز خبر خودکشی دو دختر دانش‌آموز در استان‌های تهران و فارس منتشر شده بود. سه‌شنبه ۱۵ آبان‌ماه خبر خودکشی آرزو خاوری دانش‌آموز ۱۶ ساله افغانستانی منتشر شد. او دانش‌آموز یکی از مدارس شهری بود و علت اقدامش برخورد مدیر مدرسه با او بر سر نوع پوشش و تهدید به اخراج از مدرسه اعلام شده است. آموزش و پرورش شهرستان‌های تهران در واکنش به این خبر بدون اشاره به موضوع خودکشی، آن را «حادثه» قلمداد کرده و اعلام کرد که «عصر روز یکشنبه ۱۳ آبان‌ماه ۱۴۰۳ یکی از دانش‌آموزان دختر تبعه افغانستان ساکن شهری، پس از ترک مدرسه، بر اثر سقوط از ارتفاع یک ساختمان مسکونی مصدوم شد و پس از انتقال فوری به بیمارستان و با وجود تلاش‌های تیم پزشکی، جان خود را از دست داد.»

دو روز بعد و در روز پنجشنبه ۱۷ آبان‌ماه امسال شورای هماهنگی تشکلهای صنفی فرهنگیان از خودکشی یک نوجوان به نام آیناز کریمی به دلیل فشارهای ناشی از برخورد سختگیرانه مدرسه‌اش در شهرستان کازرون واقع در استان فارس خبر داد. آیناز دانش‌آموز پایه دوازدهم و ۱۷ ساله در مدرسه قیازرد روستای دریس درس می‌خواند و به گفته برادرش، مدیر مدرسه او را اخراج کرده بود.

خودکشی سوگند هفدهمین مورد خودکشی دانش‌آموزان از ابتدای سال ۱۴۰۳ است که خبر آنها منتشر شده است. از این تعداد ۱۴ مورد منجر به مرگ شده و تنها سه دانش‌آموز نجات پیدا کرده و به زندگی بازگشته‌اند. پدر سوگند زمانپور امروز شنبه ۱۷ آذرماه در گفتگو با روزنامه «اعتماد» از تصمیم ناگهانی دخترش به خودکشی گفته است. این پدر که همچنان در بُهت و نایابوری برای از دست دادن تنها دخترش است گفته «سوگند خیلی عجولانه این اقدام را انجام داد و آن لحظه نه به من و نه به مادرش و نه به هیچ چیز دیگر فکر نکرد.»

او افزوده «اینکه برخی خبرگزاری‌ها یا بعضی افراد در فضای مجازی به اشتباه نوشتند؛ دخترم به خاطر فقر خودکشی کرده، دروغ است. وضع مالی ما خوب است و دست‌مان به دهن‌مان می‌رسد. سوگند تنها دخترم بود. درست است دو پسر دیگر بعد از سوگند دارم، اما او فرزند بزرگم بود. هر چه می‌خواست برایش فراهم می‌کردم.»

پدر سوگند زمانی گفته «آن روز طبق معمول از مدرسه آمد و وارد اتاقش شد. همیشه عادت داشت در اتاقش را ببندد و ما هم هیچ وقت بدون اجازه وارد حریم خصوصی او نمی‌شدیم. حتی اگر در اتاقش هم باز بود ما در می‌زدیم و وارد اتاقش می‌شدیم. سوگند از ساعت ۷ تا ۱۱ شب در اتاقش بود و وقتی نگران شدم و وارد اتاقش شدم با آن صحنه وحشتناک مواجه شدم. فکر نمی‌کنم هیچ پدری بتواند با چنین صحنه‌ای روبه‌رو شود. سوگند طناب را دور گلویش پیچیده بود...»

اوایل آذرماه و پیش از انتشار خبر خودکشی سوگند بود که روزنامه «هم‌میهن» در گزارشی با استناد به یک پژوهش نوشت که نیمی از دانش‌آموزان دبیرستانی ایران افسرده هستند در این گزارش آمده بود که یک متآنالیز که روی ۶۷ مطالعه در زمینه خودکشی دانش‌آموزان انجام شده و ۴۶ هزار دانش‌آموز در آنها شرکت کرده‌اند. نتایج این بررسی نشان داده است که نیمی از دانش‌آموزان دبیرستانی دچار افسردگی‌اند، شیوع اقدام به خودکشی در میان دانش‌آموزان ۱۸ درصد و شیوع فکر به اقدام به خودکشی ۲۱ درصد بوده است.

این پژوهش نشان می‌داد که حدود یک سوم دانش‌آموزان مدارس ایران از درجاتی از افسردگی رنج می‌برند و شیوع

افسردگی در دختران حدود دو برابر پسران است. شیوع افسردگی خفیف در بین دانش‌آموزان مدارس، بیشتر از افسردگی متوسط و شدید است. از طرفی شیوع افسردگی در دانش‌آموزان مقطع ابتدایی تا پیش‌دانشگاهی در حال افزایش است که بسیار نگران‌کننده است. پس خودکشی سه نوجوان در هفته‌های گذشته، موضوع برخورد مدیران و معاونان مدارس با دانش‌آموزان مورد توجه قرار گرفت. برخی در دفاع از مسئولان مدارس گفته بودند که این برخورد با همه دانش‌آموزان صورت می‌گیرد اما همه خودکشی نمی‌کنند و دانش‌آموزانی که خودکشی کرده‌اند مشکلات دیگری داشته‌اند در همین رابطه علی بذرافشان روانشناس بالینی و روان‌درمانگر توضیح داده «در جواب به افرادی که می‌پرسند مدیر مدرسه با همه دانش‌آموزان فلان برخورد تند را می‌کند، چرا دیگران اقدام به خودکشی نکردند و فقط فلان دانش‌آموز این کار را کرد باید این پاسخ را داد که وقتی شما در یک جمع بزرگ قرار دارید و فردی که سرماخورده عطسه می‌کند، همه مبتلا به سرماخوردگی نمی‌شوند؛ فقط ممکن است یکی، دو نفر سرما بخورند. با این حال شما نمی‌توانید آن یکی، دو نفر را مقصر بدانید و بگویید چرا سرما خورده‌اید! بلکه باید فردی که رعایت بهداشت را نکرده است، سرزنش کنید. در پدیده خودکشی هم به همین صورت است. باید به عواملی توجه کرد که باعث می‌شود یک نوجوان به فکر خودکشی بیافتد.»

۴۹ هزار کلاس درس مشترک بین چند پایه! معاون وزیر آموزش و پرورش می‌گوید «خیلی طبیعی است»!

- ۴۹ هزار کلاس چندپایه در کشور وجود دارد که اکثر آنها در مناطق روستایی و عشایری کشور برگزار می‌شوند.
- بیشترین آمار کلاس‌های چندپایه مربوط به استان‌های آذربایجان شرقی، «خراسان رضوی»، «خراسان جنوبی» و کهگیلویه و بویراحمد هستند.
- معاون وزیر آموزش و پرورش گفته «وجود کلاس‌های چند پایه یک امر خیلی طبیعی است.»
- جمهوری اسلامی توسعه فضای آموزشی در کشور را متناسب با پراکندگی جمعیت نادیده گرفته و در آنسو عواملی چون فرونشست زمین نیز سبب تخریب و نایمن شدن مدارس کشور شده است.
- کمبود فضای آموزشی سبب تراکم حدود ۴۸ تا ۵۰ دانش‌آموز در یک کلاس درس و دو شیفته شدن مدارس در کلانشهرها شده است.

معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش اعلام کرده که ۴۹ هزار کلاس درس مشترک بین چند پایه در کشور دایر است. وی بدون اشاره به کمبود فضای آموزشی کافی و کمبود آموزگار در ساختار آموزشی کشور، وجود کلاس‌های مشترک بین پایه‌های مختلف تحصیلی را «خیلی طبیعی» خوانده است!

رضوان حکیم‌زاده معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش با اعلام خبر وجود ۴۹ هزار کلاس چندپایه در کشور گفته «این کلاس‌ها بیشتر در مناطق روستایی و عشایری کشور برگزار می‌شوند.»

بر اساس توضیحات رضوان حکیم‌زاده «بیشترین آمار کلاس‌های چندپایه مربوط به استان‌های آذربایجان شرقی، خراسان رضوی، خراسان جنوبی و کهگیلویه‌وبویراحمد هستند.»

معاون وزیر آموزش و پرورش به کمبود فضای آموزشی کافی و مناسب در کشور و عدم توسعه آموزشی یکسان اشاره نکرده و مدعی شده «هدف از برگزاری این نوع کلاس‌ها فرصت آموزش برای همه دانش‌آموزان است!»

او همچنین افزوده «در برخی از مناطق روستایی و کم‌برخوردار تعداد دانش‌آموزان کم است و به همین علت باید معلمانی به آن مناطق اعزام شوند؛ بنابراین وجود کلاس‌های چندپایه یک امر خیلی طبیعی است.»

این در حالیست که بر اساس قانون اساسی

است و در ۴ منطقه ۱۵، ۱۷، ۱۸ و ۱۹ سرانه از این مقدار هم پایین‌تر است، ۱۳۴ مدرسه ۱۵ کلاسه در شهر تهران و ۶۹۵ مدرسه ۱۵ کلاسه در شهرستان‌های استان تهران نیاز داریم و در مجموع به ۸۲۹ مدرسه ۱۵ کلاسه برای رسیدن به سرانه متوسط ۴/۷۴ متر مربع با اعتبار ۲۴ هزار و ۸۷۰ میلیارد تومان نیاز داریم».

به گفته عباس زارع، برای بازسازی ۸ هزار کلاس و احداث ۵۵۰ مدرسه، هر یک با ۱۵ کلاس، رقمی معادل ۵۰ هزار میلیارد تومان بودجه نیاز است.

امرداد سال گذشته حمیدرضا خان‌محمدی رئیس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیزات مدارس کشور با ارائه آماری

مهدی زارع زلزله‌شناس ایرانی و استاد پژوهشکده زلزله‌شناسی در یادداشتی در روزنامه «شرق» نوشته «در سال ۱۴۰۲ طبق آمار برآورد شد ۱۶ میلیون و ۲۰۰ هزار دانش‌آموز در کشور وجود دارد. از سال ۹۲ تا سال ۱۴۰۳ ۱۳۹۲ تعداد ۲۴ هزارو ۱۵۰ مدرسه ساخته شده و از سال ۱۳۹۲ تا امسال ۲۴۱۵۰ مدرسه ساخته شده که ۱۱۷ هزارو ۶۱۸ کلاس را در خود جای داده است. تعداد دانش‌آموزان ما در سال ۱۳۹۲ اعم از مدارس دولتی و غیردولتی چیزی حدود ۱۲ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر بوده اما در سال ۱۴۰۳ این آمار به نزدیک ۱۷ میلیون نفر رسیده است. یعنی ما یک جهش جمعیت دانش‌آموزی و فضای آموزشی داشتیم ولی جهش

→ جمهوری اسلامی، دولت موظف به فراهم آوردن امکان تحصیل رایگان برای همه کودکان تا مقطع دبیرم است.

رضوان حکیم‌زاده به طور غیرمستقیم به موضوع کمبود آموزگار در ساختار آموزشی کشور اشاره کرده و گفته «در برخی از نقاط کشور امکان استفاده از معلمان دانش‌آموخته دانشگاه فرهنگیان نیست و در این نقاط وزارت آموزش و پرورش از معلمان در قالب حق‌التدریس، آموزش و ... استفاده می‌کنند.»

معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش گفته «برای معلمان کلاس‌های چندپایه نیز همچون معلم‌های دیگر،

درباره وضعیت کلاس‌های درس گفته بود ۱۰۴ هزار کلاس درس در کشور نامستحکم هستند، ۳۰ هزار کلاس درس نیاز به بازسازی و ۷۰ هزار کلاس نیز نیاز به نوسازی دارند.

حمیدرضا خان‌محمدی افزوده بود که «مدارس تهران پر تراکم هستند و اگر اعتبارات با رویکردی که ما پیشنهاد دادیم در برنامه هفتم مصوب شود می‌توانیم به سرعت این مسئله را حل کنیم» و تأکید کرده بود که در مدرسه‌ای که پر خطر تشخیص داده شده‌اند دانش‌آموزان در شیفت‌های مخالف یکدیگر تحصیل می‌کنند.

بر اساس توضیحاتی که حمیدرضا خان‌محمدی داده بود، مدارس به دلیل نداشتن سرانه دچار مشکلات مالی هستند و خودشان می‌توانند کلاس‌های درس را ترمیم کنند.

بر اساس قانون، آموزش و پرورش به ازای هر دانش‌آموز که در مدارس دولتی ثبت‌نام می‌کند باید هزینه‌ای را به مدرسه برای امور جاری از جمله پرداخت قبوض و تعمیرات و نگهداری پرداخت کند که به «سرانه» معروف است. آموزش و پرورش به دلیل کسری بودجه سال‌هاست پرداخت سرانه به مدارس دولتی را متوقف کرده یا با تأخیر زیاد و بطور ناقص انجام می‌دهد.

همچنین بر اساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش سرانه فضای آموزشی برای هر دانش‌آموز باید به بیش از هشت مترمربع افزایش یابد، حال آنکه در حال حاضر سرانه فضای آموزشی دانش‌آموزان از پنج مترمربع هم کمتر است.

نیروی انسانی نداشته‌ایم.» او افزوده که «اگر حدود ۱۸ درصد از کلاس‌های درس در کشور را بافت فرسوده در نظر بگیریم، می‌توان برآورد کرد که از ۱۶/۲ میلیون دانش‌آموز در کشور حدود سه میلیون نفر همچنان در کلاس‌های واقع در ساختمان‌های با بافت فرسوده ساکن هستند. تعداد و شدت سوانح در حال رشد است و بر رفاه کودکان و جوانان اثر می‌گذارد.»

عباس زارع مدیرکل نوسازی مدارس استان تهران خردادماه امسال در جمع خبرنگاران گفت بیش از ۸۱۰۰ کلاس درس در تهران نیازمند تخریب است و ۱۳ هزار و ۵۸۵ کلاس درس دیگر نیز نیازمند نوسازی هستند.

بر اساس توضیحات عباس زارع در استان تهران ۵۶۲۹ مدرسه دولتی و ۵۹۴۰۰ کلاس درس داریم که ۱۳/۸ درصد کلاس‌های موجود نیازمند تخریب و بازسازی هستند و عمدتاً در شهر تهران در مناطق ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۶، ۱۹، ۲۰ و ۹ و در شهرستان‌های تهران در شهریار، شهرری، دماوند و پاکدشت قرار دارند.

مدیرکل نوسازی مدارس استان تهران افزوده بود که «۱۳۵۸۵ کلاس درس در استان تهران نیازمند مقاوم‌سازی هستند یعنی در مجموع ۲۲/۸ درصد کلاس‌های موجود نیازمند مقاوم‌سازی هستند.»

او همچنین درباره کمبود کلاس درس در این استان گفته بود «سرانه فضای آموزشی در استان تهران ۴/۷۴ مترمربع

کلاس‌های توانمندسازی برگزار می‌شود.» کمبود فضای آموزشی در کشور تنها مختص مناطق عشایری و روستایی نیست و در کلانشهرهایی چون تهران و اصفهان نیز گزارش‌ها از کمبود ده‌ها هزار کلاس درس حکایت دارد.

جمهوری اسلامی توسعه فضای آموزشی در کشور را متناسب با پراکندگی جمعیت نادیده گرفته و در آنسو عواملی چون فرونشست زمین نیز سبب تخریب و ناپیمن شدن مدارس کشور شده است. این موضوع سبب تراکم حدود ۴۸ تا ۵۰ دانش‌آموز در یک کلاس درس و دو شیفته شدن مدارس در کلانشهرها شده است.

محمدرضا ابراهیمی مدیرکل آموزش و پرورش استان اصفهان به تازگی اعلام کرده که حدود ۱۵۰ مدرسه استان اصفهان تحت تأثیر فرونشست قرار گرفته‌اند و تاکنون ۴۲ مدرسه استان اصفهان به طور کامل تخلیه شده‌اند.

همزمان ناصر فتحی مدیر کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان اصفهان بر ایجاد مشکل در سرانه آموزشی به علت تخلیه مدارس اصفهان اشاره کرده و گفته بود «آموزش و پرورش استان اصفهان برای جبران این مسئله، برخی مدارس را دو نویته کرده است. یک راهکار دیگر نیز افزایش تراکم کلاس‌ها در مدارس مجاور بود. حل مسئله از این طریق برای آموزش و پرورش سختی‌های خاص خودش را دارد.»

از ترس پیامدهای امنیتی، اجرای «قانون حجاب و عفاف» به «چند ماه دیگر» موکول شد!

● اسماعیل سیاوشی عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی: زمان اجرای قانون حجاب و عفا به تأخیر افتاده است، ولی نمی‌توان آن را به صورت ترک فعل در نظر گرفت

● به نظر می‌رسد موج انتقادهای شهروندان و اصناف مختلف به این قانون، در کنار تحولات سوریه و نگرانی حکومت از ایجاد اعتراضاتی سراسری از سوی مردم فعلا سبب منتفی شدن اجرای این قانون ارتجاعی و ضدحقوق بشر شده است.

یک عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی از تأخیر در زمان اجرای قانون حجاب و عفاف خبر داد و گفت: در شورای امنیت ملی به این نتیجه رسیدند که اجرای این قانون چند ماه به تأخیر بیافتد.

اسماعیل سیاوشی عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی امروز دوشنبه ۱۹ آذر ۱۴۰۳ اعلام کرد که «زمان اجرای قانون حجاب و عفا به تأخیر افتاده است، ولی نمی‌توان آن را به صورت ترک فعل در نظر گرفت.»

این نماینده مجلس شورای اسلامی در جملاتی بطور غیرمستقیم به عقب‌نشینی حکومت از اجرای این قانون خبر داده است. او «اقدامات فرهنگی در زمینه حجاب» را اولویت دانسته و افزوده که «در این خصوص باید با عقلانیت و رضایت مسائل را پذیرفت.»

این سخنان در حالی مطرح شده که در «قانون حجاب و عفاف» مجازات‌های نقدی و غیرنقدی برای زنان و حتی مردانی که از پوشش اختیاری استفاده می‌کنند، و همچنین برای شهروندانی که عدم رعایت حجاب اجباری را به نهادهای مسئول گزارش نمی‌کنند در نظر گرفته شده است.

اسماعیل سیاوشی در همین حال از «قانون حجاب و عفاف» دفاع کرده و تحمیل حجاب اجباری به زنان را از جمله «قوانین الهی و قرآنی» خوانده است: «برخی قوانین جز ضروریات دین نیستند و اجتماعی تلقی می‌شوند و جابه‌جایی آن خالی از اشکال است. اما قوانین الهی و قرآنی قابل‌تغییر نیست و بالاخره باید اجرایی شود؛ در این راستا مجلس حدود ۷ هزار ساعت نفر روی قانون حجاب کار کرده و از شخصیت‌های علمی و فرهنگی و کارشناسان دعوت شده است. ما قانون را تصویب می‌کنیم و دولت باید آن را اجرا کند و حتی اگر قانونی بد باشد، باز هم باید اجرایی شود.»

عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی همچنین تأکید کرده که «دولت نمی‌تواند قانون را اجرایی نکند و اگر قانون مشکلی هم دارد، باید به مجلس بازگردانده و مشکلات رفع و مجدداً به عنوان یک قانون از سوی دولت اجرایی شود.»

او اما معتقد است که عدم اجرای چند ماهه این قانون «ترک فعل» به شمار نمی‌رود: «در شورای امنیت ملی نیز به این نتیجه رسیدند که اجرای این قانون چند ماه به تأخیر بیافتد. اگر سران سه قوه با شورای امنیت ملی به نتیجه‌های دیگر برسند، باز هم ترک فعل در نظر گرفته نمی‌شود. ممکن است حین اجرای قانون شرایطی در لحظه اتفاق افتد که اجرای قانون با تأخیر همراه باشد و اگر مجلس بدین منظور قانع شود، باز هم عدم اجرای قانون ترک فعل محسوب نمی‌شود.»

اسماعیل سیاوشی دوباره تأکید کرده «این قانون در حال حاضر هیچ مشکلی ندارد و ابهامات دولت هم مرتفع شده است ولی اگر دولت باز هم بحث دارد، باید مطرح کند و مسئله

این فرصت ایجاد شود ما آمادگی داریم.»

زهره بهروز آذر معاون مسعود پزشکیان در امور زنان و خانواده هم روز پنجشنبه ۱۵ آذرماه اعلام کرد که «نگرانی‌هایی درباره اثرگذاری اجرای قانون عفاف و حجاب و احتمال اثر معکوس آن وجود دارد که از طریق مذاکره و گفتگو با مسئولان اجرایی پیگیری خواهد شد.»

معاون امور زنان و خانواده پزشکیان البته بر رعایت حجاب اجباری و اسلامی مد نظر رهبر جمهوری اسلامی تأکید کرده و گفته: «مقوله عفاف و حجاب یک مقوله فرهنگی است که رهبر معظم انقلاب اسلامی بارها بر آن تأکید کرده‌اند. این ارزش‌ها سینه به سینه به ما منتقل شده و جزء مشخصه‌های ایرانیان است. مهم‌ترین دغدغه این دولت استفاده حداکثری از همه سرمایه‌های کشور است که نیمی از این سرمایه‌ها زنان هستند.»

در این میان غلامحسین محسنی اژه‌ای رئیس قوه قضاییه هفته گذشته با بیان اینکه «قوانین، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌هایی را که تدوین می‌کنیم باید از نهایت استحکام و اتقان برخوردار باشند که نیازی به تغییر مداوم آنها نباشد» گفت: «باید توجه کنیم که این موارد، وحی منزل نیستند و می‌توان متناسب با اقتضائات زمان، نسبت به اصلاح و تکمیل این قوانین و مقررها اقدام کرد.»

رئیس قوه قضاییه افزود: «دعا و درگیری و مقابله کاری در کشور به پیش نمی‌رود؛ کسی ادعا نمی‌کند که همه با هم یک فکر و یک سلیقه داشته باشیم، اما بالاخره بر اساس مشترکاتی که داریم می‌توانیم یک زندگی مسالمت‌آمیز اجتماعی را در کنار هم داشته باشیم و بر این مبنا، از گرفتاری‌ها و مشکلات بکاهیم.»

در این میان برخی اصناف نیز با انتشار بیانیه‌هایی با اجرای این قانون مخالفت کردند. فعالان و تشکلهای حقوق کودک در بیانیه‌های اعلام کردند «قانون عفاف و حجاب» در تقابل با حقوق بنیادین کودک است. بیش از ۱۴۰ روزنامه‌نگار ساکن ایران نیز در بیانیه‌ای هشدار دادند که اجرای مصوبه

بین سران قوا حل شود. ولی قانون مورد تأیید شورای نگهبان است و اگر مجدد به مجلس بیاید، سال‌ها طول می‌کشد.»

به نظر می‌رسد موج انتقادهای شهروندان و اصناف مختلف به این قانون، در کنار تحولات سوریه و نگرانی حکومت از ایجاد اعتراضاتی سراسری از سوی مردم فعلا سبب منتفی شدن اجرای این قانون ارتجاعی و ضد حقوق بشر شده است.

طرح «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» معروف به طرح «حجاب و عفاف» دو سال پیش و پس از اعتراضات جنبش ملی ۱۴۰۱ که زنان روسری خود را آتش زدند و با پوشش اختیاری به خیابان‌ها آمدند از سوی قوه قضاییه جمهوری اسلامی تدوین شد. این طرح با تصویب هیئت دولت ابراهیم رئیسی وارد مجلس شورای اسلامی شد.

لایحه حجاب و عفاف حدود یک سال و نیم میان مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان در رفت و آمد بود و در نهایت در تاریخ ۲۳ مهرماه سخنگوی شورای نگهبان از تصویب آن در این شورا خبر داد. با اینهمه با گذشت دو ماه هنوز این قانون از سوی مسعود پزشکیان ابلاغ نشده است. به تازگی اعلام شده بود محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی ۲۳ آذرماه این قانون را ابلاغ خواهد کرد که اکنون با توجه به سخنان اسماعیل سیاوشی به نظر می‌رسد ابلاغ و اجرای آن با تأخیری چند ماهه روبرو خواهد بود.

بخشی از نیروهای حکومتی موافق اجرای این قانون هستند و بخشی دیگر که نزدیک به دولت پزشکیان هستند تلاش دارند با هدف جلب پایگاه اجتماعی و تحت تأثیر قرار دادن افکار عمومی بر طبل مخالفت با آن بکوبند و البته آن را در مذاکرات خارجی نیز به عنوان مقابله با «نیروهای تندرو» به فروش برسانند!

مجید انصاری معاون حقوقی مسعود پزشکیان اعلام کرد که بخش‌هایی از «قانون حجاب و عفاف» قابلیت اجرا ندارد: «بخشی از قانون حجاب خوب است و می‌توان آن را اجرا کرد، اما بخشی از آن قطعاً قابلیت اجرا ندارد. تقاضا می‌کنم یک فرصتی ایجاد شود که این قانون اصلاح شود. اگر

در عرض چند ساعت تکذیب شد؛ «قانون حجاب و عفاف» اجرا می‌شود

شهروندان بی‌اعتنا به طرح‌های حکومت، در مبارزه‌های مدنی از پوشش اختیاری استفاده می‌کنند و به «حجاب اجباری» نه می‌گویند

قانون خبر داده بود. اسماعیل سیاوشی روز دوشنبه ۱۹ آذر ۱۴۰۳ اعلام کرد که «زمان اجرای قانون حجاب و عفا به تأخیر افتاده است، ولی نمی‌توان آن را به صورت ترک فعل در نظر گرفت.» این نماینده مجلس شورای اسلامی در جملاتی بطور غیرمستقیم به عقب‌نشینی حکومت از اجرای این قانون خبر داده بود. او «اقدامات فرهنگی در زمینه حجاب» را اولویت دانسته و افزوده بود که «در این خصوص باید با عقلانیت و رضایت مسائل را پذیرفت.» این سخنان در حالی مطرح شد که در «قانون حجاب و عفاف» مجازات‌های نقدی و غیرنقدی برای زنان و حتی مردانی که از پوشش اختیاری استفاده می‌کنند، و همچنین برای شهروندانی که عدم رعایت حجاب اجباری را به نهادهای مسئول گزارش نمی‌کنند در نظر گرفته شده است. اسماعیل سیاوشی در همین حال از «قانون حجاب و عفاف» دفاع کرده و تحمیل حجاب اجباری به زنان را از جمله «قوانین الهی و قرآنی» خوانده بود: «برخی قوانین جز ضروریات دین نیستند و اجتماعی تلقی می‌شوند و جابه‌جایی آن خالی از اشکال است. اما قوانین الهی و قرآنی قابل‌تغییر نیست و بالاخره باید اجرایی شود؛ در این راستا مجلس حدود ۷ هزار ساعت نافر روی قانون حجاب کار کرده و از شخصیت‌های علمی و فرهنگی و کارشناسان دعوت شده است. ما قانون را تصویب می‌کنیم و دولت باید آن را اجرا کند و حتی اگر قانونی بد باشد، باز هم باید اجرایی شود.»

عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی تأکید کرده بود که «دولت نمی‌تواند قانون را اجرایی نکند و اگر قانون مشکلی هم دارد، باید به مجلس بازگردانده و مشکلات رفع و مجدداً به عنوان یک قانون از سوی دولت اجرایی شود.»

● مرتضی آقاآهرانی رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی تأکید کرده قانون عفاف و حجاب تا آخر آذرماه باید به رئیس دولت ابلاغ شود.
● اسماعیل سیاوشی نیز آنچه را خودش در برنامه رادیویی صداوسیما حکومت گفته بود تکذیب کرد و گفت که اجرای قانون حجاب و عفاف به تعویق نیفتاده و مطالب منتشر شده در رسانه‌ها اشتباه منتقل شده است!
● فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت صبح امروز سه‌شنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۳ گفته «در زمینه قانون عفاف و حجاب دولت ملاحظاتی دارد و در حال گفتگو و مذاکرات هستیم تا بتوانیم به نتیجه برسیم.»

ساعاتی پس از آنکه یک عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی از به تأخیر افتادن چند ماهه اجرای «قانون حجاب و عفاف» خبر داد، رئیس این کمیسیون تأکید کرد «قانون عفاف و حجاب» تا آخر آذرماه باید به رئیس جمهور ابلاغ شود. سخنگوی دولت نیز مدعی شده «در حال مذاکره درباره قانون عفاف و حجاب هستیم.»

مرتضی آقاآهرانی رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی تأکید کرده قانون عفاف و حجاب تا آخر آذرماه باید برای اجرا به رئیس دولت ابلاغ شود. رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی تأکید کرده که «قانون عفاف و حجاب مادام‌العمری نیست و تنها سه سال کارکرد دارد. چهار پنجم این قانون فرهنگی و ایجابی برای دستگاه‌های فرهنگی و ذیربط است.»

این سخنان ساعاتی پس از آن اعلام شد که روز گذشته اسماعیل سیاوشی دیگر عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در برنامه‌های رادیویی در صداوسیما جمهوری اسلامی از به تأخیر افتادن چند ماهه اجرای این

مجلس موسوم به «قانون حجاب» منجر به نقض گسترده حقوق بنیادین شهروندان، از جمله حقوق اجتماعی، حریم خصوصی و آزادی‌های اساسی خواهد شد. «خانه سینما»، «خانه تئاتر» و «خانه موسیقی ایران» نیز در بیانیه‌های مشترک نوشتند «به نظر ما اهالی فرهنگ و هنر، قانونی که کودکان را تنها با یک ریشخند مجرم دانسته و جدایی از خانواده و زندان و کانون اصلاح و تربیت را برایشان لازم دانسته، هرگز مقبولیت مردمی برای اجرا نخواهد داشت.»

این بیانیه افزوده بود که «ما، جامعه اصناف هنر ایران از همه بزرگان این مرز و بوم، اندیشمندان، حقوقدانان، جامعه‌شناسان... و همه دلسوزان ملت بزرگ ایران تقاضا داریم با منطق و استدلال و نیک‌اندیشی مانع از اجرای این قانون بد و تفرقه‌افکنانه شوند.» متن منتشر شده از این قانون نشان می‌دهد دختران ۹ ساله تا زنان سالمند، و حتی مردان «بدپوشش» را در بر می‌گیرد، جرائم نقدی گسترده‌ای با مبالغ بالا برای افرادی که از پوشش اختیاری استفاده می‌کنند و همچنین افرادی که در رابطه با «بدپوششی» و «بی‌حجابی» آدم‌فروشی نمی‌کنند در نظر گرفته است. تمرکز بر کسب درآمد از طریق اجرای این قانون قابل توجه است! جرائم نقدی برای افرادی که پوشش اختیاری دارند از ۱۵ میلیون تومان آغاز می‌شود؛ دو بار پیامک در ارتباط با بی‌حجابی برای زنان شامل ۱۵ میلیون تومان جریمه می‌شود. همچنین جزای نقدی درجه شش نیز برای این قانون تعریف شده که ۲۰ میلیون تا ۸۰ میلیون تومان است و رقم جریمه درجه ۵ به عنوان بخش دیگری از مجازات‌های نقدی این قانون ۸۰ میلیون تومان تا ۱۶۵ میلیون تومان است.

این قانون مدعی شده که درآمدهای حاصل از اجرای آن، به بیان دیگر جریمه‌هایی که از شهروندان به بهانه «بی‌حجابی» گرفته می‌شود برای «رفع آسیب‌های اجتماعی»، «ازدواج و مسکن جوانان» و «اوقات فراغت خانواده‌محور» هزینه خواهد شد!

مجازات شهروندان در این قانون ابعاد دیگری هم دارد. برای نمونه طبق ماده ۵۶ در صورت عدم پرداخت جریمه تا ۱۰ روز پس از صدور، محکومان بی‌حجابی و بدحجابی از دریافت خدماتی چون «صدور گذرنامه»، «صدور گواهینامه» «شماره‌گذاری پلاک وسایل نقلیه»، «صدور مجوز خروج از کشور» و «ترخیص خودروی توقیفی» محروم خواهند شد.

یکی دیگر از بخش‌های مهم این قانون با توجه به حضور میلیون‌ها مهاجر افغانستانی در ایران، ماده ۳۲ است که بر اساس آن مهاجرین یا اتباع بیگانه‌ای دارای مدارک اقامت، می‌توانند مجوز دریافت کنند تا تحت عنوان «گروه‌های مردمی» با امر به معروف و نهی از منکر مزاحم شهروندان شده و به جان آنها بیفتند!

در این قانون آمده اگر مسئولان و مدیران مجتمع‌ها و شهرک‌ها فیلم‌های مداربسته را در اختیار ماموران قرار ندهند، به پرداخت ۱۸ تا ۳۶ میلیون تومان جریمه محکوم می‌شوند و میزان این جریمه‌ها برای دفعات بعد افزایش می‌یابد. همچنین رانندگان تاکسی‌های اینترنتی موظف به گزارش دادن یا همان خبرچینی درباره رعایت حجاب اجباری مسافران هستند. جریمه «توهین یا پرخاش» به کسانی که تذکر حجاب می‌دهند هشت تا ۱۸ میلیون تومان اعلام شده است.

طراحی و تبلیغ لباس، اسباب‌بازی، تابلو یا پیکره (مانکن) «مروج کشف حجاب» مشمول جریمه نقدی، ممنوعیت خروج از کشور و ممنوعیت فعالیت در فضای مجازی می‌شود در این قانون تأکید شده دختران ۹ تا ۱۵ ساله موظف به رعایت حجاب اجباری هستند و در صورت «ارتکاب بی‌حجابی» مشمول پرداخت جریمه و اقدامات «تربیتی» می‌شوند

این نماینده مجلس شورای اسلامی گفته بود که عدم اجرای چند ماهه این قانون «ترک فعل» به شمار نمی‌رود؛ «در شورای امنیت ملی نیز به این نتیجه رسیدند که اجرای این قانون چند ماه به تأخیر بیفتد. اگر سران سه قوه با شورای امنیت ملی به نتیجه‌ای دیگر برسند، باز هم ترک فعل در نظر گرفته نمی‌شود. ممکن است حین اجرای قانون شرایطی در لحظه اتفاق افتد که اجرای قانون با تأخیر همراه باشد و اگر مجلس بدین منظور قانع شود، باز هم عدم اجرای قانون ترک فعل محسوب نمی‌شود.»

به گفته اسماعیل سیاوشی «این قانون در حال حاضر هیچ مشکلی ندارد و ابهامات دولت هم مرتفع شده است ولی اگر دولت باز هم بحث دارد، باید مطرح کند و مسئله بین سران قوا حل شود. ولی قانون مورد تأیید شورای نگهبان است و اگر مجدد به مجلس بیاید، سال‌ها طول می‌کشد.»

پس از اولتیماتومی که مرتضی آقاچه‌رانی رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی ساعاتی پس از سخنان اسماعیل سیاوشی درباره این قانون داد، سیاوشی نیز آنچه را خودش گفته بود تکذیب کرد و مدعی شد سخنان در رسانه‌ها اشتباه منعکس شده است!

او در گفتگو با «شبکه شرق» گفت: «اجرای قانون حجاب و عفاف به تعویق نیفتاده و مطالب منتشر شده در رسانه‌ها درباره تصمیم شورای عالی امنیت ملی برای تعویق دو ماهه در اجرای قانون حجاب و عفاف اشتباه منتقل شده است.»

اسماعیل سیاوشی افزوده «قانون حجاب و عفاف بر همان اساس که رئیس مجلس اعلام کرده ۲۳ آذر ماه ابلاغ خواهد شد. پیش‌تر ابلاغ این قانون با تصمیم شورای عالی امنیت ملی چند ماه به تعویق افتاده بود ولی در حال حاضر قانون حجاب و عفاف همین آذر ماه ابلاغ خواهد شد.»

به نظر می‌رسد موج انتقادهای شهروندان و اصناف مختلف به این قانون، در کنار تحولات سوریه و نگرانی حکومت از ایجاد اعتراضات سراسری از سوی مردم بخشی از مقامات حکومت را به فکر تأخیر در اجرای قانون انداخته بود اما همچنان بخش دیگری از حکومت برای اجرای هر چه زودتر این قانون در تلاش هستند.

در حالیکه مرتضی آقاچه‌رانی بر ابلاغ قانون تا آخر آذرماه تأکید کرده، فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت صبح امروز سه‌شنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۳ گفته «در زمینه قانون عفاف و حجاب دولت ملاحظاتی دارد و در حال گفتگو و مذاکرات هستیم تا بتوانیم به نتیجه برسیم.»

علی ربیعی از چهره‌های امنیتی جمهوری اسلامی با نام مستعار «بازجو عباد» نیز که اکنون دستیار اجتماعی مسعود پزشکیان است گفته «با هر یک از افراد دلسوز نظام از هر طیفی صحبت می‌کنم، معتقدند قانون حجاب و عفاف عملی نیست و نافرمانی مدنی در پی خواهد داشت.»

علی ربیعی در متنی که در شبکه‌های اجتماعی‌اش منتشر کرده افزوده «در شرایط بحران‌های منطقه‌ای و انتظار بدخواهی ستیزه‌گران با ایران عزیز؛ من مداخله و تحریک جامعه را درک نمی‌کنم.»

طرح «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» معروف به طرح «حجاب و عفاف» دو سال پیش و پس از اعتراضات جنبش ملّی ۱۴۰۱ که زنان روسری خود را آتش زدند و با پوشش اختیاری به خیابان‌ها آمدند از سوی قوه قضاییه جمهوری اسلامی تدوین شد. این طرح با تصویب هیئت دولت ابراهیم رئیسی وارد مجلس شورای اسلامی شد.

لایحه حجاب و عفاف حدود یک سال و نیم میان مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان در رفت و آمد بود و در نهایت در تاریخ ۲۳ مهرماه سخنگوی شورای نگهبان از تصویب آن در این شورا خبر داد. با اینهمه با گذشت دو ماه هنوز این قانون از سوی مسعود پزشکیان ابلاغ نشده است. به تازگی اعلام شده بود محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی ۲۳ آذرماه این قانون را ابلاغ خواهد کرد.

متن منتشر شده از این قانون نشان می‌دهد دختران ۹ ساله تا زنان سالمند، و حتی مردان «بدپوشش» را در بر می‌گیرد، جرائم نقدی گسترده‌ای با مبالغ بالا برای افرادی که از پوشش اختیاری استفاده می‌کنند و همچنین افرادی که در رابطه با «بدپوششی» و «بی‌حجابی» آدم‌فروشی نمی‌کنند در نظر گرفته است. تمرکز بر کسب درآمد از طریق اجرای این قانون قابل توجه است!

جرائم نقدی برای افرادی که پوشش اختیاری دارند از ۱۵ میلیون تومان آغاز می‌شود؛ دو بار پیامک در ارتباط با بی‌حجابی برای زنان شامل ۱۵ میلیون تومان جریمه می‌شود. همچنین جزای نقدی درجه شش نیز برای این قانون تعریف شده که ۲۰ میلیون تا ۸۰ میلیون تومان است و رقم جریمه درجه ۵ به عنوان بخش دیگری از مجازات‌های نقدی این قانون ۸۰ میلیون تومان تا ۱۶۵ میلیون تومان است.

این قانون مدعی شده که درآمدهای حاصل از اجرای آن، به بیان دیگر جریمه‌هایی که از شهروندان به بهانه «بی‌حجابی» گرفته می‌شود برای «رفع آسیب‌های اجتماعی»، «ازدواج و مسکن جوانان» و «اوقات فراغت خانواده‌محور» هزینه خواهد شد!

مجازات شهروندان در این قانون ابعاد دیگری هم دارد. برای نمونه طبق ماده ۵۶ در صورت عدم پرداخت جریمه تا ۱۰ روز پس از صدور، محکومان بی‌حجابی و بدحجابی از دریافت خدماتی چون «صدور گذرنامه»، «صدور گواهینامه» «شماره‌گذاری پلاک وسایل نقلیه»، «صدور مجوز خروج از کشور» و «ترخیص خودروی توقیفی» محروم خواهند شد.

یکی دیگر از بخش‌های مهم این قانون با توجه به حضور میلیون‌ها مهاجر افغانستانی در ایران، ماده ۳۲ است که بر اساس آن مهاجرین یا اتباع بیگانه‌ای دارای مدارک اقامت، می‌توانند مجوز دریافت کنند تا تحت عنوان «گروه‌های مردمی» با امر به معروف و نهی از منکر مزاحم شهروندان شده و به جان آنها بیفتند!

در این قانون آمده اگر مسئولان و مدیران مجتمع‌ها و شهرک‌ها فیلم‌های مداربسته را در اختیار مأموران قرار ندهند، به پرداخت ۱۸ تا ۳۶ میلیون تومان جریمه محکوم می‌شوند و میزان این جریمه‌ها برای دفعات بعد افزایش می‌یابد. همچنین رانندگان تاکسی‌های اینترنتی موظف به گزارش دادن یا همان خرچینی درباره رعایت حجاب اجباری مسافران هستند.

جریمه «توهین یا پرخاش» به کسانی که تذکر حجاب می‌دهند هشت تا ۱۸ میلیون تومان اعلام شده است. طراحی و تبلیغ لباس، اسباب‌بازی، تابلو یا پیکره (مانکن) «مروج کشف حجاب» مشمول جریمه نقدی، ممنوعیت خروج از کشور و ممنوعیت فعالیت در فضای مجازی می‌شود.

در این قانون تأکید شده دختران ۹ تا ۱۵ ساله موظف به رعایت حجاب اجباری هستند و در صورت «ارتکاب بی‌حجابی» مشمول پرداخت جریمه و اقدامات «تربیتی» می‌شوند.

همسایگان ایران در صدر کشورهایی با پرسرعت‌ترین اینترنت‌ها؛ مقامات جمهوری اسلامی معتقدند دشمن بر فضای مجازی مسلط شده!

● حسینعلی حاجی دلیگانی نایب رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی معتقد است «دشمنان می‌خواهند در فضای مجازی غیرت ما را از بین ببرن».

● آمارها نشان می‌دهد ایران با میانگین سرعت اینترنت ثابت ۱۲/۷۶ مگابیت بر ثانیه در بین ۱۸۰ کشور بررسی شده در رتبه ۱۵۴ سرعت اینترنت قرار دارد.

● جدا از عدم سرمایه‌گذاری مناسب جمهوری اسلامی برای توسعه زیرساخت‌های اینترنت در ایران، مقامات حکومتی ساهاست فیلترینگ و محدودسازی اینترنت را به عنوان راهکاری برای سرکوب مردم در دستور کار دارند.

● به نظر می‌رسد مخالفت‌های پراکنده درباره رفع فیلترینگ دعوی زرگری جناحین حکومت باشد و کلیت حکومت درباره بی‌اثر بودن فیلترینگ به جمع‌بندی رسیده اما رفع آن به سود نظام نیست و اساساً در سیاست‌های سرکوبگرانه آن و محدودیت آزادی بیان نمی‌گنجد.

در شرایطی که آمارها نشان می‌دهد همسایگان ایران در صدر کشورهای با پرسرعت‌ترین اینترنت‌ها قرار دارند، مقامات جمهوری اسلامی همچنان درگیر حد و مرز فیلترینگ در کشور هستند.

آمارها نشان می‌دهد بالاترین سرعت اینترنت جهان عمدتاً در خاورمیانه و آسیا متمرکز شده و امارات متحده عربی در همسایگی ایران، با سریع‌ترین سرعت دانلود موبایل در جهان صدرنشین است. ۱

امارات متحده عربی از سال ۲۰۱۲ سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در زیرساخت‌های دیجیتال انجام داده است. در طول یک دهه گذشته، سرعت اینترنت در پایتخت این کشور حدود ۱۰۰ برابر افزایش یافته است.

همچنین پیش‌بینی شده با ادامه روند کنونی، اپراتورهای مخابراتی داخلی، به زودی سرعت اینترنت موبایل برای برخی کاربران تا سه برابر نیز افزایش خواهد یافت.

قطر یکی دیگر از همسایه‌های ایران در رتبه دوم

سرعت‌ترین سرعت دانلود موبایل جهان قرار دارد. کره جنوبی در میان کشورهای سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD) در نفوذ کابل‌های فیبرنوری رتبه اول را دارد. بر اساس برآوردهای «S&P Global» بیش از ۱.۵ میلیون مایل شبکه کابل فیبرنوری در این کشور وجود دارد. این کابل‌ها اطلاعات را از طریق رشته‌های شیشه‌ای با نور پالسی منتقل می‌کنند، مشابه شیوه‌ای که برق از سیم‌ها عبور می‌کند.

در اروپا، نروژ و دانمارک سرعت‌ترین سرعت دانلود موبایل را دارند. در مقابل، ایرلند و اسپانیا کندترین اینترنت را دارند از سوی دیگر آمارها نشان می‌دهد ایران با میانگین سرعت اینترنت ثابت ۱۲/۷۶ مگابیت بر ثانیه در بین ۱۸۰ کشور بررسی شده در رتبه ۱۵۴ سرعت اینترنت قرار دارد. این رتبه‌بندی بر اساس سرعت اینترنت ثابت در ایران صورت گرفته است.

جدا از عدم سرمایه‌گذاری مناسب جمهوری اسلامی برای توسعه زیرساخت‌های اینترنت در ایران، مقامات حکومتی سالهاست فیلترینگ و محدودسازی اینترنت را به عنوان راهکاری برای سرکوب مردم در دستور کار دارند.

فیلترینگ از دو دهه پیش از سوی جمهوری اسلامی اعمال می‌شد اما از اعتراضات سراسری آبان ۹۸، اینترنت کشور برای حدود ۱۰ روز به طور کامل خاموش شد؛ خاموشی سراسری اینترنت یکی از بی‌سابقه‌ترین سرکوب‌های عمومی در ایران به شمار می‌رفت.

از اعتراضات جنبش ملی ۱۴۰۱ نیز فیلترینگ بار دیگر به صورت گسترده و سازمانیافته در جریان قرار گرفت و نه تنها سرعت اینترنت کاهش یافت بلکه ده‌ها وبسایت و شبکه‌های اجتماعی فیلتر شدند.

رفع فیلترینگ یکی از اصلی‌ترین وعده‌های تبلیغاتی مسعود پزشکیان در جریان انتخابات ریاست جمهوری اسلامی و در ماه‌های گذشته نیز حامیان او بر عملی شدن این وعده تأکید دارند. مقامات دولتی می‌گویند مذاکراتی برای رفع فیلترینگ در جریان است اما به نظر می‌رسد رفع برخی محدودیت‌های اینترنت تصمیمی از سوی علی خامنه‌ای است و حالا دولت پزشکیان به دنبال بهره‌برداری از این تصمیم است.

مسعود پزشکیان در گفتگوی هفته گذشته خود در صداوسیما جمهوری اسلامی ادعا کرد برای تحقق وعده رفع فیلترینگ در تلاش است، اما با توجه به این که شعار دولت او، «وفاق ملی» است، می‌خواهد با ساختارهای موجود در این زمینه در سطح کشور از جمله شورای عالی فضای مجازی و شورای عالی هماهنگی سران قوا تعامل کند پزشکیان در این گفتگوی تلویزیونی تأکید کرد که «رهبری به من گفتند که نگفتم فیلتر کنید، بلکه گفته‌ام که فضای مجازی مدیریت شود. در این باره باید در سران قوا به یک زبان مشترک می‌رسیدیم که رسیدیم. در شورای عالی فضای مجازی هم در تلاش هستیم که به توافق برسیم.»

ستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات به تازگی وعده داده است که رفع فیلتر شبکه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌های پرکاربرد به صورت مرحله به مرحله انجام خواهد شد.

او گفته وزارت ارتباطات طرحی را در این زمینه ارائه داده و رئیس‌جمهور نیز به مرکز ملی فضای مجازی دستور داده است که طرح‌های مطرح‌شده درباره رفع فیلترینگ را بررسی کند. با اینهمه فیلترینگ همچنان موافقانی در میان مقامات حکومتی دارد. در یکی از تازه‌ترین اظهارنظرها حسینعلی حاجی‌دلیگانی نایب رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی معتقد است «دشمنان می‌خواهند در فضای

مجازی غیرت ما را از بین ببرند.» فضای مجازی مسئولیت داریم و باید برای مدیریت صحیح آن تلاش کنیم.»

این نماینده مجلس شورای اسلامی افزوده «مهمترین نگرانی‌ای که درباره فضای مجازی وجود دارد، حضور جدی دشمن در این فضا است. هرکسی هم که بگوید دشمن در این فضا نیست، کاملا در اشتباه است. فضای مجازی ضمن این که یک میدان جنگ است، یک دره بسیار عمیق هم هست و اگر در این فضا به افراد جامعه، بخصوص جوانان و نوجوانان کمک نکنیم و دست آن‌ها را نگیریم، ممکن است در عمق این دره سقوط کنند. ما در مقابل مردم مسئول هستیم و نمی‌توانیم آنها را در فضای مجازی رها کنیم و در این فضا صرفا یک نظاره‌گر باشیم.»

نایب رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی افزوده «عملیات دشمن در فضای مجازی ابعاد مختلفی دارد و آن‌ها از هر سلاحی برای ضربه زدن به کشورمان استفاده می‌کنند. از سلاح نامیدسازی و از بین بردن روحیه مردم گرفته تا سلاح‌های ضد فرهنگی و اخلاقی و آسیب زدن به غیرت ایرانی و خانواده‌دوستی ایرانیان که می‌تواند پایداری خانواده‌های ما را مورد تهدید قرار دهد. دشمنان همچنین در تلاش هستند که با حضور در فضای مجازی، به ارزش‌هایی که انقلاب اسلامی در کشورمان ایجاد کرده است، هجمه بزنند و افتخارات ملت ایران را کوچک یا کم‌اهمیت جلوه دهند.»

حسینعلی حاجی‌دلیگانی همچنین گفته «مبدأ حضور دشمنانی که در فضای مجازی علیه ملت ایران فعالیت می‌کنند، عمدتا در خارج از کشور است و به همین دلیل، امکان ردیابی و برخورد با این افراد وجود ندارد. فضای مجازی ضمن این که یک میدان جنگ است، یک دره بسیار عمیق هم هست و اگر در این فضا به افراد جامعه، بخصوص جوانان و نوجوانان کمک نکنیم و دست آن‌ها را نگیریم، ممکن است در عمق این دره سقوط کنند و آسیب‌هایی جدی متوجه آن‌ها شود؛ بنابراین ما حتما درباره

فضای مجازی مسئولیت داریم و باید برای مدیریت صحیح آن تلاش کنیم.» با اینهمه به نظر می‌رسد «اختلاف نظرهای سیاسی» در رابطه با رفع فیلتر اینترنت بیشتر دعوای زرگری مقاماتی در رده‌ها متوسط حکومت باشد چرا که فیلترینگ و رفع فیلتر آن اساسا در دست دولت یا مجلس شورای اسلامی یا دیگر نهادها نیست و شورایی متشکل از مقامات ارشد حکومت و البته با نظارت و اجازه‌ی علی خامنه‌ای در این رابطه تصمیم‌گیری می‌کند؛ شورایی که حتی نام همه اعضای آن مشخص نیست!

بر اساس گزارش‌ها نام اعضای کمیته رفع فیلترینگ شورای عالی فضای مجازی که با کارویژه بررسی موضوع «فیلترینگ» تشکیل شده مخفی است و بسیاری از مقاماتی که پیشتر با موضوع فیلترینگ درگیر بودند نمی‌دانند چه کسانی در این کمیته حضور دارند. جلال رشیدی کوچی عضو کمیسیون مشترک طرح صیانت مجلس یازدهم به تازگی با تأکید این خبر که نام همه اعضای این کمیته حتی برای او و بسیاری دیگر از مقامات نیز مشخص نیست گفته بود که دولت در کمیته رفع فیلترینگ در «اقلیت» نیست. او گفته بود که «مهمترین اعضای شورای عالی فضای مجازی رئیس مجلس شورای اسلامی، رئیس قوه قضائیه و رئیس قوه مجریه هستند.» وی همچنین افزود که محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی نیز مانند مسعود پزشکیان با رفع فیلتر موافق است. همانطور که جلال رشیدی کوچی اشاره کرده، به نظر می‌رسد مخالفت‌های پراکنده درباره رفع فیلترینگ دعوای زرگری جناحین حکومت باشد و کلیت حکومت درباره بی‌اثر بودن فیلترینگ به جمع‌بندی رسیده اما رفع آن به سود نظام نیست و اساسا در سیاست‌های سرکوبگرانه آن و محدودیت آزادی بیان نمی‌گنجد.

برخلاف وعده‌های دولت پزشکیان، فیلترینگ ادامه دارد

سران قوا به سه راهکار برای رفع فیلترینگ رسیده‌اند و گفت: «منتظریم گروه کارشناسی در شورای عالی فضای مجازی پیرامون موضوع فیلترینگ کار کنند تا گزینه انتخابی که به آن در جلسه سران رسیدیم در شورای عالی فضای مجازی هم برسیم تا کار انجام شود.»

سخنان متناقض مقامات دولت در روزهای گذشته درباره رفع فیلتر اینترنت در حالیست که امروز فهرستی از اعضای موافق و مخالف شورای عالی فضای مجازی از سوی وبسایت «تجارت نیوز» منتشر شد. بر اساس تصویر منتشر شده از سوی «تجارت نیوز» افرادی چون عزیز نصیرزاده وزیر دفاع، پیمان جلیبی رئیس صداوسیما، احمدرضا رادان فرمانده فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی، حسین سلامی فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، و محمد قمی رئیس سازمان تبلیغات اسلامی از مخالفان رفع فیلترینگ هستند.

اینهمه در حالیست که اختیار و تصمیم نهایی رفع فیلترینگ از دست دولت خارج است و باید در رئوس نظام و با چراغ سبز علی خامنه‌ای صورت بگیرد. در چنین شرایطی به نظر می‌رسد موافقت و مخالفت‌ها برای رفع فیلترینگ صرفاً یک دعوی زرگری و رقابت درون حکومتی میان دو جریان موافق و رقیب دولت مسعود پزشکیان باشد.

همچنان نظرات موافق و مخالف رفع فیلتر در جریان است. علی شمخانی مشاور رهبر جمهوری اسلامی نیز از قطع اینترنت در جریان اعتراضات سراسری آبان ۹۸ دفاع کرده و گفته که «توسط بعضی از جریان‌ها به منظور تضعیف هیمنه نظام و براندازی سازماندهی صورت می‌گرفت.»

او گفته در آن شرایط «اینترنت سریع‌ترین و کم‌خطرترین راه ارتباطی بود که باید کند می‌شد» و افزوده که «قطع اینترنت را روحانی در اختیار وزیر کشور گذاشت.»

جلال رشیدی کوچی، نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی هم گفته که «با توجه به اینکه عقلای نظام، سران قوا و رئیس‌جمهور به این نتیجه رسیدند که شیوه فعلی در دسترسی به اینترنت پاسخگو نیست و باید در جهت

نمی‌دانند. ما باید اینها را قانع کنیم که فیلترینگ حتی امنیت کشور را هم بهم می‌ریزد، چرا که دشمنان با همین ابزارهای فیلترینگ به اطلاعات مردم دست می‌یابند.»

ستار هاشمی چهارشنبه هفته گذشته نیز در پایان جلسه هیئت دولت با حضور در جمع خبرنگاران درباره طرح جدید دولت درباره رفع فیلترینگ گفته بود: «طرح وزارت ارتباطات درباره فیلترینگ در شورای سران قوا مطرح شده است پس از آن به شورای عالی فضای مجازی رفته است.»

وزیر ارتباطات افزوده بود: «طرح رفع فیلترینگ به مرکز ملی فضای مجازی ارجاع شده است و در حال بررسی است.»

در تازه‌ترین اظهار نظر از سوی مقامات دولت درباره فیلترینگ، فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت روز سه‌شنبه ۲۰ آذرماه با ادعای اینکه رئیس دولت «اختیارات بالا» و «زیاد» دارد گفت: «دولت، دولت وفاق است. به اختیارات رئیس‌جمهور بسیار بالاست و حجم زیادی از اختیارات را بر عهده دارد و رئیس بسیاری از شوراهای عالی هم خود رئیس‌جمهور است، بنابراین اختیار بالایی در ید قدرت رئیس‌جمهور است.»

فاطمه مهاجرانی افزود: «ولی دولت، دولت وفاق است و قرار است ما اجماع کنیم، نه اینکه لزوماً فقط دستور دهیم. البته این جزو اختیارات رئیس‌جمهور است ولی طبیعتاً در راستای وفاق تلاش خواهیم کرد که اجماع حداکثری ایجاد کنیم.»

اینهمه در حالیست که ستار هاشمی وزیر ارتباطات اوایل آذرماه جاری در حاشیه جلسه هیئت دولت از اعمال اصلاحات مورد نظر شورای سران قوا در طرح رفع فیلترینگ و ارسال دوباره آن به این شورا خبر داد و گفت: «طرحی را برای فیلترینگ آماده کرده و از طریق رئیس‌جمهور به شورای سران رساندیم و سران قوا نکاتی را داشتند که متناسب با بحث‌های آنها مواردی را در شورای عالی فضای مجازی بررسی کردیم.»

چند روز بعد هم مسعود پزشکیان اعلام کرد که در جلسه

● محمدجعفر قائم‌پناه معاون اجرایی مسعود پزشکیان گفته «شورای فضای مجازی با ۱۵ عضو حقیقی فعلاً رفع فیلترینگ را به صلاح نمی‌دانند.»

● عزیز نصیرزاده وزیر دفاع، پیمان جلیبی رئیس صداوسیما، احمدرضا رادان فرمانده فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی، حسین سلامی فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، و محمد قمی رئیس سازمان تبلیغات اسلامی از مخالفان رفع فیلترینگ هستند.

● علی شمخانی مشاور رهبر جمهوری اسلامی از قطع اینترنت در جریان اعتراضات سراسری آبان ۹۸ دفاع کرده و گفته که «توسط بعضی از جریان‌ها به منظور تضعیف هیمنه نظام و براندازی سازماندهی صورت می‌گرفت.»

رفع فیلترینگ همچنان یکی از موضوعات پرحاشیه در رسانه‌های داخلی ایران است. در حالی که وزیر ارتباطات در سخنانی به «خبر خوب برای مردم» اشاره کرده و پیش از آن نیز از انجام توافقاتی در شورای عالی فضای مجازی خبر داده بود، معاون اجرایی مسعود پزشکیان گفته در شورای عالی فضای مجازی «عدم موافقت» برای رفع فیلترینگ وجود داشته است.

شبه شب به فاصله کوتاهی پس از انتشار ویدئویی از ستار هاشمی وزیر ارتباطات که در آن با هیجان اعلام کرد که «به زودی دو خبر خوب به مردم در رابطه با فیلترینگ» به مردم می‌دهد، محمدجعفر قائم‌پناه معاون اجرایی مسعود پزشکیان از عدم موافقت شورای عالی فضای مجازی با رفع فیلترینگ خبر داد.

محمدجعفر قائم‌پناه در مراسم «روز دانشجو» در محل تالار «وحدت» تبریز اعلام کرد: «شورای فضای مجازی با ۱۵ عضو حقیقی فعلاً رفع فیلترینگ را به صلاح نمی‌دانند.» او در ادامه با تأکید بر ناراضی‌تبی مردم گفت: «۶۰ درصد مردم با فیلترینگ مخالف هستند و البته هر ساله مردم ما ۲۰ همت صرف هزینه فیلترینگ می‌کنند. شورای فضای مجازی با ۱۵ عضو حقیقی فعلاً رفع فیلترینگ را به صلاح

آلودگی هوا در ایران؛ بحرانی زیر سایه بی‌مسئولیتی جمهوری اسلامی

نشان می‌دهد.

گفتنی است شاخص کیفی هوا از صفر تا ۵۰ هوای پاک (سبز)، ۵۱ تا ۱۰۰ هوای سالم (زرد)، ۱۰۱ تا ۱۵۰ ناسالم برای گروه‌های حساس (نارنجی)، ۱۵۱ تا ۲۰۰ ناسالم برای عموم (قرمز)، ۲۰۱ تا ۳۰۰ بسیار ناسالم (بنفش) و ۳۰۱ تا ۵۰۰ بسیار خطرناک (قهوه‌ای) است.

این شاخص بطور معمول برای پنج آلاینده هوا شامل منواکسید کربن (CO)، ازن (O₃)، دی‌اکسید نیتروژن (NO₂)، دی‌اکسید گوگرد (SO₂) و ذرات معلق زیر ۲.۵ میکرون (PM ۲.۵) اندازه‌گیری و روزانه در ایستگاه‌های پایش هوا، ثبت می‌شود.

شاخص کیفی هوا (Air Quality Index) معیاری است که غلظت ترکیبات مختلف آلاینده موجود در هوا همچون منواکسید کربن، دی‌اکسید گوگرد، ترکیبات نیتروژن‌دار، ازن و ذرات معلق (ذرات کوچک‌تر از ۱۰ میکرومتر و ذرات کوچک‌تر از ۲.۵ میکرومتر) را که حدود مجاز متفاوت با واحدهای مختلف دارد، به یک عدد بدون واحد تبدیل می‌کند و وضعیت آلودگی هوا را نمایش می‌دهد.

چند استان دیگر ایران نیز درگیر آلودگی هوا هستند. امروز پنجشنبه ۲۲ آذرماه آلودگی هوای تبریز برای دهمین روز پیاپی ادامه دارد. بر اساس گزارش‌ها به دلیل تشدید آلودگی هوا در روزهای گذشته از روز شنبه ۱۷ آذرماه برخی از مدارس شهرهای تبریز، اسکو، ایلخچی، خسروشاه و سردرود غیرحضوری اعلام شده است.

در اصفهان نیز طی دو هفته گذشته آلودگی هوا پابرجا است. جمشید لقایی مسئول امور کنترل کیفیت هوا در معاونت حمل‌ونقل شهرداری اصفهان صبح امروز اعلام کرد «بر اساس اطلاعات دریافتی از ۱۳ ایستگاه سنجش آلودگی هوای متعلق به شهرداری اصفهان و سه ایستگاه فعال اداره کل محیط‌زیست شاخص کیفیت هوا امروز با عدد ۱۵۳ در وضعیت هوای ناسالم (قرمز) ثبت شده است.

همچنین آخرین داده‌های سامانه پایش کیفی هوای کشور نشان می‌دهد، هوای ۹ شهر خوزستان در وضعیت آلوده قرار دارد که از این تعداد ۶ شهر در وضعیت قرمز و ناسالم قرار دارند.

در دیگر شهرها از جمله اراک، قزوین، ارومیه، کرج، قم و مشهد نیز در روزهای گذشته آلودگی هوا شدید گزارش شده است.

آلودگی هوا در روزهای گذشته هزاران شهروند در شهرهای مختلف را راهی بیمارستان کرده است. بهروز ایران‌نژاد رئیس اورژانس پیش بیمارستانی و حوادث دانشگاه علوم پزشکی استان مرکزی اعلام کرده که «۹۰۰ نفر بیمار قلبی و تنفسی به علت آلودگی هوا از اول آبان ماه تا ۲۰ آذرماه جاری به مراکز درمانی اراک مراجعه کردند.»

بهروز ایران‌نژاد افزوده که «۵۱۵ بیمار قلبی با میانگین سنی ۵۱ سال و ۳۸۵ بیمار تنفسی با میانگین سنی ۵۴ سال با اورژانس ۱۱۵ تماس گرفتند و از خدمات پیش‌بیمارستانی استفاده کردند.»

این مقام اورژانس ایاتان مرکزی افزوده که «های اراک امروز نیز در وضعیت آلوده قرار دارد و یک دستگاه اتوبوس آمبولانس و یک دستگاه آمبولانس در میدان «شهدا» اراک مستقر و آماده ارایه خدمات به بیماران است و در صورت

● طی روزهای گذشته هوای بسیاری از شهرها از جمله تهران، اصفهان، مشهد، تبریز، اهواز، قزوین، اراک، قم و کرج آلوده بوده و مدارس و ادارات تعطیل و نیمه‌تعطیل شدند.

● از ابتدای امسال تا کنون، شهروندان تهرانی پنج روز هوای پاک، ۱۷۵ روز هوای سالم، ۷۹ روز هوای ناسالم برای گروه‌های سنی حساس و ۸ روز هم ناسالم برای همه گروه‌های سنی جامعه استنشاق کرده‌اند.

● آلودگی هوا در روزهای گذشته هزاران شهروند در شهرهای مختلف را راهی بیمارستان کرده است. همچنین در سال ۱۴۰۲ حدود ۳۰ هزار و ۶۰۰ نفر بر اثر آلودگی هوا جان خود را از دست دادند که این آمار نسبت به سال پیشتر افزایش یافته است.

آلودگی هوا در تهران و چند شهر بزرگ ایران از جمله تبریز، مشهد، اراک و کرج سبب تعطیلی مدارس و ادارات شده است. رئیس کمیسیون سلامت و محیط زیست شورای شهر تهران خواستار ورود دستگاه قضا به موضوع آلودگی هوا شده است.

با ادامه آلودگی هوا در تهران، استانداری تهران اعلام کرد که با تصویب کمیته اضطرار آلودگی هوای تهران تمامی مدارس، دانشگاه‌ها و ادارات استان تهران بجز دماوند و فیروزکوه در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه ۲۱ و ۲۲ آذر تعطیل شدند. همچنین دیروز و امروز برخی شعب بانک‌ها تعطیل و بعضی فقط با ۳۵ درصد ظرفیت فعالیت داشته‌اند بر اساس اعلام سازمان هواشناسی کیفیت هوای امروز شهر تهران با ثبت عدد ۱۶۱ در شرایط ناسالم برای همه گروه‌های حساس قرار دارد و ذرات کمتر از ۲.۵ میکرون آلاینده اصلی هوای تهران هستند.

صبح امروز همچنین اعلام شد که ۳۳ نقطه پایتخت در شرایط قرمز هوا قرار دارند. با توجه به شدت برودت هوا و سرعت پایین وزش باد، پیش‌بینی پایداری این شرایط و تشدید آلودگی وجود دارد.

این در حالیست که طی ۲۴ ساعت گذشته شاخص کیفی هوا نیز بر روی عدد ۱۶۴ قرار داشت و شرایط هوا آلوده برای همه گروه‌ها بود.

شرکت کنترل کیفیت هوای تهران، میانگین کیفیت هوای پایتخت در روزهای اخیر «ناسالم» اعلام کرده و به شهروندان درباره خروج از خانه هشدار داده بود.

بر اساس گزارش‌ها از ابتدای سال تا کنون کیفیت هوای تهران تنها پنج روز پاک بوده است. از ابتدای امسال تا کنون، شهروندان تهرانی پنج روز هوای پاک، ۱۷۵ روز هوای سالم، ۷۹ روز هوای ناسالم برای گروه‌های سنی حساس و ۸ روز هم ناسالم برای همه گروه‌های سنی جامعه استنشاق کرده‌اند.

سال گذشته و بر اساس روزشمار شاخص آلودگی در مجموع ۱۰ روز هوای پاک، ۲۳۶ روز هوای قابل قبول، ۱۰۷ روز هوای ناسالم برای گروه‌های حساس و ۱۲ روز هوای ناسالم برای تمامی گروه‌ها در پرونده شاخص آلودگی هوای پایتخت ثبت شده است.

بر اساس جدول رنگ‌بندی شرکت کنترل کیفیت هوا، ایستگاه‌های سبز رنگ شرایط «پاک»، زرد رنگ شرایط «قابل قبول»، نارنجی رنگ شرایط «ناسالم برای گروه‌های حساس»، قرمز رنگ شرایط «ناسالم برای همه گروه سنی»، بنفش رنگ شرایط «بسیار ناسالم» و قهوه‌ای رنگ شرایط «خطرناک» را

➔ رضایت مردم کام بردارند، بنابراین موضوع رفع فیلترینگ خیلی سریع به نتیجه می‌رسد.»

وعده رفع فیلتر اینترنت از جمله وعده‌های محوری مسعود پزشکیان در انتخابات ریاست جمهوری زودهنگام تیرماه ۱۴۰۳ بود و در ماه‌های گذشته نیز مقامات مختلف کابینه در روندی هماهنگ و سازمانیافته در مورد تلاش دولت برای رفع فیلترینگ و مخالفت با محدودسازی اینترنت به اظهار نظر می‌پرداختند.

مسعود پزشکیان در جریان تبلیغات انتخاباتی گفته بود: «اینترنت را باید آزاد کنیم. من اگر انتخاب شدم جلوی فیلترینگ خواهم ایستاد و کسب و کارهای تعطیل شده را بازیابی خواهم کرد»، پس از اولین جلسه شورای عالی فضای مجازی در دولت چهاردهم نه تنها اعلام کرد فعلا از رفع فیلترینگ خبری نیست بلکه دستور داد با فروشندگان فیلترشکن برخورد شود.

مسعود پزشکیان تأکید کرد که فعلا نمی‌تواند زمان مشخصی را برای رفع فیلترینگ اعلام کند و البته بر لزوم اجرای سیاست‌های ابلاغی از سوی رهبر جمهوری اسلامی در اینباره تأکید کرد!

در این میان فیلترینگ و محدودیت اینترنت در حالی ادامه دارد که فعالان حوزه اینترنت و تجارت الکترونیک از زیان گسترده ناشی از فیلترینگ به فعالیت‌های اقتصادی و همچنین معیشت خانوارهایی که با وجود شرایط نامناسب اقتصادی ناچار هستند ماهانه ارقام قابل توجهی برای فیلترشکن پرداخت کنند گزارش می‌دهند.

در همین رابطه نیما قاضی رئیس انجمن تجارت الکترونیک تهران در گفتگو با خبرگزاری «ایلنا» با اعلام اینکه ۸۳ درصد کاربران از فیلترشکن استفاده می‌کنند گفته «دست کم ۳۰ درصد کاربران اینترنت در کشور برای تمهید اشتراک فیلترشکن ماهانه نزدیک به ۱۵۰ هزار تومان هزینه می‌کنند و با در نظر گرفتن تعداد کاربرهای اینترنت کشور، گردش مالی بازار خرید و فروش ابزارهای فیلترشکن ماهانه بیش از پنج هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود.»

نیما قاضی افزوده «این رقم برابر با تحمیل هزینه چندهزار میلیاردی به مردم و اپراتورهاست و بدیهی است با حذف سیاست‌های فیلترینگ این هزینه تحمیل‌شده به چرخه اقتصاد دیجیتال و سید خانوار برمی‌گردد.»

بر اساس آخرین بررسی‌های کمیسیون اینترنت انجمن تجارت الکترونیک در سومین گزارش کیفیت اینترنت مشخص شد که بهار امسال در مقاطع کوتاه ۵ تا ۱۰ دقیقه‌ای لینک‌های ارتباطی در برخی از اپراتورها قطع و در نتیجه آن ارتباط کاربران اینترنت دچار اختلال شده است، هزینه از دست رفته این اختلال‌ها را نمی‌توان به راحتی محاسبه کرد اما به یقین بخش قابل‌توجهی از بدنه اقتصاد دیجیتال و کسب‌وکارهای اینترنتی کشور از این وضعیت متاثر می‌شوند او همچنین از شکست طرح فیلترینگ خبر داده و گفته بر اساس گزارش دیتاک، به دنبال ریزش اولیه کاربران اینستاگرام بعد از مسدود شدن آن در مهر ۱۴۰۱، ۹۰ درصد کاربران تا زمستان ۱۴۰۲ به این پلتفرم بازگشته‌اند. این به معنای تحمیل هزینه‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی به بدنه جامعه و فعالان اقتصادی کشور است.

نیما قاضی افزوده: «همه این موارد را باید در کنار ۵۰۰۰ وبسایت پر بازدید کاربران ایرانی گذاشت که بر اساس پایگاه داده CRUX دست کم ۷۳۰ وبسایت بطور مستقیم فیلتر شدند و دامنه اصلی آنها به آی‌پی‌های فیلترینگ resolve می‌شود. بسیاری از وبسایت‌هایی که از طریق فیلتر شدن آی‌پی، زیردامنه‌ها، cdn ها و... مسدود شده‌اند را نیز باید به این فهرست اضافه کرد.»

شورای شهر تهران خواستار دخالت قوه قضاییه به موضوع آلودگی هوا شده است. او ضمن اشاره به مشکلات جدی ناشی از آلودگی هوا، از عدم توجه کافی به این بحران در کشور انتقاد کرد و تأکید کرد آلودگی هوا که با جان انسانها در ارتباط است، باید بطور جدی پیگیری شود.

فاطمه مهاجرانی فاطمه سخنگوی دولت با اشاره به عدم تعطیلی مدارس با وجود آلودگی هوا تأیید کرد که حاضر نیست فرزندش را در این هوا به مدرسه بفرستد. او گفت: این تصمیمی بود که دوستان گرفتند و جای تعجب دارد که چرا مدارس را تعطیل نکردند. مهاجرانی تصریح کرد با توجه به آلودگی هوا و اینکه در سه روز گذشته نیز مدارس

نیاز، اعزام به مراکز بیمارستانی صورت می‌گیرد.» اورژانس استان تهران نیز گزارش داده که در هفته جاری، ۳۳.۵ درصد از مأموریت‌های این سازمان به بیماران قلبی و تنفسی اختصاص داشته است. از این تعداد، بیش از چهار هزار نفر به دلیل مشکلات تنفسی به اورژانس پایتخت مراجعه کرده‌اند.

مهدی پیرهادی همچنین به سهم عوامل مختلفی مانند خودروهای فرسوده، صنایع آلاینده و عدم نظارت بر معاینه فنی خودروها اشاره کرد و بر این نکته تأکید داشت که آلودگی هوا به یک مسئله پیچیده و فراگیر تبدیل شده است و نیاز به اراده و اقدام جدی دارد. او از رئیس‌جمهور خواست که به‌عنوان جراح قلب، آلودگی هوا را در اولویت اقدامات خود قرار دهد و بر لزوم نوسازی شش میلیون خودرو فرسوده تأکید کرد.

سازمان هواشناسی کشور با اعلام هشدار افزایش آلودگی هوا در هشت شهر به آستانه خطرناک، وضعیت نگران‌کننده‌ای را برای سلامت عمومی در روزهای آینده پیش‌بینی کرده است. براساس اعلام این سازمان، پیش‌بینی می‌شود از روز جمعه و شنبه، وزش باد شدید همراه با گردوخاک در نواحی غرب، شمال‌غرب و مرکز کشور شدت یابد. این شرایط به‌ویژه برای مناطق صنعتی و شهری که در معرض آلودگی شدید هوا قرار دارند، وضعیت خطرناکی ایجاد خواهد کرد.

وبسایت «اقتصاد ۲۴» نیز در گزارشی از وضعیت بحرانی آلودگی هوا در کشور نوشته «قوانین حفاظت از محیط‌زیست بطور مشخص وظایفی را برای نهادهای دولتی و خصوصی تعریف کرده‌اند. طبق این قوانین، این نهادها موظفند تدابیری برای کنترل آلاینده‌ها و کاهش آلودگی هوا اتخاذ کنند. این شامل محدودیت‌هایی برای صنایع آلاینده، تنظیم معیارهایی برای کیفیت هوا و نظارت بر رعایت این معیارها می‌شود. این قوانین نه تنها به‌عنوان ابزار نظارتی بلکه به‌عنوان ضمانتی برای حفظ سلامت عمومی عمل می‌کنند. حقوق شهروندی در این راستا به‌ویژه در مواجهه با آلودگی هوا اهمیت پیدا می‌کند.»

غیرحضور بوده، بهتر بود امروز هم مدارس غیرحضوری برگزار می‌شد. این در حالیست که برخی خانواده‌ها که والدین شاغل هستند با تعطیلی پی در پی مدارس به دلیل آلودگی هوا دچار مشکل می‌شوند چون کسی را ندارند در نبود آنها از کودکان مراقبت کند.

در همین رابطه یک مادر به روزنامه اینترنتی «فراز» گفته «تعطیلی مدارس کابوس منه. من در این چند روز که مدرسه‌ها تعطیل بود مجبور بودم که فرزندم را با خودم به محل کار ببرم، زیرا کسی نیست که از او نگهداری کند وقتی من سرکار هستم. امروز که مدارس باز شدند او را به مدرسه فرستادم. حالا دیدم که سخنگوی دولت گفته من به عنوان یک مادر حاضر نیستم که فرزندم را به مدرسه بفرستم. خوش به حال او که می‌تواند انتخاب کند که در این آلودگی فرزندش را به مدرسه بفرستد یا نه.»

از سوی دیگر آلودگی هوا در حالیست که حدود یک ماه و نیم پیش دولت مدعی شد برای اینکه هوای شهرها آلوده نشود دستور توقف مازوت‌سوزی در نیروگاه‌ها را داده است اما در مقابل ناچار است برق بخش خانگی را در سراسر کشور، دو ساعت در روز، قطع کند تا کمبود برق را جبران کند مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی دو روز بعد با انتشار گزارش و آمار اعلام کرد که علت توقف مازوت‌سوزی کمبود سوخت مازوت بوده است.

در روزهای گذشته گزارش‌هایی درباره ادامه مازوت‌سوزی در نیروگاه‌ها منتشر شد اما آلودگی هوا تنها عامل آلودگی هوا در کلانشهرها نیست و سالها بی‌تفاوتی جمهوری اسلامی به مسائلی چون مدیریت شهری و محیط زیست سبب بروز این بحران شده است. مهدی پیرهادی رئیس کمیسیون سلامت و محیط زیست

مازیار غلامی مدیر کل هواشناسی تهران هشدار داده که «آلودگی هوا در تهران به حدی رسیده است که وضعیت تنفسی شهروندان در بسیاری از روزها در وضعیت بحرانی قرار دارد. این موضوع به دلیل نبود بادهای مناسب و پایداری جو، باعث تجمع آلاینده‌ها در سطح پایین جو می‌شود. در چنین شرایطی، حتی کسانی که به‌طور معمول از مشکلات تنفسی رنج نمی‌برند، دچار مشکلات حاد می‌شوند. این شرایط در فصول سرد، به دلیل افزایش مصرف سوخت‌های فسیلی و آلودگی ناشی از آن، تشدید می‌شود.»

در استان خوزستان نیز هزار و ۶۹۵ نفر طی ۴۸ ساعت به دلیل آلودگی هوا و بروز علائم تنفسی راهی مراکز درمانی شدند. مسعود نشاطی مدیر امور بیماری‌ها و مراکز تشخیصی درمانی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز با اعلام این آمار گفته «این تعداد مراجعین در تمامی رده‌های سنی گزارش شده است و با بروز علائم تنگی نفس به مراکز درمانی مراجعه کرده‌اند.»

گزارش‌ها همچنین نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۲ حدود ۳۰ هزار و ۶۰۰ نفر بر اثر آلودگی هوا جان خود را از دست دادند که این آمار نسبت به سال پیشتر افزایش یافته است. این درحالیست که در سال ۱۴۰۱، حدود ۲۶ هزار و ۴۰۰ نفر در ۲۷ شهر کشور به دلیل آلودگی هوا فوت کردند. با این حال، تعداد شهرهایی که به دلیل آلودگی هوا دچار مشکلات بهداشتی می‌شوند، در سال ۱۴۰۲ به ۵۷ شهر رسیده است.

در این میان انتقادهایی نیز به عملکرد دولت در روزهای بحرانی آلودگی هوا در حدود یک سوم از استان‌های ایران مطرح شده است. چه در رابطه با مدیریت آلودگی هوا و چه درباره اظهارات مقامات دولت!

بحران کمبود دارو؛ مشکلات انباشته در شرکت‌های داروسازی و داروخانه‌هایی در آستانه ورشکستگی

● بابک رضازاده عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی با انتقاد از سیاست‌های وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو، از ورشکستگی شمار زیادی از داروخانه‌ها خبر داده است.

● سازمان غذا و دارو امرداد امسال ابلاغیه‌ای عجیب درباره صدور مجوز تأسیس داروخانه برای افراد غیرداروساز و حتی دیپلمه را صادر کرد و حالا با گذشت چند ماه، نتایج آن ابلاغیه نمایان شده است.

● نگین شایگان فعال صنعت دارو گفته کمبود دارو به همه داروها رسیده و هشدار داده «اگر این وضعیت به همین شکل پیش برود، سال دیگه مسکن هم نمی‌توانیم پیدا کنیم.»

بسیاری از داروخانه‌های ایران به دلیل سیاست‌ها نادرست جمهوری اسلامی در حوزه دارو و درمان در آستانه ورشکستگی قرار دارند. کمبود دارو از جمله در داروهای شیمی درمانی و انسولین به مرز هشدار رسیده و یک فعال صنفی حوزه دارو اعلام کرده همه داروها درگیر کمبود هستند.

بابک رضازاده عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی با انتقاد از سیاست‌های وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو، از ورشکستگی شمار زیادی از داروخانه‌ها خبر داده است.

سازمان غذا و دارو امرداد امسال ابلاغیه‌ای عجیب درباره صدور مجوز تأسیس داروخانه برای افراد غیرداروساز و حتی دیپلمه را صادر کرد. با گذشت چند ماه، نتایج آن ابلاغیه نمایان شده و به گفته بابک رضازاده این ابلاغیه داروخانه‌ها را به سمت ورشکستگی برده است.

عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی توضیح داده که «با این شرایط وقتی شخصی پول زیادی دارد اگر ۶ ماه هم فروش نداشته باشد، مشکلی برایش ایجاد نمی‌شود اما جوانی که با تخصص لازم، داروخانه‌ای تأسیس کرده است، اگر مدتی فروش نداشته باشد، ورشکست می‌شود.

این نماینده مجلس شورای اسلامی تأکید کرده که «مجوز تأسیس داروخانه فقط باید به داروسازها داده شود که این کار را در کمیسیون آغاز کرده و در صورت تصویب قانون مجوز تأسیس داروخانه فقط به متخصصین این حوزه داده خواهد شد.»

بابک رضازاده در بخش دیگری از سخنانش به کمبود دارو اشاره کرده و گفته مشکل در زمینه دارو «تحریم» نیست بلکه مشکلات مدیریت بازار دارو است: «هنوز در حوزه داروهای شیمی درمانی خصوصاً نسخه خارجی آن کمبود داریم؛ درحالی که مردم بیشتر نسخه خارجی را به دلیل تاثیر بیشتری که دارند خواهان هستند؛ البته مشکل ما تحریم‌های خارجی نیست بلکه مشکل در مدیریت بازار دارو است.»

این عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی افزوده سازمان غذا و دارو «در تولید بعضی از داروها مثل انسولین کوتاهی کرده است درحالی که مردم برای درمان به این دارو نیاز دارند نه زیبایی؛ بنابراین نیاز به این دارو در کشور شوخی بردار نیست. این سازمان بعضاً در جواب انتقادات می‌گوید که شرکت‌ها تولید آن را متوقف

هم ارز نمی‌دهند، وقتی ارز می‌دهند تسهیلات بانکی برای خرید ارز وجود ندارد، تغییرات در سازمان غذا و دارو هم زیاد است.»

این فعال صنفی افزوده بود که «نقدینگی در صنعت دارو هم مشکل بسیار زیادی ایجاد کرده است. طرح دارو یار می‌گوید یارانه‌ی دارو را به بیمه پرداخت می‌کنیم و بیمه آن را به داروخانه پرداخت کند تا هزینه‌ها از جیب مردم نرود. بیمه‌ها امسال ۳۰ هزار میلیارد تومان بدهکار هستند در حالیکه سال گذشته ۱۰ هزار میلیارد تومان بود.»

او همچنین گفته بود که «داروخانه‌ها مطالبات دی ۱۴۰۲ را الان می‌گیرند. وقتی داروخانه یکسال عقب باشد، داروخانه و سیستم پخش و داروسازی کشور ورشکست می‌شود. ما خودمان را فریب می‌دهیم که از بیمه استفاده می‌کنیم. بیمه حیاط خلوت دولت است که با آن خرج‌هایش را تأمین کند. سیستم‌های پخش بزرگ بالای ۱.۵ همت و ۵۰۰ میلیارد بدهی دارند. پخش‌های خصوصی کوچکتر هم به نقطه‌ای رفته‌اند که نمی‌توانند بدهی‌هایشان را پرداخت کنند.»

نگین شایگان از تمایل نداشتن تولیدکنندگان دارو به ادامه تولید خبر داده و گفته «در کجای دنیا سازمان غذا و دارو قیمت‌گذاری دستوری می‌کند؟ وقتی من امروز ریسک ارز و تورم دارم، هر روز برق قطع می‌شود و ارز نیمایی هر روز جا به جا می‌شود، چرا دارو را در طول یکسال باید با یک قیمت بفروشم؟ از آن طرف پول را یکسال بعد با همان حاشیه سود بگیرم. این شرایط باعث شده هیچکس تمایلی به تولید نداشته باشد.»

این فعال داروسازی گفته که برخی شرکت‌های تولید دارو به دلیل عدم پرداخت ارز از سوی وزارت

کرده اند. اما سوال من این است که آیا در دنیا فقط یک شرکت تولید انسولین را بر عهده دارد؟ بخش زیاد انسولین کشور از طریق واردات تأمین می‌شود و ما تولید داخلی کمی داریم؛ لذا مردم در بعضی از شهرهای کوچک مردم برای تهیه یک انسولین به شهرهای بزرگ تر سفر می‌کنند!»
نگین شایگان فعال صنعت دارو نیز هفته گذشته در گفتگو با وبسایت «انتخاب» گفته بود که کمبود دارو به همه داروها رسیده و هشدار داده بود که «اگر این وضعیت به همین شکل پیش برود، سال دیگه مسکن هم نمی‌توانیم پیدا کنیم.»

این فعال صنفی گفته بود که مواد اولیه عمدتاً از هند و چین می‌آید؛ با مشکلاتی که برای کشور در چند ماه اخیر پیش آمد، ۲ ماه طول می‌کشد که هواپیمایی «ماهان» برای شما یک دارو را از چین بیاورد: «۸۰ درصد بازار داروسازی ما دست تولید داخل است، مواد اولیه عمدتاً از هند و چین می‌آید. ما از چین وارد می‌کردیم، پرواز [هواپیمایی] ماهان و پرواز داخلی چین هم حاضر بود، با مشکلاتی که برای کشور در چند ماه اخیر پیش آمد، چینی‌ها دیگر به ایران نیامدند و صف [هواپیمایی] ماهان در چین به ۲ ماه رسید. یعنی ۲ ماه پول می‌کشد که [هواپیمایی] ماهان برای شما یک دارو را از چین بیاورد. البته واردات از هند به این سختی نیست چون ایران ایر هم پرواز دارد.»

نگین شایگان افزوده بود که «مشکلات کمبود دارو یک مشکل کلی است و نمی‌توان چند نمونه دارو را نام برد. اولین مشکل مسأله‌ی ارز، دوم قیمت‌گذاری دستوری و سوم مسأله‌ی نقدینگی و طرح دارویار است. در حوزه‌ی ارز اول سال بودجه را یک رقمی تعیین می‌کنند، تا خردادماه

خطر اعدام زنان مخالف حجاب اجباری در ایران

براساس بررسی گروه پژوهشی «امروز» ۹۵ درصد زنان و دختران تهران مخالف حجاب اجباری هستند

گفتنی است بر اساس بند ۶۰ قانون جدید هرکس که کوشش نماید تا مانع دستگیری و آزار بانوان و دختران مخالف حجاب اجباری شود نیز به زندان و پرداخت جریمه نقدی محکوم خواهد شد.

این مصوبه شرکت‌های تجاری، رانندگان تاکسی، رسانه‌ها و مراکز آموزشی را در صورتی که خبرچینی نکرده و موارد مخالفت با حجاب اجباری از سوی بانوان و مردان را به مسئولان گزارش ندهند، تهدید به مجازات و تنبیه می‌کند. سازمان عفو بین‌الملل در واکنش به مصوبه جدید مجلس شورای اسلامی گفته: «این قانون شرم‌آور سرکوب زنان و دخترانی را تشدید می‌کند که در پی خیزش زن، زندگی، آزادی» از خود شهادت نشان داده و از حقوقشان دفاع می‌کنند.»

تصویب این قوانین در حالی صورت گرفته که مسعود پزشکیان رئیس جمهوری اسلامی زمانی که نماینده تبریز در مجلس شورای اسلامی بود، سیاست حجاب اجباری در کشور را مورد انتقاد قرار داده و گفته بود که نمی‌توان با زور و خشونت و روش‌های سلبی حجاب بر سر زنان گذاشت و همه تلاش‌های ۴۵ ساله جمهوری اسلامی برای تحمیل حجاب اجباری بیهوده بوده و خواهد ماند.

او افزوده بود: «با زور، دستور، جریمه، زندان و توهین نمی‌توان افراد و جامعه را تغییر داد. با زور نمی‌شود مردم را نمازخوان کرد و حجاب بر سر آنها گذاشت. ۴۵ سال است در این مملکت تلاش می‌شود به زور بر سر مردم حجاب بگذارند، اما نشده و امروز هم با و خشونت و روش‌های سلبی نمی‌توان به نتیجه رسید.»

لازم به یادآوری است که در حال حاضر ایران تنها کشور مسلمان‌نشین در جهان است که جمهوری اسلامی در آن حجاب را برای تمام زنان، حتی زنان غیرمسلمان یا نمایندگان دیپلماتیک و گردشگران خارجی «اجباری» کرده است!

● **ایران تنها کشور مسلمان‌نشین در جهان است که جمهوری اسلامی در آن حجاب را برای تمام زنان، حتی زنان غیرمسلمان یا نمایندگان دیپلماتیک و گردشگران خارجی «اجباری» کرده است!**

● **بند ۳۷ قانون جدید «عفاف و حجاب» اسلامی می‌گوید: کسانی که «بی بندوباری» و «کشف حجاب» یا «پوشش نامناسب» را تبلیغ و ترویج می‌کنند با خطر زندان و جریمه نقدی روبرو هستند و اگر مقامات رفتار آنان را مصداق «فساد فی الارض» تشخیص بدهند به موجب بند ۲۸۶ قانون مجازات اسلامی به اعدام محکوم می‌شوند**

فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت مسعود پزشکیان اعلام کرد تا ابلاغ قانون جدید «عفاف و حجاب»، یعنی جمعه بیست و سوم آذرماه، دولت سرگرم مذاکره با مجلس درباره نحوه اجرای آن است.

به موجب مصوبه جدید مجلس شورای اسلامی از این پس زنان و دختران مخالف حجاب اجباری در ایران در معرض خطر اعدام و زندان‌های طولی‌مدت تا پانزده سال و نیز مجازات‌های شلاق و جریمه‌های نقدی معادل پانزده هزار دلار هستند.

بند ۳۷ قانون جدید «عفاف و حجاب» اسلامی می‌گوید: کسانی که «بی بندوباری» و «کشف حجاب» یا «پوشش نامناسب» را تبلیغ و ترویج می‌کنند با خطر زندان و جریمه نقدی روبرو هستند و اگر مقامات رفتار آنان را مصداق «فساد فی الارض» تشخیص بدهند به موجب بند ۲۸۶ قانون مجازات اسلامی به اعدام محکوم می‌شوند.

مصوبه جدید در عین حال مصونیت و آزادی عمل کامل برای کسانی قائل شده که تحت عنوان «امر به معروف و نهی از منکر» زنان مخالف حجاب اجباری را در فضای عمومی هدف آزارهای خود قرار می‌دهند.

➔ بهداشت دچار بدهی‌های سنگین شده و برخی دیگر نیز به دلیل نبود نقدینگی و مشکل در تأمین مواد اولیه خطوط تولید را موقتاً تعطیل کرده و به کارکنان‌شان مرخصی اجباری داده‌اند.

محمدرضا واعظ مهدوی رئیس انجمن اقتصاد سلامت هم به تازگی با انتقاد از سیاست‌های سازمان غذا و دارو گفته «نهادهای نظارتی به تعارض منافع در سازمان غذا و دارو ورود کنند.»

مهدی پیرصالحی رئیس جدید سازمان غذا و دارو است که در دولت مسعود پزشکیان به سمت منصوب شد. این انتصاب با واکنش‌هایی روبرو بود. در شرایطی که موافقان معتقد بودند او سالها سابقه فعالیت در حوزه دارو دارد و تجارت او می‌تواند به حل مشکلات کمک کند، منتقدان موضوع «تعارض منافع» را مطرح می‌کردند.

مهدی پیرصالحی عضو هیئت مدیره و سهامدار برخی از شرکت‌های داروسازی از جمله «ثامن» است. برخی کاربران فضای مجازی با استفاده از اطلاعات موجود در سایت رسمی و مربوط به ثبت شرکت‌ها حدود ۱۷ شرکت داروسازی را نام برده‌اند که پیرصالحی در سمت‌های مختلف از ریاست تا نایب رئیسی و عضو عضو هیأت مدیره آنها است!

رضایی کوچی نماینده مجلس شورای اسلامی در واکنش به انتصاب مهدی پیرصالحی که برخی آن را انتصابی رانتی از سوی اصلاح‌طلبان می‌دانند، گفته بود «انتخاب افرادی که در شرکت‌های خصوصی مسئولیت داشته یا دارند در جایگاه وزیر و معاون وزیر، باعث مفسده می‌شود، فساد آور است و به نظرم حتماً باید سازمان بازرسی و دستگاه‌های نظارتی کنترل کنند.»

این نماینده مجلس شورای اسلامی افزوده بود که «دولت باید مسئولیتی انتخاب کند که تعارض منافع نداشته باشند. نمی‌شود یک نفر خودش در شرکتی مسئولیت داشته باشد و بعد در جایگاه معاون وزیر یا وزیر بر همان حوزه نظارت کند. این اصلاً تناسبی ندارد و تعارض پیدا می‌کند و حتی دستگاه امنیتی که استعلام افراد رو برای احراز تصدی یک پست می‌دهد باید به این مسئله دقت کنند که مردم همه مسائل را می‌بینند پس نباید کاری که باعث دلسردی مردم شود.»

محسن جلواتی عضو هیئت مدیره «دیده‌بان شفافیت و عدالت» نیز درباره این انتصاب گفته بود که «آقای پیرصالحی برای این دولت مانند یک هندوانه در بسته نیست. او در گذشته امتحانش را پس داده و از تعارض منافع هم سوءاستفاده کرده است. همچنین سوابق او در برخی از شرکت‌های دارویی مانند شرکت ثامن و داروپخش و... مشهود است.»

به گفته محسن جلواتی «این افراد در قیمت‌گذاری دارو به شکلی عمل کرده‌اند که چشم ۵۰ نفر از هموطنان به دلیل واردات داروی «اوستین» از کشور ترکیه که با ساک و به صورت مسافری و در شرایط نامناسب وارد شده بود، کور شد! داروهای وارد شده به صورت غیرقانونی وارد و در چشم مردم تزریق کردند. آنها حتی اصول چشم‌پزشکی را رعایت نکردند.»

به عقیده محسن جلواتی «باید با این مسائل برخورد کيفری شود، فقط برخورد حقوقی و قضایی کافی نیست. ما حامی جان و سلامت مردم هستیم. اسم این وزارتخانه بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است. سازمان غذا و دارو مأموریت مهم و عظیمی در خصوص امنیت غذایی و دارویی مردم دارد اما میان تعارض منافع و جان و سلامت مردم، تعارض منافع را انتخاب کردند.»

کنسرت بی حجاب پرستو احمدی «در دل ایران»؛ قوه قضاییه «اعلام جرم» کرد!

با عنوان «کنسرت فرضی» در یک کاروانسرا در فضای مجازی منتشر شد که در آن یک گروه به خوانندگی خامی بدون رعایت موازین قانونی و شرعی در حال اجرای یک قطعه موسیقی هستند.

«میزان» در ادامه نوشته «در پی انتشار کلیپ مورد اشاره که هیچ مجوز قانونی نداشته و موازین قانونی و فرهنگی کشور نیز در آن رعایت نشده است، با ورود دستگاه قضایی ضمن برخورد مقتضی، علیه خواننده و عوامل تولید آن پرونده قضایی تشکیل شده است.»

اجرای «کنسرت کاروانسرا» با استقبال گسترده شهروندان در شبکه‌های اجتماعی روبرو شده است. اقدام بی‌سابقه یک خواننده زن که با پوشش اختیاری و لباس مناسب به همراه گروه موسیقی کنسرتی را اجرا و ویدئوی آن را منتشر کند، از سوی برخی کاربران شبکه‌های اجتماعی به عنوان فصل تازه‌ای از مبارزه مردم به ویژه زنان با جمهوری اسلامی ارزیابی شده است.

یک کاربر در شبکه «ایکس» نوشته: «پرستو احمدی تو ایران بدون حجاب کنسرت اجرا کرده، این کار این قاب و شجاعت این دختر در تاریخ ثبت میشه...»

کاربر دیگری او را چنین ستوده است: «از قمرالملوک وزیری نخستین خواننده زن در تاریخ ایران که بدون حجاب روی صحنه رفت تا پرستو احمدی که شجاعت روی صحنه رفتن در این زمانه رو به جان خرید.»

یکی دیگر از کاربران در شبکه «ایکس» نیز با انتشار بخشی از اجرای پرستو احمدی در «کنسرت کاروانسرا» نوشته: «ما یک شانس برای زندگی داشتیم که تبدیل شدیم به زنی در خاورمیانه. سعادتمندانه نبود اما جسورانه بود.»

یکی دیگر از کاربران هم نوشته: «بین اونجای تاریخیم که پرستو احمدی برای اولین بار در جمهوری اسلامی، توی دل ایران کنسرت لایو اجرا میکنه!»

نوازندگانی که در این گروه پرستو احمدی را همراهی می‌کردند، احسان بیرقدار، سهیل فقیه نصیری، امین طاهری و امیر علی پیرنیا بودند.

این کنسرت با عنوان «کنسرت کاروانسرا» در یوتیوب به فاصله چند ساعت بیش از ۱۵۲ هزار بیننده داشته و در شبکه‌های اجتماعی نیز بخش‌هایی از آن به شکل گسترده‌ای پخش شد.

پرستو احمدی در جریان اعتراضات جنبش ملی ۱۴۰۱ قطعه «از خون جوانان وطن» را اجرا کرده بود که با استقبال گسترده شهروندان روبرو شد. ویدئوی این اجرا که از سوی او منتشر شده بود بارها در شبکه‌های اجتماعی بازنشر شد. این خواننده جوان پس از اجرا و انتشار «از خون جوانان وطن» از سوی نهادهای امنیتی احضار شده بود.

پرستو احمدی در اجرای «کاروانسرا» گردن‌بندی با نقشه ایران بر گردن داشت و در پایان کنسرت نیز بار دیگر قطعه «از خون جوانان وطن» را اجرا کرد.

پرستو احمدی درباره کنسرت خود در کانال یوتیوب نوشته است: «من، پرستو؛ دختری که می‌خواهم برای مردمی که دوستشان دارم بخوانم. این حقی است که نمی‌توانستم از آن چشم‌پوشم؛ خواندن برای خاکی که عاشقانه دوستش دارم. اینجا، در این نقطه از ایران عزیزمان، در این تکه‌ای که تاریخ و اسطوره‌های ما به هم پیوند می‌خورند، صدای من را در این کنسرت فرضی بشنوید و خیال کنید، این وطن زیبا را...»

او در پایان این متن از نوازندگان و همچنین «تیمینه منزوی» و شرکت «فرش عرسین» و «عزیزان بسیاری که از بردن نام‌شان معذور» بوده تشکر نموده و تأکید کرده است که «اگر این عزیزان نبودند این اتفاق رقم نمی‌خورد.»

خبرگزاری «میزان»، خبرگزاری قوه قضاییه، صبح امروز پنجشنبه ۲۲ آذرماه ۱۴۰۳ اعلام کرد که «روز گذشته فیلمی

● پرستو احمدی در اقدامی بی‌سابقه در چهار دهه اخیر بدون حجاب و با پوشش اختیاری و مناسب کنسرت روی صحنه رفت و اجرای او از کانال یوتیوب‌اش پخش شد.

● این کنسرت با عنوان «کنسرت کاروانسرا» در یوتیوب به فاصله چند ساعت بیش از ۱۵۲ هزار بیننده داشته و در شبکه‌های اجتماعی نیز بخش‌هایی از آن به شکل گسترده‌ای پخش شده است.

● پرستو احمدی نوشته «این حقی است که نمی‌توانستم از آن چشم‌پوشم؛ خواندن برای خاکی که عاشقانه دوستش دارم. اینجا، در این نقطه از ایران عزیزمان، در این تکه‌ای که تاریخ و اسطوره‌های ما به هم پیوند می‌خورند، صدای من را در این کنسرت فرضی بشنوید و خیال کنید، این وطن زیبا را...»

● کاربری در شبکه «ایکس» با انتشار بخشی از اجرای پرستو احمدی در «کنسرت کاروانسرا» نوشته: «ما یک شانس برای زندگی داشتیم که تبدیل شدیم به زنی در خاورمیانه. سعادتمندانه نبود اما جسورانه بود.»

- کاربر دیگری نوشته: «نوشته: «بین اونجای تاریخیم که پرستو احمدی برای اولین بار در جمهوری اسلامی، توی دل ایران کنسرت لایو اجرا میکنه!»

ساعاتی پس از پخش آنلاین کنسرت پرستو احمدی خواننده ساکن ایران، قوه قضاییه از اعلام جرم علیه این خواننده جوان و عوامل برگزاری این کنسرت خبر داد.

پرستو احمدی خواننده ساکن ایران شامگاه چهارشنبه ۲۱ آذرماه در یکی از کاروانسراهای قدیمی ایران به همراه یک گروه موسیقی کنسرت برگزار کرد و این کنسرت از کانال یوتیوب او به نمایش درآمد. پرستو احمدی در اقدامی بی‌سابقه در چهار دهه اخیر بدون حجاب و با پوشش اختیاری و مناسب چنین کنسرت‌هایی به روی صحنه رفت.

سیاست‌های جمهوری اسلامی صنعت گردشگری ایران را به گما برد

گردشگری است که سال گذشته نسبت به صنعت گردشگری هشدار داده و گفته بود با چینی‌ها، روس‌ها و عراقی‌ها نمی‌توان به جذب ۱۵ میلیون گردشگر رسید.

به گفته این فعال صنفی در حال حاضر عمده تورهایی ورودی ما از کشورهای چین و عراق است. او همچنین گفته عموماً گردشگری ورودی ایران در دو فصل بهار و پاییز رونق دارد. حتی اگر این شش ماه را هم در نظر بگیریم که هر هفته هم تورهایی گردشگری داشته باشیم اگر در حد ۲۰۰ تا ۳۰۰ نفر یا یک یا دو پرواز باشند، می‌توانیم به نیازهایشان پاسخ دهیم اما اگر ۴ یا ۵ هواپیما مسافر داشته باشیم، قطعاً در حوزه اقامت با مشکل روبه رو می‌شویم. چراکه عموماً گردشگران مرکز اقامتی‌اشان را خودشان انتخاب می‌کنند و ما نمی‌توانیم آن‌ها را وادار کنیم که در هتل‌های ۳ ستاره یا واحدهای بومگردی اقامت داشته باشند. عموماً خواستار اقامت در هتل‌های ۴ و ۵ ستاره هستند که تعداد این هتل‌ها در ایران اندک است.

زیرساخت‌های گردشگری در ایران نیز طی سالهای گذشته توسعه لازم و کافی را پیدا نکرده و در نتیجه ضعف در زیرساخت‌ها در کاهش آمار گردشگر تأثیر داشته است.

این موضوع از سوی مصطفی شفیعی شکیب مورد اشاره قرار گرفته است: «حوزه زیرساخت‌های گردشگری با مشکلات زیادی روبه رو هستیم. به تعداد کافی هواپیما نداریم. ترکیب، قطر و امارات تاحدودی در این حوزه به ما کمک می‌کنند اما همچنان در حوزه حمل و نقل هوایی با مشکل روبه رو هستیم و ناچار هستیم بخشی از این حمل و نقل را به ایرلاین‌های خارجی واگذار کنیم. حتی در حوزه فرودگاهی نیز با مشکلاتی روبه رو هستیم چنانکه در بزرگترین فرودگاه بین‌المللی ایران که همان فرودگاه امام است در هر طرف تنها ۳ چرخ نقاله داریم که در کل

توریست بوده و پایین بودن ارزش پول ملی هم برای بخشی از گردشگران خارجی انگیزه ایجاد کند اما دلایل مختلفی سبب رکود بخش گردشگری در ایران شده است از جمله قوانین سختگیرانه، نبود آزادی برای گردشگران، نبود امنیت و هشدار کشورهای دیگر.

در همین رابطه محمدعلی اشرف واقفی توضیح داده که «یکی از چالش‌های اصلی ما، مسئله احساس امنیت در میان گردشگران خارجی است. هرچند کشور ما به لحاظ واقعی امن است، اما احساس امنیت برای گردشگران خارجی وجود ندارد و بطور کلی حوادث و اتفاقات منطقه که غیرمنتظره است، منجر به تبلیغات منفی شده و اخبار گوناگون خاورمیانه به شکلی مستقیم و غیرمستقیم بر ایران تأثیر گذاشته است.»

او تأکید کرده که «حتی رخدادهایی در سوریه، یمن یا لبنان تأثیری به مراتب بیشتر از کشورهای همسایه این مناطق، مانند اردن، بر گردشگری ایران می‌گذارد. این موضوع ناشی از ارتباط مستقیم ایران با مسائل منطقه‌ای است که اخبار حوادث، ذهنیت عمومی جهان را تحت تأثیر قرار می‌دهد.»

این فعال صنفی افزوده که «ما پیش از این، گردشگرانی از آمریکای شمالی و جنوبی، شرق آسیا (از جمله چین، اندونزی، مالزی و تایلند) و اروپا (به‌ویژه آلمان و اسپانیا) داشتیم اما اکنون بازارهای اصلی ما، خصوصاً بازار آلمان تعطیل شده‌اند.»

در آنسو به نظر می‌رسد مقامات جمهوری اسلامی هم چندان علاقه‌ای به جذب گردشگران اروپایی ندارند و صرفاً بر کشورهایی مانند چین و عراق تمرکز کرده‌اند. این در حالیست که بر اساس برنامه هفتم توسعه ایران باید در سال ۱۴۰۶ به رقم ۱۵ میلیون گردشگر ورودی دست پیدا کند! مصطفی شفیعی شکیب از دیگر فعالان صنفی حوزه

● نایب رئیس پیشین جامعه تورگردانان ایران: هیچ گروه گردشگر اروپایی یا آمریکایی به ایران سفر نمی‌کند و بازار گردشگران محدود به روس‌ها و چینی‌ها شده که آنها نیز به تعداد بسیار محدودی نسبت به گذشته سفر می‌کنند.

● دلایل مختلفی سبب رکود بخش گردشگری در ایران شده است از جمله قوانین سختگیرانه، نبود آزادی برای گردشگران، نبود امنیت و هشدار برای عدم سفر به ایران از سوی دیگر دولت‌ها.

● بسیاری از افرادی که برای خرید و فروش کالا یا دیدار کوتاه با بستگان از مرزهای زمینی عبور می‌کنند از سوی منابع حکومتی جزو آمار گردشگران محاسبه می‌شوند.

● حدود ۳۰ درصد از راهنمایان حرفه‌ای در حوزه گردشگری به واسطه بحران‌های چند سال گذشته و اقدامات حمایتی دیربهرنگام و قهر سازمان برنامه و بودجه با دولت و خواسته‌های مردم، تغییر شغل داده‌اند.

نایب رئیس سابق جامعه تورگردانان ایران از توقف «گردشگری ورودی به ایران» خبر داده و گفته فقط گردشگرانی از کشورهای عربی به ویژه عراق به ایران سفر می‌کنند.

با وجود ظرفیت‌های فراوانی که ایران از نظر جغرافیایی، تاریخی و فرهنگی برای جذب گردشگر دارد اما صنعت گردشگری ایران بطور مستقیم و غیرمستقیم قربانی سیاست‌های جمهوری اسلامی شده و به گفته فعالان صنفی گردشگران خارجی تمایلی برای سفر به ایران ندارند.

در همین رابطه محمدعلی اشرف واقفی، نایب رئیس پیشین جامعه تورگردانان ایران و مدیر یک شرکت تورگردانی، در گفتگو با وبسایت «خبر آنلاین» گفته «گردشگری ورودی ایران در شرایط بسیار دشواری قرار دارد و عملاً متوقف شده است. در حال حاضر، تقریباً هیچ گروه گردشگر اروپایی یا آمریکایی به ایران سفر نمی‌کند و بازار گردشگران محدود به روس‌ها و چینی‌ها شده که آنها نیز به تعداد بسیار محدودی نسبت به گذشته سفر می‌کنند.»

محمدعلی اشرف واقفی افزوده «این رکود تا جایی پیش رفته که حتی فصل بهار آینده، که همواره به عنوان اوج گردشگری پذیرایی ایران شناخته می‌شود و بسیار از تور اپراتورهای بزرگ از چندین ماه قبل نسبت به خرید تورهایی ایران اقدام می‌کردند، تمایلی به فعالیت در بازار ایران ندارند و از این رو ما فصل بهار را نیز از دست داده‌ایم. درواقع، می‌توان گفت گردشگری ورودی ایران بجز ورود گردشگرانی از کشورهای همسایه تقریباً تعطیل شده است.»

به گفته این فعال صنفی «تنها گردشگرانی از کشورهای عربی، به‌ویژه عراق، به ایران سفر می‌کنند اما گردشگران اروپایی، که بازار اصلی شرکت ما و بسیاری از تورگردانان محسوب می‌شد، تقریباً بطور کامل غایب هستند.»

او افزوده تنها اروپایی‌هایی به ایران می‌آیند که عمدتاً برای مقاصد کاری سفر می‌کنند و نمی‌توان آنها را در دسته گردشگران فرهنگی و گروهی محسوب کرد. برای مثال، اخیراً مسافری از یونان برای امور کاری به ایران سفر کرده است، اما این نوع سفرهای محدود باسفرهای گروهی گردشگران تفاوت اساسی دارد.»

در شرایطی که ایران دارای ظرفیت‌های زیادی برای جذب

قطع برق خانگی در سراسر ایران دوباره آغاز شد

● وزارت نیرو بدون اعلام آغاز دوباره خاموشی‌ها اقدام به قطع برق کرده و مردم بدون اطلاع قبلی با قطع برق ۲ ساعته مواجه شده‌اند.

● خبرگزاری «تسنیم» وابسته به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعلام کرده به نظر می‌رسد با افزایش مصرف گاز در بخش خانگی و تشدید سرمای هوا، خاموشی‌های خانگی فعلا ادامه‌دار باشد.

● دولت به مازوت‌سوزی در نیروگاه‌ها ادامه داده که اثر آن در آلودگی هوای کلانشهرها نمایان شده است. همچنین قطع گاز بخش صنعت به صورت گسترده‌تری نسبت به گذشته ادامه دارد.

● کارشناسان پیشتر هشدار داده بودند کمبود انرژی در ایران به وضعیت «آخر الزمانی» رسیده و دولت با اقدامات سطحی موفق نخواهد شد این کمبود را مدیریت کند.

پس از دو هفته از اعلام پایان قطع برق بخش خانگی، بار دیگر جیره‌بندی برق بخش خانگی در سراسر کشور آغاز شده است. رسانه‌های داخلی گزارش دادند وزارت نیرو از پیش درباره آغاز روند قطع برق خانگی اطلاع نداده بود و شهروندان در استان‌های مختلف با قطع برق روبرو شدند. بر اساس گزارش رسانه‌های داخلی، وزارت نیرو بدون اعلام آغاز دوباره خاموشی‌ها اقدام به قطع برق کرده و مردم بدون اطلاع قبلی با قطع برق دو ساعته مواجه شده‌اند.

خبرگزاری «تسنیم» وابسته به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعلام کرده به نظر می‌رسد با افزایش مصرف گاز در بخش خانگی و تشدید سرمای هوا، خاموشی‌های خانگی فعلا ادامه‌دار باشد.

قطع برق بخش خانگی پیشتر از ۲۰ آبان‌ماه تا ششم آذرماه ادامه داشت. در همه کشور برق بخش خانگی در شهرها و روستاها روزانه دست‌کم دو ساعت قطع می‌شد. در ششم آذرماه و همزمان با حضور عباس علی‌آبادی وزیر نیرو در مجلس شورای اسلامی برای توضیح درباره ناترازی انرژی در کشور، او از پایان روند قطع برق بخش خانگی خبر داد.

وزیر نیرو مدعی شده بود که محدودیت در تأمین برق برطرف شده و در حال حاضر هیچ کمبود تولید برق توسط نیروگاه‌ها نداریم و خاموشی‌ها پایان می‌یابد. این در حالیست که پس از چند روز زمزمه بازگشت دوباره خاموشی‌های سراسری بلند شد و وزیر نیرو اعلام کرد «شرط عدم بازگشت خاموشی‌ها تأمین سوخت است.»

همزمان محمدجعفر قائم‌پناه معاون اجرایی مسعود پزشکیان هفته گذشته از احتمال قطع دوباره برق به دلیل کمبود انرژی خبر داده بود: «تولید برق نیاز به سوخت دارد و اگر سوخت ناکافی باشد برق قطع می‌شود، بنابراین دنبال این هستیم که ناترازی را در بخش سوخت مدیریت کنیم.» معاون اجرایی رئیس دولت افزوده بود که اگر گاز خانگی با همین روند مصرف شود منجر به تعطیلی کارخانه‌ها خواهد شد. او همچنین از ابلاغیه‌ی روز گذشته دولت به همه ادارات خبر داده که بر اساس آن «تمام دستگاه‌های اداری کشور موظف به خاموشی سیستم گرمایش و برق خود شدند تا مصرف را به حداقل برسانند.»

اینهمه در حالیست که طی روزهای گذشته که ظاهرا قطع سراسری برق بخش خانگی متوقف شده بود، همچنان گزارش‌هایی از برق در شهرهای مختلف منتشر می‌شد.

➔ ۶ چرخ نقاله می‌شود که اگر ۵ پرواز باهم به زمین بنشینند هر مسافر حداقل دو ساعت باید در نوبت مانند تا بارش را دریافت کند.

از سوی دیگر تردیدهایی جدی درباره آمار واقعی گردشگران یعنی افرادی که برای تفریح و سفر توریستی به ایران می‌آیند و درآمدی برای صنعت گردشگری ایجاد می‌کنند وجود دارد. بسیاری از افرادی که برای خرید و فروش کالا یا دیدار کوتاه با بستگان از مرزهای زمینی عبور می‌کنند از سوی منابع حکومتی جزو آمار گردشگران محاسبه می‌شوند در حالیکه این افراد هیچ ارتباطی با صنعت گردشگری ندارند و در این بخش هم هزینه نمی‌کنند.

مصطفی شفیع شکیب در اینباره گفته بیشتر گردشگران ورودی از کشورهای همسایه در قالب پیله وری هستند و بیشتر برای خرید جنس از مرزهای ایران عبور می‌کنند این درحالی است که در مبادی ورودی این افراد را در زمره گردشگران ثبت می‌کنند اما از نظر ما (فعالان حوزه گردشگری) این افراد توریست نیستند.

او توضیح داده که عموماً مسافرانی از کشورهای تاجیکستان، آذربایجان، ارمنستان و حتا عراق از مرزهای مشترکی که با ایران دارند عبور می‌کنند و به دلیل ارزان بودن اجناس در این‌ور مرزها، در صد خرید بر می‌آیند و بدون آنکه در مراکز اقامتی مجاز اقامت داشته باشند عموماً به خانه اقوام و دوستان می‌روند یا حتا در چادرهای بازارچه‌های مرزی اقامت می‌کنند و باز می‌گردند. در واقع هتل، راهنما یا آژانسداران ما از قبال این نوع مسافران سودی نمی‌برند. درواقع می‌توان گفت تعداد مسافران کشورهای همسایه که سودی برای گردشگری ایران داشته باشند، بسیار اندک است.

رکود عمیق در صنعت گردشگری سبب خروج نیروی انسانی از این صنعت شده است. محسن حاجی‌سعید رئیس هیأت مدیره جامعه انجمن‌های حرفه‌ای راهنمایان گردشگری ایران بهمن‌ماه گذشته اعلام کرد که «حدود ۳۰ درصد از راهنمایان حرفه‌ای در حوزه گردشگری به واسطه بحران‌های چند سال گذشته و اقدامات حمایتی دیرنگام و قهر سازمان برنامه و بودجه با دولت و خواسته‌های مردم، تغییر شغل داده و از این حرفه کناره‌گیری کرده یا مهاجرت کرده‌اند.»

او گفته «بیشتر راهنمایان حرفه‌ای فعال در انواع گردشگری بخش فرهنگی و انگلیسی‌زبان و سایر زبان‌های کشورهای اروپایی از جمله آلمانی، فرانسه، ایتالیایی یا چالش‌های بسیار جدی روبرو هستند. بیشتر این افراد مهاجرت کردند و بسیاری از این افراد بیکار شده و ناچار به تغییر شغل شده‌اند.»

محسن حاجی‌سعید با اشاره به ارتباط توسعه گردشگری در همه کشورها با موضوعات مختلفی نظیر ثبات سیاست خارجی، مسائل داخلی و حفظ امنیت گفته بود: «در کشورمان تحریم‌ها گرچه برای جذب گردشگر مشکل ایجاد می‌کند اما مسئله اصلی هشدار برای عدم‌سفر به ایران است. هنوز برای این موضوع رایزنی هم نکرده‌ایم، نه از سمت وزارت خارجه نه از سمت وزارت گردشگری که این هشدارها لغو شود.»

او با بیان اینکه راهنمایان تخصصی فعال در حوزه اروپا مدت طولانی است که بیکار هستند و فکری برای این موضوعات نمی‌شود تأکید کرده بود: «گاهی مواقع حرکت‌هایی از سوی مسئولان می‌بینیم که خودشان هم می‌دانند راهگشا نیست و تنها برای فعالان این صنعت آزاردهنده است.»

از سوی دیگر دولت به مازوت‌سوزی در نیروگاه‌ها ادامه داده که اثر آن در آلودگی هوای کلانشهرها نمایان شده است. همچنین قطع گاز بخش صنعت به صورت گسترده‌تری نسبت به گذشته ادامه دارد.

در روزهای گذشته شرکت پتروشیمی شیراز اعلام کرد که «با توجه به اعلام شرکت گاز استان فارس مبنی بر محدودیت در مصرف گاز، کلبه واحدهای تولیدی این شرکت (شرکت پتروشیمی) از مدار خارج گردیدند.»

همچنین روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق استان کردستان از قطع برق مراکز صنعتی سقز به صورت دو بار در هفته خبر داده است. علت قطع برق که قرار است تا پایان بهمن‌ماه ادامه داشته باشد نیز «کمبود سوخت نیروگاه‌های تولید برق به دلیل افزایش مصرف گاز در ماه‌های سرد» عنوان شده است.

ادارات این شهر هم با محدودیت برق روبرو شده و شرکت توزیع نیروی برق استان کردستان تأکید کرده «مشترکین بخش اداری لازم است نسبت به صرفه جویی ۱۵ درصدی در وقت اداری و ۲۰ درصدی در ساعات غیر اداری اقدام نمایند.»

در آنسو دولت بر کمبود شدید انرژی نیز تأکید دارد. فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت روز گذشته در مراسمی به مناسبت روز دانشجو گفت: «می‌پرسند چرا برق می‌رود، باید گفت امسال ذخایر گازوئیل حدود ۵۵ تا ۶۰ تا درصد نسبت به سال پیش کمتر شده است. مردم صدای ما را نمی‌شنوند، لذا صرفه‌جویی نمی‌کنند.»

سخنگوی دولت پزشکیان همچنین گفته «ما مشکل انرژی داریم و راهی برای حل آن نداریم. چه کار کنیم؟ به مردم دروغ بگوییم؟»

مسعود پزشکیان نیز اول آذرماه در سخنانی در «گردهمایی سراسری مسئولین بسیج دانشجویی و

خانوارهای حقوق‌بگیر تا کجا تحمل افزایش قیمت‌ها را دارند؟

● قیمت انواع مواد خوراکی با سرعت در حال افزایش است؛ قیمت سیب‌زمینی طی یک شبانه‌روز با ۴۳ درصد افزایش، از ۲۱ هزار تومان به ۳۰ هزار تومان، و قیمت گوجه فرنگی نیز از ۲۱ تا ۲۶ هزار تومان به ۶۰ هزار تومان رسیده است.

● دولت مسعود پزشکیان نیز با وجود وعده‌های زیادی که برای ساماندهی اقتصاد کشور و معیشت مردم داده بود، در عمل به وعده‌های خود شکست خورده است.

● علی حیدری نماینده کارگران در شورای عالی کار: وضعیت قیمت‌ها با توجه به تورم بیش از ۷۰ درصدی، خرید را برای مردم سخت‌تر کرده و بیشتر اقلام خوراکی از سبد خانوارهای کم درآمد حذف شده‌اند.

● فرامرز توفیقی فعال کارگری: طبقه‌ی کارگر دیگر توان تاوان دادن ندارند، با سبد معیشت بیش از ۳۵ میلیون تومانی و دستمزد ۱۱ میلیون تومانی، هیچ جوری دیگر نمی‌شود از کارگران تاوان کشید.

افزایش قیمت مواد غذایی در ایران سفره‌های اقشار حقوق‌بگیر را بیش از پیش کوچک کرده است. گزارش‌ها نشان می‌دهد هزینه برای خرید مواد غذایی بیش از نیمی از درآمد خانوارها را می‌بلعد.

در روزهای گذشته قیمت سیب‌زمینی طی یک شبانه‌روز حدود ۴۳ درصد افزایش یافت و از ۲۱ هزار تومان به ۳۰ هزار تومان رسید. قیمت گوجه فرنگی نیز نسبت به ابتدای فصل که هر کیلو گرم بین ۲۱ تا ۲۶ هزار تومان بود اما در روزهای گذشته در حال افزایش است و تا ۶۰ هزار تومان و بیشتر هم عرضه می‌شود. کالاهای روزمره سفره خانوارها در ماه‌های اخیر بین ۴۰ تا ۵۰ درصد گران شده‌اند.

علی حیدری نماینده کارگران در شورای عالی کار گفته که «وضعیت قیمت‌ها با توجه به تورم بیش از ۷۰ درصدی، خرید را برای مردم سخت‌تر کرده و بیشتر اقلام خوراکی از سبد خانوارهای کم درآمد حذف شده‌اند.»

این فعال کارگری گفته «مردم بیشتر از هر چیز نیاز به ثبات قیمت‌ها دارند، موضوعی که تاکنون توجهی به آن نشده و دولت‌ها در برابر این افسارگسیختگی، سیاستی جهت اعمال و بازگشت آرامش به بازار مواد خوراکی و تقویت بنیه مالی مردم نداشته‌اند.»

علی حیدری گفته «باید پذیرفت که با توجه به کاهش قدرت مالی اکثر مردم، خرید کالاهای ضروری و به ویژه اقلام خوراکی مورد نیاز مصرف مردم، کمتر شده است.»

در همین رابطه علیرضا رئیسی معاون بهداشت وزارت بهداشت از نصف شدن سرانه مصرف گوشت خبر داده و گفته «سرانه مصرف گوشت در جامعه سالم باید ۷۵ گرم در روز باشد که الان برای هر نفر در کشور ما ۳۵ گرم است که تقریباً نیمی از سرانه در نظر گرفته شده است.»

معاون وزیر بهداشت همچنین گفته بود که روزانه باید ۲۵ گرم فیبر مصرف شود در حالی که این میزان در کشور ما اکنون ۱۵ گرم در روز است. نان سبوس‌دار و سبزیجات و میوه‌ها منبع فیبر هستند و افزایش مصرف فیبر از بروز مشکلات گوارشی و سرطان‌ها جلوگیری می‌کند.

در نهایت، این مصوبه تأکید کرده که در شرایط اوج مصرف، ساعات کاری واحدهای تجاری بزرگ کاهش یابد و واحدهای آموزشی و اداری مطابق با تصمیمات کارگروه تأمین پایدار سوخت زمستانی تعطیل یا ساعات کاری آن‌ها کاهش یابد.

مهرداد عباد عضو هیئت نمایندگان اتاق ایران معتقد است که مهمترین عامل کمبود گاز در کشور مشکلات ساختاری و مدیریتی است و همکاری دولت و بخش خصوصی در دستیابی به ثبات در تأمین گاز راهگشا و ضروری است.

مهرداد عباد کمبود گاز در ایران را به دو دسته عوامل ساختاری و عوامل مدیریتی تقسیم کرد. یکی از اصلی‌ترین دلایل ناترازی گاز، افزایش بی‌رویه مصرف گاز در مقایسه با رشد تولید آن است. این ناترازی به‌ویژه در فصول سرد سال به‌وضوح مشاهده می‌شود، زیرا مصرف خانگی و صنعتی بطور قابل‌توجهی افزایش می‌یابد.

عضو هیئت نمایندگان اتاق ایران افزوده که سرمایه‌گذاری ناکافی در پروژه‌های توسعه میادین گازی و نوسازی زیرساخت‌ها، توان تولید پایدار را کاهش داده و باعث عدم پاسخگویی به تقاضا شده است علاوه بر آن عدم توجه به نگهداشت و تعمیر تجهیزات تولید گاز طبیعی نیز بر این مشکل افزوده است که دلیل اصلی آن تحریم‌های بین‌المللی است او با ارائه آماری تک‌اندنده از راندمان نیروگاه‌ها در ایران گفته «میانگین راندمان نیروگاه‌های برق در ایران حدود ۳۲ درصد است که موجب اتلاف بخش زیادی از گاز مصرفی می‌شود. این اتلاف انرژی باعث افزایش نیاز به سوخت مایع و کاهش کارایی سیستم‌های انرژی می‌گردد.»

مهرداد عباد گفته «غفلت تاریخی از مقوله‌های بهینه‌سازی مصرف و کنترل شدت مصرف انرژی، موجب بروز ناترازی در کشور شده است. شورای عالی انرژی که باید نقش راهبردی ایفا کند، عملاً تشریفاتی بوده و نتوانسته برنامه‌های مؤثری ارائه دهد.»

او افزوده که «از سال ۱۴۰۰ به بعد، هیچ اقدام بزرگی برای افزایش تولید گاز انجام نشده است. این عدم توجه به نگهداشت تولید و تعریف پروژه‌های جدید، ناترازی را تشدید کرده است.»

به گفته عضو هیئت نمایندگان اتاق ایران با وجود پتانسیل‌های بالای انرژی‌های تجدیدپذیر در ایران، «تنها حدود یک درصد از انرژی کشور از منابع تجدیدپذیر تأمین می‌شود. او تأکید کرده که «این وابستگی شدید به گاز طبیعی و عدم توسعه منابع جایگزین، بسیار خطرناک است.»

آلبرت بغزبان اقتصاددان نیز معتقد است بی‌توجهی به زیرساخت‌ها، صنعت برق و گاز را به وضعیت بحرانی کشاند. او در گفتگو با وبسایت «تجارت نیوز» تجهیز نبودن زیرساخت‌ها، نبود سرمایه‌گذاری و تأمین منابع مالی مورد نیاز را از جمله دلایل تشدید کمبود گاز در سال‌های گذشته خوانده است.

آلبرت بغزبان همچنین یکی از راهکارهای جبران کمبود گاز در کشور را رفتن به سمت قراردادهای سوآپ گاز ارزیابی کرده است: «گاز در برخی از مناطق شمالی کشور وجود دارد، اما مصرف‌کننده آن وجود ندارد. می‌توان گاز را از آن مناطق گرفت و معادل آن را به دیگر مناطقی که نیاز دارند انتقال داد. برای مثال در تابستان گاز کمتری در ایران مصرف می‌شود، ولی کشورهای جنوب ایران برای تولید برق از آن استفاده می‌کنند. می‌توان به آن کشورها در تابستان گاز صادر کرد. بر عکس این موضوع در زمستان می‌تواند رخ بدهد. یعنی در زمان زمستان که آنها نیازی به گاز ندارند، کشور گاز را از آنها وارد کند و به شمال کشور یا مراکز کشور انتقال دهد.»

→ «طلاب بسیجی» گفته بود که «ما امروز با انواع و اقسام مشکلات مواجه هستیم و ناترازی‌هایی زیادی در آب، برق، گاز و محیط زیست داریم ناترازی‌هایی که بعضی‌های آن در لب پرتگاه است و باید بتوانیم این ناترازی‌ها را حل کنیم و پاسخگویی مردم باشیم که با روند دولتی و اداری امکان‌پذیر نیست.»

دولت در حالی نتوانسته نیروگاه‌های فعلی برای تولید برق مورد نیاز کشور را فعال نگه دارد، وعده توسعه انرژی پاک و تولید برق از این راه را داده است.

محمدجعفر قائم‌پناه معاون اجرایی رئیس‌جمهور با تأکید بر فرهنگ‌سازی برای حفاظت از محیط زیست گفته دولت برنامه‌هایی برای کنترل مصرف انرژی و تولید انرژی‌های پاک دارد.

معاون اجرایی مسعود پزشکیان افزوده «دولت چهاردهم به دنبال گسترش صنایع تولید انرژی پاک مثل نیروگاه‌های خورشیدی و بادی است و همچنین تلاش می‌شود ادارات با نصب سول‌های خورشیدی، برق مصرفی خود را خودشان تهیه کنند. البته در دولت چهاردهم برنامه‌هایی هم برای کاهش مصرف برق و گاز داریم که امیدوارم اجرایی شود.»

محمد جعفر قائم‌پناه افزوده «دولت پزشکیان از ابتدایی که بر سر کار آمده است با بحران‌ها و مسائل زیادی مواجه است اما باور ما این است که با همت و یاری مردم و تدبیر و اقتدار می‌توان این مشکلات را حل کرد.»

کارشناسان پیشتر هشدار داده بودند کمبود انرژی در ایران به وضعیت «آخر الزمانی» رسیده و دولت با اقدامات سطحی موفق نخواهد شد این کمبود را مدیریت کند.

دولت با صدور بخشنامه و تحمیل قطع و جیره‌بندی انرژی به شهروندان و صنایع و کسب‌وکارها به دنبال عبور از زمستان امسال است.

شورای اقتصاد دولت آخر آبان‌ماه امسال دستورالعملی را برای رفع ناترازی گاز در ماه‌های سرد سال جاری تصویب کرد که از جمله آن می‌توان به تعیین تعرفه‌های جدید، صرفه‌جویی، فرهنگ‌سازی، تعیین دمای آسایش در ساختمان‌های دولتی، از سر گرفتن واردات گاز از ترکمنستان و مصرف نفت کوره در نیروگاه‌ها و صنایع با تأیید دادستانی استان‌ها اشاره کرد.

بر اساس این دستورالعمل که از سوی حمید پورمحمدی رئیس سازمان برنامه و بودجه ابلاغ شد، وزارت نفت به همراه دیگر نهادهای مرتبط نظیر وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف شدند که تعرفه‌های جدید گاز خانگی را طراحی کنند. این تعرفه‌ها باید برای جلوگیری از مصرف‌های نامتعارف و غیرضروری تأثیر بازدارنده داشته باشد و به هیئت وزیران برای تصویب ارسال شود.

وزارت نفت نیز باید در مدت ۱۵ روز پس از ابلاغ مصوبه، دستورالعمل‌هایی را برای توسعه شرکت‌های کارور و صرفه‌جویی در مصرف گاز تهیه کند.

این دستورالعمل‌ها باید شامل ساز و کارهایی برای ارائه گواهی سپرده گاز با قابلیت معامله در بورس و ضمانت‌نامه‌های مورد نیاز برای تحقق صرفه‌جویی در مصرف باشد.

صداوسیما جمهوری اسلامی ایران نیز موظف شد که در همکاری با وزارت نفت و وزارت نیرو، اقدامات لازم برای فرهنگ‌سازی در خصوص کاهش مصرف گاز طبیعی و برق در ماه‌های سرد سال را انجام دهد.

دستگاه‌های اجرایی نیز موظف شدند که دمای آسایش و محدوده زمانی مصرف برای تجهیزات گرمایشی را در ساختمان‌ها و تأسیسات مختلف تعیین کنند.

پرمصرف هستند ولی قیمت عرضه شده به مردم جهانیست و بعضاً از سطح قیمت جهانی نیز بالاتر است. جاده‌ها و خیابان‌ها فاقد استاندارد و بی‌کیفیت هستند و همین بی‌کیفیتی جاده‌ها چه هزینه‌های گزافی که به مردم به ویژه کارگران تحمیل می‌کند! مزد و حقوق نیروی کار، چه نسبتی با حقوق کارگران در دیگر کشورها دارد؟ به قیمت بنزین فوب خلیج فارس توجه کرده‌اید، دستمزد کارگران کشورهای حاشیه خلیج فارس را ندیدید؟! آیا کارگران مسئول ناترازی‌های شما هستند؟!»

فرارمز توفیقی فعال کارگری نیز گفته «پزشکیان و اصحاب دولتش مدام از ناترازی‌ها انتقاد می‌کنند؛ گویا ما باید برای ناترازی‌ها چاره ببیندیشیم نه دولت! چون ظاهراً مسئول همه‌ی این ناترازی‌ها طبقه‌ی کارگر است! دولت فقط از ناتوانی می‌گوید؛ مثلاً آقای همتی که قبیل انتخابات مدعی داشت فرمول برای مدیریت نوسانات ارز و نرخ تورم بود، حالا فقط از ناتوانی و مشکلات زیرساختی غیرقابل حل می‌گوید.» او با بیان اینکه کارگران بار افزایش وحشتناک قیمت‌ها

۱۳۹۶ روند ثابتی داشته است اما از سال ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ حدود ده درصد افزایش یافته و از سطح ۲۰ درصد به ۳۰ درصد رسیده است.

اینهمه در حالیست که روند افزایش جمعیت فقیر در حال سرعت گرفتن است و چشم‌انداز اقتصاد ایران نیز حاکی از تداوم روند صعودی تورم دارد.

دولت مسعود پزشکیان نیز با وجود وعده‌های زیادی که برای ساماندهی اقتصاد کشور و معیشت مردم داده بود در عمل به وعده‌های خود شکست خورده است.

از زمانیکه امرداد امسال دولت پزشکیان آغاز بکار کرد تا کنون قیمت ارز با سرعت افزایش یافته بطوری که قیمت هر دلار آمریکا در بازار آزاد ایران تا ظهر چهارشنبه ۲۱ آذرماه ۱۴۰۳ به ۷۳ هزار و ۸۰۰ تومان افزایش یافت. قیمت هر یورو ۷۷ هزار و ۵۰۰، هر پوند بریتانیا ۹۳ هزار و ۹۹۰ تومان، هر درهم امارات ۲۰ هزار و ۲۰۰ و هر لیر ترکیه به ۲۱۱۵ تومان قیمت گذاری شده است.

قیمت‌ها در بازار طلا هم در ماه‌های گذشته روندی

اینهمه در حالیست که احمد میدری وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز به تازگی وعده داده بود که بر اساس مصوبه ستاد هماهنگی اقتصادی قرار است ارز مورد نیاز کالای اساسی تخصیص داده شود تا نرخ نهایی کالای اساسی افزایش پیدا نکند. این در حالیست که افزایش قیمت مواد خوراکی بطور پیوسته ادامه دارد.

وبسایت «اگو ایران» نیز از «سهم ناچیز فقرا از یک اقتصاد ایران» خبر داده و نوشته بر اساس آخرین گزارش مرکز آمار ایران از توزیع درآمد در سال ۱۴۰۲، سهم دهک اول و دوم هزینه‌ای از هزینه کل کشور ۵.۹۵ درصد بوده است. در ۴ دهه اخیر سهم هزینه این دو دهک نوسانات بسیاری داشته و عمده این نوسانات نه به دلیل افزایش مصرف حقیقی، بلکه افزایش سطح عمومی قیمت‌ها بوده است.

این گزارش افزوده در مواقعی همچون هدفمندسازی یارانه‌ها قدرت خرید خانوارهای دهک پایین و در نتیجه سهم آنها از هزینه کل افزایش یافته است.

همچنین تأکید شده از سوی دیگر، در دوران همچون بعد

را به دلایل غیرمعقول و غیرقابل قبول بر دوش گرفته‌اند؛ افزوده «می‌گویند کره به این دلیل گران شده که روسیه درگیر جنگ اوکراین است و کره از ایران به روسیه می‌رود؛ سبب زمینی و گوجه فرنگی گران می‌شود می‌گویند به خاطر قراردادهای صادراتیست؛ خب راه صادرات را ببندید! مجوزهای خروج کالاهای اساسی را بگیرد و لغو کنید!» این فعال کارگری خطاب به رئیس دولت چهاردهم گفته «آقای پزشکیان، شما دارید زمینه‌ها را برای گرانی‌های بیشتر آماده می‌کنید؛ برق و گاز را گران کردید، غذا هم نجومی گران شده؛ می‌خواهید بنزین را هم گران کنید، بسم‌الله! فقط گفتمان ناترازی را جلو نیندازید؛ اگر واقعاً ناترازی دارید، چرا تریبون را به سمت مردم گرفته‌اید، روی آن را بچرخانید!»

فرارمز توفیقی تأکید کرده که «طبقه‌ی کارگر دیگر توان تاوان دادن ندارند، با سبد معیشت بیش از ۳۵ میلیون تومانی و دستمزد ۱۱ میلیون تومانی، هیچ جوری دیگر نمی‌شود از کارگران تاوان کشید.»

صعودی را طی کرده است و قیمت هر سکه طلا به ۵۳ میلیون و ۴۵۰ هزار تومان افزایش یافته است. هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز در افزایشی بی‌سابقه به ۴ میلیون و ۸۲۸ هزار تومان رسیده است.

افزایش قیمت ارز بطور مستقیم و غیرمستقیم بر افزایش قیمت انواع کالا و خدمات در کشور اثر دارد. از سوی دیگر دولت با کسری بودجه روبروست و احتمال افزایش قیمت بنزین در آینده نزدیک افزایش یافته است.

کارشناسان هشدار می‌دهند اقداماتی مانند افزایش قیمت بنزین اثرات توری نامگهانی در پی خواهد داشت و بسیاری از خانوارها تحمل چنین فشاری را نخواهند داشت.

در همین رابطه حسین حبیبی فعال کارگری در گفتگو با خبرگزاری «اپلنا» در مورد آماده کردن صحنه برای گرانی بنزین گفته «آقای پزشکیان، این روزها شما و دولت‌مردان تان مدام از ناترازی و ارزان بودن نرخ بنزین نسبت به قیمت جهانی صحبت می‌کنید؛ سوال این است مگر ما هم چیزمان جهانی است؟ خودروهای تولید شده فاقد کیفیت و

از جنگ ۸ ساله و آغاز تحریم‌های بین‌المللی در ابتدای دهه ۹۰، سهم ۲۰ درصد کم‌هزینه‌ترین جمعیت کشور افزایش یافته است. دلیل آن نیز وخامت وضعیت سایر افراد کشور بوده و وضعیت خانوارهای دهک اول و دوم نمی‌توانست بدتر از آن چیزی که بود شود.

آمارها نشان می‌دهد افزایش قیمت مواد خوراکی برای سالهای پی‌درپی سبب بحران تغذیه‌ای در میان اقشار کم‌درآمد و حقوق‌بگیری شده که درآمدهای‌شان متناسب با نرخ تورم افزایش نیافته است.

بر اساس گزارش مرکز آمار ایران شاخص قیمت مصرف‌کننده در آبان‌ماه، قیمت‌های گروه «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» از ابتدای دهه ۹۰ تا کنون بیش از ۴۴ برابر افزایش یافته است. به گزارش بنکر (Banker)، شاخص کل قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کشور در آبان ماه به حدود ۲۸۰ رسیده است، در حالی که این شاخص در ابتدای دهه ۹۰ تقریباً ۱۱ بود. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی نیز در گزارشی اعلام کرده که نرخ فقر در ایران از ابتدای دهه ۹۰ تا سال

برخلاف ادعای وزیر بهداشت، ارز ترجیحی برخی اقلام دارویی و تجهیزات پزشکی قطع شد

۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان اعلام شده در حالیکه قیمت دلار در بازار آزاد به بیش از ۷۲ هزار تومان افزایش یافته و در بازار مبادله‌ای نیز بیش از ۶۰ هزار تومان و نرخ دلار نیمایی بیش از ۵۵ هزار تومان است. اختلاف میان ارز ترجیحی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی با دلار در بازار مبادله‌ای یا نیمایی بطور مستقیم بر قیمت کالاهای دارویی و تجهیزات پزشکی وارداتی افزوده خواهد شد.

این در حالیست که اقلام دارویی طی دو سال گذشته نیز با افزایش چشمگیری روبرو شده و برخی داروها در این مدت تا چهار برابر افزایش قیمت را تجربه کرده‌اند. این موضوع سبب کاهش مصرف دارو شده است. کارشناسان معتقدند افزایش بیشتر قیمت دارو و تجهیزات پزشکی با توجه به شرایط درآمدی خانوارها به معنای بازی با جان شهروندان است.

محسن خدادادی مدیر شرکت بهراد رویش رویان به «فرهیختگان» گفته که «در حال حاضر، سیاست تخصیص ارز ترجیحی به برخی محصولات، عمدتاً به سود کسانی است که از خدمات مراکز دولتی استفاده نمی‌کنند. این افراد به دلیل توان مالی، تفاوت قیمت بین محصولات داخلی و خارجی (حتی با نرخ آزاد) برایشان اهمیت چندانی ندارد. اما حذف مطلق ارز ترجیحی هم مشکلات جدی به دنبال دارد. برای مثال، در شرایطی که قیمت یک استنت قلبی با ارز ترجیحی ۵ میلیون تومان است، پس از حذف ارز، هزینه آن ممکن است به ۳۵ میلیون تومان افزایش یابد. این افزایش شدید قیمت، فشار زیادی بر بیماران وارد می‌کند، خصوصاً بیماران مناطق محروم.»

مرتضی افقه اقتصاددان و استاد دانشگاه جندی‌شاپور اهواز در گفتگو با وبسایت «اقتصاد ۲۴» گفته مهمترین عامل تصمیم دولت برای حذف ارز ترجیحی، جبران کسری بودجه است. او پیش‌بینی کرده که در صورت اجرایی شدن این طرح، قیمت دارو ۳۰ الی ۴۰ درصد افزایش پیدا ←

در برنامه‌ای در صداوسیما حکومت درباره حذف ارز ترجیحی دارو اعلام کرد که «ارز ترجیحی نوع اول برای دارو از ابتدای امسال حذف شده است و هیچ ارز ۴۲۰۰ تومانی برای دارو تخصیص داده نمی‌شود و به ارز ترجیحی نوع ۲ یعنی ۲۸۵۰۰ تومانی تبدیل شده است.»

رئیس سازمان غذا و دارو افزود که «در مورد دارو تنها ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی حذف شده است و ما خواهان این هستیم که ارز ترجیحی دارو به قوت خود باقی بماند اما اگر مقرر باشد که نوع ارز تغییر کند، باید مابه‌التفاوت آن درست دیده شود تا مردم پرداختی بیشتری نداشته باشند.» اینهمه در حالیست روزنامه «فرهیختگان» در گزارشی از حذف ارز ترجیحی برخی اقلام تجهیزات پزشکی از ماه گذشته خبر داده و نوشته برای برخی اقلام مرتبط با تجهیزات پزشکی، ارز ترجیحی از ماه گذشته حذف شده و فاکتورهای داروخانه‌ها تقریباً در نوسان است. این گزارش از قول داروسازان نیز خبر حذف ارز ترجیحی برخی داروها و تجهیزات پزشکی را تأیید کرده است.

بر اساس گزارش «فرهیختگان» ارز ترجیحی بسیاری از داروها و بعضی از دستگاه‌های تجهیزات پزشکی مانند دستگاه‌های تست قند خون و کیت‌های تست قند خون حذف شده است. وضعیت تغییر قیمت و نوسان رو به بالای این دستگاه‌ها به شکلی است که از رقم ۴۰۰ هزار تومان به ۸۰۰ هزار تومان رسیده و صاحبان داروخانه و شرکت‌های پخش و توزیع‌کننده احتمال می‌دهند که این عدد در ماه‌های آینده نیز افزایش یابد.

حذف ارز ترجیحی دارو و تجهیزات پزشکی به این معناست که واردکنندگان این کالاها یا مواد اولیه مورد نیاز شرکت‌های تولیدی داخلی، باید اقلام وارداتی را با ارزی گرانتر وارد کنند و در نتیجه قیمت ریالی این کالاها با افزایش روبرو می‌شود. در حال حاضر نرخ دلار ترجیحی

● ارز ترجیحی برخی اقلام مرتبط با تجهیزات پزشکی از ماه گذشته حذف شده و قیمت اقلام دارویی و تجهیزات پزشکی با افزایش روبرو شده است.

● در روزهای گذشته و به علت حذف ارز ترجیحی، قیمت دستگاه‌های تست قند خون از ۴۰۰ هزار تومان به ۸۰۰ هزار تومان افزایش یافته است.

● کمتر از یک ماه پیش محمدرضا ظفرقندی وزیر بهداشت دولت پزشک‌یان اعلام کرد که ارز ترجیحی دارو در سال آینده قطع خواهد شد. در پی واکنش گسترده به این خبر او در شبکه «ایکس» نوشت این ارز باقی خواهد ماند و حذف نمی‌شود.

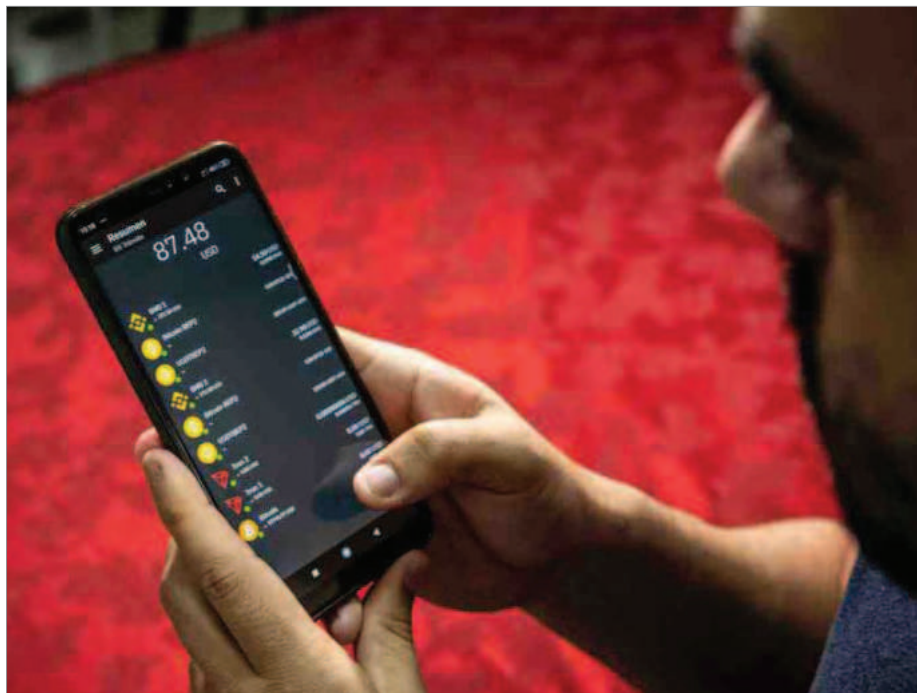
● مرتضی افقه اقتصاددان گفته مهمترین عامل تصمیم دولت برای حذف ارز ترجیحی، جبران کسری بودجه است. او پیش‌بینی کرده با حذف ارز ترجیحی قیمت دارو ۳۰ الی ۴۰ درصد افزایش پیدا خواهد کرد.

در شرایطی که وزیر بهداشت دولت پزشک‌یان و رئیس سازمان غذا و دارو در اظهاراتی جداگانه گفته بودند ارز ترجیحی دارو حتی در سال آینده قطع نخواهد شد، گزارش‌ها از حذف ارز ترجیحی برخی اقلام مرتبط با تجهیزات پزشکی از ماه گذشته حکایت دارند. حذف ارز ترجیحی دارو که با هدف جبران کسری بودجه دولت صورت گرفته، سبب افزایش دست‌کم ۴۰ درصدی قیمت دارو شده که در عمل به معنی بازی با جان شهروندان است.

کمتر از یک ماه پیش محمدرضا ظفرقندی وزیر بهداشت دولت پزشک‌یان اعلام کرد که ارز ترجیحی دارو در سال آینده قطع خواهد شد. این خبر که به معنی افزایش تصاعدی قیمت دارو بود، با واکنش گسترده شهروندان و فعالان صنفی روبرو شد و وزیر بهداشت نیز یک روز بعد در شبکه «ایکس» نوشت این ارز باقی خواهد ماند و حذف نمی‌شود همزمان مهدی پیرصالحی رئیس سازمان غذا و دارو

→ خواهد کرد.

سازماندهی جدید جمهوری اسلامی برای دور زدن تحریم‌ها با رمزارز

مرتضی افقه تأکید کرده که «متأسفانه دولت‌ها گران کردن که کار ساده‌ای است را انجام می‌دهند و بعد یکسری وعده برای جبران این گرانی‌ها می‌دهند که نمی‌توانند عملیاتی کنند. مانند دولت آقای احمدی‌نژاد که یارانه‌ها را اجرا کرد. درواقع قسمت اول قضیه که افزایش قیمت است را انجام می‌دهند، چون کار ساده‌ای است و با یک بخشنامه انجام می‌شود، اما قسمت دوم که اقدامات جبرانی است را به دلیل ناکارآمدی‌های اداری، اجرایی و مدیریتی انجام نمی‌دهند. حاصل این است که دولت به بودجه‌اش می‌رسد، اما فشار به مردم وارد می‌شود و از خدمات محروم می‌شوند.»

همچنین وضعیت قیمت ارز ترجیحی برای دارو در سال آینده و با توجه به لایحه بودجه ۱۴۰۳ نیز در ابهام قرار دارد. این موضوع را علی اصغر باقرزاده عضو هیئت رئیسه کمیسیون تلفیق بودجه مجلس شورای اسلامی مطرح کرده است.

این نماینده مجلس شورای اسلامی با انتقاد از مبهم بودن وضعیت حذف ارز ترجیحی دارو، مواد اولیه دارویی، شیرخشک و ملزومات مصرفی پزشکی، گفته «در حال پیگیری اینکه آیا ارز ۴۲۰۰ تخصیص داده خواهد شد یا خیر و به ارز ۲۸۵۰۰ یا ۳۷ هزار تومانی ارتقا خواهد یافت هستیم و از سازمان برنامه و بودجه و رئیس جمهور درخواست داریم توجه ویژه‌ای به حوزه دارو با توجه به پیش بینی ۱۱ میلیارد یورو ارزی که برای کالاهای اساسی در بودجه ۱۴۰۴ دیده شده داشته باشند.»

علی اصغر باقرزاده نیز هشدار داده که «در صورت عدم تأمین ارز کافی و تخصیص آن، قیمت دارو بیش از ۱۰ برابر خواهد شد و در این رابطه به سازمان برنامه و بودجه و رئیس جمهور هشدار می‌دهیم که به حوزه دارو به عنوان حوزه‌ای استراتژیک و مهم که تمامی مردم درگیر آن هستند توجه کنند و تأمین ارز مناسب را داشته باشند و اگر این اتفاق نیفتد در بحث دارو و ملزومات مصرفی پزشکی مانند استند قلب و پروتزهای ارتوپدی و تأمین مواد اولیه دارویی با افزایش قیمت مواجه خواهیم شد و در این رابطه تقاضا داریم دولت و سازمان برنامه بودجه به پیشنهاد و دغدغه نمایندگان در این زمینه توجه ویژه داشته باشند.»

در همین رابطه بهمن صبور، نایب رئیس هیئت مدیره انجمن داروسازان تهران به وسایت «اقتصاد ۲۴» گفته که اگر دولت با حذف ارز ترجیحی همان طرح دارویار را اجرا کند، مشکل حوزه دارو دوصد چندان خواهد شد.

بهمن صبور نیز نسبت به تغییر نرخ ارز ترجیحی هشدار داده و گفته «الان با همین ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان نتوانستند منابع مالی مصوب را به دارو تزریق کنند حال اگر همین رقم ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان را افزایش دهند و منابع مالی‌اش را تأمین نکنند، دچار چالش و مشکل می‌شویم.»

این داروساز با تأکید بر اینکه بزرگ‌ترین چالش حوزه داروسازی بحث نقدینگی است، گفته که «اگر مشکل نقدینگی حل نشود، قیمت دارو به شدت افزایش پیدا خواهد کرد.»

نایب رئیس هیئت مدیره انجمن داروسازان تهران با اشاره به کمبود شدید دارو در کنار افزایش قیمت‌ها گفته «اگر بخواهیم چند عامل کمبود دارو را عنوان کنیم، مهمترین آن بحث نقدینگی است. یعنی الان به شرکت تأمین‌کننده و شرکت تولیدکننده دارو حواله می‌دهند سپس به بانک مرکزی ارجاع داده می‌شود تا معادل ریالش را در یک بازه خاص پرداخت کند، اما متأسفانه الان برای خرید دارو منابع مالی ندارند. درواقع فارغ از آن ارز مرغوب یا نامرغوب، مهم این است که معادل ریالی در اختیار ندارند و بیمه‌ها و سازمان هدفمندی یارانه‌ها هم پول را نمی‌دهد.»

به موجودیت‌های کارگزار رمزیول و نهاد امین به‌عنوان اشخاص تحت نظارت بانک مرکزی» تأکید کرده است. در این سند آمده که «مسئولیت صدور مجوز اشخاص برشمرده با بانک مرکزی بوده و تنظیم مقررات و نظارت مؤثر بر سلامت فعالیت درباره فعالان دارای مجوز، توسط بانک مرکزی انجام خواهد شد.»

نوش‌آفرین مؤمن واقفی معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی نیز اعلام کرده که «طبق سند جدیدی که تصویب شده و با هدف صیانت از دارایی‌های عمومی، کارگزار رمزیول، موظف است از خدمات موجودیت‌های نهاد امین دارای مجوز از بانک مرکزی استفاده نموده یا همزمان با اخذ مجوز کارگزار رمزیول، نسبت به اخذ مجوز نهاد امین نیز از بانک مرکزی اقدام کند.»

معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی همچنین رویکرد بانک مرکزی در تدوین این چارچوب را کاملاً توسعه‌محور خوانده و گفته بانک مرکزی در کنار ایفای وظایف قانونی درخصوص تنظیم‌گری فعال، انتشار و عرضه اولیه انواع رمزیول در داخل کشور را از طریق محیط آزمون تنظیم‌گری مورد تأیید بانک مرکزی مجاز شمرده است.

همزمان عبدالناصر همتی وزیر اقتصاد نیز گفته جمهوری اسلامی هم‌اکنون از رمزارزها برای دور زدن تحریم‌ها استفاده می‌کند: «چون ارز دیجیتال به خنثی‌سازی تحریم کمک می‌کند، فرصت خوبی است که تحریم‌های ظالمانه را محدود کنیم.»

وزیر اقتصاد افزوده «هم‌اکنون رمزارز در نظام پرداختی کشور وجود دارد درواقع بطور غیررسمی فعالیت می‌کند. دو سه روز قبل نیز در بانک مرکزی دستورالعمل نحوه استفاده از رمزارزها تدوین و تصویب شد.»

حسین افشین معاون علمی و فناوری مسعود پزشکیان نیز از تصویب سند رمزارز به عنوان بستر قانونی برای

● با مصوبه جدید بانک مرکزی فعالیت رمزارزها شامل انتشار و فروش رمزارزها در فضای مورد تأیید بانک مرکزی در داخل ایران مجاز اعلام شده اما استفاده از رمزارزها به عنوان ابزار پرداخت بجای ریال، ممنوع است.

● عبدالناصر همتی وزیر اقتصاد گفته: «چون ارز دیجیتال به خنثی‌سازی تحریم کمک می‌کند، فرصت خوبی است که تحریم‌های ظالمانه را محدود کنیم.»

● صادق الحسینی اقتصاددان و تحلیلگر اقتصادی: «ایرانی‌ها بین ۳۰ تا ۵۰ میلیارد دلار کریپتو دارند و این عدد یعنی یک سوم بازار سرمایه ایران و عدد بزرگی است. آنهم برای مارکتی که ریسک‌اش بالاست.»

هیئت عالی بانک مرکزی به تازگی سند «چارچوب سیاست‌گذاری و تنظیم‌گری بانک مرکزی در حوزه رمزیول‌ها» را تصویب کرد. جمهوری اسلامی در حالی تلاش دارد به فعالیت در حوزه رمزارز رسمیت ببخشد که وزیر اقتصاد تأیید کرده حکومت از رمزارزها برای دور زدن تحریم استفاده می‌کند.

با مصوبه جدید بانک مرکزی فعالیت رمزارزها شامل انتشار و فروش رمزارزها در فضای مورد تأیید بانک مرکزی در داخل ایران مجاز اعلام شده اما استفاده از رمزارزها به عنوان ابزار پرداخت بجای ریال ممنوع است. بانک مرکزی همچنین تأکید کرده که هیچ حمایتی در برابر ریسک‌های احتمالی ناشی از نگهداری و معامله رمزارز را نمی‌کند و ضمانتی در اینباره نمی‌دهد.

به نظر می‌رسد دولت مسعود پزشکیان برای توسعه فعالیت در حوزه رمزارز برنامه‌های گسترده‌ای دارد تا شاید از این طریق بتواند بخشی از محدودیت‌های تحریم را دور بزند.

سند مصوب هیئت عالی بانک مرکزی «بر هویت‌بخشی

فعالیت در این حوزه خبر داده و گفته است: «سند رماراز ضرورتی برای ایجاد بستر فعالیت در حوزه رماراز و بلاکچین در کشور است که پیش از این در مسیر تدوین با چالش‌هایی روبرو شده بود و همین موضوع مشکلات متعددی را در مسیر فعالیت شرکت‌ها و استارت‌آپ‌های فعال در این حوزه نوین اقتصاد دیجیتال به وجود آورده بود. در این دوره، با برگزاری جلسات متعدد و پیگیری‌های مستمر معاونت علمی، به راهکارهایی برای رفع این موانع دست یافتیم و با محوریت بانک مرکزی، سند رماراز تدوین و امروز در هیأت عالی بانک مرکزی به تصویب رسید.»

با انتشار سند بانک مرکزی شماری از اقتصاددانان و تحلیلگران درباره لزوم رسمیت‌بخشی و پذیرش رمارازها در ساختار اقتصادی کشور صحبت کردند.

صادق الحسینی اقتصاددان و تحلیلگر اقتصادی در مراسمی که سه روز پیش با عنوان «رویداد ملی ارز دیجیتال» برگزار شد اعلام کرد که «بین ۳۰ تا ۵۰ میلیارد دلار ایرانی‌ها کریپتو دارند و این عدد یعنی یک سوم بازار سرمایه ایران و عدد بزرگی است. آنهم برای مارکتی که ریسک‌اش بالاست. دوم میزان ترانکشن اینهاست که روزانه ۱۰ هزار میلیارد تومان جمع خرید و فروش کریپتو در ایران است و دو هزار میلیارد تومان خرید و فروشی که منجر به تسویه ریالی می‌شود.»

این اقتصاددان افزود که «حاکمیت باید به دنبال هدفگذاری افزایش مبادلات رماراز باشد و راهش امتیاز خرید از صرافی‌های داخلی است و همچنین بهتر است بانک مرکزی در این حوزه مجوزی صادر نکند، چون باعث می‌شود که لست لیزورت بازار شود و خسارت را هم تبعاً دولت باید بپردازد؛ که دولت مجموعاً این را پذیرفتند که به سمت اتحادیه حرکت کنند که این خبر خوبی برای بازار داخلی رماراز است.»

صادق الحسینی افزود: «اینکه آینده چه می‌شود در طول تاریخ همه‌ی این ده هزار سال، ۶ روند است و لاغیر. یک روند انرژی است، یک زمانی از گاو آهن یک زمان از ذغالسنگ، یک زمان از بخار و... استفاده می‌کردند. روند دوم اندیشه است که در جهان فکر و اندیشه بشری چه تغییری می‌کند. روند سوم، روند حمل و نقل است که گیم چنجر اقتصاد است که این چند تغییر کلا جهان و اقتصاد را تغییر است. روند بعدی روند جابجایی اطلاعات است. ار زمانی که از دود استفاده می‌کردند تا تلگرام و تلفن و...، بعدی روند کار است و آخری روند پول است. ما اگر بگوییم کریپتو روند شده است، لازم است این چند روند را با هم ببینیم بعد تحلیل کنیم.»

این تحلیلگر اقتصادی افزوده که «ما این چند روند را که بررسی می‌کنیم این ۶ روند انقلاب‌های بزرگی ایجاد کرده است و همه به یک نقطه خاص می‌رسند و آن نقطه این است که تمام روندها در هر حوزه‌ای دارد به سمت ایسنترالیز شدن می‌رود. رسیدیم به جایی که با انرژی تجدید پذیر، دیگر مدیریت انرژی مرکزی بی‌معنی می‌شود. همین الان ظرفیت تولید بالقوه را به وسیله انرژی خورشیدی انجام دهیم، کلا ۱۲ میلیارد تومان پول می‌خواهد، در صورتی که با سیستم نیروگاهی انجام دهیم باید ده برابر آن هزینه کنیم.»

بر اساس پیش‌بینی این اقتصاددان آینده ارزهای دیجیتال مثبت است و «هم فرصت است برای آنهایی که می‌فهمند و هم تهدید برای کسانی که متوجه نمی‌شود و در ساختار سنتی خود می‌خواهند مانند.»

به نظر می‌رسد دولت مسعود پزشک‌یان برای توسعه فعالیت در حوزه رماراز برنامه‌های گسترده‌ای دارد تا شاید از این طریق بتواند بخشی از محدودیت‌های تحریم در دور بزند

موسی رضایی میرقائد مدیرعامل بیمه البرز نیز در «رویداد ملی ارز دیجیتال» در سخنانی گفته «امیدواریم صنعت بیمه را با حوزه رماراز پیوند دهیم و با چارچوب‌مند شدن سند بانک مرکزی، صنعت بیمه کشور با کمک شما در این زمینه ورود کنند.»

مدیرعامل بیمه البرز گفته «نقل و انتقالات مالی ما در دنیا دچار مشکل است اما رماراز در نقل و انتقالات بیمه‌های اتکایی خارج از کشور به ما کمک می‌کند.»

حجت‌الله صیدی رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار نیز معتقد است که «ارزش‌گذاری در فناوری بلاک‌چین و تعیین آن بسیار مهم است، برخی اعتقاد دارند رماراز اصلاً دارایی نیست، اما امروز رماراز خود را به عنوان دارایی تحمیل کرده است، اما نکته مهمی که مطرح می‌شود این است که زنجیره ایجاد شده که مبتنی بر منطق ریاضی است و رماراز بر پایه آن ایجاد می‌شود، چقدر قابل ارزش‌گذاری است تا بتوان اوراق آن را در بازار ارزش‌گذاری کرد.»

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار گفته «طبعاً برای این مسئله باید صندوق تعریف و مجوزهای لازم داده شود تا صندوق‌ها در رماراز و رمز دارایی حضور داشته باشند که در این میان، شروع این موضوع با توکن‌سازی خواهد بود که روش درست‌تری است. به بیانی دیگر، دارایی وجود دارد و ارزش دارد، فقط باید توکنایز شود و کم‌کم به سمت ابزارهای رمز دارایی برویم.»

خرید و فروش و سرمایه‌گذاری در زمینه رمارازها با استقبال گسترده مردم روبرو شده است. تورم فزاینده است، بسیاری از بازارها مانند مسکن درگیر رکود تورمی عمیق هستند، و کاهش شدید ارزش پول ملی نیز سبب آب رفتن سرمایه‌های ریالی مردم می‌شود. در چنین شرایطی بسیاری از شهروندان علاقه دارند پس‌انداز و دارایی‌های خود را به صورت غیرریالی و به شکل ارز، رماراز و طلا و سکه نگهداری کنند تا از کاهش ارزش آن در پی کاهش ارزش پول ملی جلوگیری کنند.

انگیزه عمومی مردم برای حفظ دارایی‌ها، در کنار نبود نظارت و ساختاری تعریف شده از سوی بانک مرکزی، سبب سوءاستفاده هم شده است و در رابطه با رمارازها نیز کلاهبرداری‌هایی از سوی برخی افراد حقیقی یا شرکت‌ها صورت گرفته است.

در همین رابطه علی حسینی عضو اتاق بازرگانی ایران با اشاره به ضرورت و لزوم «تنظیم‌گری و شفافیت بیشتر» در حوزه رمارازها گفته که «متأسفانه حوزه رماراز تا به امروز متولی و مسئول مشخصی نداشته و همین موضوع باعث شده تا مشکلات مختلفی ایجاد شود که با سیاست‌گذاری و تنظیم‌گری بانک مرکزی می‌توان در کنار سرمایه‌گذاری مطلوب بخش خصوصی، بسیاری از مبادلات مالی در شرایط تحریم را هم از این طریق انجام داد.»

اینهمه در حالیست که معمولاً فعالیت‌های اقتصادی سودآوری که به ویژه بر دور زدن تحریم‌ها نیز موثر است از سوی مافیاهای وابسته به دولت و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی هدایت و سازماندهی می‌شوند و افراد حقیقی و بدون رانت، خیلی امکان ورود و توسعه کسب‌وکار خود در این حوزه‌ها را ندارند.

در سالهای گذشته نیز گزارش‌هایی غیررسمی از فعالیت مافیاهای وابسته به سپاه پاسداران در حوزه رماراز منتشر شده و برخی گزارش‌ها نیز بر راه‌اندازی مزارع استخراج رماراز از سوی سپاه تأکید دارند. همچنین خبرهای زیادی درباره کشف دستگاه‌های ماینر در ساختمان‌های دولتی، حتی در ساختمان بورس و اوراق بهادار تهران، منتشر شده است.

ادامه قطع برق بخش خانگی و قطع گاز بخش صنعت؛ مازوت‌سوزی و آلودگی کم‌سابقه هوای کلانشهرها

● شرکت پتروشیمی شیراز اعلام کرد که «با توجه به اعلام شرکت گاز استان فارس مبنی بر محدودیت در مصرف گاز، کلیه واحدهای تولیدی این شرکت (شرکت پتروشیمی) از مدار خارج گردیدند.»

● معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست از انجام شکایت قضایی علیه وزارتخانه‌های متخلف در رابطه با مازوت‌سوزی خبر داده است.

● محمدرضا ظفرقندی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز اعلام کرده که سالی حدود ۵۰ هزار نفر به دلیل آلودگی هوا در کشور جان خود را از دست می‌دهند و این هزینه انسانی آلودگی هوا است.

● شکست جمهوری اسلامی در جریان کمبود انرژی در ایران، تصویری «آخرالزمانی» از وضعیت انرژی در کشوری که دارنده دومین ذخایر طبیعی گاز و چهارمین دارنده ذخایر نفت در جهان است به نمایش می‌گذارد.

تداوم بحران انرژی در ایران سبب ادامه مازوت‌سوزی در نیروگاه‌ها و قطع گاز در صنایع مختلف از جمله پتروشیمی‌ها شده است. نه تنها برق بخش خانگی و گاز بخش صنعتی به دلیل کمبود انرژی قطع می‌شود بلکه در آنسو کلانشهرهای کشور به علت مازوت‌سوزی با آلودگی کم‌سابقه هوا روبرو هستند.

سعید توکلی مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران امروز دوشنبه ۱۹ آذرماه مدعی شده مصرف گاز در آذرماه امسال برابر با بهمن سال گذشته شده است: «مصرف گاز بخش خانگی در ۲۴ ساعت گذشته ۱۳۰ میلیون مترمکعب بیشتر از مدت مشابه پارسال ثبت شد و این عدد با مقدار مصرف در بهمن پارسال برابری می‌کند.»

سعید توکلی همچنین گفته در مقطع فعلی، نگاه ملی به موضوع مدیریت مصرف گاز در کشور و در نظر گرفتن اولویت‌ها، ضرورتی انکارناپذیر است. او افزوده که «همانطور که بارها تأکید کردیم، حفظ جریان پایدار گاز برای بخش خانگی اولویت و خط قرمز شرکت ملی گاز ایران در دوره سرد سال است.»

او همچنین گفته «پس از بخش خانگی، اولویت دوم شرکت ملی گاز ایران، تأمین حداکثری گاز بخش نیروگاهی است و از آنجا که هم‌اکنون ۷۰ درصد گاز کشور در بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء مصرف می‌شود، این شرکت تا حداکثر توان ممکن، گاز نیروگاه‌ها را تأمین کرده است.»

معاون اجرایی رئیس دولت افزود بود که اگر گاز خانگی با همین روند مصرف شود منجر به تعطیلی کارخانه‌ها خواهد شد. او همچنین از ابلاغیه‌ی روز گذشته دولت به همه ادارات خبر داده که بر اساس آن «تمام دستگاه‌های اداری کشور موظف به خاموشی سیستم گرمایش و برق خود شدند تا مصرف را به حداقل برسانند.»

عباس علی‌آبادی وزیر نیرو نیز یک روز پیشتر تأکید کرده بود: «شرط عدم بازگشت خاموشی‌ها تأمین سوخت است.» وزارت نیرو خاموشی سراسری به مدت دست‌کم دو ساعت در روز در شهرهای مختلف کشور را از روز یکشنبه ۲۰ آبان‌ماه آغاز کرد اما در پی ایجاد اختلال شدید در روند زندگی روزمره شهروندان، افزایش آمار تصادفات رانندگی، تهدید جان بیمارانی که به ابزار و تجهیزات متکی به برق

شهرهای مختلف ایران اعلام تعطیلی اجباری کرده‌اند. کارشناسان یکی از مهمترین دلایل آلودگی هوا در روزهای گذشته در کلانشهرها را مازوت‌سوزی نیروگاه‌ها اعلام کرده‌اند.

کوروش بختیاری فعال محیط‌زیست در اراک، به «خبرآنلاین» گفته «بر اساس دستور رئیس جمهور مازوت سوزی باید در شهرهای اراک، اصفهان و البرز متوقف می‌شد ولی ما شاهد این هستیم که مجدداً در این شهرها با قدرت مازوت سوزی شروع شده و نه تنها زیر قول خودشان زدن بلکه آلودگی این سوخت بسیار شدیدتر از گذشته است و انگار جان مردم برایشان اهمیتی ندارد.»

این فعال محیط‌زیست تأکید کرده که «تأثیر این اقدام فاجعه‌بار است. اراک یکی از آلوده‌ترین شهرهای ایران است

همزمان با این سخنان مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران خبری درباره قطع گاز پتروشیمی شیراز منتشر شد. خبرگزاری «فارس» به نقل از شرکت پتروشیمی شیراز اعلام کرد که «با توجه به اعلام شرکت گاز استان فارس مبنی بر محدودیت در مصرف گاز، کلیه واحدهای تولیدی این شرکت (شرکت پتروشیمی) از مدار خارج گردیدند.»

پیشتر مرکز پژوهش‌های اتاق ایران اعلام کرده بود در وضعیت فعلی، بین ۱۷۲ میلیون تا ۲۴۱ میلیون دلار از سود مجتمع‌های پتروشیمی یا ارزش افزوده کشور، با اعمال محدودیت عرضه گاز طبیعی خوراک از دست می‌رود.

فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت روز گذشته در مراسمی به مناسبت روز دانشجو گفت: «می‌پرسند چرا برق می‌رود، باید گفت امسال ذخایر گازوئیل حدود ۵۵ تا ۶۰ تا درصد نسبت به سال پیش کمتر شده است. مردم صدای ما را نمی‌شنوند، لذا صرفه‌جویی نمی‌کنند.»

سخنگوی دولت پزشک‌های همچنین گفته «ما مشکل انرژی داریم و راهی برای حل آن نداریم. چه کار کنیم؟ به مردم دروغ بگوییم؟»

محسن منصوری معاون اجرایی مسعود پزشک‌های ۱۶ آبان امسال گفته بود که «با سرد شدن هوا، وارونگی هوا اتفاق می‌افتد که یکی از علت‌های اصلی آن کمبود انرژی و ناترازی انرژی در تولید برق و تأمین گاز نیروگاه‌هاست. بعضی نیروگاه‌ها ناگزیر برای تأمین برق و جلوگیری از خاموشی از مازوت استفاده می‌کردند. امروز پس از بررسی‌ها رئیس جمهور پزشک‌های دستور داد که به دلیل آلودگی خاص ایجاد شده در مناطق اراک، کرج و اصفهان که ناشی از مازوت سوزی در حدود ۱۶ میلیون تن است و باعث آلودگی هوا و بیماری می‌شود، مازوت سوزی متوقف در این سه نیروگاه شود.»

اما با حدود یک ماه از گذشت این موضوع امروز خبر آمد که مجدد مازوت سوزی در نیروگاه‌هایی که مازوت‌سوزی در آنها ممنوع شده بود، انجام شده است.

حمید ظهرابی سرپرست معاونت محیط‌زیست سازمان حفاظت محیط‌زیست می‌گوید «منابع ثابت آلاینده در این سه شهر تأثیر زیادی بر آلودگی هوا می‌گذارند که نیروگاه‌ها در این زمینه سهم قابل توجهی دارد، به‌ویژه در نیروگاه شازند اراک که کاملاً مشخص شد، دی‌اکسید کربن موجود در هوا ناشی از سوختن مازوت است.»

صدیقه ترابی معاون محیط‌زیست انسانی سازمان حفاظت محیط‌زیست از انجام شکایت قضایی علیه وزارتخانه‌های متخلف در رابطه با مازوت‌سوزی خبر داده است.

او توضیح داده که «با توجه به اینکه نقش این نیروگاه‌ها در بین ۱۰۲ نیروگاه فعال در تولید برق در کشور چشمگیر نیست، معتقدیم وزارتخانه‌های نیرو و نفت در زمینه‌هایی مانند مدیریت مصرف تلاشی انجام ندادند و بر اساس قانون هوای پاک حتی اگر مجبور به استفاده از مازوت برای تولید برق شوند، باید سوختی را استفاده کنند که آلاینده‌های منتشره در حدود مجاز انتشار آلاینده‌های هوا باشد. در این زمینه نیز وظایفشان را انجام ندادند بنابراین بطور قطع سازمان حفاظت محیط‌زیست اقدام قضایی خواهد کرد.»

معاون محیط‌زیست انسانی سازمان حفاظت محیط‌زیست همچنین افزوده که «در قانون پیش‌بینی شده است که اگر نیروگاه‌ها قصد استفاده از مازوت یا سوخت سنگین را دارند وزارت نفت باید نسبت به گوگرد زدایی از مازوت اقدام کند.»

در روزهای اخیر شدت آلودگی هوا در شهرهای ایران به حدی رسیده که بسیاری از مراکز اداری و آموزشی در

نیاز داشتند و همچنین زیان گسترده کسب و کارهای کوچک از جمله نانواپی‌ها، وزارت نیرو از ابتدای هفته دوم آذرماه جاری این روند را پایان داد.

علی عباس‌آبادی وزیر نیرو در نشست علنی ششم آذرماه مجلس شورای اسلامی اعلام کرده که محدودیت در تأمین برق برطرف شده و در حال حاضر هیچ کمبود تولید برق توسط نیروگاه‌ها نداریم و خاموشی‌ها پایان می‌یابد. با اینهمه اکنون، با گذشت فقط چند روز بار دیگر قطع برق آغاز شده و قطع گاز نیز در بخش صنعت افزایش یافته است.

دولت همچنین تعرفه مصرف برق و گاز مشترکان را نیز افزایش داده و به بیان دیگر برق و گاز را گران کرده است. در شرایطی که ماه گذشته مشخص شد قیمت برق با افزایش ۳۸ درصدی روبرو شده، هفته گذشته نیز شرکت ملی گاز ایران «با هدف مدیریت مصرف گاز»، تعرفه گاز مشترکان بسیار پرمصرف را بطور قابل توجهی افزایش داد.

همه این اقدامات و قطع انرژی در بخش خانگی و صنعتی نتوانسته کمکی به جبران کمبود انرژی در ایران کند بطوری که تصویری «آخرالزمانی» از وضعیت انرژی در کشوری که دارنده دومین ذخایر طبیعی گاز و چهارمین دارنده ذخایر نفت در جهان است به نمایش می‌گذارد.

و بیماری‌های غیرواگیر، به‌ویژه انواع سرطان‌ها، در این شهر بسیار بالاست. آمارها نشان می‌دهد سالانه حدود ۹۰۰ نفر در اراک به دلیل آلودگی هوا جان خود را از دست می‌دهند. این در حالی است که دولت آمار دقیق این بیماری‌ها را محرمانه و امنیتی کرده و اجازه انتشار آن را نمی‌دهد. در حالی که این آمار فاجعه‌بار است.»

محمدرضا ظفرقندی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز اعلام کرده که سالی حدود ۵۰ هزار نفر به دلیل آلودگی هوا در کشور جان خود را از دست می‌دهند و این هزینه انسانی آلودگی هوا است.

وزیر بهداشت افزوده وضعیت کنترل آلودگی هوا به حدی رسیده که کل بودجه‌ای که اکنون برای تولید و درآمد نفت در سال ۱۴۰۴ در بودجه قرار دادند، ۱۱ میلیارد دلار است و درمقابل هزینه مالی آلودگی هوا حداقل ۱۲ میلیارد دلار است، یعنی برابر با بودجه نفت و در برخی محاسبات به گفته او تا ۲۰ میلیارد دلار هم رسیده است.

محمدجعفر قائم‌پناه معاون اجرایی مسعود پزشک‌های هفته گذشته از احتمال قطع دوباره برق به دلیل کمبود انرژی خبر داده بود: «تولید برق نیاز به سوخت دارد و اگر سوخت ناکافی باشد برق قطع می‌شود، بنابراین دنبال این هستیم که ناترازی را در بخش سوخت مدیریت کنیم.»

رکود تورمی در بازار پوشاک؛ از کاهش قدرت خرید مردم تا قطع برق و بخشنامه‌های مرتبط با «پوشش»

تقاضای داخلی»، «قاچاق» و «عدم دسترسی به منابع بانکی» برشمرده بود.

این فعال صنفی با استناد به گزارش ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، گفته بود ارزش واردات قاچاق پوشاک به ۲ میلیارد دلار می‌رسد اما پرسش قابل تامل این است که واقعا نمی‌توان از ورود این میزان قاچاق به کشور جلوگیری کرد؟ او با انتقاد از آنچه «واردات بی‌رویه پوشاک و محصولات نساجی» خوانده می‌شود گفته بود که «ارزش صادرات انواع پوشاک در ۱۰ ماهه نخست سال ۱۴۰۲ معادل ۵۴ میلیون دلار برآورد شده است و ارزش صادرات پارچه نیز حدود ۳۴ میلیون دلار عنوان می‌شود. در حالیکه تنها از مبادی رسمی طی این مدت به ارزش ۶۷۰ میلیون دلار پارچه وارد کشور شده است. واردات پارچه‌هایی که به‌طور عمده پلی‌استر هستند که از نفت تولید شده و نفت هم در کشور ما به وفور وجود دارد. بنابراین، پارچه‌هایی وارد کشور می‌شود که در عمل امکان تولید آن در داخل وجود دارد.»

عضو هیئت نمایندگان اتاق تهران «عدم دسترسی فعالان حوزه پوشاک به تسهیلات بانکی» را از دیگر مشکلات صنعت پوشاک دانسته و بر ضرورت حمایت شبکه بانکی از تولید تأکید کرده بود. امین مقدم تأکید کرده بود که «بانک‌ها برای جلوگیری از رشد نقدینگی، تسهیلات‌دهی به واحدهای تولیدی را کاهش داده‌اند و حالا این منابع محدود در اختیار کسانی قرار می‌گیرد که منابعی را در بانک‌ها سپرده کرده‌اند. آیا کسی که در بانک رسوب نقدینگی دارد، نیازی به تسهیلات خواهد داشت؟»

روزنامه «دنیای اقتصاد» مهرماه امسال در گزارشی به وضعیت صنعت نساجی ایران پرداخته و نوشته بود صنعت نساجی ایران با وجود داشتن سابقه تاریخی طولانی در مقایسه با رقبای منطقه‌ای و فرمانتقه‌ای عقب مانده است. ایران در سال گذشته تنها ۷۰۰ میلیون دلار صادرات نساجی داشته که از این مقدار، فقط ۶۶ میلیون دلار مربوط به پوشاک بوده است.

بر اساس این گزارش صنعت نساجی کشور صنعتی است که بدون یارانه و حمایت‌های گسترده دولتی رشد کرده است. با وجود شوک‌های سمت عرضه مانند چالش در تامین مواد اولیه و قطعی برق و کمبود تقاضای موثر داخلی و خارجی که از صرفه‌های مقیاس درون بنگاهی ممانعت می‌کند، در این صنعت شاهد شکل‌گیری یک زنجیره تامین هستیم که موجب توسعه صرفه‌های مقیاس بین بنگاهی شده است و همین شاید باعث سرپا ماندن صنعت نساجی ایران است.

«دنیای اقتصاد» با استناد به آمارها نوشته بود «واردات پارچه در سال گذشته حدود ۸۵۰ هزار تن بوده و برآوردها قاچاق پوشاک را بین ۱/۵ تا ۳ میلیارد دلار تخمین می‌زند» و تأکید کرده بود که «سیاست‌های ارزی غلط، مشکلات تامین مواد اولیه و نظام تعرفه‌های نامناسب، از دیگر چالش‌های این صنعت هستند.»

اینهمه در حالیست که در سالهای گذشته و به دلیل کاهش قدرت خرید مردم در کنار تورم فزاینده، بسیاری از خانوارها پوشاک نو را از سبد مصرفی خود حذف یا در نهایت سالی یکبار اقدام به خرید پوشاک می‌کنند. در آنسو اما بازار خرید و فروش لباس‌ها دست دوم در ایران رونق پیدا کرده است.

وجود دارد؛ برای مثال در نمایشگاه اخیر صنعت پوشاک که از سوی بخش خصوصی برگزار و از تجار کشورهای مختلف در آن دعوت شده بود، به طور ناگهانی بخشنامه‌ای مبنی بر ممنوعیت تصویربرداری از مدل‌های زنده، حتی مدل مرد، صادر شد. همچنین مواردی مثل ممنوعیت عرضه شلوار کوتاه‌تر از قد ۹۰ اعلام شد. این درحالی است که برخی مخاطبان نمایشگاه تجار روسیه، عراق و سایر کشورهای خارجی بودند و دلیلی برای الزام این ضوابط نبود. علاوه بر این ضوابط این چنینی نباید به صورت خلق الساعه صادر شود، چرا که تولید محصول چند ماه قبل انجام شده است.»

مجید افتخاری تأکید کرده که «صنعت پوشاک متولی واحد ندارد و با نهادهای مختلفی درگیر است» و «به دلیل بالا بودن هزینه‌های سربار، تولیدکنندگان پوشاک در حال حاضر با یک سوم ظرفیت کار می‌کنند.»

چند روز پیشتر نیز مجید نامی نایب رئیس اتحادیه تولید و صادرات نساجی و پوشاک، از کاهش تقاضا در بازار پوشاک به دلیل تورم و کاهش قدرت خرید مردم خبر داده و گفته بود که بازار از اسفند سال گذشته دچار رکود شده و هنوز بهبود نیافته است.

مجید نامی اشاره کرده است که هفته گذشته و در روزهای معروف به «بلاک فریادی»، خرید پوشاک با تخفیف‌های سنگین افزایش یافت، اما این امر سودآور نبود و تنها گردش مالی برای تولیدکنندگان ایجاد کرد.

صنعت نساجی و پوشاک ایران از مشکلاتی انباشته شده رنج می‌برد. امین مقدم عضو هیئت نمایندگان اتاق تهران پیشتر سه چالش اصلی صنعت پوشاک در کشور را «کاهش

● عضو هیئت مدیره اتحادیه تولید و صادرات پوشاک «کاهش قدرت خرید مردم»، «قطع برق» و «افزایش هزینه سربار» را از عوامل ایجاد بحران رکود تورمی در صنعت پوشاک ارزیابی کرده است.

● مجید نامی نایب رئیس اتحادیه تولید و صادرات نساجی و پوشاک گفته در بازار پوشاک به دلیل تورم و کاهش قدرت خرید مردم کاهش تقاضا رخ داده و رکود بازار از اسفند سال گذشته تا کنون ادامه دارد.

● امین مقدم عضو هیئت نمایندگان اتاق تهران سه چالش اصلی صنعت پوشاک در کشور را «کاهش تقاضای داخلی»، «قاچاق» و «عدم دسترسی به منابع بانکی» برشمرده است.

● به دلیل کاهش قدرت خرید مردم در کنار تورم فزاینده، بسیاری از خانوارها پوشاک نو را از سبد مصرفی خود حذف یا در نهایت سالی یکبار اقدام به خرید پوشاک می‌کنند. در آنسو اما بازار خرید و فروش لباس‌ها دست دوم در ایران رونق پیدا کرده است.

عضو هیئت مدیره اتحادیه تولید و صادرات پوشاک با اشاره به رکود در بازار پوشاک زمستانه گفته به دلیل بالا بودن هزینه‌های سربار، تولیدکنندگان پوشاک در حال حاضر با یک سوم ظرفیت کار می‌کنند.

مجید افتخاری عضو هیئت مدیره اتحادیه تولید و صادرات پوشاک در گفتگو با خبرنگاری «ایسنا» گفته میزان افزایش قیمت پوشاک کمتر از تورم کلی و میزان افزایش قیمت سایر کالاها بوده اما به هر حال افزایش هزینه‌های تولید و افزایش نرخ ارز باعث افزایش قیمت کالاها در بازار شده است.

این فعال صنفی همچنین به کاهش قدرت خرید مردم اشاره کرده و توضیح داده که «علاوه بر بالا بودن قیمت‌ها، دلیل دومی که مردم خرید نمی‌کنند این است که سبد خانوار کوچک شده است. رکود در بازار فقط مربوط به پوشاک نیست و سایر بازارها هم با همین مشکل مواجه هستند. بازار تابع شرایط اقتصادی مردم است.»

عضو هیئت مدیره اتحادیه تولید و صادرات پوشاک «قطع برق» را نیز به عنوان «چالش» دیگر تولیدکنندگان پوشاک ارزیابی کرده و گفته «قطع برق برای تولیدکنندگان خسارت‌هایی به دنبال دارد و در مقابل هم هیچ بسته جبرانی برای تولیدکنندگان در نظر گرفته نشده است. ما این پیشنهاد را هم مطرح کردیم که اجازه دهند پنجشنبه و جمعه روز کاری قلمداد شود و اضافه کار پرداخت نشود و به جای آن روزی که هر واحدی برق ندارد، تعطیل محسوب شود، اما باز هم مورد تایید واقع نشد.»

او همچنین به افزایش هزینه سربار به ویژه در واحدهای خرده‌فروشی اشاره کرده و گفته «یکی از عواملی که مشکلات خرده‌فروشان را تشدید کرده و به هزینه‌های سربار آن‌ها اضافه کرده، هزینه بالای اجاره‌بها است و این موضوعی است که دولت باید در آن دخالت کند. اما هیچ نظارتی بر هزینه اجاره فروشگاه‌ها وجود ندارد.»

آنطور که مجید افتخاری توضیح داده موارد دیگری از جمله برخوردها و محدودیت‌های مرتبط با پوشش نیز به تشدید بحران در صنعت پوشاک ایران منتهی شده است. او گفته «موانع غیر اقتصادی هم بر سر راه تولیدکنندگان

گفتگوی پرویز صیاد و بصیر نصیبی و اختر قاسمی: درباره زندگی، تبعید، سینما، سینمای آزاد و...

به تشویق نسل‌های جدید در ایران برای فعالیت سینمایی مستقل و با کمترین امکانات، در شرایطی پرداخت که همه چیز سینما در انحصار و کنترل رژیم و سپاه پاسدارانش است

علاوه بر ثبت تاریخ سینمای جمهوری اسلامی و نوشتن دهها مقاله در این زمینه، برنامه‌ها و سمپوزیوم‌های سینمایی زیادی را در شهرهای مختلف اروپا برگزار کرد و همچنان

گفتگویی که می‌بینید مربوط به روز دوشنبه ۱۹ تیر ۱۴۰۲ (۱۰ ژوئیه ۲۰۲۳) در خانه سالمندان شهر زاربروک در جنوب غربی آلمان است که پرویز صیاد هنرمند قدیمی، سرشناس و محبوب تلویزیون و سینمای ایران به دیدار بصیر نصیبی فیلمساز و از بنیانگذاران «سینمای آزاد» می‌رود. ظهور پدیده «سینمای آزاد» در ایران به سال ۱۳۴۸ بر می‌گردد و در نشستی با شرکت بصیر نصیبی، حسن بنی هاشمی، همایون پایور و ابراهیم فروزش آغاز شد.

ایده و فعالیت گروه «سینمای آزاد» خیلی زود و از اوایل دهه پنجاه خورشیدی مورد پشتیبانی مدرسه عالی رادیو و تلویزیون و همچنین تلویزیون ملی ایران قرار گرفت بطوری که اجرای یک برنامه هفتگی برای تشویق فعالیت‌های سینمایی به ویژه جوانان که از امکانات محدودی برخوردار بودند و مطرح کردن فیلم‌های کوتاه و هشت میلیمتر در به بصیر نصیبی سپرده شد. «سینمای آزاد» با این پشتیبانی و فعالیت بنیانگذاران آن به ویژه بصیر نصیبی آنقدر مورد استقبال قرار گرفت که خیلی زود به راه انداختن شعبه‌هایی در شهرهای مختلف ایران پرداخت و همچنین اقدام به یک مجله به نام «سینمای آزاد» کرد.

بصیر نصیبی و پرویز صیاد در این گفتگو که با همت اختر قاسمی صورت گرفت، به مرور آن دوران و امروز می‌پردازند. بصیر نصیبی طی بیش از چهل سال زندگی در خارج کشور نیز همان فعالیت را در ارتباط با «سینمای آزاد» ادامه داد و

نوبت سیدعلی؟

مخالفان رژیم سوریه با پشتیبانی ترکیه روز یکشنبه ۱۸ آذرماه ۱۴۰۳، با تصرف دمشق، رژیم بشار اسد را سرنگون کردند. آنها اعلام کردند به دنبال برگزاری انتخابات آزاد هستند.

سقوط اسد برای جمهوری اسلامی به معنای سقوط عمق استراتژیک نظام است. اکنون که دومیونی انقضاء بعد از هتیه، سینوار، نصرالله و نعیم قاسم به اسد رسید، موقعیت علی خامنه‌ای حامیان او را نگران‌تر کرده است.

در جریان «جنبش سبز» همزمان با سقوط حکومت‌ها در مصر، تونس و لیبی، مردم ایران شعار می‌دادند: «مبارک، بن‌علی، نوبت سیدعلی!»؛ اما نه باراک اوباما رئیس جمهوری وقت آمریکا صدای مردم ایران را شنید و نه رهبران «جنبش سبز» اساسا آماده‌ای برای سرنگونی رژیم داشتند. اما حالا به نظر می‌رسد وضعیت با گذشته بسیار متفاوت است.

نمایشگاه کارهای جدید حسین خسروجردی

گالری «کاپیتال آرت» از ۲۹ نوامبر تا ۲۰ دسامبر میزبان نمایشگاهی با جدیدترین کارهای حسین خسروجردی نقاش، طراح و مجسمه‌ساز ایرانی ساکن پایتخت بریتانیا است. در این نمایشگاه حسین خسروجردی کارهای متفاوتی از گذشته را که حاصل دوران غربت هستند ارائه می‌دهد. حسین خسروجردی فارغ‌التحصیل دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران در سال‌های قبل از انقلاب اسلامی، تا کنون جوایز بسیاری دریافت کرده است که از جمله می‌توان به جایزه بزرگ «دوسالانه شارجه» در سال ۱۳۸۰ اشاره کرد. حسین خسروجردی همچنین در اولین غرفه ایران در دوسالانه ونیز در سال ۱۳۸۲ همراه با دو هنرمند دیگر (احمد نادعلیان و بهروز دارش) با تابلوهای سری «مومیائی‌ها» حضور داشت که مورد استقبال بسیار منتقدین قرار گرفت. حسین خسروجردی در سال ۱۳۸۷ برای برگزاری نمایشگاهی به بریتانیا سفر کرد و از آن زمان در لندن زندگی و کار می‌کند. احمد رأفت در حاشیه این نمایشگاه با حسین خسروجردی گفتگویی انجام داده است.

محمد دادکان:

ورزشگاه «آزادی» دیگر میزبان دهها هزار نفر نخواهد بود که بیایند و شعار بدهند!

محمد دادکان رئیس پیشین فدراسیون فوتبال ایران در اظهاراتی به وضعیت کنونی ورزشگاه آزادی (آریامهر) پرداخت و تأکید کرد که این ورزشگاه دیگر هرگز مانند گذشته میزبان دهها هزار تماشاگر نخواهد بود.

دادکان در گفتگویی با رسانه‌های داخلی گفت: «اینکه گفته می‌شود ورزشگاه آزادی تا پایان آذرماه آماده خواهد شد، حرف خلاف واقعی است. واقعیت این است که این استادیوم دیگر به شکل سابق خود بازسازی و استفاده نخواهد شد.» وی بدون اشاره به اینکه «آنها» چه کسانی هستند گفت: «آنها اجازه ورود چند ده هزار نفر را نمی‌دهند. چرا اجازه دهند این تعداد بیایند و شعار بدهند؟ حتی اگر بازسازی هم انجام شود، ورزشگاه تنها برای حضور حداکثر ۲۰ هزار نفر آماده خواهد شد.»

دونالد ترامپ «کاری لیک» را به عنوان رئیس جدید «صدای آمریکا» معرفی کرد

دونالد ترامپ رئیس جمهوری منتخب آمریکا، کاری لیک را به عنوان گزینه خود برای ریاست صدای آمریکا (VOA) معرفی کرد.

او در بیانیه‌ای گفت: «خوشحالم که اعلام کنم کاری لیک به عنوان مدیر بعدی صدای آمریکا خدمت خواهد کرد.»

لیک پیش از این سه دهه مجری شبکه «فینکس» آمریکا بود. ترامپ گفت با رئیس سازمان رسانه‌های جهانی ایالات متحده (که به زودی معرفی خواهد شد) همکاری می‌کند تا ارزش‌های آمریکایی از جمله «آزادی» را به صورت دقیق و عادلانه در سراسر جهان منعکس و منتشر کند؛ نه مانند «دروغ‌هایی که توسط رسانه‌های جعلی منعکس می‌شوند.»

لیک در واکنش به برگزیده شدنش توسط دونالد ترامپ

دونالد ترامپ «کاری لیک» را به عنوان رئیس جدید «صدای آمریکا» معرفی کرد

در شبکه‌های اجتماعی نوشت: «مفتخرم که رئیس جمهور ترامپ از من خواسته مدیریت صدای آمریکا را بر عهده بگیرم.» وی گفت: «با ۳۲۶ میلیون مخاطب در جهان، صدای آمریکا به ۴۸ زبان خبرسانی می‌کند.» به گفته کاری لیک، صدای آمریکا تحت مدیریت او به اوج مأموریت خود خواهد در ثبت پیشرفت‌های آمریکا در جهان به ثبت خواهد رسید.

دونالد ترامپ شخصیت سال «تایم»

مجله آمریکایی «تایم» پنجشنبه ۲۲ آذر با انتشار این عکس بر روی جلد خود، دونالد ترامپ را به عنوان شخصیت سال ۲۰۲۴ برگزید. دونالد ترامپ چهل و پنجمین رئیس جمهوری آمریکا که در سال ۲۰۲۰ از ادامه‌ی دور دوم ریاست جمهوری ایالات متحده بازماند و انتخابات را به جو بایدن از حزب دموکرات باخت، اکنون به عنوان چهل و هفتمین رئیس جمهور این کشور از ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵ با قدرت و حمایتی به مراتب گسترده‌تر از دور اول برای چهار سال ساکن کاخ سفید خواهد شد

هشدار وزارت خارجه آمریکا به اتباع خود درباره سفر به «کشورهای خطرناک» از جمله ایران

وزارت خارجه ایالات متحده بار دیگر از شهروندان آمریکایی خواست تا از رفتن به ۲۰ کشور از جمله ایران که سفر به آنها احتمال «خطرات جانی» در پی دارد، خودداری کنند در فهرست وزارت خارجه آمریکا که چهارشنبه ۱۱ دسامبر (۲۱ آذرماه) منتشر شد، نام ۲۰ کشور از جمله جمهوری اسلامی ایران، لیبی، روسیه، سودان، یمن، سوریه، سومالی، عراق، لبنان و اوکراین دیده می‌شود. در این بیانیه هشدار آمده «ما توصیه‌های سفر را با سطوح یک تا چهار صادر می‌کنیم. سطح چهار به این معنی است که سفر نکنید. این بالاترین سطح توصیه به دلیل بالا بودن احتمال خطرات جانی است.»

ترامپ در مصاحبه با «تایم»:

احتمال جنگ با جمهوری اسلامی وجود دارد

دونالد ترامپ رئیس جمهوری منتخب آمریکا در مصاحبه‌ای با مجله «تایم» که او را به عنوان شخصیت سال برگزیده است، گفت که احتمال وقوع یک درگیری نظامی گسترده بین آمریکا و جمهوری اسلامی ایران متفی نیست. او پنجشنبه ۱۲ دسامبر (۲۲ آذرماه) در پاسخ به این پرسش

ترامپ در مصاحبه با «تایم»: احتمال جنگ با جمهوری اسلامی وجود دارد

که «احتمال جنگ تمام‌عیار با ایران چقدر است؟» به تایم گفت: «هر چیزی ممکن است. هر چیزی ممکن است. اوضاع بسیار ناپایدار است.» ترامپ در این مصاحبه افزود که «می‌دانید، وقتی من [دوران ریاست جمهوری] ام را ترک کردم، ما ایرانی داشتیم که خیلی تهدیدکننده نبود. آنها پولی نداشتند. به حماس پول نمی‌دادند. به حزب‌الله پول نمی‌دادند.»

عربستان سعودی میزبان جام جهانی فوتبال ۲۰۳۴

پس از قطر به عنوان میزبان جام جهانی فوتبال در سال ۲۰۲۲، عربستان دومین کشور عربی است که میزبان یکی از مهم‌ترین رویدادهای ورزشی جهان می‌شود. البته عربستان تنها نامزد این میزبانی نیز بود که بدون رأی‌گیری تأیید شد تا این جام جهانی را برای دومین بار به منطقه پراشوب خاورمیانه بیاورد. منطقه‌ای که باید امیدوار بود تا ده سال آینده به آرامش و ثبات برسد و ایرانیان نیز در شرایطی نوین و بدون جمهوری اسلامی بتوانند با آسودگی در آن شرکت کنند.

صدای منوچهر بختیاری باشید

سارا عباسی همسر منوچهر بختیاری، زندانی سیاسی و پدر دادخواه پویا بختیاری، امروز یکشنبه ۱۸ آذر ۱۴۰۳ خبر داد که وی برای معاینات و عمل قلب در بخش سی‌سی‌یو بیمارستان بستری است. وی نوشته است: «درد بر مردم شریف ایران آخرین خبر در مورد وضعیت همسر منوچهر بختیاری، ایشان در بخش سی‌سی‌یو بیمارستان بستری هستند و امروز سیتی آنژیو برای ایشان انجام می‌شود... صدای منوچهر بختیاری باشد که صدای ملت مظلوم ایران بوده و هست...»

واکنش شاهزاده رضا پهلوی به پیام‌های نخست وزیر اسرائیل به مردم ایران:

رهبران جهان آزاد بجای رژیم سرکوبگر، با مردم ایران به گفتگو بپردازند

شاهزاده رضا پهلوی در واکنش به پیام‌های بنیامین نتانیاهو به مردم ایران که تازه‌ترین آنها پنجشنبه ۲۲ آذر ۱۴۰۳ منتشر شد، واکنش نشان داد و با تأکید بر تأمین صلح و ثبات منطقه‌ای پس از جمهوری اسلامی، از رهبران کشورهای آزاد دعوت کرد تا بجای رژیم، مانند نخست وزیر اسرائیل با مردم ایران به گفتگو بپردازند. وی در رسانه‌های اجتماعی اعلام کرد: «صلح و ثبات منطقه‌ای پس از سقوط جمهوری

واکنش شاهزاده رضا پهلوی به پیام‌های نخست وزیر اسرائیل به مردم ایران: رهبران جهان آزاد بجای رژیم سرکوبگر، با مردم ایران به گفتگو بپردازند

اسلامی هم شدنی است و هم مطلوب و هم خواست ملت ایران. تحقق این هدف اما نیازمند فشار حداکثری بر رژیم و حمایت حداکثری از مبارزه ملت ایران است. گفتگوی مستقیم و مداوم نخست‌وزیر نتانیاهو با ملت ایران گامی در مسیر درست است. من از دیگر رهبران جهان آزاد نیز دعوت می‌کنم که بجای مذاکرات بی‌حاصل با رژیم سرکوبگر، به گفتگوی مستقیم با ملت ایران روی بیاورند.»

سالار غلامی با پرچم شیروخورشید در رینگ قهرمانی بوکس

سالار غلامی کاپیتان سابق تیم ملی بوکس ایران و قهرمان سنگین وزن بوکس کانادا روز دوشنبه ۱۹ آذرماه ۱۴۰۳ با انتشار این ویدئو در اینستاگرام از قهرمانی خود و به دست آوردن کمربند طلا خبر داد و نوشت: «افتخار می‌کنم که قهرمان جدید آمریکای شمالی هستم. ممنون از همه کسانی که توی این مسیر کنارم بودن و حمایت کردن. این فقط شروع ماجراست.» سالار غلامی ۳۴ ساله که در تورنتو کانادا در بوکس حرفه‌ای فعالیت می‌کند، متولد کرمانشاه و فرزند پرویز غلامی از مریبان و پیشکسوتان بوکس ایران است.

پس از آلمان و اتریش

کشورهای فرانسه و نروژ و یونان نیز از تعلیق درخواست پناهندگی سوری‌ها خبر دادند

با سقوط دولت بشار اسد که در کمتر از دو هفته با پیشروی تعجب‌برانگیز گروه‌های مخالف وی با هدایت «هیئت تحریر الشام» صورت گرفت، نخست آلمان که نزدیک یک میلیون پناهجوی سوری در آن زندگی می‌کنند، خبر از تعلیق بررسی پرونده‌ی بیش از ۶۰۰ هزار پناهجو داد. پس از آن اتریش نیز اعلام کرد روند بررسی پناهجویی سوری‌ها در آن کشور نیز فعلاً متوقف می‌شود. حالا خبر می‌رسد که فرانسه و نروژ و یونان نیز همین سیاست را در پیش گرفته‌اند. با اینهمه میلیون‌ها سوری که به ویژه از سال ۲۰۱۵ به کشورهای اروپایی پناه آورده‌اند، اگرچه از سقوط بشار اسد خوشحالند اما معلوم نیست که چه تعداد از آنها بخواهند به کشورشان بازگردند!

خطر اعدام زنان مخالف حجاب اجباری در ایران

ایران تنها کشور مسلمان‌نشین در جهان است که جمهوری اسلامی در آن حجاب را برای تمام زنان، حتی زنان غیرمسلمان یا

واگذاری پروژه‌های «نهضت ملی مسکن» در جنوب ایران به شرکت‌های چینی

دبیر انجمن انبوه‌سازان مسکن: شرکت‌های چینی با شرکت‌های ایرانی قرارداد «جوینت ونچر» منعقد کرده‌اند و در ایران به ویژه جنوب کشور در استان‌های هرمزگان و بوشهر مشغول ساخت و ساز در حوزه نهضت ملی مسکن هستند.

در بهمن‌ماه سال گذشته نیز خبر قرارداد شهرداری تهران با شرکت‌های چینی برای نوسازی بافت‌های فرسوده و شهرک‌سازی توسط چینی‌ها در طرحی با عنوان «کلید به کلید» منتشر شد.

در حالی که شرکت‌های ایرانی فعال در حوزه مسکن با بیش از یک دهه رکود توری در صنعت مسکن دچار زیان شده‌اند، جمهوری اسلامی از آنها حمایت نمی‌کند و فرصت‌های موجود را به شرکت‌های چینی می‌سپارد!

هرچند مقامات جمهوری اسلامی تلاش دارند بذل و بخشش پروژه‌های عمرانی و مسکن به چینی‌ها را به عنوان «جذب سرمایه‌گذاری خارجی» جا بزنند اما در واقعیت جمهوری اسلامی به دنبال تهاوت پول نفت صادراتی به چین است که با امتیاز دادن به چینی‌ها انجام می‌شود.

تأیید احکام ۱۵ شهروند بهایی در اصفهان

به گزارش خبرگزاری «هرانا»، شعبه ۳۷ دادگاه تجدید نظر استان اصفهان احکام صادره برای ۱۵ شهروند بهایی ساکن شهرستان بهارستان را تأیید کرد. این احکام شامل مجازات حبس و جزای نقدی است که پیشتر در دادگاه بدوی صادر شده بود. بر اساس این حکم، مجازات حبس و پرداخت جزای نقدی برای مژگان پورشفیع اردستانی، نسرين خادمی فهقرخی، آرزیتا رضوانی خواه، شعله آشوری، بشری مطهر، سارا شکیب، رویا آزادخوش، نوشین همت، شورانگیز بهامین، ساناز راسته، مریم خورسندی، فرخنده رضوان پی و فیروزه راستی‌نژاد عینا تأیید شده است. همچنین مجازات حبس برای سمیرا شکیب و

اطلاعات ملی آمریکا:

تهران به توان تولید سریع سلاح اتمی رسیده است

دفتر مدیر اطلاعات ملی آمریکا پنجشنبه ۵ دسامبر (۱۵ آذرماه) مدعی شد، جمهوری اسلامی هنوز سلاح اتمی تولید نکرده اما اقداماتی انجام داده است که می‌تواند به سرعت به مرحله ساخت این سلاح برسد. این نهاد در گزارش «نظارت بر توانایی‌های اتمی و تروریسم [حکومت] ایران» تأکید کرد جمهوری اسلامی تا تاریخ ۲۶ سپتامبر ۲۰۲۴ در حال ساخت سلاح هسته‌ای نبوده، اما همچنان به گسترش فعالیت‌های هسته‌ای و موشکی خود ادامه می‌دهد. دفتر اطلاعات ملی آمریکا با ابراز نگرانی از سخنان اخیر مقامات حکومت ایران درباره «ارزش بازاریابی سلاح‌های هسته‌ای» هشدار داد که این تغییر نگرش می‌تواند حمایت از تولید سلاح‌های هسته‌ای را در میان تصمیم‌گیرندگان جمهوری اسلامی تقویت کند. در گزارش این نهاد اطلاعاتی ایالات متحده همچنین آمده، ذخایر اورانیوم ایران در حال حاضر به حدی رسیده که اگر تا درجه تسلیحاتی [اورانیوم ۹۰ درصدی] غنی شود، برای تولید بیش از ۱۲ سلاح هسته‌ای کافی خواهد بود.

آتنا فرقدانی آزاد شد

آتنا فرقدانی هنرمند نقاش و کارتون‌نویس و فعال حقوق کودکان روز سه‌شنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۳ از زندان آزاد شد. وی نخستین بار در سال ۱۳۹۳ به خاطر کشیدن طرحی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی از ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد محروم و نخست به پنج سال زندان و بعد به اتهام «اجتماع و تبانی علیه امنیت ملی»، «فعالیت تبلیغی علیه نظام» و «توهین به رهبری، رئیس‌جمهور، نمایندگان مجلس و مأموران بند ۲ الف سپاه در حین بازجویی‌اش» به ۱۲ سال و ۹ ماه حبس محکوم شد! آتنا فرقدانی با کاهش زمان حبس در دادگاه تجدید نظر ۱۴ اردیبهشت ۹۵ از زندان اوین آزاد شد.

وی دوباره در ۱۷ خرداد ۱۴۰۲ بازداشت و باز هم به زندان زنان قرچک فرستاده شد. محمد مقیمی ۲۱ خرداد ۱۴۰۳ اعلام کرد که موکل‌اش «از سوی شعبه ۲۶ دادگاه انقلاب به اتهامات توهین به مقدسات به ۵ سال و تبلیغ علیه نظام به ۱ سال حبس محکوم» شده است. مقیمی روز سه‌شنبه ۲۰ آذر اعلام کرد که موکل‌اش از زندان اوین آزاد شده است.

مژده بهامین حذف شده و این دو نفر تنها به پرداخت جزای نقدی محکوم شدند. این شهروندان پیشتر در دادگاه بدوی به اتهاماتی که جزئیات آن اعلام نشده، هر یک به ۵ سال حبس و پرداخت ۵۰ میلیون تومان جزای نقدی محکوم شده بودند. این احکام در تاریخ ۳۰ آبان ماه ۱۴۰۳ توسط شعبه ۳۷ دادگاه تجدید نظر استان اصفهان صادر و اخیراً به وکلای این شهروندان بهائی ابلاغ شده است.

نمایندگان دیپلماتیک و گردشگران خارجی «اجباری» کرده‌است! بند ۳۷ قانون جدید «عفاف و حجاب» اسلامی می‌گوید: کسانی که «بی بندوباری» و «کشف حجاب» یا «پوشش نامناسب» را تبلیغ و ترویج می‌کنند با خطر زندان و جریمه نقدی روبرو هستند و اگر مقامات رفتار آنان را مصداق «فساد فی الارض» تشخیص بدهند به موجب بند ۲۸۶ قانون مجازات اسلامی به اعدام محکوم می‌شوند.

عکس هفته | کنسرت پرستو در یک کاروانسرا

پرستو احمدی خواننده ساکن ایران شامگاه چهارشنبه ۲۱ آذرماه در یکی از کاروانسراهای قدیمی ایران به همراه یک گروه موسیقی کنسرت برگزار کرد و این کنسرت از کانال یوتیوب او به نمایش درآمد. قوه قضائیه جمهوری اسلامی علیه وی و برگزارکنندگان این کنسرت «اعلام جرم» کرده است!